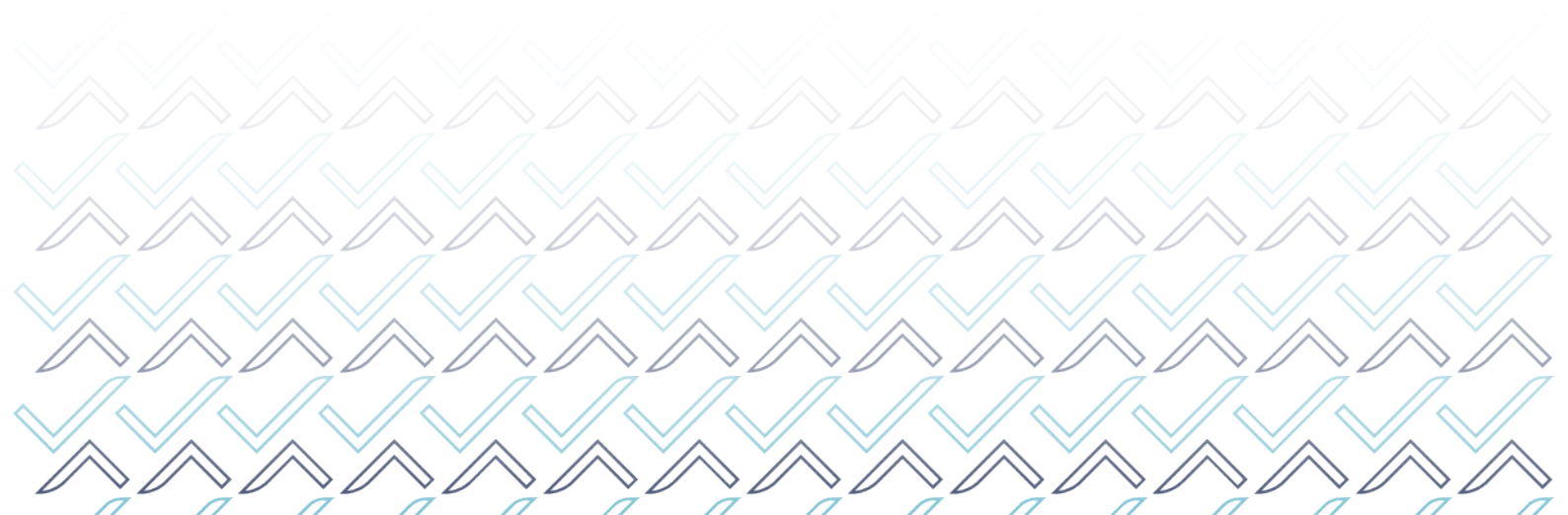

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

**2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ
INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMUI SUKURTOS VALDYMO IR
KONTROLĖS SISTEMOS VEIKIMO, SĄSKAITOSE
PATEIKTOS INFORMACIJOS IR 2023 M.
LIEPOS 1 D.–2024 M. BIRŽELIO 30 D. LAIKOTARPIU
DEKLARUOTŲ IŠLAIDŲ, KURIAS EUROPOS
KOMISIJOS PRAŠOMA ATLYGINTI, VERTINIMAS
(KONTROLĖS ATASKAITA PAGAL EUROPOS
PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES)
NR. 1303/2013 127 STRAIPSNĮ)**

2025 m. balandžio 25 d.

Valstybės kontrolė Seimo nutarimu vykdo Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos audito institucijos funkcijas. Vykdydama Europos Sąjungos reikalavimus, Valstybės kontrolė kasmet atlieka 2014–2020m. Europos Sąjungos fondų investicijų valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, Europos Komisijai deklaruotų išlaidų ir sąskaitose pateiktos informacijos auditą. Audito ataskaita ir išvada teikiamos tvirtinti Europos Komisijai.

Auditą atliko: Rasa Virganičienė, Jolita Karpovič, Karolina Lukoševičienė (grupės vadovė iki 2023-11-22), Ieva Paplauskaitė (grupės vadovė nuo 2022-11-14), Gintaras Petravičius, Justina Ramanauskaitė, Oskaras Virbickas, Klaudija Kalasauskienė, Rasa Bruzgytė, Gintarė Norkienė, Loreta Lemežonaitė-Ruolienė, Gintarė Jacikaitė, Aušra Stankuvienė, Inga Germanovičiūtė, Aušra Mikelionienė, Sabina Dukel, Renata Trukanavičienė, Jurgita Mikalauskaitė, Julita Dulkaitė, Jovita Bankauskienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: žr. Ataskaitos 56 psl.

TURINYS

1. ĮVADAS	7
1.1. AUDITO INSTITUCIJA	7
1.2. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS	7
1.3. AUDITO ATLIKIMO LAIKOTARPIS	7
1.4. VEIKSMŲ PROGRAMA IR AUDITUOJAMIEJI SUBJEKTAI	7
1.5. AUDITO PROCEDŪROS IR AUDITO REZULTATŲ TEIKIMAS	9
1.5.1. Audito atlikimo metodai	9
1.5.2. Ataskaitos ir Nuomonės rengimas	9
2. REIŠKŠMINGI VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS PAKEITIMAI	11
2.1. REIŠKŠMINGI PAKEITIMAI	11
2.2. PASKIRTŲ SUBJEKTŲ STEBĖSENA	11
3. AUDITO STRATEGIJOS PAKEITIMAI	12
3.1. ATASKAITINIŲ LAIKOTARPIŲ AKTUALŲS PAKEITIMAI	12
4. SISTEMŲ AUDITAS	13
4.1. AUDITŲ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS	13
4.2. AUDITO ATLIKIMAS	13
4.2.1. Reiškšmingumas	13
4.2.2. Audito patikimumas	13
4.2.3. Taikomi metodai	14
4.2.4. Pavyzdžių kontrolės testams atrinkimas	15
4.2.5. Pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumas	15
4.2.6. Papildomai atlikti procesai	16
4.2.7. Audito rezultatų pateikimas ataskaitoje	16
4.3. PASTEBĖJIMAI DĖL KONTROLĖS PRIEMONIŲ TESTAVIMO	17
4.4. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS	20
4.5. ANKSTESNIŲ METŲ SISTEMŲ AUDITO METU TEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS	20
4.6. FINANSINIŲ PRIEMONIŲ IR KITŲ IŠLAIDŲ, PATIRIAMŲ PAGAL SPECIALIĄSIAIS TAISYKLES, SISTEMŲ AUDITAS	20
4.7. VKS PATIKIMUMAS	20
5. VEIKSMŲ AUDITAS	21
5.1. AUDITŲ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS	21
5.2. ATRANKOS METODIKA	21
5.3. PARAMETRAI, NAUDOTI STATISTINEI IMTIES ATRANKAI SUDARYTI	21
5.3.1. Antro lygio atrankos taikymas	22
5.4. EK DEKLARUOTŲ IŠLAIDŲ SUTIKRINIMAS	23
5.5. NEIGIAMŲ SUMŲ POPULIACIJA	23
5.6. NESTATISTINĖS ATRANKOS TAIKYMO METODAI	23

5.7. VEIKSMŲ AUDITO PAGRINDINIŲ REZULTATŲ ANALIZĖ	23
5.7.1. Po tarpinių audito rezultatų atsisakyti pastebėjimai	26
5.7.2. Audito apimties ribojimai dėl stebėsenos rodiklių	27
5.8. KOREKCINIAI VEIKSMAI, ATLIKTI PO VEIKSMŲ AUDITO	28
5.9. BENDRAS KLAIDŲ LYGIS IR LIKUTINIS BENDRAS KLAIDŲ LYGIS	29
5.9.1. Papildoma informacija apie įvairių klaidų poveikį bendram klaidos lygiui	29
5.10. PAPILDOMOS ATRANKOS REZULTATAI	30
5.11. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS	30
5.12. ANKSTESNIAIS METAIS VEIKSMŲ AUDITO METU TEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS	30
5.13. VKS VEIKSMINGUMAS	30
6. SĄSKAITŲ AUDITAS	31
6.1. AUDITĄ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS	31
6.2. AUDITO METODAS	31
6.3. SĄSKAITŲ AUDITO REZULTATAI	31
6.4. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS	34
6.5. INFORMACIJA DĖL ANKSTESNIŲ AUDITŲ METU SĄSKAITOSE LAIKINAI ATLIKTŲ PATAISŲ	34
6.6. INFORMACIJA APIE NACIONALINIŲ TEISMŲ PANAIKINTUS AR PAKEISTUS SPRENDIMUS DĖL FINANSINIŲ PATAISŲ TAIKymo	35
7. AUDITO ĮSTAIGŲ KOORDINAVIMAS IR AUDITO INSTITUCIJOS VYKDOMA PRIEŽIŪRA	37
7.1. KOORDINAVIMO TARP AUDITO INSTITUCIJOS IR AUDITĄ ATLIEKANČIO SUBJEKTO PROCEDŪRA	37
7.2. PRIEŽIŪROS IR KOKYBĖS VERTINIMO PROCEDŪRA, AUDITO INSTITUCIJOS TAIKOMA KITAI AUDITO ĮSTAIGAI	37
8. KITA INFORMACIJA	38
8.1. INFORMACIJA DĖL ĮTARIAMŲ SUKČIAVIMO ATVEJŲ	38
8.2. REIKŠMINGA INFORMACIJA	39
8.3. KITI EK PRAŠYMAI	39
8.3.1. Informacija apie 2020–2021 m. pastebėjimo EX.90 rekomendacijos įgyvendinimą	39
8.3.2. Informacija pagal EK 2023-04-13 raštą Nr. Ares(2023)2609693	39
8.3.3. 2024 m. atlikti EK ir EAR auditai	40
8.3.4. Informacija apie gautas VPT išvadas	40
8.4. 2014–2020 M. LAIKOTARPIO UŽDARYMO AUDITO PROCEDŪROS	42
8.4.1. Procedūros pagal 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gaires	42
8.4.2. Procedūros pagal identifikuotas rizikas	45
8.4.3. Informacijos, pateiktos galutinėje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje, vertinimas	48
8.4.4. Rekomendacijų, kurių stebėseną vykdoma 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo metu	49
9. BENDRAS PATIKIMUMO LYGIS	51

9.1. BENDROJO PATIKIMUMO LYGIO NUSTATYMAS	51
9.2. AUDITO REZULTATŲ ANALIZĖ IR VKS ATLIKTŲ VEIKSMŲ DĖL REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS	52
9.2.1. 2023–2024 m. audito rezultatų apibendrinimas	52
9.2.2. VKS institucijų vidaus kontrolės vertinimo pokyčiai	54
10. PRIEDAI	57

PAGRINDINIAI FAKTAI

1,995 mlrd. Eur

– tiek ataskaitiniu laikotarpiu deklaruota EK.

34

– tiek audito metu vertinta mokėjimo prašymų (iš 32 projektų).

166,47 mln. Eur

– tokia auditui atrinktų projektų deklaruotų išlaidų vertė.

235,80 mln. Eur

– tiek po audito rezultatų atlikta korekcinų veiksmų, iš kurių:

- 14,37 mln. Eur susigrąžintinos lėšos iš projektų vykdytojų;
- 221,42 mln. Eur valstybės biudžeto lėšos.

14,15 proc.

– toks nustatytas bendras klaidų lygis (viršijantis EK toleruotiną 2 proc. ribą).

47

– tiek audito metu pateikta pastebėjimų.

86,36 proc.

– tiek rekomendacijų įgyvendinta audito metu (19 iš 22 teiktų).

2

– tokia kategorija (skalėje nuo 1 – veikia gerai, iki 4 – iš esmės neveikia) įvertinta valdymo ir kontrolės sistema.

1. ĮVADAS

1.1. AUDITO INSTITUCIJA

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei pavesta atlikti 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos audito institucijos funkcijas, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013² (toliau – R. 1303/2013) 127 str. ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 8 str. 4 d. Vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu patvirtintais nuostatais³, audito institucijos funkcijas Valstybės kontrolėje vykdo Europos Sąjungos investicijų audito departamentas (toliau – ESI audito departamentas, Audito institucija, AI), kuris atsakingas už metinės kontrolės ataskaitos (toliau – Ataskaita) ir audito nuomonės (toliau – Nuomonė)⁴ parengimą pagal R. 1303/2013 127 str. 5 d. a ir b punktus.

1.2. ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Ataskaita ir Nuomonė apima laikotarpį nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d. (toliau – ataskaitinis laikotarpis, 2023–2024 m. auditas).

1.3. AUDITO ATLIKIMO LAIKOTARPIS

Vadovaujantis 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos audito strategija⁵ (toliau – Audito strategija), Valstybės kontrolės veiklos planu⁶, valstybinis auditas buvo atliekamas nuo 2023 m. spalio 25 d. iki 2025 m. balandžio 25 d. (toliau – audito atlikimo laikotarpis).

1.4. VEIKSMŲ PROGRAMA IR AUDITUOJAMIEJI SUBJEKTAI

2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa CCI Nr. 2014LT16MAOP001 (toliau – Veiksmų programa), patvirtinta 2014 m. rugsėjo 8 d. Europos Komisijos (toliau – EK) įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2014)6397⁷, yra finansuojama Europos socialinio fondo, Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo lėšomis.

¹ 2003-07-01 nutarimas Nr. IX-1667 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti Lietuvos Respublikoje gaunamos Europos Sąjungos struktūrinės paramos auditus“ (2013-11-14 nutarimo Nr. XII-592 redakcija).

² 2013-12-17 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

³ Patvirtinti valstybės kontrolieriaus 2021-06-16 įsakymu Nr. VE-104 (redakcija, galiojanti nuo 2025-01-20).

⁴ Atitinkamai pagal Valstybės kontrolės įstatymo (redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01) 15 str. – ataskaita ir išvada.

⁵ Parengta 2015-05-08 pagal R. 1303/2013 127 str., atnaujinta 2024-01-08.

⁶ 2022, 2023, 2024 ir 2025 m. veiklos planai, patvirtinti valstybės kontrolieriaus įsakymais: 2022-01-06 Nr. VE-4 (2022-09-26 Nr. VE-129 redakcija), 2023-01-04 Nr. VE-5 (2023-11-15 Nr. VE-101 redakcija), 2024-01-08 Nr. VE-1 (2024-11-21 Nr. VE-70 redakcija), 2025-01-06 Nr. VE-1.

⁷ Veiksmų programos CCI Nr. 2014/LT/16/MA/OP/001 pakeitimai patvirtinti EK sprendimais (2016-07-19 Nr. C(2016)4509, 2017-02-08 Nr. C(2017)741, 2018-04-11 Nr. C(2018)2076), 2018-09-24 Nr. C(2018)6109, 2019-06-27 Nr. C(2019)4959, 2020-06-16 Nr. C(2020)4069, 2021-04-12 Nr. C(2021)2603), 2022-06-29 Nr. C(2022)4659), 2023-03-29 Nr. C(2023)2326).

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2014-06-04 nutarimu Nr. 528⁸ (toliau – LRVN 528) patvirtinus Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą, taisyklės (toliau – Atsakomybės ir funkcijų taisyklės), Lietuvoje Veiksmų programai įgyvendinti sukurta valdymo ir kontrolės sistema (toliau – VKS). Minėtu nutarimu Vyriausybė pavedė Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (toliau – FM) atlikti Veiksmų programos Vadovaujančiosios (toliau – VI) ir Tvirtinančiosios (toliau – Tvl) institucijų funkcijas. Finansų ministro įsakymu⁹ VI funkcijas pavesta atlikti Investicijų departamentui¹⁰, Finansų politikos departamentui¹¹ ir Valstybės išdo departamentui¹², Tvl funkcijas – Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaravimo departamentui¹³. Dalį VI funkcijų, numatytų R. 1303/2013 125 str., VI atsakomybe pavesta atlikti tarpinėms institucijoms¹⁴.

Lietuvos 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos VKS sudarančios institucijos (audituojamieji subjektai) pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. Veiksmų programos VKS sudarančios institucijos

VI	FM Investicijų departamentas, FM Finansų politikos departamentas ir FM Valstybės išdo departamentas
TVI	FM Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaravimo departamentas
Tarpinės institucijos, kurioms VI delegavo funkcijas	Ministerijos
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
	Įgyvendinančiosios institucijos
	Europos socialinio fondo agentūra
	Lietuvos mokslo taryba
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
	UAB ILTE ¹⁵
	Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra ¹⁶
	Viešojo įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
	Viešojo įstaiga Inovacijų agentūra ¹⁷
	Regioninės plėtros tarybos
	Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus
Šaltinis – Valstybės kontrolė	

⁸ 2023-08-16 nutarimo Nr. 654 redakcija.

⁹ 2013-10-17 Nr. 1K-340 „Dėl vadovaujančiosios, tvirtinančiosios ir mokėjimo institucijų funkcijų atlikimo“ (2018-05-21 įsakymo Nr. 1K-192 redakcija).

¹⁰ Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4 p., išskyrus 4.16.1.6, 4.16.1.7 ir 4.16.5 papunkčius, nustatytų funkcijų atlikimas.

¹¹ Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.16.5 ir 4.16.6 papunkčiuose nustatytų funkcijų atlikimas.

¹² Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.16.1.6 ir 4.16.1.7 papunkčiuose nustatytų funkcijų atlikimas.

¹³ Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 15 p. nustatytų funkcijų atlikimas.

¹⁴ LRVN 528 3 p.

¹⁵ Iki 2024-08-30 veikė kaip uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“.

¹⁶ Vyriausybės 2023-08-16 nutarimu Nr. 654, kuriuo pakeistas nutarimas Nr. 528, nuo 2023-08-22 panaikintos VIPA kaip tarpinės institucijos funkcijos (žr. Ataskaitos 2.1 poskyrį) ir perduotos INVEGA (nuo 2024-08-31 ILTE).

¹⁷ Iki 2022-04-05 veikė kaip viešojo įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra.

1.5. AUDITO PROCEDŪROS IR AUDITO REZULTATŲ TEIKIMAS

1.5.1. Audito atlikimo metodai

Auditas suplanuotas taip, kad atitiktų R. 1303/2013 reikalavimus ir būtų atliekamas pagal Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (toliau – INTOSAI) parengtus tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁸ (toliau – TAAIS), EK gairės¹⁹, 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos Audito institucijos procedūrų vadovą²⁰ (toliau – Procedūrų vadovas) ir Audito strategiją.

Ataskaitoje pateikiama audito informacija apima:

- ✓ planavimą, įskaitant rizikos vertinimą ir kontrolės priemonių testavimą (pagal R. 1303/2013 127 str. – sistemų auditas, žr. 4 skyrių, 13 psl.);
- ✓ pagrindinių procedūrų atlikimą – detalių testavimą (pagal R. 1303/2013 127 str. – veiksmų auditas, žr. 5 skyrių, 21 psl.);
- ✓ 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo audito procedūrų atlikimą, kaip nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairėse (žr. 8.4 poskyrį, 42 psl.);
- ✓ sąskaitų tikrinimą ir valdymo pareiškimo²¹ bei metinės santraukos vertinimą (žr. 6 skyrių, 31 psl.);
- ✓ Ataskaitos ir Nuomonės parengimą (žr. 2 priedą, 64 psl.).

1.5.2. Ataskaitos ir Nuomonės rengimas

Audito institucija, atlikusi dalį audito procedūrų, siekdama sudaryti galimybes VKS institucijoms operatyviai šalinti audito metu nustatytus trūkumus ir pateikti savo nuomonę iki audito pabaigos, audituojamiems subjektams ir VI elektroniniais laiškais teikė preliminarus pastebėjimus ir rekomendacijas. Gavus komentarus (kartu su rekomendacijų įgyvendinimo planais), pastebėjimai ir rekomendacijos buvo derinami el. paštu, raštu ir, esant poreikiui, susitikimuose. Baigus derinimo procesą audituojamam subjektui ir EK buvo teikiami tarpiniai audito rezultatai – patikslinti pastebėjimai, rekomendacijos, audituojamo subjekto parengti rekomendacijų įgyvendinimo planai, informacija apie 2014–2020 m. laikotarpio atskaitinių laikotarpių audito metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimą ir preliminarus VKS institucijos įvertinimas pagal Komisijai ir valstybėms narėms skirtas gaires dėl bendrosios valdymo ir kontrolės sistemų vertinimo valstybėse narėse metodikos²² (toliau – EK VKS gairė).

Ataskaitos projektas buvo rengiamas 2025 m. sausio–vasario mėn. pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 2015/207²³ (toliau – R. 2015/207) IX priede nustatytą formą.

¹⁸ 100-asis TAAIS „Pagrindiniai viešojo sektoriaus audito principai“, 400-asis TAAIS, „Atitikties audito principai“, 1320-asis TAAIS „Reikšmingumas planuojant ir atliekant auditą“, 1530-asis TAAIS „Audito atranka“, 2000-asis TAAIS „Finansinio audito standartų taikymas“ ir 4000-asis TAAIS „Atitikties audito standartas“.

¹⁹ EK atitinkamomis gairėmis pateikia specializuotą nuomonę ir rekomendacijas valstybėms narėms dėl atitinkamų ES reglamentų nuostatų praktinio taikymo. Taip EK gairių nuostatų laikymasis turi esminę reikšmę tinkamam ir EK priimtinau tam tikro ES reglamento nuostatų interpretavimui ir pritaikymui praktikoje.

²⁰ Patvirtintas valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2024-01-22 sprendimu Nr. YE-62.

²¹ Vadovaujantis R. 1303/2013 125 str. 4 d. e p., VI rengiamas dokumentas pagal R. 2015/207 VI priede pateiktą valdymo pareiškimo modelį.

²² Angl. *Guidance for the Commission and Member States on Common Methodology for the Assessment of Management and Control Systems in the Member States*.

²³ 2015-01-20 EK įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 2015/207, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl pažangos ataskaitos modelių, informacijos apie didelės apimties projektą

Parengtas Ataskaitos projektas 2025-02-14 pateiktas susipažinti audituojamiems subjektams.

Iš audituojamų subjektų gavus komentarus ir susipažinus su jais, Ataskaitos projektas pagal poreikį buvo derinamas su audituojamais subjektais. Baigus derinti projektą, buvo parengta galutinė Ataskaita.

Įvertinus visus audito metu surinktus įrodymus apie VKS veikimą, EK deklaruotų išlaidų tinkamumą ir sąskaitose pateiktos informacijos teisingumą, pagal R. 2015/207 VIII priede nustatytą pavyzdį ir vadovaujantis TAAIS 1700 („Nuomonės apie finansines ataskaitas susidarymas ir pateikimas“), TAAIS 1705 („Nuomonės modifikavimas nepriklausomo auditoriaus išvadoje“), Metinės kontrolės ataskaitos, Audito nuomonės ir Audito institucijos nustatytų klaidų įvertinimo gaire²⁴, Audito strategija ir Procedūrų vadovu buvo parengta Nuomonė. Rengiant ją taip pat buvo atsižvelgta į atlikto valdymo pareiškimo ir metinės santraukos vertinimo rezultatus (žr. 6 skyrių, 31 psl.).

Ataskaita ir Nuomonė per EK įdiegtą Informacinę ES 2014–2020 m. fondų valdymo sistemą (toliau – SFC2014) teikiamos EK. Kiti šių dokumentų adresatai nurodyti Ataskaitos 56 psl.

Ataskaitoje vartojamos santrumpos pateiktos 1 priede, 58 psl.

teikimo, bendrojo veiksmų plano, investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo įgyvendinimo ataskaitų, valdymo pareiškimo, audito strategijos, audito nuomonės ir metinės kontrolės ataskaitos modelių, taip pat išlaidų ir naudos analizės atlikimo metodikos ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1299/2013 nuostatų dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo įgyvendinimo ataskaitų modelio įgyvendinimo taisyklės.

²⁴ Valstybėms narėms skirtos gairės dėl metinės kontrolės ataskaitos ir audito nuomonės, kurias teikia audito institucijos, ir dėl audito institucijų nustatytų klaidų tvarkymo siekiant nustatyti ir pranešti patikimus bendrus likutinius klaidų dažnius (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. *Guidance for Member States on the Annual Control Report and Audit Opinion to be reported by audit authorities and on the treatment of errors detected by audit authorities in view of establishing and reporting reliable total residual error rates (Programming period 2014-2020)* (2018-12-17, EGESIF_15-0002-04)).

2. REIKŠMINGI VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS PAKEITIMAI

2.1. REIKŠMINGI PAKEITIMAI

Keičiantis ES struktūrinių fondų lėšų finansavimo laikotarpiams, dalis 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio VKS institucijų, nurodytų Vyriausybės 2016-06-04 nutarimo Nr. 528 3 p., nebetęsia VKS institucijų funkcijų 2021–2027 m. finansavimo laikotarpiu. Siekdama užtikrinti 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio nefunkcionalių projektų ir kitų projektų priežiūrą jų poprojektiniu laikotarpiu, VI 2025-04-17 patvirtino rizikų valdymo matricą, kurioje nustatė priemones minėtų projektų priežiūros kontrolei vykdyti.

Vadovaudamosi Vyriausybės 2016-06-04 nutarimo Nr. 528 42 p., minėtos institucijos valstybės įsipareigojimams, susijusiems su veiksmų programos projektų administravimu ir projektų priežiūra poprojektiniu laikotarpiu, vykdyti gali gauti LR valstybės biudžeto lėšų.

2.2. PASKIRTŲ SUBJEKTŲ STEBĖSENA

Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšų VKS aprašymą (pagal R. 1303/2013 72 str.) parengė 2016-01-29 ir pateikė Audito institucijai. Audito institucija atliko VKS institucijų atitikties R. 1303/2013 XIII priede nustatytiems paskyrimo kriterijams auditą (toliau – Atitikties auditą) ir ataskaitą²⁵ pateikė VKS institucijoms ir EK.

Atlikus kontrolės priemonių ir detalųjį testavimą Audituojamuoju laikotarpiu nenustatyta, kad paskirtos VKS institucijos nebetenkintų R. 1303/2013 XIII priede nustatytų paskyrimo kriterijų ir joms būtų nustatytas bandomasis laikotarpis arba nutrauktas VI ar TVI paskyrimas.

²⁵ 2016-08-01 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-80-1-3-1 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos institucijų atitikties jų paskyrimo kriterijams (Audito institucijos ataskaita pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 124 str. 2 d.)“ ir išvada Nr. FA-P-80-1-3 (Audito institucijos nuomonė pagal R. 1303/2013 124 str. 2 d.).

3. AUDITO STRATEGIJOS PAKEITIMAI

Vadovaujantis R. 1303/2013 127 str. 4 d. ir atsižvelgiant į Audito strategijos gairės projektą²⁶ 2015-05-08 parengtoje Audito strategijoje pateiktas preliminarus Veiksmų programos audito planas, užtikrinantis, kad būtų patikrintas VKS veikimas, EK deklaruotos išlaidos ir sąskaitos. Audito strategijoje nurodyta, kad šios programos auditai bus atliekami tolygiai visą programavimo laikotarpį. EK patvirtinus Audito strategijos gairę²⁷, strategija buvo peržiūrėta ir pakeitimų neatlikta. Pagal R. 1303/2013 127 str. 4 dalį Audito strategija atnaujinama kasmet nuo 2016 m. (iki 2024 m.) ir teikiama EK.

Audito strategija, aktuali 2023–2024 m. auditui, buvo atnaujinta 2024-01-08²⁸: atlikta ES ir nacionalinių teisės aktų, susijusių su 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos administravimu, ir VKS pokyčių analizė.

3.1. ATASKAITINIŲ LAIKOTARPIŲ AKTUALŲS PAKEITIMAI

Audito strategijoje ataskaitinių laikotarpių suplanuotų procesų pakeitimų nebuvo atlikta.

Ataskaitinių laikotarpių dėl pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumo nebuvo įvertinti kai kurie Audito strategijoje numatyti procesai (žr. Ataskaitos 4.2.5 skirsnį, 15 psl.).

Ataskaitos 4.2.6 skirsnyje (žr. Ataskaitos 16 psl.) nurodyti papildomai įvertinti ankstesnių audito laikotarpių Audito strategijoje numatyti procesai, kurie anksčiau nebuvo atlikti dėl pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumo, ir procesai, kuriuos buvo nuspręsta vertinti atlikus VKS institucijų rizikų analizę.

²⁶ EK Valstybėms narėms skirtų gairių dėl audito strategijos projektas (angl. *Draft Guidance on Audit Strategy for Member States* (2015-01-07, EGESIF_14-0011)).

²⁷ EK Valstybėms narėms skirtos gairės dėl audito strategijos (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. *Guidance for Member States on Audit Strategy (Programming period 2014–2020)* (2015-08-27, EGESIF_14-0011-02 final)).

²⁸ Pateikta per SFC2014 EK 2024-01-10.

4. SISTEMŲ AUDITAS

4.1. AUDITĄ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS

Audito institucija, vadovaudamasi R. 1303/2013 127 str., 2023–2024 m. audito metu atliko VKS tinkamo veikimo auditą; kitų audito įstaigų pasitelkta nebuvo.

4.2. AUDITO ATLIKIMAS

4.2.1. Reikšmingumas

Pagal nustatytą reikšmingumo lygį vertinama, ar pastebėtos pavienės klaidos, praleisti ar pateikti neteisingi duomenys arba jų visuma rodo, kad EK pateikiamos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais vis dar atspindi teisingus, išsamius ir tikslus duomenis apie 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui priskiriamas operacijas. Planuojant ir atliekant auditą, sąvoka „reikšmingumas“ vartojama taip, kaip numatyta 1320–ajame TAAIS. Terminas „pakankami įrodymai“ apima ir reikšmingumo sąvoką.

Planuojant auditą nustatomas priimtinas reikšmingumo lygis, kad būtų galima nustatyti ne tik reikšmingų informacijos iškraipymų apimtį (kiekį), bet ir pobūdį (kokybę). Audito planavimo metu nustatomas kiekybinis ir kokybinis reikšmingumas²⁹.

Kiekybinį reikšmingumą lemia dalyko vertė. Atliekant 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditus taikomas reikšmingumo lygis – 2 proc. EK deklaruotų išlaidų pagal EK reglamento (ES) Nr. 480/2014³⁰ (toliau – R. 480/2014) 28 str. 11 d.

Ataskaitiniais metais nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d. EK buvo deklaruota 1 995 100 761,70 Eur. Kadangi reikšmingumo lygis skaičiuojamas nuo tiriamosios visumos, iš kurios buvo paimta atsitiktinė imtis – 2 046 076 822,22 Eur, ataskaitiniu laikotarpiu deklaruotoms išlaidoms taikomas reikšmingumo lygis yra 40 921 536,44 Eur.

Kokybinį reikšmingumą lemia dalyko kilmė, pobūdis ir turinys³¹.

4.2.2. Audito patikimumas

Audito institucija pagal R. 1303/2013 127 str. yra nustačiusi atliekamo audito 95 proc. audito patikimumo lygį. Valstybiniai auditoriai, pareikšdami nuomonę audito išvadoje, turi būti bent 95 proc. tikri, kad išvada yra pagrįsta pakankamais ir tinkamais įrodymais.

Audito institucijos procedūrų vadove pateiktas audito patikimumo modelis apima visus patikimumo šaltinius (įgimtą, kontrolės ir pagrindinį), atitinkančius TAAIS nurodytas rizikas (įgimtą, kontrolės ir neaptikimo).

Atlikdama 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditus, Audito institucija taiko audito patikimumo modelį:

²⁹ Procedūrų vadovo 5.1 poskyris.

³⁰ Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos.

³¹ Kokybinio reikšmingumo nustatymas detalizuotas Procedūrų vadove.

$$P = 100\% - (100\% - IP) * (100\% - KP) * (100\% - PP)$$

Kur:

P – bendras audito patikimumas (%),

IP – įgimtas patikimumas (%),

KP – kontrolės patikimumas (%),

PP – pagrindinis patikimumas (%).

Atliekant kontrolės priemonių ir detalųjį testavimą laikomasi R. 480/2014 28 str. reikalavimo iš pagrindinių procedūrų (detaliojo testavimo) gauti ne mažesnę nei 60 proc. patikimumą, todėl iš VKS veikimo nesiekama gauti daugiau nei 88 proc. patikimumo.

Vienas iš trijų patikimumo šaltinių yra įgimtas. Atliktas VKS įgimtos rizikos elementų vertinimas rodo aukštą įgimtos rizikos lygį (100 proc.), t. y. įgimtas patikimumas lygus 0.

Kitas patikimumo šaltinis yra vidaus kontrolė. Siekiant nustatyti, koks patikimumas gali būti gautas iš valdymo ir kontrolės sistemos, VKS institucijos vertinamos pagal pagrindinius reikalavimus³², nurodytus EK VKS gairėje. Pagal Procedūrų vadovą, jei auditorius nori pagrįsti, kad kontrolės rizika yra mažesnė už didelę, jis turi atlikti kontrolės testus. Jais patikrinus VKS veikimą pagal šiuos pagrindinius reikalavimus, vadovaujantis EK VKS gairėje pateikta metodologija, parenkama viena iš keturių reikalaujamų VKS efektyvumo įvertinimo kategorijų ir, atitinkamai³³, reikalingas pagrindinis patikimumas. Kaip nurodyta Ataskaitos 4.7 poskyryje (20 psl.), AI vertinimu, VKS ataskaitiniu laikotarpiu veikė bet reikia šiek tiek patobulinti (2 vertinimo kategorija pagal EK VKS gairę), t. y. iš vidaus kontrolės gaunama 83 proc. patikimumo.

Trečias patikimumo šaltinis – pagrindinis patikimumas. Patikimumo lygis, kurį būtina gauti iš pagrindinių procedūrų, priklauso nuo VKS patikimumo, gauto iš VKS kontrolės testų. Pagal EK gairę „Dėl audito institucijų taikytinų atrankos metodų“³⁴ (toliau – EK atrankos gairė), 2 vertinimo kategorija, turėtų būti gaunamas 70 proc. pagrindinio patikimumo lygis.

4.2.3. Taikomi metodai

Audito planavimo ir kontrolės priemonių testavimo metu buvo atliekami VKS institucijų sukurtos vidaus kontrolės ir jos veikimo vertinimai, remiantis EK VKS gaire, kurioje nustatyti 8 pagrindiniai reikalavimai (toliau – PR), skirti VI, ir 5 PR, skirti Tvl.

2023–2024 m. audito planavimo ir kontrolės priemonių testavimo metu:

- ✓ kaip nurodyta Audito strategijoje, planuojant kontrolės testavimą buvo vertinamas VKS institucijų veiklos procesų (toliau – procesai) rizikingumas. 2014–2020 m. laikotarpio procesai buvo suskirstyti pagal R. 480/2014 pateikiamus pagrindinius VKS taikomus reikalavimus ir EK VKS gairėje nurodytus pagrindinių reikalavimų vertinimo kriterijus. Siekiant įvertinti procesų rizikingumą, išskirta 12 rizikos veiksnių ir įvertintas kiekvienas VKS institucijų procesas pagal kiekvieną veiksnių, vėliau skaičiuojamas bendras proceso rizikingumas. Atsižvelgiant į rizikos vertinimo rezultatus, sprendžiama dėl prioritetinių audito sričių artimiausius trejus metus. Audito institucija planuoja VKS institucijų kontrolės testavimą taip, kad kiekvienais metais būtų patikrinti rizikingiausi ir su jais susiję procesai ir ES fondų investicijų veiksmų programos auditų (iki 2024 m. birželio 30 d.) metu būtų patikrinti visi VKS institucijų procesai bent kartą per 2014–2020 m. laikotarpį;

³² Angl. *key requirements*.

³³ Pagal EK atrankos gairę.

³⁴ Angl. *Guidance on Sampling Methods for Audit Authorities*.

- ✓ planuodama konkrečių VKS institucijų kontrolės testų metu numatomus tikrinti procesus, Audito institucija taip pat rėmėsi atlikta VKS ir ją sudarančių institucijų rizikos analize. Remiantis šios analizės rezultatais, sprendžiama dėl konkrečių procesų tikrinimo, procedūrų pobūdžio ir apimties kiekvienoje institucijoje;
- ✓ remiantis VKS procesų rizikingumo vertinimo ir VKS bei ją sudarančių institucijų rizikos analizės rezultatais, Audito institucija sudarė VKS institucijų sistemų audito programas;
- ✓ pagal poreikį analizuoti reglamentai (R. 1303/2013, R. 480/2014, R. 821/2014, R. 2018/1046 ir kt.), EK gairės³⁵, Lietuvos Respublikos nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, siekiant sudaryti ir (ar) atnaujinti audito procedūroms atlikti reikalingus klausimynus;
- ✓ remiantis sistemų audito rezultatais, atliktas VKS institucijų sukurtos vidaus kontrolės vertinimas, siekiant įvertinti, ar ES ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų, susijusių su VKS funkcijomis, įgyvendinimo kontrolės priemonės yra pakankamos;
- ✓ 2023–2024 m. audito metu atliktas kontrolės priemonių testavimas buvo suskirstytas į tris vertinimo tipus:
 - kontrolės priemonių veikimo vertinimas instituciniu lygiu (toliau – KTI);
 - kontrolės priemonių veikimo vertinimas paraiškos lygiu (toliau – KTP).

2023–2024 m. audito metu atliktas suplanuotų vertinti VKS institucijų procesų kontrolės priemonių testavimas: vertinti procesai suskirstyti pagal EK VKS gairėje nustatytus PR ir pateikti Ataskaitos 8 priedo 1–3 lentelėse (žr. 75 psl.).

4.2.4. Pavyzdžių kontrolės testams atrinkimas

Pavyzdžiai KTI ir KTP buvo atrenkami TAAIS 1500 nurodytais būdais:

- ✓ visų elementų parinkimas;
- ✓ audito atranka (atliekant nestatistinę atranką).

Detaliojo testavimo pavyzdžių atranka aprašyta Ataskaitos 5.2 poskyryje, 21 psl.

4.2.5. Pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumas

Vertindami VKS institucijų vidaus kontrolės veikimą nustatėme, kad nėra galimybės atlikti kai kurių procesų, suplanuotų pagal Audito strategiją, nes institucijose ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo populiacijos. Audito metu nevertinti procesai dėl pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumo pateikti 2 lentelėje.

AI vertinimu, toks pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumas nėra reikšmingas, kadangi neatlikta maža dalis Audito strategijoje numatytų atlikti procesų. Atsižvelgiant į tai, Nuomonė nėra modifikuojama.

2 lentelė. Ataskaitiniu laikotarpiu nevertinti Audito strategijoje numatyti procesai

Pagrindinis reikalavimas	Proceso numeris Audito strategijoje	Proceso pavadinimas	Institucijos
PR 2	17	Kvietimų teikimas (V, R)	APVA, CPVA, ESFA, IA, CPVA (VDV),
	16	Skelbimų paskelbimas (K, T)	APVA, CPVA, ESFA, LMT, IA, CPVA (VDV), INVEGA
	26	NK vertinimas (konkursiniai projektai)	APVA, CPVA, ESFA, LMT, IA, CPVA (VDV), INVEGA
	27	Tęstinė atranka	APVA, CPVA, ESFA, LMT, IA, CPVA (VDV), INVEGA

³⁵ EK atitinkamomis gairėmis pateikia specializuotą nuomonę ir rekomendacijas valstybėms narėms dėl atitinkamų ES reglamentų nuostatų praktinio taikymo. Taip EK gairių nuostatų laikymasis turi esminę reikšmę tinkamam ir EK priimtinam tam tikro ES reglamento nuostatų interpretavimui ir pritaikymui praktinėje veikloje.

Pagrindinis reikalavimas	Proceso numeris Audito strategijoje	Proceso pavadinimas	Institucijos
PR 4	39	VŠP tikrinimas	CPVA (FP)
	42	Atrankinė MP patvirtinamųjų dokumentų tikrinimo tvarka	APVA, CPVA, CPVA (FP), CPVA (VDV), INVEGA

Šaltinis – Valstybės kontrolė

4.2.6. Papildomai atlikti procesai

2023–2024 m. audito metu įvertinti ankstesnių audito laikotarpių (2021–2022 ir 2022–2023 m.) Audito strategijoje numatyti procesai, kurių, dėl pavyzdžių kontrolės testavimui trūkumo, nebuvo galimybės atlikti anksčiau (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. 2023–2024 m. audito metu vertinti procesai pagal VKS kontrolės testavimo istorijos vertinimą

Pagrindinis reikalavimas	Proceso numeris Audito strategijoje	Proceso pavadinimas	Institucijos
2021–2022 m. audito laikotarpio Audito strategijoje numatyti procesai			
PR 4	37	Projekto priežiūros komitetas	EM
	40	Patikra vietoje	LMT
	41	Tikrinimai po projekto	LMT
	52	Pažeidimų tyrimas	LMT
	64	Pažeidimų tyrimas (SFMIS2014)	LMT
PR 6	70	Vertinimai	EIM
2022–2023 m. audito laikotarpio Audito strategijoje numatyti procesai			
PR 2	19	Valstybės projektų planavimas	SAM, SM

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Informacija apie visą atliktą kontrolės testavimą pateikiama Ataskaitos 8 priede (žr. 75 psl.).

4.2.7. Audito rezultatų pateikimas ataskaitoje

Audito metu teikiami pastebėjimai dėl vidaus kontrolės trūkumų ir su deklaruotomis išlaidomis susijusių neatitikimų skirstomi į tris kategorijas:

- ✓ svarbūs;
- ✓ vidutinės svarbos;
- ✓ nedidelės svarbos.

Pastebėjimo svarba nustatoma remiantis kokybiniu reikšmingumu ir šiais kriterijais³⁶:

- ✓ reglamentų reikalavimų nesilaikymas;
- ✓ įtaka R. 1303/2013 123–126 str. ir (ar) EK VKS gairės pagrindinių reikalavimų ir (ar) vertinimo kriterijų vykdymui;
- ✓ lygmuo, kai reikalingi korekciniai veiksmai;
- ✓ VKS dalyvių, kuriems daro įtaką nustatytas trūkumas, skaičius;
- ✓ finansinė įtaka deklaruotoms išlaidoms;

³⁶ Pastebėjimų kategorijos nustatymas nurodytas Procedūrų vadove.

✓ projektų, kuriems daroma įtaka, skaičius.

Audito metu svarbių pastebėjimų nebuvo teikta. Vidutinės svarbos pastebėjimai ir rekomendacijos³⁷, audituojamos institucijos komentarai ir rekomendacijos įgyvendinimo priemonės pateikiamos Ataskaitos 9–17 prieduose (78–160 psl.). Pastebėjimų, susijusių su kontrolės priemonių testavimu, santraukos pateikiamos 4.3 poskyryje (17 psl.), o su detaliuoju testavimu – 5.7 poskyryje (23 psl.).

Nedidelės svarbos pastebėjimai teikiami dėl dalykų, kurių įtaka R. 1303/2013 123–126 str. ir (ar) EK VKS gairės reikalavimų vykdymui yra netiesioginė / mažiau reikšminga, todėl Ataskaitoje jie neteikiami³⁸. Nedidelės svarbos pastebėjimų suvestinės audito metu buvo teikiamos audituojamiems subjektams el. paštu.

4.3. PASTEBĖJIMAI DĖL KONTROLĖS PRIEMONIŲ TESTAVIMO

Pastebėjimai ir rekomendacijos, susiję su kontrolės priemonių testavimu, ir VKS institucijų nurodytos rekomendacijų įgyvendinimo priemonės (kartu su komentarais), sugrupuoti pagal EK VKS gairės pagrindinius reikalavimus, VKS institucijas ir pastebėjimų svarbą, pateikiami Ataskaitos 9–17 prieduose (78–160 psl.). Kontrolės priemonių testavimo metu nustatyti nedidelės svarbos pastebėjimai šioje Ataskaitoje nėra teikiami. Apie juos institucijos buvo informuotos el. paštu (plačiau žr. Ataskaitos 4.2.7 skirsnyje, 16 psl.).

Ataskaitos 4–11 lentelėse pateikiama apibendrinta informacija apie pastebėjimus, teiktus VI, ŠMSM, APVA, CPVA, ESFA, IA ir LMT. Kitoms institucijoms pastebėjimų nebuvo teikta. Lentelių pavadinimuose nurodyti fondai, kurių išlaidas administruoja atitinkama institucija. Laikoma, kad Ataskaitos 4–11 lentelėse pateikti pastebėjimai susiję su visais atitinkamos lentelės pavadinime nurodytais institucijos administruojamais fondais.

Audito metu nustatyti 14 vidutinės svarbos pastebėjimų, iš jų 9 – su rekomendacijomis, į juos bus atsižvelgta vertinant bendrą VKS veikimą.

Atlikus sistemų auditą, visos VKS institucijos vertintos pagal EK VKS gairėje nurodytus pagrindinius reikalavimus. Pastebėjimų, kurie turėtų įtakos visos sistemos vertinimui žemesne nei 2 kategorija pagal EK VKS gairę, nebuvo teikta. (žr. Ataskaitos 4 priedo 1 lentelę, 66 psl.).

Atliekant auditą ataskaitiniu laikotarpiu horizontaliųjų auditų nebuvo atlikta.

4 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo VI (ERPF, SF, ESF) (žr. Ataskaitos 9 priedą, 78 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	VI neužtikrino tinkamos SR administravimo priežiūros (EX.12, 80 psl.). Apskaičiuotos ir SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės (EX.14, 81 psl.). Nepasiektos projekto sutartyje nustatytos SR reikšmės (EX.15, 82 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	VI neužtikrino tinkamos SR administravimo priežiūros (EX.12, 80 psl.). Apskaičiuotos ir SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės (EX.14, 81 psl.). Nepasiektos projekto sutartyje nustatytos SR reikšmės (EX.15, 82 psl.).
PR 5. Tinkama audito seka	VI neužtikrino tinkamos SR administravimo priežiūros (EX.12, 80 psl.). Apskaičiuotos ir SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės (EX.14, 81 psl.).

³⁷ Rekomendacija teikiama tik tais atvejais, kai nustatytą trūkumą galima ištaisyti, t. y., dėl nustatyto vidaus kontrolės trūkumo reikia tobulinti esamą vidaus kontrolės sistemą ar imtis kitų korekcinio veiksmų.

³⁸ Remiantis R. 2015/207 IX pr. Ataskaitoje pateikiami pagrindiniai nustatyti dalykai.

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS sistemos	VP SR skaičiavimo aprašas parengtas netinkamai, į SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę nepagrįstai įskaičiuoti erdvių plotai, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis ³⁹ (EX.45, 78 psl.).

Šaltinis – Valstybės kontrolė

5 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo Tvi (ERPF, SF) (žr. Ataskaitos 10 priedą, 84 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS sistemos	Tvi netinkamai parengė ERPF ir SF SEK projektus ⁴⁰ (EX.56, 84 psl.).

Šaltinis – Valstybės kontrolė

6 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo ŠMSM (ERPF) (žr. Ataskaitos 11 priedą, 86 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams	Papildomas finansavimas skirtas netinkamoms finansuoti išlaidoms ⁴¹ (EX.29, 86 psl.).

Šaltinis – Valstybės kontrolė

7 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo APVA (SF) (žr. Ataskaitos 12 priedą, 89 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	APVA neužtikrina tinkamos APFP proceso priežiūros (EX.25, 92 psl.). APVA neįsitikino duomenų apie gaunamas pajamas pagrįstumu ir neužtikrina tinkamos audito sekos (EX.54, 93 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	APVA neužtikrina tinkamos APFP proceso priežiūros (EX.25, 92 psl.). APVA neįsitikino duomenų apie gaunamas pajamas pagrįstumu ir neužtikrina tinkamos audito sekos (EX.54, 93 psl.).

Šaltinis – Valstybės kontrolė

8 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo CPVA (ERPF, ESF, SF) (žr. Ataskaitos 13 priedą, 95 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	CPVA, atlikdama projektų po projektų finansavimo pabaigos priežiūrą, neužtikrina tinkamos audito sekos ir papildomo reikalavimo vertinimo (EX.16, 123 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	Neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos (EX.10, 102 psl.). CPVA, atlikdama projektų po projektų finansavimo pabaigos priežiūrą, neužtikrina tinkamos audito sekos ir papildomo reikalavimo vertinimo (EX.16, 123 psl.). Neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos (EX.49, 120 psl.). Pirkimas neskaitytas į dalis, PD nustatyti pertekliniai ir konkurenciją dirbtinai ribojantys kvalifikacijos reikalavimai, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, neužtikrinta tinkama audito seka (EX.52, 128 psl.).

³⁹ Pastebėjimo kilmė – projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 veiksmų auditas.

⁴⁰ Pastebėjimo kilmė – sąskaitų Europos Komisijai auditas.

⁴¹ Pastebėjimo kilmė – projekto Nr. 09.1.3-CPVA-V-704-04-0001 veiksmų auditas.

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
	Pirkimas neskaitytas į dalis, PD nustatyti pertekliniai ir konkurenciją dirbtinai ribojantys kvalifikacijos reikalavimai, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos (EX.53, 120 psl.).
	PO PD paaiškinimas nepateiktas tiekėjui ir nepaskelbtas viešai prie PD, sudarant pirkimo sutartį, netaikytas atidėjimo terminas ir pakeistos PD sąlygos, atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas, neužtikrinta tinkama audito seka (EX.55, 131 psl.).
PR 5. Tinkama audito seka	CPVA, atlikdama projektų po projektų finansavimo pabaigos priežiūrą, neužtikrino tinkamos audito sekos ir papildomo reikalavimo vertinimo (EX.16, 123 psl.).
	Pirkimas neskaitytas į dalis, PD nustatyti pertekliniai ir konkurenciją dirbtinai ribojantys kvalifikacijos reikalavimai, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, neužtikrinta tinkama audito seka (EX.52, 128 psl.).
	PO PD paaiškinimas nepateiktas tiekėjui ir nepaskelbtas viešai prie PD, sudarant pirkimo sutartį, netaikytas atidėjimo terminas ir pakeistos PD sąlygos, atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas, neužtikrinta tinkama audito seka (EX.55, 131 psl.).
Šaltinis – Valstybės kontrolė	

9 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo ESFA (ESF) (žr. Ataskaitos 14 priedą, 135 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	ESFA netinkamai taikė MP atrankinio tikrinimo tvarką (EX.51, 141 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	ESFA netinkamai taikė MP atrankinio tikrinimo tvarką (EX.51, 141 psl.).
Šaltinis – Valstybės kontrolė	

10 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo IA (ERPF) (žr. Ataskaitos 15 priedą, 143 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	IA PV nenustatytos kontrolės priemonės, kuriomis įvertinamas gryųjų pajamų gavimas po projekto finansavimo pabaigos. IA, atlikdama APFP vertinimą, nevertino projekto pajamų ir neįsitikino, ar nebuvo gauta gryųjų pajamų (EX.23, 150 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	IA PV nenustatytos kontrolės priemonės, kuriomis įvertinamas gryųjų pajamų gavimas po projekto finansavimo pabaigos. IA, atlikdama APFP vertinimą, nevertino projekto pajamų ir neįsitikino, ar nebuvo gauta gryųjų pajamų (EX.23, 150 psl.).
Šaltinis – Valstybės kontrolė	

11 lentelė. Pastebėjimai dėl kontrolės priemonių testavimo LMT (ERPF) (žr. Ataskaitos 17 priedą, 160 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas
PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos	LMT PV nenustatytos kontrolės priemonės įsitikinti projektų investicijų tęstinumo užtikrinimu, APFP vertinimas atliktas formaliai (EX.11, 162 psl.).
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	LMT PV nenustatytos kontrolės priemonės įsitikinti projektų investicijų tęstinumo užtikrinimu, APFP vertinimas atliktas formaliai (EX.11, 162 psl.).
Šaltinis – Valstybės kontrolė	

4.4. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS

Sisteminė laikytina klaida, kuri gali atsirasti tik esant tam tikroms priežastims ir (ar) aplinkybėms ir kuri daro poveikį visai VKS, tam tikrai VKS institucijų grupei ar priemonei, pagal kurią finansuojami projektai. Atliekant sistemų auditą sisteminių klaidų nenustatyta.

4.5. ANKSTESNIŲ METŲ SISTEMŲ AUDITO METU TEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

VKS veikimo vertinimui ataskaitiniu laikotarpiu daro įtaką ankstesnių auditų metu teiktos rekomendacijos dėl vidaus kontrolės priemonių tobulinimo, kurios ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo aktualios.

Visos ankstesnių sistemų auditų metu audituojamiems subjektams teiktos rekomendacijos įgyvendintos arba stebėseną baigta.

4.6. FINANSINIŲ PRIEMONIŲ IR KITŲ IŠLAIDŲ, PATIRIAMŲ PAGAL SPECIALIĄSIAIS TAISYKLES, SISTEMŲ AUDITAS

Vertinant VKS institucijų vidaus kontrolės veikimą dėl išlaidų, patiriamų pagal specialiąsias taisykles, buvo vertinamas finansinių priemonių valdymas, išlaidų atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms.

Testuojant finansinių priemonių procesų kontrolę, buvo atliktas MP tikrinimas (turinys ir trukmė) ir MP duomenų suvedimas į SFMIS, kitiems pagal Audito strategiją planuotiems procesams nebuvo populiacijos (detalesiau apie žr. Ataskaitos 4.2.5 skirsnį, 15 psl.). Informacija apie atliktą kontrolės testavimą pateikiama Ataskaitos 8 priede (žr. 75 psl.).

Atlikus finansinių priemonių kontrolės testavimą, neatitikimų nenustatyta.

Atsižvelgiant į finansinių priemonių procesų kontrolės testavimo atrankos rezultatus, nebuvo atliekamas vidaus kontrolės testavimas, kuris apimtų R. 1303/2013 40 str. 1 ir 2 d. nustatytus atvejus.

4.7. VKS PATIKIMUMAS

Remdamiesi atliktų audito procedūrų metu surinktais įrodymais ir Ataskaitos 4.3 poskyryje (žr. 17 psl.) nurodytais pastebėjimais bei atliktu vidaus kontrolės vertinimu pagal EK VKS gairę, manome, kad VKS ataskaitiniu laikotarpiu veikė, bet ją reikia šiek tiek patobulinti (2 vertinimo kategorija pagal EK VKS gairę).

Galutinis VKS veikimo įvertinimas (bendras bei pagal VKS institucijas ir pagrindinius reikalavimus) gautas, įvertinus ankstesnių auditų metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimo būklę ir atlikus visas planuotas audito procedūras, įskaitant išlaidų detalų testavimą, sąskaitų tikrinimo ir valdymo pareiškimo peržiūros procedūras, pateiktas Ataskaitos 9 skyriuje (51 psl.).

5. VEIKSMŲ AUDITAS

5.1. AUDITĄ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS

Audito institucija, vadovaudamasi R. 1303/2013 127 str., 2023–2024 m. audito metu atliko EK deklaruotų išlaidų detalųjį testavimą. Atlikti dalį detaliųjų testų Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka buvo pasitelkta audito įmonė, kuri atliko skirtingos apimties audito procedūras (plačiau žr. Ataskaitos 7 skyriuje, 37 psl.).

5.2. ATRANKOS METODIKA

Atliekant išlaidų populiacijos pavyzdžių atranką detaliam testavimui buvo vadovaujama R. 1303/2013 127 str. 7 d. ir R. 480/2014 28 str. bei EK atrankos gaire. Kaip numatyta Audito strategijos 3 skyriuje, detaliojo testavimo pavyzdžių atrankos vienetu pasirinktas mokėjimo prašymas⁴², o išlaidų populiacijos pavyzdžių atranka atlikta statistiniu atrankos būdu – kelių etapų stratifikuotos piniginio vieneto atrankos metodu⁴³ (toliau – MUS), aprašytu EK atrankos gairės 6.3.4 p.

5.3. PARAMETRAI, NAUDOTI STATISTINEI IMTIES ATRANKAI SUDARYTI

TVI ataskaitiniu laikotarpiu EK deklaravo 1 995 100 761,70 Eur. EK deklaruotos išlaidos buvo suskirstytos į dvi populiacijas:

- ✓ 2 046 076 822,22 Eur teigiamų išlaidų (EK deklaruoti mokėjimo prašymai);
- ✓ 50 976 060,52 Eur neigiamų sumų (EK deklaruotos grąžintinos lėšos).

Remiantis R. 480/2014 28 str. ir EK atrankos gaire, nuomonės apie ataskaitiniu laikotarpiu deklaruotas išlaidas pateikimui taikytinas reikšmingumo lygis yra 2 proc. šiuo laikotarpiu deklaruotų išlaidų, o tai sudaro 40 921 536,44 Eur (nuo teigiamų išlaidų populiacijos). Audito institucija pagal R. 480/2014 28 str. atliekamam auditui yra nustačiusi 95 proc. audito patikimumo lygį, kuris atitinka EK atrankos gairėje rekomenduojamą patikimumo lygį.

Sudarant 2023–2024 m. veiksmų audito imtį, mokėjimo prašymų atranka buvo atlikta dvejais etapais iš EK deklaruotų teigiamų išlaidų populiacijų. Ataskaitos 12 lentelėje pateikiami atrankos etapai pagal EK deklaruotų išlaidų datą (laikotarpiu nuo 2024-06-10 iki 2024-07-31 išlaidos EK nebuvo deklaruotos).

Išlaidų populiacijos buvo suskirstytos į stratas pagal fondus – ESF, ERPF ir SF. Į atskiras stratas išskirtos FP projektų išlaidos ir REACT-EU prioriteto išlaidos.

12 lentelė. Veiksmų audito atrankos etapai

Eil. Nr.	Atrankos etapas	EK deklaruotų išlaidų data		Atrinktų vienetų skaičius
		Nuo	Iki	
1	I	2023-08-07	2023-10-31	15
2	II	2023-11-01	2024-06-10	19
Iš viso:				34

Šaltinis – Valstybės kontrolė

⁴² Kadangi dėl SFMIS2014 funkcinių galimybių be MP išskiriamos ir kitos EK deklaruotos sumos, kurios yra susijusios su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu nedeklaruotomis ar pakoreguotomis MP ar MP dalies išlaidomis, jos taip pat yra laikomos atrankos vienetu.

⁴³ Angl. *Multi-period stratified Monetary Unit Sampling*.

Atrinktinų pavyzdžių iš kiekvieno etapo ir stratos (ESF, ERPF, SF, FP ir REACT-EU prioritetas) skaičius nustatomas proporcingai deklaruotų išlaidų sumai. Remiantis išlaidų populiacijai taikyto pavyzdžių detaliojo testavimo atrankos metodo parametrais (žr. Ataskaitos 5 priedą, 69 psl.), apskaičiuotas 30 vienetų imties dydis. Siekiant, kad iš kiekvienos stratos būtų atrinkti ne mažiau kaip 3 pavyzdžiai, apskaičiuotas imties dydis buvo padidintas iki 34 vnt.

Atlikus pavyzdžių atranką, detaliam testavimui atrinkti 34 vienetai (iš 32 projektų) – 31 MP ir 3 EK deklaruotos išlaidų sumos. Visų atrinktų vienetų vertė lygi 166 479 564,99 Eur. Atrinkti pavyzdžiai pateikiami Ataskaitos 6 priede (žr. 71 psl.).

FP išlaidų, deklaruotų EK, atranka buvo vykdoma antrojo atrankos etapo metu ir apėmė visą ataskaitinio laikotarpio FP išlaidų populiaciją. Naudojant šiame poskyryje nurodytus parametrus apskaičiuotas FP imties dydis – 3 vienetai.

Detaliojo testavimo metu nustatytos klaidos pateiktos Ataskaitos 18 priedo 3 lentelėje (žr. 167 psl.).

Vadovaujantis R. 1303/2013 148 str. 1 d. ir R. 480/2014 28 str. 8 d. ir siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi proporcingos veiksmų programos kontrolės reikalavimų, atrinkus pavyzdžius detaliam testavimui, buvo tikrinama, kad tarp atrinktų vienetų nebūtų įtraukti tie, kurių projekto visos tinkamos finansuoti išlaidos ERPF ir SF atveju neviršija 400 000,00 Eur, ESF atveju – 300 000,00 Eur, ir kurių auditas (atliekamas AI, EK arba Europos Audito Rūmų) jau buvo atliktas ataskaitinio arba ankstesnių auditų metu. Atlikus šį vertinimą nenustatyta, kad atrinkti vienetai neatitiktų nurodytų reikalavimų.

5.3.1. Antro lygio atrankos taikymas

Remiantis R. 480/2014 28 str. 9 d., audito metu, atliekant detalųjį testavimą, buvo taikoma antro lygio atranka, kai atrinkti MP apėmė didelį skaičių susijusių išlaidas patvirtinančių dokumentų. Atsižvelgiant į tai, auditas buvo atliekamas sudarius dalinę imtį. Imtis pasirenkama taikant statistinį atrankos būdą – piniginio vieneto atrankos metodą, naudojant tuos pačius atrankos parametrus, taikytus pagrindinei imties vienetų atrankai. Detali antro lygio atrankos metodika aprašyta Audito institucijos Procedūrų vadove ir antro lygio atrankos darbo dokumento šablone. Iš 34 pavyzdžių detaliam testavimui antro lygio atranka buvo taikyta 10-čiai atrankos vienetų. Nustačius klaidas atrinktuose išlaidų pavyzdžiuose, šios klaidos pirmiausia buvo ekstrapoliuojamos MP lygmenyje, o vėliau ekstrapoliuojamos į visą išlaidų populiaciją, iš kurios buvo atrinkti pavyzdžiai detaliam testavimui. Informacija apie atliktą atrinktų pavyzdžių antro lygio atranką pateikta Ataskaitos 13 lentelėje.

13 lentelė. Veiksmų audito pavyzdžiai, kuriuose buvo taikyta antro lygio atranka

Eil. Nr.	Projekto kodas	MP Nr.	Fondas	Atrinktų išlaidų vnt. skaičius	Atrinktuose išlaidų vnt. nustatyti neatitikimai
1	04.3.2-LVPA-V-111-01-0001	MP040	SF	30	–
2	04.1.1-LVPA-V-115-01-0001	MP017	SF	30	–
3	04.1.1-LVPA-V-114-02-0002	MP033	SF	30	Taip
4	04.1.1-LVPA-V-114-02-0002	MP035	SF	30	–
5	08.3.1-ESFA-V-419-02-0001	MP010	ESF	34	Taip
6	09.4.2-ESFA-V-715-06-0001	MP020	ESF	30	Taip
7	09.2.1-ESFA-V-726-03-0001	MP030	ESF	30	–
8	01.1.1-CPVA-V-701-16-0001	MP021	ERPF	30	Taip
9	J07-FM-F-01-0001	MP004	ERPF	30	–
10	J07-FM-F-01-0001	IKV02-02	ERPF	30	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

5.4. EK DEKLARUOTŲ IŠLAIDŲ SUTIKRINIMAS

AI tiriamosios visumos vertė ataskaitiniu laikotarpiu yra 1 995 100 761,70 Eur. Ši suma atitinka Tvl Mokėjimo paraiškose EK deklaruotų ataskaitinių metų išlaidų dydį.

5.5. NEIGIAMŲ SUMŲ POPULIACIJA

EK deklaruotose išlaidose buvo nustatyta neigiamų sumų populiacija, kurią sudaro EK deklaruotos grąžintinos lėšos –50 976 060,52 Eur. Ši suma buvo išskirta iš visos deklaruotų išlaidų populiacijos ir į detaliojo testavimo pavyzdžių atranką nebuvo įtraukta. EK deklaruotos grąžintinos lėšos vertinamos sąskaitų audito metu (plačiau žr. Ataskaitos 6.3 poskyrį, 31 psl.).

5.6. NESTATISTINĖS ATRANKOS TAIKymo METODAI

2023–2024 m. audito metu nestatistinės atrankos metodų nebuvo taikoma.

5.7. VEIKSMŲ AUDITO PAGRINDINIŲ REZULTATŲ ANALIZĖ

Pastebėjimai ir rekomendacijos bei VKS institucijų nurodytos rekomendacijų įgyvendinimo priemonės, sugrupuoti pagal VKS institucijas EK VKS gairės pagrindinius reikalavimus, pateikiami Ataskaitos 9–17 prieduose (78–160 psl.). Ataskaitos 14–21 lentelėse pateikiama apibendrinta informacija apie visus pastebėjimus, detaliojo testavimo metu teiktus VI, ŠMSM, APVA, CPVA, ESFA, IA, ILTE ir LMT.

Veiksmų audito metu iš 31 atrinkto vnt. (be finansinių priemonių 3 vnt.) detaliam testavimui 22 MP buvo nustatyta klaidų: pateikti 32 pastebėjimai ir 12 rekomendacijų. Klaidų tipologija pateikta 18 priedo 4 lentelėje (žr. 169 psl.), o informacija apie nustatytas finansines klaidas pagal AI atrinktus pavyzdžius detaliam testavimui pateikiama 18 priedo 3 lentelėje (žr. 167 psl.).

Veiksmų audito atrankos metu atrinktos vertinti finansinių priemonių projektų 3 MP⁴⁴ išlaidos. Vertinimas apėmė projekto sutarties keitimus ir įgyvendinimą, išlaidų tinkamumą, investicijų tinkamumą, kaip nustatyta EK Audito metodologijoje dėl finansinių priemonių 2014–2020 m. laikotarpio audito⁴⁵. Atlikus audito procedūras neatitikimų nenustatyta.

Veiksmų audito metu nustatyti nedidelės svarbos pastebėjimai šioje Ataskaitoje nėra teikiami. Apie juos institucijos buvo informuotos el. paštu (plačiau žr. Ataskaitos 4.2.7 skirsnyje, 16 psl.).

14 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detalioju testavimu VI (žr. Ataskaitos 9 priedą, 78 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS	VP SR skaičiavimo aprašas parengtas netinkamai, į SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę nepagrįstai įskaičiuoti erdvių plotai, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis (EX.45, 78 psl.).	–	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

⁴⁴ Projekto Nr. 03.1.1-FM-F-817-01-J07-0001 (J07-FM-F-01-0001) MP Nr. MP004 ir Nr. IKV02-02 ir projekto Nr. 05.3.2-FM-F-015-01-0001 MP Nr. MP010.

⁴⁵ 2021-06-09, Nr. EGESIF_19-0019-01.

15 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu ŠMSM (žr. Ataskaitos 11 priedą, 86 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams	Papildomas finansavimas skirtas netinkamoms finansuoti veikloms (EX.29, 86 psl.).	–	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

16 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu APVA (žr. Ataskaitos 12 priedą, 89 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	Rangos darbai apmokėti neįvertinus įsigytų ir pakeistų rangos darbų kainų skirtumo (EX.32, 89 psl.).	5 401,30	8 316,08
	Atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas ir paslaugos apmokėtos neįvertinus įsigytų ir suteiktų paslaugų kainų skirtumo (EX.33, 90 psl.).	909,05	909,05

Šaltinis – Valstybės kontrolė

17 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu CPVA (žr. Ataskaitos 13 priedą, 95 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 2. Tinkama veiksmų atranka	CPVA, tikrindama MP, tinkamomis pripažino netinkamas finansuoti išlaidas ir nenustatė projekto apimtyje nebūtinų išlaidų (EX.30, 125 psl.).	593 942,43	686 409,33
PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams	CPVA, tikrindama MP, tinkamomis pripažino netinkamas finansuoti išlaidas ir nenustatė projekto apimtyje nebūtinų išlaidų (EX.30, 125 psl.).	593 942,43	686 409,33
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą (EX.4, 95 psl.).	1 173 146,55	4 071 039,92
	Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą (EX.5, 97 psl.).	18 272,16	109 772,58
	Pakeitus esmines pirkimo sąlygas, VŠP nebuvo nutrauktas ir paskelbtas iš naujo, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą, nesilaikyta atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūros (EX.6, 99 psl.).	45,98	233,72
	Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintys subrangovai (EX.8, 101 psl.).	596 342,39	596 342,39
	Dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys specialistai (EX.19, 103 psl.).	31 799,93	31 987,55
	SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės (EX.20, 124 psl.).	–	–
	Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas (EX.21, 104 psl.).	130 804,15 ⁴⁶	257 589,90
		126 785,75 ⁴⁷	–
	PD nustatyti konkurenciją dirbtinai ribojantys, neproporcingi kvalifikacijos reikalavimai, neracionaliai panaudotos projekto lėšos, dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas ir specialistas (EX.28, 105 psl.).	351 665,96	881 451,72

⁴⁶ Klaida nustatyta tikrintame MP Nr. MP018.⁴⁷ Klaida nustatyta tikrintame MP Nr. MP021.

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
	CPVA, tikrindama MP, tinkamomis pripažino netinkamas finansuoti išlaidas ir nenustatė projekto apimtyje nebūtinų išlaidų (EX.30, 125 psl.).	593 942,43	686 409,33
	PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą (EX.39, 107 psl.).	14 096,68	65 003,38
	Dalis MP deklaruotų išlaidų nebuvo faktiškai patirtos (EX.41, 108 psl.).	5 684,99	9 883,12
	Laimėtoju nustatytas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys subrangovai (EX.42, 109 psl.).	1 325 088,62	10 533 540,79
	PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, laimėtoju nustatytas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų (EX.43, 114 psl.).	1 983,75	1 983,75
	PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, pirkimas neskaidytas į dalis, pakeitus esmines pirkimo sąlygas, pasiūlymų pateikimo terminas nepradėtas skaičiuoti iš naujo, laimėtoju išrinktas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų (EX.44, 116 psl.).	7 322,50	7 322,50
	Pirkimas nepakankamai skaidytas į dalis (EX.46, 118 psl.).	–	–
	Pirkimas nepagrįstai neskaidytas į dalis (EX.47, 119 psl.).	–	–
PR 5. Tinkama audito seka	SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės (EX.20, 124 psl.).	–	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

18 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu ESFA (žr. Ataskaitos 14 priedą, 135 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 2. Tinkama veiksmų atranka	ESFA, atlikusi projekto sutarties keitimą, į projektą įtraukė partnerius, kurie neatitinka PFSA reikalavimų ir patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo tinkamos finansuoti (EX.31, 139 psl.).	–	17 469,42
PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams	ESFA, atlikusi projekto sutarties keitimą, į projektą įtraukė partnerius, kurie neatitinka PFSA reikalavimų ir patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo tinkamos finansuoti (EX.31, 139 psl.).	–	17 469,42
PR 4. Tinkami patikrinimai	ESFA, atlikusi projekto sutarties keitimą, į projektą įtraukė partnerius, kurie neatitinka PFSA reikalavimų ir patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo tinkamos finansuoti (EX.31, 139 psl.).	–	17 469,42
	ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino, kad išlaidos atitiktų tinkamumo finansuoti reikalavimus (EX.37, 135 psl.).	–	–
	ESFA, tvirtindama MP, neįsitikino išlaidų tinkamumu finansuoti (EX.38, 136 psl.).	205 245,29	1 136 665,88
	ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino SR pasiekimo pagrįstumu, ar susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal projekto sutartį ir, ar projekto dalyvio išlaidos tinkamos finansuoti pagal PFSA (EX.50, 138 psl.).	–	223 362,41

Šaltinis – Valstybės kontrolė

19 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu IA (žr. Ataskaitos 15 priedą, 143 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 4. Tinkami patikrinimai	valdymo SFMIS2014 nurodyta neteisinga SR pasiekimo reikšmė (EX.2, 149 psl.).	–	–
	IA neįsitikino dalies išlaidų atitiktimi PFSA reikalavimams (EX.17, 143 psl.).	163 194,84	3 361,84
	IA neįvertino rizikų, susijusių su projekto įgyvendinimu, ir neužtikrino patikimo finansų valdymo principo (EX.27, 144 psl.).	54 000,00	54 000,00
	IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas (EX.34, 146 psl.).	42 606,75	523 118,50
	IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas (EX.35, 151 psl.).	232 462,83	232 462,83
PR 5. Tinkama audito seka	SFMIS2014 nurodyta neteisinga SR pasiekimo reikšmė (EX.2, 149 psl.).	–	–
	IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas (EX.35, 151 psl.).	232 462,83	232 462,83
Šaltinis – Valstybės kontrolė			

20 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu ILTE (žr. Ataskaitos 16 priedą, 155 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 4. Tinkami patikrinimai	valdymo Atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, pirkimo sutartis sudaryta ne su tuo tiekėju, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD TS nustatyti neprivalomi standartai, nenumatant galimybės naudoti lygiaverčius standartus (EX.36, 155 psl.).	75 723,05	176 985,55
Šaltinis – Valstybės kontrolė			

21 lentelė. Pastebėjimai, susiję su detaliuoju testavimu LMT (žr. Ataskaitos 17 priedą, 160 psl.)

Pagrindinis reikalavimas	Pastebėjimas	MP nustatyta klaida, Eur	Klaida projekte, Eur
PR 4. Tinkami patikrinimai	valdymo LMT neužtikrino tinkamo tarpinės MTV ataskaitos teikimo proceso, pateikti ne visi pagal FĮ deklaruotas išlaidas pagrindžiantys dokumentai (EX.24, 160 psl.).	–	–
PR 6. Patikimos sistemos	SFMIS2014 ir DMS LMT neužregistravo vienašalio projekto sutarties keitimo SFMIS2014 (EX.26, 161 psl.).	–	–
Šaltinis – Valstybės kontrolė			

5.7.1. Po tarpinių audito rezultatų atsisakyti pastebėjimai

Pateikus tarpinius audito rezultatus audituojamiesiems subjektams, Audito institucija, įvertinusi papildomą iš IĮ (arba kitų susijusių institucijų) gautą aktualią informaciją, dalies pastebėjimų (ar jų dalių) atsisakė. Išsami informacija apie atsisakytus veiksmų audito pastebėjimus pateikiama 22 lentelėje.

22 lentelė. Po tarpinių audito rezultatų atsisakyti pastebėjimai

Eil. Nr.	Pastebėjimo Nr.	Fondas	Įl	Pastebėjimo atsisakymo priežastys
1	EX.1	SF	ILTE	1 dalis – įvertinus ILTE pateiktus papildomus argumentus dėl galimybės pateikti ir kitus kvalifikaciją pagrindžiančius dokumentus. 2 dalis – įvertinus VPT išvadoje pateiktus argumentus, kad pasiūlymas nepakeistas taip, kad iš neatitinkančio pirkimo sąlygų reikalavimų tapo atitinkančiu.
2	EX.3	SF	ILTE	Įvertinus ILTE pateiktus papildomus argumentus dėl galimybės pateikti ir kitus kvalifikaciją pagrindžiančius dokumentus.
3	EX.8	ERPF	CPVA	Dalis, susijusi su pirkimo sutarties indeksavimu – įvertinus VPT išvadoje pateiktus argumentus dėl to, kad rangovas pagrindė sutartinių prievolių pagal Rangos sutartį pusiausvyros dėl nenumatytų aplinkybių pasikeitimą, taip, kaip nebuvo aptarta Sutartyje – iš esmės padidėjusią rangos darbų Sutarties įvykdymo kainą. Toks padidėjimas viršijo įprastai galimą prognozuoti ekonominių bei socialinių sąlygų kitimą. Sutartyje nustatytu Sutarties kainos peržiūros mechanizmu šalys negalėjo pasinaudoti, todėl Sutarties šalių ekonominės pusiausvyros subalansavimui objektyviai susiformavo poreikis keisti Sutarties kainą minėtu VPĮ pagrindu.
4	EX.28	ERPF	CPVA	Dalis dėl keitimų, atliktų pagal VPĮ 89 str. 2 d. verčių sumavimo – gavus EIM, kaip viešųjų pirkimų politiką formuojančios institucijos išaiškinimą dėl VPĮ nuostatų ir VPT išvadą, kurioje šis išaiškinimas pritaikytas.
5	EX.36	ERPF	ILTE	1 dalis – įvertinus papildomus argumentus, CPO LT pirkimų, vykdomų DPS pagrindu, specifiškumą, tam tikrų pirkimo sąlygų (t. y. PD A dalies 8.7 p. ir PD C dalies 4.6.2 p.) koliziją, kurių vienos leido, kitos draudė pasitelkti subrangovus, kurių pajėgumais remiamasi kvalifikacijos reikalavimų atitikčiai, konkretaus pirkimo vykdymo etape, taip pat atsižvelgus į teismų praktiką, kad pirkimo dokumentų neaiškumai aiškinami tiekėjų naudai, vertinama, kad įtakos pirkimo rezultatui ir tiekėjų konkurencijai nėra.
6	EX.42	ERPF	CPVA	Dalis, susijusi su pirkimo sutarties indeksavimu – įvertinus VPT išvadoje išdėstytus papildomus argumentus, kurie nebuvo pateikti AI.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

5.7.2. Audito apimties ribojimai dėl stebėsenos rodiklių

2023–2024 m. audito metu nustatyta, kad pagal galiojančius ES ir nacionalinius teisės aktus EK deklaruotų ir AI tikrintų projektų stebėsenos rodikliai pasiekti, išskyrus projektuose, nurodytuose 23 lentelėje, kurių stebėsenos rodiklių pasiekimu AI negalėjo įsitikinti. Tokių MP atžvilgiu buvo atliktos visos kitos numatytos audito procedūros. Atitinkamai įsitikinta, ar projektai atitinka Veiksmų programos taikomus atrankos kriterijus ir projektų deklaruotos išlaidos atitinka paramos gavėjo turimus apskaitos dokumentus ir patvirtinamuosius dokumentus bei ar viešosios lėšos paramos gavėjui buvo išmokėtos pagal R. 1303/2013 132 str. 1 d.

23 lentelė. Informacija apie nebaigtų įgyvendinti projektų stebėsenos rodiklių pasiekimo reikšmes

Eil. Nr.	Projekto Nr.; Tikrinto MP Nr.; Tikrinto MP suma, Eur	Galutinio MP pateikimo data	Siektinų SR Nr. ir matavimo vnt.	SR rūšis	PS nurodyta planuojama pasiekti SR reikšmė	Komentaras dėl SR nepasiekimo įvertinimo
1	01.1.1-CPVA-V-701-16-0001; MP021; 2 619 822,20	–	Tyrėjų, dirbančių pagerintoje tyrimų infrastruktūros bazėje, visos darbo dienos ekv.	VP	14	Sutartyje nustatytas GMP pateikimo terminas – 2025-01-31. SR pasiekimas neįvertintas, už rodiklį bus atsiskaitoma su GMP, kurio CPVA numatoma pateikimo data 2025-05-31.
			Mokslo ir studijų institucijos, kuriose pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujinta MTEPI infrastruktūra, skaičius	N	4	
			Tarptautinės MTEPI infrastruktūros, kurių narė yra Lietuva, skaičius	VP	1	
			Privataus sektoriaus tyrėjų, pasinaudojusių pagerinta MTEPI infrastruktūros baze, skaičius	VP	7	
2	01.1.1-CPVA-V-701-20-0001;	–	Sukurtos laboratorijos mokiniams, vnt.	N	4	Sutartyje nustatytas GMP pateikimo terminas – 2024-12-31.

Eil. Nr.	Projekto Nr.; Tikrinto MP Nr.; Tikrinto MP suma, Eur	Galutinio MP pateikimo data	Siektinų SR Nr. ir matavimo vnt.	SR rūšis	PS nurodyta planuojama pasiekti SR reikšmė	Komentaras dėl SR nepasiekimo įvertinimo
	MP010; 1 257 604,10		Sukurtas mokslo ir technologijų populiarinimo centras, vnt.	N	1	SR pasiekimas neįvertintas, už rodiklį bus atsiskaitoma su GMP, kurio CPVA numatoma pateikimo data 2025-06-30.
3	01.1.1-CPVA-V-701- 12-0001; MP022; 3 648 829,18	2024-09- 30	Tyrėjų, dirbančių pagerintoje tyrimų infrastruktūros bazėje, visos darbo dienos ekv. Mokslo ir studijų institucijos, kuriose pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujinta MTEPI infrastruktūra, skaičius	VP N	100 1	SR pasiekimas neįvertintas, už rodiklį atsiskaitoma su GMP, kuris nėra patvirtintas CPVA. Pagal PAFT 237 ³ punktą, GMP turi būti patvirtintas iki 2026-12-31.
4	04.1.1-LVPA-V-115- 01-0001; MP017; 594 916,88	2024-01-23	Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, CO2 ekv.	VP	17,37	SR pasiekimas neįvertintas, nes už šį rodiklį turi būti atsiskaitoma po vieno kalendorinių metų po projekto finansavimo pabaigos. Projektas baigtas įgyvendinti 2024-02-29. Už rodiklį bus atsiskaitoma 2026 m., teikiant 2025 m. ataskaitą po projekto finansavimo pabaigos.
5	03.3.2-LVPA-K-837- 03-0007; MP013; 244 850,00	2024-01-26	Investicijas gavusių įmonių į technologines ekoinovacijas padidėjimas, proc.	N	100	SR pasiekimas neįvertintas, nes už šį rodiklį turi būti atsiskaitoma po trijų metų po projekto finansavimo pabaigos. Projektas baigtas įgyvendinti 2024-03-14
6	03.3.2-LVPA-K-837- 03-0010; MP012; 4 115 200,00	2022-06-10	Investicijas gavusių įmonių į technologines ekoinovacijas padidėjimas, proc.	N	100	SR pasiekimas neįvertintas, nes už šį rodiklį turi būti atsiskaitoma po trijų metų po projekto finansavimo pabaigos. Projektas baigtas įgyvendinti 2022-07-01
7	03.3.1-LVPA-K-854- 02-0141; MP008; 208 300,00	2023-09-11	Investicijas gavusių įmonių į technologines ekoinovacijas padidėjimas, proc.	N	300	SR pasiekimas neįvertintas, nes už šį rodiklį turi būti atsiskaitoma po trijų metų po projekto finansavimo pabaigos. Projektas baigtas įgyvendinti 2023-10-12

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Šių projektų audituotų MP išlaidų vertė, deklaruota EK, sudaro 12 689 522,36 Eur. Auditorių vertinimu, šie audito apimties ribojimai nėra tiek reikšmingi, kad būtų modifikuojama Nuomonė.

5.8. KOREKCINIAI VEIKSMAI, ATLIKTI PO VEIKSMŲ AUDITO

Su ataskaitiniais metais susijusios galutinės finansinės pataisos dėl veiksmų audito, kurias TvI ir VI atliko sąskaitose EK, sudaro 235 795 758,68 Eur, iš kurių:

- ✓ 19 766 111,39 Eur individualių finansinių korekcijų (plačiau žr. Ataskaitos 6.3 poskyryje, 31 psl.), iš kurių:
 - 5 394 495,21 Eur suma iš valstybės biudžeto;
 - 14 371 616,18 Eur suma, susigrąžintina iš projektų vykdytojų.
- ✓ 216 029 647,29 Eur ekstrapoliuota finansinė korekcija iš valstybės biudžeto.

5.9. BENDRAS KLAIDŲ LYGIS IR LIKUTINIS BENDRAS KLAIDŲ LYGIS

Vadovaujantis EK ataskaitos, nuomonės ir klaidų gairėmis, audito metu nustatytos klaidos yra klasifikuojamos į atsitiktines, žinomas, sisteminės ir anomalias.

Detaliojo testavimo metu nustatėme atsitiktinių ir žinomų finansinių klaidų ataskaitiniu laikotarpiu EK deklaruotose išlaidose, kurios patirtos pagal APVA, CPVA, ESFA, IA ir ILTE administruojamas VP priemonės. Detaliojo testavimo metu nenustatyta anomalijų klaidų. Šių klaidų pasiskirstymas pagal II pateiktas 24 lentelėje.

24 lentelė. Klaidų pasiskirstymas pagal II

Eil. Nr.	II	Audituočių MP skaičius	Atsitiktinių klaidų skaičius	Žinomų klaidų skaičius
1	APVA	1	2	–
2	CPVA	18	14	9
3	ESFA	3	1	3
4	IA	9	4	1
5	ILTE	2	1	1
6	LMT	1	–	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Įvertinus nustatytas finansines klaidas kiekybiškai ir kokybiškai, klaida pritaikoma visumai (ekstrapoliuojama), iš kurios testuotas vienetas buvo atrinktas.

AI, atlikusi veiksmų audito metu nustatytų klaidų vertinimą (plačiau žr. Ataskaitos 18 priedą, 164 psl.), apskaičiavo, kad bendras klaidų lygis⁴⁸ yra 289 449 784,73 Eur, o tai sudaro 14,15 proc. audituojamais metais EK deklaruotų (teigiamų) išlaidų.

Siekiant, kad likutinis bendras klaidų lygis neviršytų EK nustatyto 2 proc. reikšmingumo lygio, Tvl SEK papildomai atliko 216 029 647,29 Eur sumos galutinius korekcinis veiksmus.

Audito institucijos Nuomonė turi būti parengta atsižvelgiant ir į likutinį bendrą klaidų lygį⁴⁹, kuris apibūdina likutinės rizikos lygį, susijusį su sąskaitose tvirtinamomis išlaidomis. Likutinis bendras klaidų lygis nustatomas atsižvelgiant į VKS institucijų korekcinis veiksmus dėl Audito institucijos pateiktų pastebėjimų ir audito metu identifikuotų rizikų, kurie buvo atlikti iki sąskaitų pateikimo EK. Remiantis VKS institucijų atliktais korekciniais veiksmais, apskaičiuotas likutinis bendras klaidų lygis (likutinės rizikos suma) – 250 706 377,80 Eur, o tai sudaro 2 proc. (žr. Ataskaitos 7 priedą, 74 psl.).

5.9.1. Papildoma informacija apie įvairių klaidų poveikį bendram klaidos lygiui

EK ataskaitos, nuomonės ir klaidų gairės 2.2.1.1, 2.2.1.2 ir 2.2.1.3 skirsniuose nurodyti įvairūs atvejai, kuriuos audito institucija turėtų įvertinti veiksmų audito metu ir atitinkamai skaičiuoti bendrą klaidos lygį.

Ataskaitinio laikotarpio metu nebuvo tokių atvejų, nurodytų EK ataskaitos, nuomonės ir klaidų gairės 2.2.1.1, 2.2.1.2 ir 2.2.1.3 skirsniuose.

⁴⁸ Angl. Total Error Rate.

⁴⁹ Angl. Residual Total Error Rate.

5.10. PAPILDOMOS ATRANKOS REZULTATAI

Pagal R. 480/2014 28 str. 12 d. Audito institucija, nustačiusi, kad yra pažeidimų arba kyla pažeidimų rizika, remdamasi profesiniu požiūriu, nusprendžia, ar reikia atlikti papildomų veiksmų papildomos imties arba veiksmų dalių, kurių auditas nebuvo atliktas sudarius atsitiktinę imtį, auditą, kad būtų atsižvelgta į nustatytus konkrečius rizikos veiksnius. Audito institucija audito metu peržiūrėjo atsitiktinės atrankos aprėptį, analizavo nustatytų pažeidimų pobūdį ir, remdamasi profesiniu požiūriu, priėmė sprendimą, kad atsitiktinės atrankos aprėptis yra pakankama, todėl papildomų veiksmų auditas nebuvo atliekamas.

5.11. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS

Sisteminė laikytina klaida, kuri gali atsirasti tik esant tam tikroms priežastims ir (ar) aplinkybėms ir kuri daro poveikį visai VKS, tam tikrai VKS institucijų grupei ar priemonei, pagal kurią finansuojami projektai. Atliekant veiksmų auditą sisteminių klaidų nenustatyta.

5.12. ANKSTESNIAIS METAIS VEIKSMŲ AUDITO METU TEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

VKS veikimo vertinimui ataskaitiniu laikotarpiu daro įtaką ankstesnių ataskaitinių laikotarpių veiksmų auditų metu teiktos rekomendacijos dėl kontrolės priemonių nepakankamumo, kurios vertinamo ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dar buvo aktualios, t. y. neįgyvendintos, nusimatant tinkamas ir pakankamas kontrolės priemones. Tokio pobūdžio aktualių rekomendacijų ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo.

Visos ankstesniais metais veiksmų auditų metu audituojamiems subjektams teiktos rekomendacijos įgyvendintos arba jų stebėseną baigta.

5.13. VKS VEIKSMINGUMAS

Remdamiesi atliktų audito procedūrų metu surinktais įrodymais ir pastebėjimais, išdėstytais Ataskaitos 5.7 poskyryje (žr. 23 psl.), ir įvertinę veiksmų audito bendrųjų rezultatų įtaką VKS patikimumui, manome, bet ją reikia šiek tiek patobulinti (2 vertinimo kategorija pagal EK VKS gairę).

Galutinis VKS veikimo įvertinimas (bendrasis bei pagal VKS institucijas ir pagrindinius reikalavimus) gautas įvertinus ankstesnių auditų metu teiktų rekomendacijų įgyvendinimo būklę ir atlikus visas planuotas audito procedūras, įskaitant kontrolės priemonių testavimą, sąskaitų tikrinimo ir valdymo pareiškimo peržiūros procedūras, pateiktas Ataskaitos 9.1 poskyryje (51 psl.).

6. SĄSKAITŲ AUDITAS

6.1. AUDITĄ ATLIKUSIOS INSTITUCIJOS

Audito institucija, vadovaudamasi R. 1303/2013 127 ir 137 str., 2023–2024 m. audito metu atliko sąskaitose pateikiamos informacijos įvertinimą. Sąskaitų auditas atliekamas pagal R. 480/2014 29 str. ir Sąskaitų audito gaires⁵⁰. Sąskaitų auditui atlikti kitų audito įstaigų pasitelkta nebuvo.

6.2. AUDITO METODAS

Audito institucija patikrina, ar visi elementai, kurių reikalaujama pagal R. 1303/2013 137 str., yra tinkamai įtraukti į sąskaitas ir atitinka visų atitinkamų audituojamų subjektų ir paramos gavėjų saugomus patvirtinamuosius apskaitos dokumentus, t. y., šiuo tikrinimu įsitikinama, kad sumos sąskaitose pateikiamos išsamiai, tiksliai ir teisingai.

Tvl sąskaitų projektus rengė ir AI teikė dalimis pagal fondus. Sąskaitų projektai parengti ir AI pateikti 5 kartus: SF teiktas laikotarpyje nuo 2024-12-05 iki 2025-04-23, ESF nuo 2024-12-10 iki 2025-04-22 ir ERPF nuo 2024-12-23 iki 2025-04-25.

Atliekant Tvl pateiktų sąskaitų projektų vertinimą, AI patikrina, ar:

- ✓ visa tinkamų finansuoti išlaidų, deklaruotų pagal R. 1303/2013 137 str. 1 d. a p., suma atitinka išlaidas ir atitinkamą viešąjį įnašą, įtrauktus į EK pateiktas ataskaitinių metų galutines mokėjimo paraiškas. Esant skirtumų, įvertinama, ar sąskaitose pateikti paaiškinimai dėl jų yra pakankami. Taip pat patikrinama, ar visa atitinkamų mokėjimų, sumokėtų paramos gavėjams pagal R. 1303/2013 132 str. 1 d., suma yra tinkama;
- ✓ visos sąskaitose nurodytos per ataskaitinius metus anuliotos, susigrąžintos, iki ataskaitinių metų pabaigos susigrąžintinos, pagal R. 1303/2013 71 str. susigrąžintos ir nesusigrąžinamos sumos atitinka į Tvl apskaitos sistemą įvestas sumas ir yra pagrįstos motyvuotais atsakingų institucijų sprendimais. Taip pat patikrinama, ar visos kitos pataisos, kurias reikėjo padaryti, remiantis valdymo patikrinimais arba auditais⁵¹, yra teisingai atspindėtos;
- ✓ FP sumokėtos įnašų sumos pagal R. 1303/2013 41 str. 1 d. ir paramos gavėjams sumokėti valstybės pagalbos avansai pagal R. 1303/2013 131 str. 4 d. grindžiami turima informacija;
- ✓ Išlaidos, kurios ankstesnių auditų metų įtrauktos į sąskaitas pagal R. 1303/2013 137 str. 2 d., nes dar vyko tų išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo vertinimas, pagrįstai buvo pakartotinai deklaruotos EK ir visos reikiamos kitos pataisos tinkamai atspindėtos sąskaitose.

Atliekant nurodytus tikrinimus remiamasi sistemų audito (žr. Ataskaitos 4 skyrių, 13 psl.) ir veiksmų audito (žr. Ataskaitos 5 skyrių, 21 psl.) metu atliktu darbu.

6.3. SĄSKAITŲ AUDITO REZULTATAI

Audito institucija išvadą dėl sąskaitų audito rezultatų teikia remdamasi:

- ✓ sistemų audito rezultatais, ypač dėl Tvl, kaip nustatyta R. 480/2014 29 str. 4 d.;
- ✓ veiksmų audito rezultatais;

⁵⁰ Gairės valstybėms narėms dėl sąskaitų audito (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. *Guidance for Member States on Audit of Accounts*) (2018-12-03, EGESIF_15_0016-04).

⁵¹ AI atliktų veiksmų ir sistemų auditais, EK ir EAR atliktais auditais, II patikrinimais ir kitais audito ir kontrolės rezultatais, prie kurių AI turi prieigą.

- ✓ EK ir EAR pateiktomis galutinėmis audito ataskaitomis;
- ✓ valdymo pareiškimo ir metinės santraukos vertinimo rezultatais;
- ✓ sąskaitų, pateiktų AI, tikrinimo apimtimi ir papildomomis audito procedūromis, kurios buvo taikomos siekiant suderinti ir patikrinti sąskaitų projektuose nurodytus duomenis.

Audito metu, atliekant sąskaitų projektų vertinimą, dėl nustatytų neatitikimų TvI teiktas pastebėjimas EX.56 (žr. Ataskaitos 10 priedą, 84 psl.), susijusios institucijos taip pat buvo informuotos žodžiu ir (arba) el. paštu.

Atlikus galutinį sąskaitų projektų patikrinimą, Audito institucija nustatė, kad:

- ✓ 1 priedėlis: skirtumas tarp visų tinkamų finansuoti išlaidų, deklaruotų pagal R. 1303/2013 137 str. 1 d. a p., sumos ir išlaidų (ir atitinkamo viešojo įnašo), įtrauktų į EK pateiktas ataskaitinių metų galutines mokėjimo paraiškas, sudaro: ESF sąskaitose 2 259 409,91 Eur, ERPF sąskaitose – 200 817 986,85 Eur, SF sąskaitose – 58 197 492,01 Eur (iš viso – 261 274 888,77 Eur). Vertinama, kad dėl šio skirtumo TvI sąskaitų 8 priedėliuose pateikti paaiškinimai yra tinkami. Atitinkamų mokėjimų, sumokėtų paramos gavėjams pagal R. 1303/2013 132 str. 1 d., sumos, nurodytos 1 priedėlių C stulpeliuose, vertinimas atliktas veiksmų audito metu.
- ✓ 2–5 priedėliai: pateiktos anuliuotos sumos atitinka valstybės narės arba EK sprendimą, kaip nurodyta EK atrankos gairėje. Sąskaitose taip pat tinkamai atspindėta, kad nėra sumų, kurios per ataskaitinius metus susigrąžintos, susigrąžintos pagal R. 1303/2013 71 str., iki ataskaitinių metų susigrąžintinos ir nesusigrąžinamos, nėra. Įvertinus šių priedėlių informacijos atitiktį metinės santraukos A ir B skirsniams, skirtumų nenustatyta.
- ✓ 6 priedėlis: finansinėms priemonėms sumokėti programos įnašai sudaro: ESF sąskaitose 26 744 178,02 Eur, ERPF sąskaitose – 545 828 695,57 Eur, SF sąskaitose – 30 402 957,23 Eur. Vertinama, kad šios sumos yra pagrįstos VI pateikta informacija.
- ✓ 7 priedėlis: sąskaitose tinkamai atspindėta, kad teikiant valstybės pagalbą nėra sumų, sumokėtų avansu pagal R. 1303/2013 121 str. 5 d.
- ✓ 8 priedėlis: pataisos, kurias reikėjo padaryti, remiantis valdymo patikrinimais, sudaro: ESF sąskaitose 881 829,34 Eur, ERPF sąskaitose 183 186 969,54 Eur, SF sąskaitose 56 423 615,31 Eur. Vertinama, kad šios sumos teisingai atspindėtos sąskaitose. Įvertinus šios informacijos atitiktį metinės santraukos A ir B skirsniams, skirtumų nenustatyta. Sąskaitose nėra atlikta laikinų korekcinų veiksmų, remiantis R. 1303/2013 137 str. 2 d., dėl išlaidų, dėl kurių teisėtumo ir tvarkingumo vyksta vertinimas.

Kitos SEK audito metu atliktos procedūros:

- ✓ Atliekant neigiamų išlaidų populiacijos auditą, iš tiriamosios visumos, kurią sudaro 50 976 060,52 Eur, paprastos atsitiktinės atrankos būdu buvo atrinkta 30 neigiamų atrankos vnt. (grąžintinų lėšų) ir patikrinta, ar neigiama suma atitinka II priimtą sprendimą, kaip nustatyta EK atrankos gairės 4.6 poskyryje. Atlikus vertinimą neatitikimų nenustatyta.
- ✓ Įvertinta, kad sąskaitose visi atlikti korekciniai veiksmai dėl veiksmų audito metų nustatytų netinkamų finansuoti išlaidų teisingai atspindėti (plačiau žr. 25 lentelę).

25 lentelė. SEK atlikti galutiniai korekciniai veiksmai

Eilės Nr.	Projekto vykdytojas	Pastebėjimo Nr.	II, Fondas	Individualių atvejų netinkamų finansuoti išlaidų suma, susijusi su 2014–2020 m. laikotarpiu EK deklaruotomis išlaidomis, Eur	Galutinių korekcinų veiksmų suma, kuri yra atlikta sąskaitose EK, Eur	Galutinių korekcinų veiksmų finansavimo šaltinis		Vertinimas
1	APVA	EX.17	IA, SF	3 361,84	3 361,84	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		Veiksmai SEK atlikti tinkamai.
2	AB Lietuvos automobilių kelių direkcija ⁵²	EX.4	CPVA, ERPF	4 071 039,92	4 071 039,92	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
3		EX.5		109 772,58	109 772,58			
4		EX.6		233,73	233,72			
5	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	EX.19	CPVA, ERPF	31 987,55	177 202,82	Valstybės lėšos	biudžeto	Veiksmai SEK atlikti pagal VI sprendimą.
6	Mokslo ir inovacijų sklaidos centras	EX.41	CPVA, ERPF	9 883,12	9 883,12	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		Veiksmai SEK atlikti tinkamai.
7	Lietuvos aviacijos muziejus	EX.8	CPVA, ERPF	596 342,39	596 342,39	Valstybės lėšos	biudžeto	
8	Lietuvos muzikos ir teatro akademija	EX.21	CPVA, ERPF	257 589,90	257 589,90	Valstybės lėšos	biudžeto	
9	UAB "Šeigas"	EX.27	IA, ERPF	54 000,00	54 000,00	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
10	Viešoji įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė	EX.36	ILTE, ERPF	176 985,55	176 985,55	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
11	Europos socialinio fondo agentūra	EX.38	ESFA, ESF	1 136 665,88	1 136 665,88	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
12	Vilniaus universitetas	EX.50	ESFA, ESF	223 362,41	223 362,41	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
13	Nacionalinė švietimo agentūra	EX.31	ESFA, ESF	17 469,43	17 469,42	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
14	UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras	EX.33	APVA, SF	909,05	909,05	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
15	AB "Achema"	EX.34	IA, SF	523 118,50	523 118,50	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
16		EX.35		232 462,83	232 462,83			
17	Vilniaus universitetas	EX.42	CPVA, ERPF	7 126 092,05	7 126 092,05	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
				3 407 448,74	3 407 448,74	Valstybės lėšos	biudžeto	
18	Zarasų rajono savivaldybės administracija	EX.39	CPVA, ERPF	74 309,62	74 309,62	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
19		EX.43						
20		EX.44						
21	Šiaulių miesto savivaldybės administracija	EX.28	CPVA, ERPF	881 451,72	611 949,69	Iš PrV susigrąžintinos lėšos		
					269 502,03	Valstybės lėšos	biudžeto	
22	Nacionalinė švietimo agentūra	EX.30	CPVA, ERPF	686 409,33	686 409,33	Valstybės lėšos	biudžeto	
Iš viso už veiksmų auditą:				19 620 896,14	19 766 111,39			

Šaltinis – Valstybės kontrolė

- ✓ Papildomai, atsižvelgus į veiksmų ir sistemų audito rezultatus ir siekiant sumažinti netinkamų finansuoti išlaidų riziką sąskaitose, TVI sąskaitose atliko korekcinius veiksmus 8 152 329,70 Eur sumai, iš kurių:

⁵² Nuo 2024-03-05 AB „Via Lietuva“.

- 6 375 328,68 Eur susigrąžintina suma iš projektų vykdytojų;
 - 1 777 001,02 Eur suma iš valstybės biudžeto.
- ✓ Kaip nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairių 12.4.3 dalyje, SEK audito metu taip pat įvertinta:
- ar paramos gavėjams išmokėta viešųjų išlaidų suma yra bent jau lygi ES fondų įnašui, kurį EK išmokėjo valstybei narei pagal R. 1303/2013 129 str.;
 - ar ES fondų įnašas prioritetui (tarpiniai mokėjimai ir galutinis likutis) neviršija, kaip nustatyta R. 1303/2013 130(2) str.: a) mokėjimo paraiškose EK nurodytų prioritetui skirtų tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų arba b) EK sprendimuose dėl paramos iš ES fondų skyrimo nustatyto prioritetui skirtos ES fondų įnašo (taikant mažesnįjį) (įskaitant R. 1303/2013 130(3) str. nustatytas sąlygas galutinio mokėtino likučio nustatymui);
 - ar išlaikomos galiojančiuose EK sprendimuose dėl paramos iš ES fondų skyrimo nustatytos ES fondų bendrojo finansavimo normos (proc.), kaip nustatyta R. 1303/2013 120 str.;
 - ar TvI tinkamai apskaičiavo galutines ES fondų pagal Veiksmų programą skiriamas sumas, įvertinus informaciją apie EK deklaruotas Veiksmų programos išlaidas ir iš ES fondų atgautinas sumas, lyginant su galiojančiuose EK sprendimuose dėl paramos iš ES fondų skyrimo patvirtintomis sumomis bei atsižvelgus į leistiną 15 proc. lankstumą tarp prioritetų ir virškontraktavimą (užtikrinant, kad jo išlaidos naudojamos tik pakeičiant netinkamas deklaruoti EK išlaidas).

Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta. Galutinės iš ES fondų pagal Veiksmų programą skiriamos sumos sudaro: ESF – 1 309 572 366,84 Eur, ERPF – 3 683 799 188,00 Eur, SF – 2 039 817 626,00 Eur.

Pagal Bendradarbiavimo susitarimą VI iki 2024-11-01 parengia metinės santraukos projektą ir įkelia jį į SFMIS2014 ir SCF2014, o iki 2024-12-01 parengia ir Audito institucijai teikia valdymo pareiškimo projektą, iki 2025-01-31 AI pateikia patikslintus dokumentus.

Metinė santrauka ir Valdymo pareiškimas 2025-04-25 įkelti į SFMIS2014 ir SCF2014. Atlikus šių dokumentų vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

6.4. SISTEMINIO POBŪDŽIO KLAIDOS

Atlikus sąskaitų vertinimą, sisteminio pobūdžio klaidų nenustatyta.

6.5. INFORMACIJA DĖL ANKSTESNIŲ AUDITŲ METU SĄSKAITOSE LAIKINAI ATLIKTŲ PATAISŲ

AI įvertino TvI veiksmus, atlikus 2023–2024 m. ataskaitinio laikotarpio tarpinėse mokėjimo paraiškose EK, dėl sumų, neįtrauktų į 2018–2019, 2019–2020, 2020–2021, 2021–2022 ir 2022–2023 m. sąskaitas, dėl kurių 2023–2024 m. ataskaitiniame laikotarpyje galutiniai sprendimai nebuvo priimti (žr. 26 lentelę).

26 lentelė. Informacija apie laikinas pataisas ankstesnių auditų metu SEK, Eur

Ataskaitiniai metai	Išlaidų deklaracijose patvirtintos sumos EK	Sumos, kurios įtrauktos į galutines sąskaitas	Laikinių išėmimų sumos, kurios buvo išimtos iš SEK pagal R 1303/2013 137 str. 2 d.	Likusios laikinių išėmimų sumos, dėl kurių nepriimti galutiniai sprendimai	Laikinių išėmimų sumos, kurios pripažintos netinkamomis išlaidomis	Laikinių išėmimų sumos, kurios pripažintos tinkamomis išlaidomis
1	2	3	4=4a+4b+4c	4a	4b	4c
2018-2019 m.	944 617 774,55	803 311 088,98	-8 520 627,60	0,00	690 320,00	7 830 307,60
ESF	155 114 086,89	147 848 897,49	-2 258,77	0,00	0,00	2 258,77
ERPF	496 632 391,79	437 183 285,61	-8 378 390,47	0,00	690 320,00	7 688 070,47
SF	292 871 295,87	218 278 905,88	-139 978,36	0,00	0,00	139 978,36
2019-2020 m.	1 827 641 675,87	1 777 155 571,17	-7 528 455,47	0,00	363 127,02	7 165 328,45
ESF	248 497 707,31	245 200 290,43	-2 807 491,16	0,00	5 166,11	2 802 325,05
ERPF	869 073 017,50	848 398 702,67	-4 720 964,31	0,00	357 960,91	4 363 003,40
SF	710 070 951,06	683 556 578,07	0,00	0,00	0,00	0,00
2020-2021 m.	1 292 007 217,79	1 067 162 809,77	-29 090 807,01	0,00	118 708,03	28 972 098,98
ESF	355 109 073,80	186 540 779,48	-365 913,88	0,00	29 708,03	336 205,85
ERPF	629 578 278,43	605 714 453,57	-11 345 455,62	0,00	89 000,00	11 256 455,62
SF	307 319 865,56	274 907 576,72	-17 379 437,51	0,00	0,00	17 379 437,51
2021-2022 m.	1 125 455 375,18	1 085 168 509,98	-14 258 880,52	0,00	68 529,23	14 190 351,29
ESF	215 235 577,88	196 269 687,95	-542 049,10	0,00	0,00	542 049,10
ERPF	755 317 781,00	748 638 691,00	-523 519,13	0,00	0,00	523 519,13
SF	154 902 016,30	140 260 131,03	-13 193 312,29	0,00	68 529,23	13 124 783,06
2022-2023 m.	1 297 065 239,99	1 201 404 296,22	-48 341 065,07	0,00	522 805,26	47 818 259,81
ESF	382 235 043,94	375 443 724,90	-5 573 756,38	0,00	5 342,59	5 568 413,79
ERPF	589 154 836,61	557 649 577,30	-26 351 990,89	0,00	477 343,99	25 874 646,90
SF	325 675 359,44	268 310 994,02	-16 415 317,80	0,00	40 118,68	16 375 199,12
2023-2024 m.	1 995 100 761,70	1 733 825 872,93	0,00	0,00	0,00	0,00
ESF	158 634 193,99	156 374 784,08	0,00	0,00	0,00	0,00
ERPF	1 281 607 874,30	1 080 789 887,45	0,00	0,00	0,00	0,00
SF	554 858 693,41	496 661 201,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:			-107 739 835,67	0,00	1 763 489,54	105 976 346,13

Šaltinis – Valstybės kontrolė

6.6. INFORMACIJA APIE NACIONALINIŲ TEISMŲ PANAIKINTUS AR PAKEISTUS SPRENDIMUS DĖL FINANSINIŲ PATAISŲ TAIKymo

EK susigrąžintinių sumų gairių 11 skirsnyje (versijoje anglų kalba – 10 skirsnyje), be kita ko, nurodyta, kad išimtiniais atvejais Teisingumo Teismui (arba kitai teismų sistemos institucijai, pvz., nacionaliniam teismui) priėmus sprendimą, kuriuo ginčijamas finansinės pataisos taikymo turinys, ir atsižvelgiant į jo poveikį atitinkamų išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui, nacionalinėms institucijoms priėmus sprendimą, šios išlaidos gali būti įtrauktos į paskesnę mokėjimo paraišką EK.

EK 2022-11-15 raštu Nr. Ares(2022)7868517, teikdama vertinimą dėl 2020–2021 m. ataskaitinio laikotarpio Ataskaitos, ir 2023-02-08 raštu Nr. Ares(2023)908281, teikdama atsakymą VI dėl finansinių pataisų mažinimo dėl nacionalinių teismų sprendimų, prašo AI pateikti informaciją dėl tolesnių su teisminiais atvejais susijusių veiksmų, kurių ėmėsi Vadovaujančioji institucija. Informacija ir AI komentarai pateikiami Ataskaitos 19 priedo 1 lentelėje (172 psl.). Šiame priede taip pat pateikiama

informacija dėl naujų teisminių atvejų ir vertinimas, ar pakartotinis išlaidų deklarasavimas atitinka EK gairių 11 skirsnyje nurodytą išimtį (žr. Ataskaitos 19 priedo 2 lentelę 173 psl.).

7. AUDITO ĮSTAIGŲ KOORDINAVIMAS IR AUDITO INSTITUCIJOS VYKDOMA PRIEŽIŪRA

7.1. KOORDINAVIMO TARP AUDITO INSTITUCIJOS IR AUDITĄ ATLIEKANČIO SUBJEKTO PROCEDŪRA

Remiantis R. 1303/2013 127 str. 2 d. ir Audito strategija, Audito institucija VKS veikimo tinkamumo vertinimui, deklaruotų išlaidų testavimui ir sąskaitų tikrinimui atlikti gali pasitelkti kitą subjektą, užtikrindama, kad jis funkcinio požiūriu būtų nepriklausomas.

Šio valstybinio audito metu Viešųjų pirkimų įstatymo, TAAIS ir Valstybės kontrolės vidaus teisės aktų nustatyta tvarka pagal 2022-07-08 sutartį Nr. SU-42 pasitelkta į Lietuvos auditorių rūmų patvirtintą audito įmonių sąrašą įrašyta įmonė UAB „LEXIN auditas“ atlikti detaliojo testavimo paslaugas.

Viešojo pirkimo procedūros užtikrina, kad parinkta įmonė atitinka techninėse užduotyse nustatytus reikalavimus dėl paslaugų teikėjų nepriklausomumo, patirties, naudojamos metodologijos, taikomų standartų, konkrečių auditorių nepriklausomumo, kvalifikacijos ir panašių dalykų.

Paslaugų teikėjų atliktos užduotys (pagal Audito institucijos pateiktas užduotis) pateikiamos 27 lentelėje.

27 lentelė. Paslaugų teikėjų atliktos užduotys

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjas	Atliktos užduotys	
1	UAB „LEXIN auditas“	Mokėjimo prašymo detalusis testavimas ⁵³ :	
		Projekto numeris	Mokėjimo prašymo numeris
		01.1.1-CPVA-V-701-13-0002	MP013

Šaltinis – Valstybės kontrolė

7.2. PRIEŽIŪROS IR KOKYBĖS VERTINIMO PROCEDŪRA, AUDITO INSTITUCIJOS TAIKOMA KITAI AUDITO ĮSTAIGAI

Siekiant užtikrinti audito įmonės atlikto darbo kokybę ir tinkamumą Audito institucijos tikslams pasiekti, audito paslaugų pirkimo techninė užduotis ir paslaugų teikimo sutartis, be kita ko, apima ne tik metodologinius ir kitus paslaugų teikėjui keliamus reikalavimus, bet ir audito darbo peržiūros tvarką bei su ja susijusius paslaugų teikėjo įsipareigojimus.

Siekdama įsitikinti audito įmonės atlikto darbo patikimumu ir panaudoti gautus rezultatus audito tikslams pasiekti, Audito institucija, vadovaudamasi minėtais reikalavimais ir TAAIS, atliko detaliojo testavimo rezultatų (įskaitant darbo dokumentus) kokybės peržiūrą, priėmė sprendimą dėl testavimo rezultatų patikimumo.

Už paslaugų teikėjų pateiktus darbo rezultatus atsakinga Audito institucija.

Bendradarbiavimo su audito įmone ir jos priežiūros modelį žr. Ataskaitos 3 priedą, 65 psl.

⁵³ Detaliojo testavimo metu buvo atliktos skirtingos apimties procedūros, susijusios su projektų atitikties atrankos kriterijams, projektų sutarčių ir jų keitimų, vykdytų pirkimų, išlaidų tinkamumo, apskaitos dokumentų ir įrašų vertinimu bei patikromis vietoje.

8. KITA INFORMACIJA

8.1. INFORMACIJA DĖL ĮTARIAMŲ SUKČIAVIMO ATVEJŲ

Remiantis Sukčiavimo rizikos vertinimo ir veiksmingų bei proporcingų kovos su sukčiavimu priemonių vadovu ir laikantis R. 1303/2013 122 str. reikalavimų, Ataskaitoje turi būti pateikiami atliekant auditą nustatyti įtarimai dėl sukčiavimo atvejų.

EK ataskaitos, nuomonės ir klaidų gairių 2.2.5.2 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad AI turint įrodymų dėl įtariamo sukčiavimo, susijusio su atrinktomis išlaidomis, nagrinėjamos išlaidos gali būti laikomos klaida (atsitiktine, sistetine ar anomalija) ir įtraukiamos į bendrą klaidos lygį remiantis turimais įrodymais ir profesiniu AI sprendimu.

Audito metu vertintas projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 *Vilniaus gatvės pėsčiųjų bulvaro ir amfiteatro rekonstrukcija*, mokėjimo prašymas Nr. MP017. Dėl šio projekto AI 2024-07-18 raštu Nr. 4-10-630 gavo informaciją iš STT apie atliekamą ikiteisminį tyrimą. Susipažinusi su šiame rašte pateikta informacija, remdamasi tarnybos pateikta Viešųjų pirkimų tarnybos specialisto 2024-05-02 išvadoje Nr. 4S-597 ikiteisminiame tyrime Nr. 05-7-00001-22 pateikta duomenų visuma bei kitomis audito metu nustatytomis aplinkybėmis, AI įvertino, kad pakanka įrodymų teigti, kad dalis projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 išlaidų nėra tinkamos finansuoti ir deklaruoti EK dėl įtariamo galimo sukčiavimo, todėl CPVA teiktas pastebėjimas EX.28 (žr. 105 psl.) (klasifikuojamas kaip atsitiktinė klaida), kurio viena iš dalių susijusi su STT pateikta informacija.

Audito metu vertinant projekto Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352 *E. komercijos modelio diegimas UAB „Šeigas“* mokėjimo prašymą Nr. MP004 dėl audito metu nustatytų aplinkybių AI kilo įtarimų, kad projekto išlaidos nėra tinkamos finansuoti ir deklaruoti EK ir dėl įtariamo sukčiavimo, todėl AI informaciją apie audito metu nustatytas aplinkybes 2024-10-29 raštu Nr. SD-(800-9.4.1-E-6209)-933 perdavė Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai įvertinti pagal kompetenciją bei IA pateikė pastebėjimą EX.27 (žr. 144 psl.) šiuo ir kitais aspektais.

Informacija apie 2014–2020 m. laikotarpio visus atvejus, dėl kurių AI kreipėsi į ikiteisminio tyrimo institucijas, pateikti 28 lentelėje.

28 lentelė. Atvejai, dėl kurių AI kreipėsi į ikiteisminio tyrimo institucijas

Eilės Nr.	Audito ataskaitiniai metai	Informacija apie projektą	Rašto data, Nr.	Ikiteisminio tyrimo institucija	Turima aktuali informacija
1	2016–2017	08.1.2-CPVA-R-408-01-0001 „Socialinio būsto plėtra Elektrėnų savivaldybėje“	2018-01-24, Nr. S-(80-4712)-49	STT	STT 2018-08-24 raštu Nr. 4-01-6586 informavo, kad nėra pagrindo priimti sprendimo Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka (pradėti ar atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą) dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.
			2018-01-24, Nr. S-(80-4712)-48	FNTT	FNTT 2018-08-24 raštu Nr. 25/9-2-3-13555 informavo, kad atlikus pateiktos informacijos analizę, faktinių duomenų apie neteisėtą paramos lėšų gavimą negavo ir nenustatė.
2	2017–2018	–	–	–	–
3	2018–2019	07.1.1-CPVA-V-906-01-0002 „Klaipėdos daugiavfunkcio sveikatingumo centro statyba“	2020-01-28, Nr. SD-(80-9.4.2-E-5152)-76	STT, FNTT	STT 2020-02-04 raštu Nr. 4-01-919, VK informuota, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 166 straipsniu 2020-02-03 Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Administravimo valdyba pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. 01-7-00003-20 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 228 str. 1 d. ir 300 str. 1 d. 2020-10-02 gautas Klaipėdos apygardos prokuratūros nutarimas nutraukti pradėtą ikiteisminį tyrimą.
4	2019–2020	–	–	–	–

Eilės Nr.	Audito ataskaitiniai metai	Informacija apie projektą	Rašto data, Nr.	Ikiteisminio tyrimo institucija	Turima aktuali informacija
5	2020–2021	07.3.3-FM-F-424-01-0001 „Fondų fondas „Verslumo skatinimo fondas 2014–2020, finansuojamas iš Europos socialinio fondo“	2022-02-03, Nr. SD-(800-9.4.1-E-6087)-86	FNTT	FNTT 2022-06-08 raštu Nr. 25-8961 informavo, kad pradeda ikiteisminį tyrimą dėl 5 verslo subjektų. FNTT taip pat rekomendavo UAB ILTE projekto įgyvendinimo sutartyje ir tvarkoje nustatyti riziką mažinančias priemones. FNTT 2025-04-08 raštu Nr. 25-5227 informavo, kad dėl 3 verslo subjektų ikiteisminis tyrimas Nr. 07-6-00004-22 buvo perduotas Kauno apylinkės teismo Kauno rūmams dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakyму.
6	2021–2022	Priemonės Nr. 03.3.1-LVPA-K-803 projektas Priemonės Nr. 03.3.1-LVPA-K-854 projektas	2022-10-06, Nr. SD-(800-9.4.2-E-6122)-1037	FNTT	FNTT 2022-10-28 raštu Nr. IBPS-S-598069-22 informavo, kad pagal AI pateiktą informaciją pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl priemonės Nr. 03.3.1-LVPA-K-803 projekto. FNTT 2025-02-07 raštu Nr. 25-2024 informavo, kad ikiteisminis tyrimas nebaigtas. FNTT 2022-10-21 raštu Nr. IBPS-V-2812513-22 informavo, kad ikiteisminis tyrimas dėl priemonės Nr.03.3.1-LVPA-K-854 projekto nepražėdas, nenustačius nusikalstamos veiklos požymių.
7	2022–2023	–	–	–	–
8	2023–2024	Priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 projektas	2024-10-29, Nr. SD-(800-9.4.1-E-6209)-933	FNTT	Nėra gauta informacija iš FNTT.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

8.2. REIKŠMINGA INFORMACIJA

Reikšmingos informacijos, galinčios turėti poveikį Nuomonei dėl sąskaitų išsamumo, tikslumo ir teisingumo, nėra.

8.3. KITI EK PRAŠYMAI

8.3.1. Informacija apie 2020–2021 m. pastebėjimo EX.90 rekomendacijos įgyvendinimą

Dėl rekomendacijos Nr. EX.90, teiktos VI 2020–2021 m. audito laikotarpiu, 2022-04-20 VI kreipėsi į visas ĮI su prašymu dar kartą peržiūrėti atliktus pažeidimo tyrimus, kurių procedūros pradėtos nuo 2019-05-14 iki 2020-06-15, siekiant įsitikinti, ar pritaikyta tinkama finansinė korekcija pagal EK FK gaires.

VI ir ĮI atlikus atitinkamus veiksmus, o AI juos įvertinus, nustatyta, kad SEK atliktos galutinės pataisos, kurios sudaro 1 168 481,79 Eur.

8.3.2. Informacija pagal EK 2023-04-13 raštą Nr. Ares(2023)2609693

- ✓ Dėl FNTT pradėto ikiteisminio tyrimo dėl projekto pagal priemonę Nr. 03.3.1-LVPA-K-803.

Remiantis FNTT 2025-02-07 raštu Nr. 25-2024, atliekamas ikiteisminis tyrimas. Daugiau informacijos rašte nepateikiama.

- ✓ Dėl korekcinių veiksmų, susijusių su 2021–2022 m. audito pastebėjimu Nr. EX.16.

2024-01-03 VI el. paštu pateikė išaiškinimą, kurio principais turėtų būti vertinamos netinkamos finansuoti išlaidos dėl aplinkybių, nustatytų pastebėjime EX.16. AI vertinimu, VI išaiškinimas atitinka AI poziciją, pagal kurią buvo nustatyti neatitikimai ir apskaičiuota netinkamų finansuoti išlaidų suma. IA 2024-12-03 priėmė sprendimą dėl atnaujinto pažeidimo tyrimo ir grąžintinių lėšų

formoje Nr. G09 nurodė netinkamų finansuoti išlaidų sumą – 20 962,20 Eur. Sąskaitų audito metu AI įvertino, kad ši suma tinkamai atspindėta ERPF sąskaitų 8 priedėlyje.

Iš viso IA nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma, susijusi su EX.16 rekomendacijos įgyvendinimu – 88 688,65 Eur.

- ✓ Dėl EK 2019-12-16 rašto Nr. Ares(2019)7707982 dėl finansinių korekcijų, susijusių su nepagrįstu subrangos ribojimu.

AI įvertino VI 2023-04-07 el. paštu Europos Komisijai pateiktą apibendrintą informaciją apie finansines korekcijas ir nustatė, kad papildomai turėtų būti atlikta 47 390,00 Eur finansinė pataisa, susijusi su projekto Nr. 05.3.2-APVA-R-014-21-0006 sutartimi Nr. 5-207. Atsižvelgiant į tai, patikslinta netinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su nepagrįstu subrangos ribojimu, suma – 14 869 596,23 Eur. Grąžintinos lėšos dėl 47 390,00 Eur sumos 2024-03-25 deklaruotos Tvl 2023–2024 m. ataskaitinio laikotarpio tarpinio mokėjimo paraiškoje.

- ✓ Dėl teismų sprendimų, susijusių su projektu Nr. 03.3.1-LVPA-K-803-01-0026 „Nerūdijančių medžiagų gamybos linijos diegimas“ ir projektu Nr. 03.3.1-LVPA-K-841-02-0020 „UAB „Printela“ investicijos į didelio poveikio technologijas“.

Remdamasi EK 2024-05-03 raštu Nr. Ares(2024)3250340, VI priėmė sprendimą neperdeklaruoti išlaidų, kai teismas ar Administracinių ginčų komisija priima sprendimą sumažinti finansinės korekcijos ir (ar) netinkamų finansuoti išlaidų dydį tais atvejais, kai prieš tai sąskaitose EK buvo atlikta galutinė finansinė pataisa. Šiuo pagrindu Tvirtinančioji institucija išlaidų neperdeklaravo.

- ✓ Dėl 2020–2021 m. audito pastebėjimo EX.10 rekomendacijos įgyvendinimo.

Pagal su EK el. laiškais (2023-08-23–2023-08-24) suderintus atliktinų korekcinų veiksmų principus, Tvl, remdamasi CPVA pateikta informacija, atliko 1 096 089,10 Eur sumai korekcinus veiksmus dėl išlaidų, deklaruotų EK 2016–2022 m. ataskaitiniu laikotarpiu: 879 903,13 Eur sumos grąžintinos lėšos deklaruotos tarpinėse mokėjimo paraiškose EK, o dėl 216 185,97 Eur sumos atliktos korekcijos SEK 8 priedeliuose.

8.3.3. 2024 m. atlikti EK ir EAR auditai

2024 m. AI gautų EK ir EAR auditų rezultatų informacija pateikiama 29 lentelėje.

29 lentelė. EK ir EAR audito rezultatai

Eil. Nr.	Auditą atlikusi institucija	Audito Nr.	Rašto Nr. ir data, kuriuo AI informuota apie audito rezultatus	Pastebėjimai, susiję su finansine korekcija	Korekcinų veiksmų suma, Eur	Korekcinų veiksmų atlikimo data, vieta
1	Europos Audito Rūmai	CL-74192	Preliminarių rezultatų raštas Nr. CH2151028EN01-24AA-CL-74192-24CH2SOA_Clearing_letter_Lithuania_2121-OR, 2024-12-06	–	–	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

8.3.4. Informacija apie gautas VPT išvadas

Europos Komisija 2021-04-28 rašte Nr. Ares(2021)2827751, be kita ko, pažymi, kad Audito institucija turi užtikrinti, kad VPT vertinimo apimtis ir nurodyti argumentai pakankami Audito institucijai daryti išvadą, kad neatitikimų nėra, todėl pastebėjimo atsisakoma, ir prašo AI informuoti dėl tokių atvejų.

Informacija apie pastebėjimus, dėl kurių JI⁵⁴ kreipėsi į VPT vertinimo išvada gauti, ir AI veiksmai, gavus šias išvadas, pateikiami Ataskaitos 20 priede, 176 psl.

Dėl rangos pirkimų sutarčių keitimų, atliktų pagal VPĮ 89 str.

Audito metu nustatyta, kad skiriasi AI ir CPVA nuomonės dėl viešųjų pirkimų sutarčių keitimų sumavimo, atliekant sutarčių keitimus pagal VPĮ 89 str. 2 d., kai tuo pačiu keitimu darbų atsisakoma ir įsigyjama papildomai, siekiant įvertinti, ar bendra atskirų darbų pakeitimų vertė neviršijo 15 proc. pradinės sutarties vertės ir nesiekė tarptautinio pirkimo vertės ribų:

- ✓ AI nuomone, atsisakomų ir papildomų darbų vertės, atliekant sutarčių keitimus pagal VPĮ 89 str. 2 d., sumuotos be minuso ženklo, kaip buvo nustatyta VPT metodiniuose dokumentuose, kurie galiojo audito metu vertintų pirkimų vykdymo ir sutarčių keitimų metu (pvz., projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 atveju: 2020-09-03–2022-08-18 laikotarpiu, projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001 atveju: 2021-12-20–2024-02-15 laikotarpiu) bei CPVA valdymo patikrinimo metu (pvz., projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 atveju: 2020-12-17–2023-12-28 laikotarpiu, projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001 atveju: 2022-06-05–2024-03-26 laikotarpiu):
 1. Iki 2025-02-03 VPT metodinės informacijos nuorodoje ⁵⁵ buvo pateikiamas toks skaičiavimo pavyzdys: „Kai sutarties keitimas dėl atsisakymo ir papildomo įsigijimo grindžiamas VPĮ 89 str. 2 d., tuomet pakeitimų apimtis turi būti sumuojama (tačiau, pavyzdžiui, atsisakomi darbai nėra sumuojami su minuso ženklu)“;
 2. analogiškas skaičiavimo būdas iki 2025-02-03 skelbtas ir VPT mokymų medžiagoje „Sutartys: Sutarčių keitimas, skaidrės“ (<https://vpt.lrv.lt/lt/metodine-pagalba/video-ir-kita-mokymu-medziaga/>) (žiūrėta 2025-02-14).
- ✓ CPVA nuomone, skaičiuotina grynoji kumuliacinė keitimų vertė (skirtumas), nors tokios VPT metodinės informacijos nebuvo. Audito metu, susipažinus su CPVA pateiktais darbo dokumentais, nustatyta, kad CPVA, pvz., projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 atveju, vertindama rangos sutarties darbų keitimus ir jų pobūdį, dalies keitimų atveju skaičiuodavo grynąją kumuliacinę keitimų vertę (skirtumą), o kitais atvejais – skaičiuodavo sumuojant atsisakomus ir naujai įsigijamus darbus be minuso ženklo, t. y. vieno projekto pirkimo sutarties kontekste taikydavo skirtingas metodikas. AI įžvelgia riziką dėl tokių nevienareikšmiškų CPVA veiksmų, kurie gali neužtikrinti lygiateisiškumo ir skaidrumo principų bei vienodos praktikos visų projektų vykdytojų atžvilgiu.

VPĮ 92 str. 2 d. nustatyta, kad viešųjų pirkimų politiką įgyvendina VPT. 92 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad Europos Sąjungos, valstybių ar finansinių institucijų finansinę paramą administruojančių ir (ar) audituojančių viešųjų juridinių asmenų vykdant pirkimų priežiūrą priimami sprendimai, atliekami vertinimai neturi prieštarauti rekomendacijoms, gairėms, rašytinėms konsultacijoms ar kitiems metodiniams dokumentams, kuriuos parengė VPT. Atsižvelgiant į tai pažymima, kad CPVA valdymo patikrinimų metu nesivadovavo imperatyviai taikoma VPT metodine medžiaga.

Atsižvelgdamos į nuomonių išsiskyrimą, AI ir CPVA pateikė bendrą paklausimą dėl sutarčių keitimų sumavimo metodikos VPT pagal VPĮ 92 str. 2 ir 3 d. ir EIM, atsakingai už viešųjų pirkimų politikos formavimą ir ES teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę, kaip nustatyta VPĮ 92 str. 1 d.

⁵⁴ Vadovaudamosi Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 10.1 p., kuriame nustatyta JI teisė kreiptis į VPT dėl projektų vykdytojų (perkančiųjų organizacijų) viešųjų pirkimų atitikties VPĮ. AI tokia teisė Atsakomybės ir funkcijų taisyklėse nenustatyta ir AI atlieka savarankišką vertinimą.

⁵⁵ Naujas VPT išaiškinimas, paskelbtas nuo 2025-02-03: <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/4410608029970-Kaip-atlietami-sutarties-pakeitimai-tur%C4%97t%C5%B3-b%C5%ABti-apskai%C4%8Diuojami-vadovaujantis-VP%C4%AE-89-straipsnio-2-dalimi> (žiūrėta 2025-04-16).

EIM, suderinusi poziciją su VPT, pateikė CPVA atsakymą 2025-02-03 raštu Nr. 3-295, po kurio VPT pateikė naują metodinį išaiškinimą⁵⁶ bei pakeitė auditui aktualiu laikotarpiu galiojusią viešai skelbtą metodinę medžiagą. AI vertinimu, EIM raštu paaiškinta ir VPT naujai paskelbta skaičiavimo metodika turėtų būti taikoma ateityje, kadangi audito metu vertintų sutarčių keitimų atlikimo metu viešai skelbta kitokia metodika, pagal kurią ir turi būti atliekamas atitinkamu metu CPVA atliktų veiksmų vertinimas.

2025-04-04 gauta VPT išvada Nr. 4S-378⁵⁷ (dėl projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003), pagal kurią su pastebėjimu EX.28 susiję rangos darbų keitimai įvertinti tinkamai atliktais *de minimis* keitimais, vadovaujantis aukščiau nurodyta (AI nuomone – nauja ir VPT metodinėje medžiagoje ar teisės aktuose nebuvo) skaičiavimo metodika. VPT išvadoje, be kita ko, nurodo: „Pastebėtina, kad papildomai gavus Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą išaiškinimą, kad Direktyvos 2014/24/ES 72 straipsnio 2 dalies nuostatoje minima „grynoji kumuliacinė vertė“ atitinka Įstatymo 89 straipsnio 2 dalyje nurodytą „bendrą pakeitimų vertę“, buvo patikslinta iki šiol taikyta šios nuostatos taikymo ir pakeitimų vertės skaičiavimo praktika. Iki šiol buvo laikoma, kad turi būti sumuojama atsisakomų ir vietoj jų įsigyjamų darbų vertė. Pagal naujai formuojamą praktiką, sutarties pakeitimų grindžiant Įstatymo 89 straipsnio 2 dalimi, apskaičiuojant atskiros sutarties pakeitimo vertę į ją nebereikia įtraukti tos pakeitimo dalies, kuri išlieka nepakitusi. Tokiu atveju pakeitimo vertė laikomas skirtumas tarp sukeičiamų prekių, paslaugų ar darbų verčių, o ne tų verčių reikšmių suma“.

Nors VPT nurodo, kad pakeitimų vertės skaičiavimo praktika yra patikslinta, o AI vertinimu, naujai paskelbta skaičiavimo metodika turėtų būti taikoma ateityje, tačiau VPT ja vadovavosi vertindama projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 sutarties keitimus, kurie buvo atlikti iki naujosios praktikos paskelbimo.

AI įžvelgia riziką dėl VPT paskelbto patikslinto metodinio išaiškinimo – skaičiavimo būdo, kadangi jis suteikia perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams galimybę piktnaudžiauti rangos sutarties vykdymo metu ketinamais atlikti darbų keitimais, reikšmingai keičiant pirkimo procedūros metu numatytus įsigyti darbus kitais, neviršijant *de minimis* keitimų ribos.

8.4. 2014–2020 M. LAIKOTARPIO UŽDARYMO AUDITO PROCEDŪROS

8.4.1. Procedūros pagal 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gaires

- ✓ Informacija apie neįgyvendintas rekomendacijas, kurias pateikė EK arba EAR atlikus auditą –tokių rekomendacijų nėra (žr. Ataskaitos 8.3.3 skirsnyje, 40 psl.);
- ✓ Informacija apie bendrą patikimumo lygį, kiek tai susiję su FP išlaidomis, pateikta Ataskaitos 9.1 poskyryje (51 psl.). Šiam patikimumo lygiui nustatyti AI atliko šiuos veiksmus:
 1. Identifikavo FP, kurių galutiniai išankstiniai mokėjimai⁵⁸ nebuvo įtraukti į ankstesnių auditų metu atliekamus FP auditus. Šie FP mokėjimai grindžiami tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios buvo įtrauktos į bendrą II lygio atranką (žr. 30 lentelę).

⁵⁶ Nuoroda: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos-3/del-pirkimo-sutarties-pakeitimu-vertes-skaiciavimo-praktikos-vadovaujantis-vpi-89-str-2-d/> (žiūrėta 2025-04-16).

⁵⁷ Nuoroda: <https://vpt.lrv.lt/lt/pirkimu-vykdymo-prieziura/isvados-ataskaitos/vertinimo-isvados-4/vertinimo-isvados-2025-m/vertinimo-isvados-2025-m-ii-ketvirtis/>, išvada Nr. 2 (žiūrėta 2025-04-16).

⁵⁸ Angl. *advance payments tranches*

Atrankos vienetu pasirinkta galutiniam naudos gavėjui išmokėta suma, o išlaidų populiacijos pavyzdžių atranka atlikta statistiniu atrankos būdu – piniginio vieneto atrankos metodu. Atrinktų vienetų skaičius – 30. Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

30 lentelė. Išlaidų populiacija, įtraukta į bendrą II lygio atranką

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	ĮI	GNG išlaidų suma, įtraukta į II lygio atranką, Eur
1	04.3.1-FM-F-001-02-0001	Jessica II Fondų fondas („FF“), finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo	EIB	9 609 641,43
2	04.3.1-FM-F-002-01-0001	Savivaldybių pastatų fondas	UAB ILTE	2 141 444,00
3	04.3.1-FM-F-001-02-0002	Rizikos pasidalijimo fondas, finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo ir grįžusių lėšų	EIB	90 002 178,46
4	04.3.1-FM-F-105-01-0001	Energijos efektyvumo fondas, finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo	UAB ILTE	19 036 317,45
5	05.4.1-FM-F-307-01-0001	Kultūros paveldo fondas	UAB ILTE	186 313,30
6	07.3.3-FM-F-424-01-0001	Verslumo skatinimas 2014–2020, finansuojamas iš Europos socialinio fondo	UAB ILTE	4 430 899,70
7	04.5.1-FM-F-520-01-0001	Ko-investicinis fondas susisiekimui	UAB ILTE	600 000,00
Iš viso:				126 006 794,34

Šaltinis – Valstybės kontrolė

- Identifikavo FP, kuriose įgyvendinančiajai institucijai yra priskiriamos valdymo išlaidos. Kadangi šios valdymo išlaidos nebuvo vertinamos ankstesnių audito metu, jos buvo įtrauktos į bendrą II lygio atranką (žr. 31 lentelę).

Atrankos vienetu pasirinkta vieno mėnesio atitinkamos kategorijos patirtų išlaidų suma, o išlaidų populiacijos pavyzdžių atranka atlikta statistiniu atrankos būdu – piniginio vieneto atrankos metodu. Atrinktų vienetų skaičius – 30. Atrinkti vienetai sudaro 988 697,52 Eur, kurie pasiskirsto pagal šias 2016 m. birželio mėn. – 2022 m. birželio mėn. patirtas išlaidų kategorijas:

- Išlaidos pagal pateiktas sąskaitas faktūras: audito, konsultacijų, viešinimo, konsultacijų ir teisinės, KŪB valdymo išlaidos; patalpų nuomos, nusidėvėjimo, eksploatavimo, draudimo, remonto ir kitos sąnaudos, transporto priemonių nuomos, nusidėvėjimo, eksploatavimo, draudimo, remonto ir kitos sąnaudos. AI vertino šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus ir susijusius 25 viešuosius pirkimus. Atlikus vertinimą, nustatyti neatitikimai 3 viešuosiuose pirkimuose, dėl kurių CPVA teikti pastebėjimai EX.52 (žr. 128 psl.), EX.53 (žr. 120 psl.) ir EX.55 (žr. 131 psl.). 9 viešiesiems pirkimams prevenciškai, pagal AI ir VI susitarimą, pritaikyta 25 proc. FK (19 460,79 Eur). Iš viso netinkamų išlaidų suma atrinktuose vienetuose dėl nustatytų individualių atvejų sudaro 3 600,98 Eur. Atlikus klaidų vertinimą ir jas ekstrapoliavus į visumą, iš kurios buvo atlikta atranka (4 977 601,01 Eur), nustatyta ekstrapoliuota finansinė korekcija – 205 740,84 Eur. SEK audito metu įvertinta, kad ši suma tinkamai atspindėta ERPF sąskaitų 8 priedelyje.
- Darbo užmokesčio išlaidos: tiesiogiai su projektų administravimu dirbančių darbuotojų atostogų darbo užmokesčio, šių darbuotojų darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos, netiesiogiai su projektų administravimu dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudos. AI vertino šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

31 lentelė. Valdymo išlaidų populiacija, įtraukta į bendrą II lygio atranką

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	II	Valdymo išlaidų suma, įtraukta į II lygio atranką, Eur
1	04.5.1-FM-F-520-01-0001	Ko-investicinis fondas susisiekimui	UAB ILTE	254 085,81
2	J07-FM-F-01-0001	Verslo finansavimo fondas, finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo	UAB ILTE	3 984 265,29
3	07.3.3-FM-F-424-01-0001	Verslumo skatinimas 2014–2020, finansuojamas iš Europos socialinio fondo	UAB ILTE	739 217,93
Iš viso:				4 977 601,01

Šaltinis – Valstybės kontrolė

3. Identifikavo FP, kuriose tinkamas finansuoti išlaidas, be kita ko, sudaro valdymo išlaidos ir valdymo mokesčiai, ir įvertino jų atitiktį R. 480/2014 13 str. nustatytoms valdymo išlaidų ir mokesčių riboms, kadangi šis vertinimas nebuvo atliekamas ankstesnių auditų metu:

1. Projektas Nr. 04.3.1-FM-F-002-01-0001, Savivaldybių pastatų fondas;
2. Projektas Nr. 07.3.3-FM-F-424-01-0001, Fondų fondas „Verslumo skatinimo fondas 2014–2020, finansuojamas iš Europos socialinio fondo“;
3. Projektas Nr. 05.4.1-FM-F-307-01-0001, Kultūros paveldo fondas;
4. Projektas Nr. 04.3.1-FM-F-001-02-0001, Jessica II Fondų fondas („FF“), finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo;
5. Projektas Nr. 04.3.1-FM-F-105-01-0001, Energijos efektyvumo fondas, finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo.

Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

✓ Audito procedūros, susijusios su patikrinimu dėl duomenų, susijusių su rodikliais, patikimumo, apima:

1. Projektų rodiklių, kurie ankstesnių veiksmų auditų metu (2016–2017 m. – 2022–2023 m.) buvo nepasiekti, vertinimą: atlikus atranką, įvertinus ankstesnių metų auditų rizikas, atrinkti ir įvertinti 30-ies projektų rodikliai ir susijusios informacijos suvedimas į SFMIS2014. Atrinktų projektų rodiklių iš viso yra 88 vienetai (67 produkto ir 21 rezultato), taip pat 46 Veiksmų programos ir 42 nacionaliniai⁵⁹ rodikliai.

Atlikus vertinimą ir nustačius neatitikimų, VI teikti pastebėjimai EX.12 (žr. 80 psl.), EX.14 (žr. 81 psl.) ir EX.15 (žr. 82 psl.). Visų laikotarpių veiksmų audito metu, be kita ko, taip pat buvo vertinamas projektų sutartyse nustatytų veiklų, kurios sudaro projekto tikslą, įgyvendinimas – neatitikimų, dėl kurių būtų pateikti pastebėjimai, nenustatyta.

2. Galutinėje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje pateiktų rodiklių vertinimą: remiantis 2021–2022 m. audito metu atlikto 2021 m. Metinės veiksmų programos įgyvendinimo ataskaitos audito rezultatais, įvertinus galimas rizikas (arba jų nebuvimą), buvo atlikta atranka ir įvertinta 10 vnt. produkto rodiklio reikšmių iš Galutinės metinės įgyvendinimo ataskaitos 5 lentelės „Informacija apie veiklos rezultatų plane nustatytus orientyrus ir siektinas reikšmes“. Nustatyti neatitikimai dėl šių rodiklių:

1. CO19 „Nuotekų valymas: papildomas gyventojų, besinaudojančių pagerintomis nuotekų valymo paslaugomis, skaičius“ (įgyvendinančioji institucija – APVA);

⁵⁹ Nustatytų konkrečios ministerijos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše.

2. CO25 „Moksliniai tyrimai, inovacijos: tyrėjų, dirbančių pagerintoje mokslinių tyrimų infrastruktūros patalpose, skaičius“ (įgyvendinančioji institucija – CPVA).

VI sutiko su nustatytais neatitikimais ir audito metu juos ištaisė.

Audito metu buvo naudojami SFMIS2014 duomenų analizės įrankio „QlikSense“ sugeneruoti rodiklių duomenys (ataskaitos) ir vertinamas jų korektiškumas, faktinis atitikimas. Ataskaitoje dėl 1 rodiklio (iš 10 vertintų) nustatyta neatitikimų, susijusių su rodiklio reikšmės sugeneravimu „QlikSense“ įrankyje – dėl rodiklio Nr. P.B.2018 (CO18 „Vandentiekia: papildomas gyventojų, kuriems teikiamos geresnės vandentiekos paslaugos, skaičius“), kiek tai susiję su projektais Nr. 05.3.2-APVA-V-013-01-0013 ir Nr. 05.3.2-APVA-V-013-01-0021. VI ištaisius nustatytus neatitikimus, bendra rodiklio Nr. P.B.2018 pasiekimo reikšmė sugeneruota tinkamai.

Pažymima, kad veiksmų audito metu VI teiktas pastebėjimas EX.45 (žr. 78 psl.) dėl Veiksmų programos stebėsenos rodiklių aprašo netinkamo parengimo bei dėl stebėsenos rodiklio Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmės – nepagrįstai įskaičiuotų erdvių plotų, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis. Šis pastebėjimas susijęs su Galutinės metinės įgyvendinimo ataskaitos 5 lentelėje „Informacija apie veiklos rezultatų plane nustatytus orientyrus ir siektinas reikšmes“ nurodytu rodikliu CO38 „Miestų plėtra: atviros erdvės, sukurtos arba atnaujintos miestų teritorijose“. VI nesutikus su pastebėjimu ir rekomendacija bei neatlikus reikiamų rodiklio reikšmės taisomųjų veiksmų, AI vertinimu, rodiklis CO38 nekorektiškai atspindėtas Galutinėje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje.

- ✓ Vertinimas, ar paramos gavėjams išmokėta viešųjų išlaidų suma yra bent jau lygi ES fondų įnašui, kurį EK išmokėjo valstybei narei pagal R. 1303/2013 129 str. – informacija pateikta Ataskaitos 6.3 poskyryje, 31 psl.

8.4.2. Procedūros pagal identifikuotas rizikas

- ✓ Ankstesnių veiksmų auditų metu (2016–2017 m. – 2022–2023 m.) vertintų projektų, kurie generuoja pajamas, pakartotinis vertinimas po projektų pabaigos. Paprastosios atsitiktinės atrankos būdu atlikus atranką, atrinkta 30 projektų. Atlikus vertinimą nustatyti neatitikimai, dėl kurių APVA teiktas pastebėjimas EX.54 (žr. 93 psl.).
- ✓ Ankstesnių veiksmų auditų metu (2016–2017 m. – 2022–2023 m.) EK deklaruotose MP išlaidų, susijusių su išankstinėmis sąskaitomis⁶⁰, vertinimas. Atlikus visų išankstinių sąskaitų vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

32 lentelė. Išankstinės sąskaitos

Eil. Nr.	Audito ataskaitinis laikotarpis, metais	Fondas	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	MP Nr.	MP deklaruota suma, Eur	Išankstinės sąskaitos suma, Eur
1	2016-2017	ERPF	06.2.1-TID-V-507-01-0001	Valstybinės reikšmės krašto kelių rekonstrukcija. I etapas	MP001	994 740,78	994 740,78
2	2016-2017	SF	06.1.1-TID-V-503-01-0001	Ruožo Kena-N. Vilnia elektrifikavimas	MP001	12 502 831,43	5 265 818,52
3	2016-2017	ERPF	03.3.1-LVPA-K-803-01-0095	UAB „Japaletė“ investicijos į gofruoto kartono padėklų gamybą	MP003	109 500,00	109 500,01

⁶⁰ Pagal PAFT 405.2. p. Atsižvelgiant į tai, kad audito metu nebuvo galimybės įsitikinti, ar sąskaitoje nurodyti darbai, paslaugos, prekės yra atlikti ar pristatyti, AI tokių sąskaitų išlaidų sumas traktavo kaip apimties ribojimą.

Eil. Nr.	Audito ataskaitinis laikotarpis, metais	Fondas	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	MP Nr.	MP deklaruota suma, Eur	Išankstinės sąskaitos suma, Eur
4	2016-2017	SF	06.1.1-TID-V-501-01-0006	Transeuropinio tinklo kelio E67 (VIA BALTICA) plėtra. Dangos rekonstravimo II etapas	MP001	19 216 234,23	1 883 732,59
5	2016-2017	SF	06.1.1-TID-V-503-01-0002	Antrojo kelio statyba ruože Telšiai-Lieplaukė	MP001	18 451 441,86	10 101 312,29
6	2017-2018	SF	05.3.2-APVA-R-014-51-0005	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų statyba Pajstrio k., Gegužinės k. ir Ėriškių k. Panevėžio rajone	MP003	267 900,00	259 700,00
7	2017-2018	SF	05.2.1-APVA-V-022-01-0001	Komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumų sukūrimas Vilniaus mieste	MP001	14 274 965,79	18 141 819,09
8	2018-2019	ERPF	02.1.1-CPVA-V-521-01-0002	Naujos kartos interneto prieigos infrastruktūros plėtra	MP002	13 866 247,31	13 148 306,52
9	2018-2019	SF	05.3.2-APVA-R-014-81-0002	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Mažeikių mieste ir rajone	MP006	141 100,00	141 100,00
10	2019-2020	SF	05.3.2-APVA-R-014-81-0002	Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Mažeikių mieste ir rajone	MP011	1 001 495,48	522 896,00
11	2019-2020	SF	06.1.1-TID-V-501-01-0008	Transeuropinio tinklo kelio E85 (Vilnius-Kaunas-Klaipėda) rekonstravimas. Grigiškių transporto mazgo rekonstrukcija. III etapas	Tvl įdėjimas	1 909 340,81	227 726,04
12	2019-2020	SF	04.1.1-LVPA-V-108-01-0001	Didelio naudingumo kogeneracijos pajėgumų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, sukūrimas Vilniaus mieste	MP032	8 981 161,50	4 537,50
13	2022-2023	SF	06.1.1-TID-V-503-01-0006	Ruožo Kaišiadorys – Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas	MP001	59 051 038,65	59 051 038,65
						Iš viso:	109 852 227,99

Šaltinis – Valstybės kontrolė

- ✓ Ankstesnių veiksmų auditų metu (2016–2017 m. – 2022–2023 m.) audituotų projektų vertinimas dėl investicijų tęstinumo, kaip nustatyta R. 1303/2013 71 str.: atrinkta 30 projektų ir remiantis informacija pateikta SFMIS2014, projekto vykdytojo pateiktomis ataskaitomis po projekto finansavimo pabaigos, AI viešai prieinama kita informacija, atliktas dokumentinis vertinimas bei tam tikrais atvejais (10 atrinktų projektų) atlikta projekto patikra vietoje. Atlikus vertinimą nustatyta neatitikimų, dėl kurių teikti pastebėjimai JI: CPVA – EX.10 (žr. 102 psl.), EX.16 (žr. 123 psl.) ir EX.49 (žr. 120 psl.), LMT – EX.11 (žr. 162 psl.), IA – EX.23 (žr. 150 psl.), APVA – EX.25 (žr. 92 psl.).
- ✓ Informacija apie 2014–2020 m. laikotarpiu laikinai iš SEK išimtas sumas, dėl kurių teisėtumo ir tvarkingumo buvo atliekamas vertinimas, remiantis R. 1303/2013 137 str. 2 d., pateikta Ataskaitos 6.5 poskyryje, 34 psl.
- ✓ Informacijos apie nebaigtus teisminius atvejus, ikiteisminių tyrimų institucijų atliekamus tyrimus vertinimas: informacija pateikiama 8.4.3 skirsnyje, 48 psl.

✓ Projektų išlaidų, susijusių su Covid-19 pandemija ar krizės valdymu, vertinimas:

1. Ankstesnio 2020–2021 m. veiksmų audito metu buvo atrinkti du projektai, kurių MP buvo deklaruotos išlaidos, susijusios su Covid-19 pandemijos valdymu: projektas Nr. J02-CPVA-V-11-0006 (AI įvertino 14 viešųjų pirkimų) ir Nr. J02-CPVA-V-02-0002 (AI įvertino 32 viešuosius pirkimus). Atsižvelgiant į nustatytus neatitikimus ir CPVA teiktus pastebėjimus, CPVA vidaus kontrolės vertinimas, susijęs su pagrindiniu reikalavimu Nr. 4, buvo įvertintas 3 kategorija⁶¹. VI su CPVA sudarius veiksmų planą, jį įgyvendinus ir AI atlikus vertinimą, rizika dėl išlaidų, susijusių su pandemija, buvo suvaldyta (informacija pateikta 2020–2021 m. MKA 9.2.3 skirsnyje).
2. Nuo 2021–2022 m. ataskaitinio laikotarpio AI, atlikdama veiksmų audito pirmo lygio atranką, į atskirą stratą išskyrė REACT-EU išlaidas (Veiksmų programos 13 ir 14 prioritetus) bei patikrino mažiausiai 3 vnt. per ataskaitinio laikotarpio auditą (žr. 33 lentelę).

33 lentelė. Audituočių projektų priemonės, susijusios su Covid-19 pandemijos ar krizės valdymu

Eil. Nr.	Priemonės Nr.	Priemonės pavadinimas	Audito ataskaitinis laikotarpis	Audituočių projektų skaičius
1	13.1.1-LVPA-T-858	„Covid-19 MTEP“	2021–2022	1
	13.1.1-LVPA-T-859	„Covid-19 produktai LT“		2
	13.1.1-LVPA-K-856	„Eksperimentas“		2
2	13.1.2-LVPA-V-114	„Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“	2022–2023	1
	13.1.1-LMT-K-702	„MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“		1
	14.1.1-ESFA-V-430	„Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas, mažinant pandemijos poveikį užimtumui“		1
	13.1.1-LVPA-K-860	„E. komercijos modelis Covid-19“		1
3	13.1.2-VIPA-T-113	„Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“	2023–2024	1
	13.1.1-LMT-K-718	„Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“		1

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2023–2024 m. audite atlikus priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis Covid-19“ projekto Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352 vertinimą, nustatyta neatitikimų, dėl kurių Inovacijų agentūrai teiktas pastebėjimas EX.27 (žr. 144 psl.), su papildoma rekomendacija, atsižvelgus į audito metu nustatytas rizikas, pervertinti ir kitus susijusius projektus. Inovacijų agentūra pateikė nuomonę dėl šių projektų, tačiau ji neapima visų AI nustatytų rizikų, todėl IA veiksmams nepaneigia rizikos dėl išlaidų tinkamumo priemonėse, susijusios su Covid-19 pandemijos ar krizės valdymu.

Įvertinus neatitikimų visumą ir galimas priežastis, AI vertinimu, Inovacijų agentūros, kaip administruojančios institucijos, išlaidų patikrinimų trūkumai gali pasireikšti ir kitose neaudituose su Covid-19 ar krizės valdymu susijusiose priemonėse.

⁶¹ Audito institucijos 2021-12-16 raštas Nr. SD-(800-9.4.1-E-6087)-1068 „Dėl tarpinių 2020-07-01–2021-06-30 laikotarpio audito rezultatų“.

8.4.3. Informacijos, pateiktos galutinėje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje, vertinimas

- ✓ I priedas: 2014–2020 m. pradėtų ir 2021–2027 m. tęsiamų etapais įgyvendinamų projektų sąrašas.

Sąrašą sudaro 1 projektas Nr. 06.1.1-TID-V-503-01-0006 „Ruožo Kaišiadorys–Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas“ (2021–2027 m. laikotarpyje projekto kodas Nr. 08-027-P-0001). Remiantis SFMIS2014 pateikta informacija:

- projektas baigtas 2024-10-29, galutinis MP Nr. MP024 patvirtintas 2024-10-29;
- projekto išlaidų suma – 179 753 245,00 Eur (ES lėšų suma – 102 621 000,00 Eur);

Remiantis 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairių 6 dalies nuostatomis:

- bendros abiejų projekto etapų išlaidos viršija 5 mln. Eur, t.y. sudaro daugiau nei 276 mln. Eur;
- projektas finansinių požiūriu turi du atpažįstamus etapus;
- SFMIS2014 yra išsamūs ir baigtinė 2014–2020 m. laikotarpio išlaidų audito seka, pagal kurią galima užtikrinti, kad tos pačios išlaidos nebūtų EK deklaruojamos du kartus;
- projekto antrajam etapui 2021–2027 m. laikotarpiu yra skirta 97 024 466,00 Eur (ES lėšų suma – 82 470 796,00 Eur⁶²).

Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

- ✓ II priedas: nefunkcionalių projektų sąrašas.

Sąrašą sudaro 54 projektai. AI įvertino visus šio baigtinio sąrašo projektus.

Remiantis 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairių 7 dalies nuostatomis:

- bendros kiekvieno nefunkcionalaus projekto sąnaudos viršija 1 mln. Eur;
- bendros EK deklaruotos išlaidos už nefunkcionalius projektus neviršija 20 proc. bendrų tinkamų finansuoti išlaidų.

Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

- ✓ III priedas: projektų, kuriems poveikį turi atliekami nacionaliniai tyrimai arba kurie sustabdyti dėl teismo proceso arba sustabdomąjį poveikį turinčio administracinio skundo, sąrašas.

Sąrašą sudaro 30 projektų. AI įvertino visus šiuos projektus.

Remiantis VI pateikta informacija, AI įvertino:

- ar VI pateiktas sąrašas yra baigtinis;
- ar teisingai nurodytas teismo atvejo/ikiteismo tyrimo esamas statusas;
- ar teisingai nurodyta susijusių EK deklaruotų išlaidų suma (įskaitant viešųjų išlaidų suma);
- ar pagrįstas VI sprendimas dėl išlaidų (ne)įtraukimo į 2023–2024 m. SEK.

Įvertinus visus atvejus nustatyta, kad dėl visų jų VI priėmė sprendimą įtraukti išlaidas į SEK ir, atitinkamai, į galutinės įgyvendinimo ataskaitos III priedą. 30 atvejų susijusių išlaidų suma – 137 585 295,60 Eur.

⁶² Susisiekimo ministro 2025-01-15 įsakymas Nr. 3-13 „Dėl finansavimo skyrimo projektui Nr. 08-027-P-0001 „Ruožo Kaišiadorys–Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas. II etapas“.

Remiantis 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairių 8 d. nuostatomis, prieš pateikdama užbaigimo dokumentus, valstybė narė turėtų nuspręsti, ar į paskutinių ataskaitinių metų sąskaitas įtraukti bet kurio projekto, kuriam turi poveikį vykdomi nacionaliniai tyrimai arba kuris yra sustabdytas dėl teismo proceso arba sustabdomąjį poveikį turinčio administracinio skundo, išlaidas arba jų dalį, ar šių išlaidų arba jų dalies neįtraukti.

Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

8.4.4. Rekomendacijų, kurių stebėseną vykdoma 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo metu

- ✓ 2018–2019 m. audite Vadovaujančiai institucijai teiktas pastebėjimas EX.73.

Projektas Nr. 07.3.3-FM-F-424-01-0001, *Verslumo skatinimas 2014–2020, finansuojamas iš Europos socialinio fondo*. Audito metu nustatyta, kad 10 proc. finansinė korekcija turėtų būti taikoma sutarties Nr. FPVS-09-01 išlaidoms, deklaruotoms EK. Iš viso pagal šią sutartį išmokėta valdymo mokesčio suma – 584 779,00 Eur, todėl taikytina finansinės korekcijos suma – 58 477,90⁶³ Eur.

EK 2020-07-24 rašte Nr. Ares(2020)3922591 nurodyta, kad finansinės korekcijos, susijusios su šiuo pastebėjimu, turi būti vėliausiai atliktos finansinių priemonių 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo metu.

R. 1303/2013 40 str. (5a)(b) nustatyta, kad jeigu pažeidimas, dėl kurio panaikintas įnašas, yra nustatytas fondų fondų įgyvendinančio subjekto lygmeniu arba finansines priemones įgyvendinančio subjekto lygmeniu, kai finansinė priemonė įgyvendinama naudojant struktūrą be fondų fondo, panaikintas įnašas negali būti dar kartą panaudotas tam pačiam veiksmui.

SEK audito metu nustatyta, kad su pastebėjimu susijusi netinkamų finansuoti išlaidų suma – 58 477,90 Eur AI vertinimu, korekciniai veiksmai tinkamai atlikti ESF 8 priedelyje.

- ✓ 2016–2017 m. audite Aplinkos ministerijai ir Regionų plėtros departamentui teikti pastebėjimai EX.26 ir EX.30.

Audito metu dėl nepakankamo tikslinių grupių pagrįstumo įvertinimo, vertinant investicinius projektus, nustatyta rizika dėl projektų rodiklių nepasiekimo (gyventojų neprisijungimo prie vandentiekio / nuotekų tinklų).

Atlikus 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo procedūras, skirtas įvertinti veiksmus, susijusius su rodiklių pasiekimu, ir įvertinus Galutinėje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje nurodytų pasiektų rodiklių reikšmių teisingumą, neatitikimų nenustatyta.

- ✓ 2016–2017 m. audite Vadovaujančiai institucijai teikti pastebėjimai EX.12 ir EX.15.

Projektas Nr. 04.3.1-FM-F-001-01-0001, *Daugiabučių namų modernizavimo fondas, finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis* ir projektas Nr. 04.3.1-FM-F-001-02-0001, *Jessica II Fondų fondas („FF“), finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo*. Audito metu nustatyta galima rizika, kad projektų finansavimo sutarčių nuostatos neužtikrina tinkamo FP įgyvendinimo pagal FP derinimo su kita parama gaires.

Siekiant užtikrinti tinkamą FP sutarčių įgyvendinimą, UAB ILTE ir CPVA atliko pakartotinį projektų vertinimą, ėmėsi atitinkamų veiksmų bei aktualią informaciją pateikė AI. Atlikus vertinimą, neatitikimų nenustatyta.

- ✓ 2022–2023 m. audite VI teiktas pastebėjimas EX.34.

⁶³ 10 proc. FK nuo valdymo mokesčio sumos – 584 779,00 Eur.

VI teiktas pastebėjimas EX.34 su rekomendacija, be kita ko, įsitikinti, kad VŠP, atliktų per CPO, išlaidos PrV pateiktos MP nuo 2022-11-11 yra tinkamai į patikrintos ir deklaruotos EK. VI atlikus rekomendacijoje nurodytus veiksmus ir AI juos patikrinimus, nustatytos netinkamos finansuoti išlaidos, kurias sudaro 1 292 973,59 Eur (žr. 34 lentelę).

34 lentelė. Korekciniai veiksmai, susiję su EX.34

Eil. Nr.	Fondas	Iš PrV susigrąžintinos lėšos, Eur	Valstybės biudžeto lėšos, Eur	Iš viso, Eur
1	ESF	0,00	5 350,81	5 350,81
2	SF	441 171,22	126 326,86	567 498,08
3	ERPF	303 987,42	416 137,28	720 124,70

Šaltinis – Valstybės kontrolė

- ✓ 2021–2022 m. audite IA teiktas pastebėjimas EX.47.

IA teiktas pastebėjimas EX.47 su rekomendacija įsitikinti, kad vykdant atitinkamus viešuosius pirkimus buvo tinkamai nustatytas projekto vykdytojo statusas. IA ir VI nesutiko su rekomendacija, tačiau SEK atliko 1 167 012,58 Eur sumos korekcinius veiksmus.

9. BENDRAS PATIKIMUMO LYGIS

9.1. BENDROJO PATIKIMUMO LYGIO NUSTATYMAS

Atlikus audito procedūras, kurių rezultatai pateikiami 4, 5 ir 6 skyriuose, pagal EK VKS gairėje nurodytus kriterijus gaunamas VKS patikimumo bendrasis lygis (žr. Ataskaitos 4.2.2 skirsnį, 13 psl.).

VKS bendrasis patikimumas gaunamas atlikus sistemų auditą ir įvertinus VKS institucijos vykdomų procesų kontrolės priemonių pakankamumą ir tinkamą veikimą pagal EK VKS gairėje nurodytus vertinimo kriterijus ir pagrindinius reikalavimus. Atlikus visas suplanuotas audito procedūras, kiekviena VKS institucija įvertinama atitinkama vertinimo kategorija pagal EK VKS gairę. Atsižvelgdami į VKS institucijų vertinimo kategorijas, įvertiname VKS bendrąją vertinimo kategoriją.

Ryšys tarp audito etapų ir patikimumo modelio pateikiamas 35 lentelėje.

35 lentelė. Audito patikimumo modelis

Audito patikimumo modelis	Audito etapas	Ataskaitos skyrius	Gautas patikimumas, proc.	VKS patikimumas
Įgimtas patikimumas	Planavimas	4 skyrius	0	0
Kontrolės patikimumas	Rekomendacijų įgyvendinimo peržiūra, kontrolės priemonių testavimas	4, 6 skyriai	83	2
Pagrindinis patikimumas	Detalusis testavimas, 2014–2020 m. uždarymo procedūros dėl finansinių priemonių ⁶⁴	5, 6, 8 skyrius	70	2
Audito patikimumas	Ataskaitos ir Metinės nuomonės rengimas	–	95	2
Šaltinis – Valstybės kontrolė				

Remiantis 35 lentelėje pateikiama informacija: ankstesnių auditų metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo būkle 2025-04-25 ir 2023–2024 m. audito metu atliktų kontrolės priemonių, detaliojo testavimo ir sąskaitų audito procedūrų rezultatais bei VKS institucijų atliktais korekciniais veiksmais dėl pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo, AI vertinimu, VKS audituojamu laikotarpiu veikė, bet ją reikia šiek tiek patobulinti (2 vertinimo kategorija pagal EK VKS gairę).

Remiantis šiuo įvertinimu, manoma, kad iš VKS gautas vidutinis patikimumas. Detalesnė informacija apie VKS institucijų vertinimą ir bendrąjį valdymo ir kontrolės sistemos patikimumo vertinimą, gautus ataskaitiniame laikotarpyje ir 2022–2023 m. audite, pateikiama Ataskaitos 4 priedo 1–2 lentelėse, 66 psl.

Ankstesnių auditų metu atliktas VKS vertinimas pateikiamas atitinkamų metų Ataskaitose.

⁶⁴ Pagal 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairių 12.4.1 dalį.

9.2. AUDITO REZULTATŲ ANALIZĖ IR VKS ATLIKTŲ VEIKSMŲ DĖL REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

9.2.1. 2023–2024 m. audito rezultatų apibendrinimas

AI apskaičiuotam bendram klaidos lygiui didelę įtaką turi klaidos, nustatytos CPVA ir IA administruojamuose projektuose. Pagal šių klaidų pobūdį, AI identifikavo šias pagrindines jų pasireiškimo priežastis:

Dėl Centrinės projektų valdymo agentūros

1. 2014–2020 m. laikotarpio pabaigos kontekste, projektų vykdytojams baigiant įgyvendinti projektų finansavimo sutartis ir juose numatytas pirkimų rangos sutartis bei CPVA atliekant išlaidų, deklaruotų pagal šias sutartis, vertinimą, AI nustatė, kad CPVA PV nėra nustatytų pakankamų⁶⁵ kontrolės priemonių, skirtų įvertinti rangos darbų viešųjų pirkimų sutarčių keitimų, atliktų pagal VPĮ 89 str. 2 d. verčių sumavimą ir teisėtumą. Taip pat nėra nustatytų kontrolės priemonių, užtikrinančių, kad sutarčių keitimai, tikrinant ir tvirtinant MP, būtų tinkamai priskirti konkrečioms VPĮ 89 str. nustatytiems pagrindams, taip neužtikrinant tinkamos audito sekos. Nesant tinkamų ir pakankamų kontrolės priemonių, CPVA nesuvaldė rizikos, kad 2014–2020 m. laikotarpio individualių projektų atveju rangos darbų viešųjų pirkimų sutarčių keitimai būtų vertinami vadovaujantis lygiateisiškumo ir skaidrumo principais – remiantis VPĮ nuostatomis, VPT rekomendacijomis ir metodiniais išaiškinimais, o šis vertinimas būtų atliekamas su kiekvienu MP, užtikrinant išlaidų, deklaruotų EK, tinkamumą bei audito seką (plačiau žr. Ataskaitos 8.3.4 skirsnį, 40 psl.).
2. AI nustatė, kad CPVA taiko nevienareikšmę praktiką, siekiant įvertinti rangos darbų viešųjų pirkimų sutarčių įgyvendinime subrangovų (juridinių asmenų ar jų specialistų) teisę verstis vykdoma veikla: iki 2025 m. tiek CPVA, tiek AI vertino, kad jeigu statinio statybos rūšis techniniame projekte, leidime statybai arba rekonstrukcijai nurodyta ne kaip ypatingojo statinio paprastas remontas, o kaip statinio nauja statyba arba rekonstrukcija, nepriklausomai nuo galimybės darbus priskirti paprastojo remonto darbams, šiuose statiniuose darbus atliekantys rangovai ir subrangovai, vadovaujantis SJ 18 str. 2 d., turi būti atestuoti (pvz., CPVA 2024-09-26 priimtas sprendimas dėl pažeidimo Nr. IT02). Audito metu nustatyti šie atvejai:
 - EX.42 (žr. 109 psl.) atveju nustatyta, kad buvo išduotas statybos leidimas ypatingos kategorijos mokslo paskirties statinio naujai statybai. Statinio statybos techniniame projekte atitinkamai nurodyta, kad statinio statybos rūšis – naujo statinio statyba.
 - EX.8 (žr. 101 psl.), EX.28 (žr. 105 psl.) atveju nustatyta, kad buvo išduotas statybos leidimas ypatingos kategorijos statinio rekonstrukcijai, taip pat statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje. Statinio rekonstrukcijos techniniame projekte atitinkamai nurodyta, kad statinio statybos rūšis – rekonstrukcija.

⁶⁵ CPVA mokėjimo prašymo patikros lapo formoje Nr. F-MPP-MP-03(SP2014-2020)/11 yra klausimas Nr. 3 „Pirkimo sutarčių, kurių išlaidos deklaruojamos, pakeitimai pateikti ir yra tinkami“ su pateiktu paaiškinimu „Įsitikinama, kad pateikti visi pirkimo sutarčių pakeitimai, tikrinama, ar keistos pirkimo sutarčių sąlygos nepažeidžia VPĮ principų <...>“, tačiau nei šioje formoje, nei kituose CPVA metodiniuose dokumentuose/procedūrose nėra nustatyti šio klausimo vertinimo principai ir (ar) taisyklės.

- EX.21 (žr. 104 psl.) atveju nustatyta, kad buvo išduotas statybos leidimas ypatingos kategorijos mokslo paskirties statinio naujai statybai, esančių kultūros paveldo objekto vietovėje. Statinio statybos techniniame projekte atitinkamai nurodyta, kad statinio statybos rūšis – naujo statinio statyba.

SĮ 18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę atestuoti juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai. Taip pat nurodyta, kad šis reikalavimas netaikomas ypatingųjų statinių paprastojo remonto atveju. Ai vertinimu, nurodytų pastebėjimų atvejais leidimai išduoti ypatingųjų statinių statybos arba rekonstravimo darbams, todėl, atitinkamai, turi būti vertinama juridinių asmenų teisė verstis veikla ir, be kita ko, vertinama, ar tie juridinių asmenų vykdomi darbai, kurie yra atestuojami pagal STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 1 priedą, faktiškai yra pagrįsti subrangovų turimais atestatais.

Nuo 2025 m. CPVA pakeitė savo iki šiol taikytą praktiką bei kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos su prašymu paaiškinti, ar jų taikoma praktika yra pagrįsta. 2025-03-13 gautas Statybos inspekcijos raštas Nr. 2D-5612, kuriame pateikiamas išaiškinimas dėl SĮ 18 str. 2 d. nustatytos išimties, kuriame, be kita ko, nurodoma, kad, vykdant statybos darbus pagal ypatingųjų statinių statybos ar rekonstravimo projektus, rangovams (subrangovams) netaikomas reikalavimas būti atestuojamam, jei jų atlikti darbai priskirtini prie paprastojo remonto darbų.

Ai vertinimu, Statybos inspekcijos pateiktas išaiškinimas neatspindi audito metu galiojančio aktualaus statybos srities teisinio reglamentavimo ir neapima visų faktinių projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001 rangos sutarties vykdymo aplinkybių ir rėmėsi išskirtinai tik CPVA pateikta daline informacija apie vykdytus darbus.

Dėl Inovacijų agentūros

1. Nėra viešųjų pirkimų politiką formuojančių ir įgyvendinančių atsakingų institucijų nustatytų metodinių išaiškinimų, kurių pagrindu būtų galima tinkamai įvertinti pirkimo vykdytojo statusą (perkančioji arba neperkančioji organizacija) pagal VPĮ 2 str. 25 d. nustatytus kriterijus (t. y. nėra išaiškinimų kaip šiuos kriterijus praktiškai tinkamai taikyti), todėl nors IA PV yra nustatytos kontrolės priemonės, skirtos pirkimo vykdytojo statusui ir pirkimo procedūros teisėtumui įvertinti, tačiau jos nėra pakankamos;
2. IA paskesnės pirkimų priežiūros metu netinkamai įvertino neperkančiojo subjekto AB „Achema“ pirkimo procedūras (atliekamas pagal PAFT 40 skirsnį): audituojamo projekto Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-03-0002 dviejuose pirkimuose nustatyti neatitikimai, kurių IA nebuvo nustačiusi; taip pat IA, remiantis pateikta rekomendacija, įvertino analogišką pirkimą kitame AB „Achema“ projekte, kuriame po pakartotinio vertinimo taip pat nustatė neatitikimus ir pritaikė FK.
3. IA, administruodama priemonę Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis Covid-19“, neturėjo tinkamų ir pakankamų kontrolės priemonių, skirtų šios priemonės rizikos valdymui, ko pasėkoje netinkamai vertino priemonės projektų išlaidų tinkamumą. Pagal PFSA⁶⁶ ir kitus teisės aktų reikalavimus, IA nevertino arba netinkamai vertino, be kita ko, ar:
 - projekto lėšomis sukurtas el. svetainės sprendimas atitinka PFSA 3.4 p. nustatytą klientų savitarnos sprendimą – informacinėmis technologijomis paremtą

⁶⁶ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas ekonomikos ir inovacijų ministro 2021-08-17 įsakymu Nr. 4-913.

sprendimą, skirtą klientams savarankiškai užsisakyti pačios įmonės pagamintą produkciją ir už ją sumokėti;

- projekto vykdytojas el. svetainėje prekiauja pačios įmonės pagaminta produkcija (jos gaminamais gaminiais ir (arba) teikiamomis paslaugomis), kaip nustatyta PFSA 3.7 p., ir ar gamyba vyksta Lietuvos teritorijoje, kaip nustatyta PAFT 66.8 p.;
- paraiškos vertinimo metu nustatyta fiksuotoji projekto išlaidų suma (grindžiama pagal mažiausios kainos komercinį pasiūlymą arba pasirašytą pirkimo–pardavimo sutartį), nustatyta pareiškėjo pateiktais duomenimis, kurie yra patikimi ir gali būti patikrinami, kaip nustatyta PAFT 438.2 p.;
- tinkamos finansuoti išlaidos atitinka paraiškos vertinimo metu nustatytą fiksuotąją projekto išlaidų sumą ir sąlygas (komerciniame pasiūlyme), kaip nustatyta PFSA 45 p., o tvirtindama galutinius mokėjimo prašymus neįsitikino, ar išlaidos nėra nepagrįstai didelės (pvz., atlikus rinkos kainų analizę), kaip nustatyta PAFT 421.8 p. bei Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams;
- priemonės projektuose valdoma rizika dėl galimo sukčiavimo, kaip nustatyta LRVN 528 9.3.12 p.

AI taip pat įžvelgia riziką dėl PFSA nustatyto prioritetinio projektų atrankos kriterijaus Nr. 1 „Viešųjų investicijų poveikis pareiškėjo pajamų augimo potencialui. Vertinamas pareiškėjo gautų viešųjų investicijų poveikis pajamų augimo potencialui (proc.). Pajamų augimo potencialas vertinamas nuo paraiškos pateikimo metų iki 1 metų po projekto finansavimo pabaigos“. Jam skiriamas didžiausias galimas kriterijaus balas – 60 (iš galimų 100), o jam nustatyti pareiškėjai paraiškoje pateikia prognozuojamą pajamų augimą, kuris, remiantis AI analize, dažnai sudaro kelis šimtus procentų (pvz., audituojamo projekto Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352, dėl kurio IA teiktas pastebėjimas EX.27, atveju, pajamų prognozė sudarė 594,75 proc.). Siekiant suvaldyti šią riziką, IA, vertindama paraišką, kreipiasi į pareiškėjus su prašymu patvirtinti joje nurodytų pardavimo pajamų prognozes ir pareiškėjo atsakymą su patvirtinimu, kad prognozės yra pagrįstos, vertina kaip pakankamą, tačiau neatlieka jokios papildomos rinkos analizės, nevertina individualios pareiškėjo situacijos, neatlieka jokių kitų analogiškų veiksmų siekiant nustatyti, ar pareiškėjo pateikta informacija pagrįsta ir, atitinkamai, kuris pareiškėjas konkurse dėl ES finansavimo galėtų geriau prisidėti prie veiksmų programos prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo, kaip nustatyta PAFT 58 p.

9.2.2. VKS institucijų vidaus kontrolės vertinimo pokyčiai

AI pateikė EK tarpinius audito rezultatus, kuriuose nurodė kiekvienos VKS institucijos preliminarų vertinimą pagal EK VKS gairę. Atlikusi visas audito procedūras ir įvertinusi VKS institucijų papildomus veiksmus, atnaujino vertinimą (žr. Ataskaitos 4 priedo 1 lentelę, 66 psl.) Šiame skirsnyje pateikiama informacija apie pasikeitusius (lyginant su preliminariais) institucijų vertinimus:

- ✓ CPVA pagrindinis reikalavimas Nr. 4 preliminariai buvo įvertintas 3 kategorija. Atsižvelgiant į tai, kad CPVA pateikė papildomus audito įrodymus, dėl ko buvo atsisakyta dalies pastebėjimų (žr. Ataskaitos 5.7.1 skirsnį, 26 psl.) bei atliktus korekcinis veiksmus, pagrindinio reikalavimo Nr. 4 vertinimas keičiamas į 2 kategoriją ir bendras CPVA vidaus kontrolės veikimas vertinamas 2 kategorija.
- ✓ VRM pagrindinis reikalavimas Nr. 6 preliminariai buvo įvertintas 2 kategorija, tačiau gavus papildomų audito įrodymų, pastebėjimas EX.45 (žr. 78 psl.), kuris buvo pateiktas

VRM, turi būti teikiamas VI. Atsižvelgiant į tai, kad pastebėjimas VRM neaktualus, pagrindinio reikalavimo Nr. 4 vertinimas keičiamas į 1 kategoriją ir bendras VRM vidaus kontrolės veikimas vertinamas 1 kategorija.

Europos Sąjungos investicijų audito departamento
vadovė

Europos Sąjungos investicijų audito departamento
vadovo pavaduotoja

Rasa Virganičiienė

Jolita Karpovič

Ataskaita teikiama šiems audituojamiems subjektams:

✓ Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (atliekančiai VI ir TVI priskirtas funkcijas)

✓ Ministerijoms:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
- Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
- Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
- Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

✓ Įgyvendinančiosioms institucijoms:

- Europos socialinio fondo agentūrai
- Lietuvos mokslo tarybai
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai
- UAB ILTE
- Viešajai įstaigai Centrinė projektų valdymo agentūrai
- Viešajai įstaigai Inovacijų agentūra

✓ Regionų plėtros taryboms:

- Alytaus
- Kauno
- Klaipėdos
- Marijampolės
- Panevėžio
- Šiaulių
- Tauragės
- Telšių
- Utenos
- Vilniaus

EK pateikus Ataskaitą ir Nuomonę, taip pat yra informuojamos šios institucijos:

- Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas
- Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko tarnyba
- Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
- Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

10. PRIEDAI

1 priedas.	Santrumpos ir sąvokos	58
2 priedas.	Metinės kontrolės ataskaitos ir Audito nuomonės rengimo procesas	64
3 priedas.	Bendradarbiavimo su audito paslaugų teikėjais ir jų priežiūros modelis	65
4 priedas.	Audituotų subjektų įvertinimas pagal EK VKS gairėje nurodytus pagrindinius reikalavimus	66
5 priedas.	Pavyzdžių atrankos išlaidų populiacijoje parametrai	69
6 priedas.	Detaliojo testavimo pavyzdžių atrankos rezultatai	71
7 priedas.	Deklaruotos išlaidos ir atrinktų pavyzdžių auditas	74
8 priedas.	Vidaus kontrolės priemonių testavimas	75
9 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR FM Investicijų departamentui (Vadovaujančiajai institucijai)	78
10 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR FM Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaravimo departamentui (Tvirtinančiajai institucijai)	84
11 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai	86
12 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai	89
13 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai	95
14 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VŠĮ Europos socialinio fondo agentūrai	135
15 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VŠĮ Inovacijų agentūrai	143
16 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas UAB ILTE	155
17 priedas.	Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas Lietuvos mokslų tarybai	160
18 priedas.	Klaidų vertinimas	164
19 priedas.	Informacija apie nacionalinių teismų sprendimus dėl finansinių pataisų taikymo	172
20 priedas.	Informacija apie VPT išvadas dėl AI teiktų pastebėjimų	176

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Santrumpos	Visas pavadinimas
.lt domeno procedūrinis reglamentas	Kauno technologijos universiteto Interneto paslaugų centro DOMREG, administruojančio aukščiausio lygio .lt domeną, parengtas reglamentas, apibrėžiantis procedūrų atlikimo principus, reikalavimus ir sąlygas .lt domene
2016–2017 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2016 m. liepos 1 d.–2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2017–2018 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2017 m. liepos 1 d.–2018 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2018–2019 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2018 m. liepos 1 d.–2019 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2019–2020 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2019 m. liepos 1 d.–2020 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2020–2021 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2020 m. liepos 1 d.–2021 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, atitikties auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2021–2022 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2021 m. liepos 1 d.–2022 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, atitikties auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2022–2023 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2022 m. liepos 1 d.–2023 m. birželio 30 d. laikotarpiu (ataskaitinis laikotarpis) deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, atitikties auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2023–2024 m. auditas	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos (VKS), sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos (EK) prašoma atlyginti, atitikties auditas, kaip nustatyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1303/2013 (R. 1303/2013) 127 straipsnyje.
2014–2020 m. laikotarpio uždarymo gairėse	Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo pagalbos veiksmų programų (2014–2020 m.) užbaigimo gairė (C/2024/6126)
AM	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
APFP	ataskaita po projekto finansavimo pabaigos
APVA	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra
AI, audito institucija, ESI audito departamentas	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Europos Sąjungos investicijų audito departamentas
Ataskaita	Kontrolės ataskaita pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnį
Ataskaitinis laikotarpis	nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d.
Atitikties auditas	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos VKS institucijų atitikties R. 1303/2013 XIII priede nustatytiems paskyrimo kriterijams auditas
Atsakomybės ir funkcijų taisyklės	Atsakomybės ir funkcijų paskyrimo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą, taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-06-04 nutarimu Nr. 528

Santrumpas	Visas pavadinimas
Audito atlikimo laikotarpis	laikotarpis nuo 2023 m. spalio 25 d. iki 2025 m. balandžio 25 d.
Audito strategija	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos audito strategija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnį
Bendradarbiavimo susitarimas	2015-10-11 Susitarimas dėl bendradarbiavimo tarp vadovaujančiosios, tvirtinančiosios ir audito institucijų
BKL	bendras klaidų lygis
BVPŽ	bendras viešųjų pirkimų žodynas
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, 2000-07-18 Nr. VIII-1864
CPO	centrinė perkančioji organizacija
CPVA	viešojo įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra
CVP IS	Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema
Darbo grupė	2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos administravimo darbo grupė, sudaryta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013-07-11 įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“
DMS	Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainė
DT	detalusis testas
DPS	dinaminė pirkimo sistema
DU	darbo užmokestis
EAR	Europos Audito Rūmai
EBVPD	Europos bendrasis viešųjų pirkimų dokumentas
EIM	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
EK	Europos Komisija
EK atrankos gairės	Europos Komisijos gairės audito institucijoms dėl audito atrankos metodų (2007–2013 ir 2014–2020 m. programavimo laikotarpiai) (angl. <i>Guidance on Sampling Methods for Audit Authorities (Programming period 2017-2013 and 2014-2020)</i> (2016-01-20, EGESIF_16-0014-00))
EK ataskaitos, nuomonės ir klaidų gairė	Valstybėms narėms skirtos gairės dėl metinės kontrolės ataskaitos ir audito nuomonės, kurias teikia audito institucijos, ir dėl audito institucijų nustatytų klaidų tvarkymo siekiant nustatyti ir pranešti patikimus bendrus likutinius klaidų dažnius (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. <i>Guidance for Member States on the Annual Control Report and Audit Opinion to be reported by audit authorities and on the treatment of errors detected by audit authorities in view of establishing and reporting reliable total residual error rates</i>) (Programming period 2014-2020) (2018 m. gruodžio 17 d., EGESIF_15-0002-04))
EK FK gairės	Su Sąjungos finansuotomis išlaidomis susijusių finansinių pataisų, kurias reikia atlikti dėl taikytinų viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymo, nustatymo gairės, patvirtintos Europos Komisijos 2019-05-14 sprendimu Nr. C(2019) 3452 <i>final</i>
EK susigrąžintinių sumų gairė	EK gairės valstybėms narėms dėl anuliuotų, susigrąžintų, susigrąžintinių ir nesusigrąžinamų sumų (angl. <i>Guidance for Member States on Amounts Withdrawn, Recovered, to be Recovered and Irrecoverable Amounts</i>) (2018 m. gruodžio 3 d., EGESIF_15_0017-04))
EK valdymo patikrinimų gairės	Europos Komisijos valdymo patikrinimų gairės valstybėms narėms (angl. <i>Guidance for Member States on Management verifications</i>) (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (2015-09-17, EGESIF_14-0012_02))
EK VKS gairės	Europos Komisijos Komisijai ir valstybėms narėms skirtos gairės dėl bendrosios valdymo ir kontrolės sistemų vertinimo valstybėse narėse metodikos (angl. <i>Guidance for the Commission and Member States on a Common Methodology for the Assessment of Management and Control Systems in the Member States</i>) (2014-12-18, EGESIF_14_0010-final))
EM	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ES	Europos Sąjunga
ESF	Europos socialinis fondas
ESFA	Europos socialinio fondo agentūra
ESI	Europos Sąjungos investicijos
ESI fondai	Europos struktūriniai ir investicijų fondai
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EX	audito institucijoje vartojama santrumpa audito pastebėjimams numeruoti
FJ	fiksuotas įkainis
FK	finansinė korekcija
FM	Lietuvos Respublikos finansų ministerija
FN	fiksuota norma

Santrumpos	Visas pavadinimas
FN-005	Kasmetinių atostogų ir papildomų poilsio dienų išmokų fiksuotųjų normų nustatymo tyrimo ataskaita Nr. FN-005, 2016-01-19 patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
FNTT	Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
FP	finansinė priemonė
FP derinimo su kita parama gairė	Europos Komisijos gairė valstybėms narėms dėl R. 1303/2013 37 str. 7, 8, 9 d. nustatyto finansinių priemonių derinimas su kita parama (angl. Guidance for Member States on Article 37 (7) (8) (9) CPR – Combination of support from a financial instrument with other support) (2015 m. rugpjūčio 10 d., EGESIF_15_0012-02)
FPJT	Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-10-16 įsakymu Nr. 1K-326
GMP	galutinis mokėjimo prašymas
GNG	galutinis naudos gavėjas
Grynųjų pajamų skaičiavimo metodika	Projektų diskontuotų grynųjų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodika, patvirtinta Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014-10-13 posėdžio sprendimu protokolu Nr.35
Higienos norma HN 131:2015	Lietuvos higienos norma HN 131:2015 „Vaikų žaidimų aikštelės ir patalpos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2015-10-30 įsakymu Nr. V-1208
IA	viešoji įstaiga Inovacijų agentūra
ĮI	įgyvendinančioji institucija
IKV	institucijos koregavimo veiksmas
ILTE	UAB ILTE (iki 2024-08-30 buvusi uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“)
INTOSAI	Tarptautinė aukščiausiųjų audito institucijų organizacija (angl. <i>International Organization of Supreme Audit Institutions</i>)
INVEGA	uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“
IP	investicijų projektas
IT	informacinės technologijos
KDP	kvietimas dalyvauti pirkime
KM	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
KOTIS registras	Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (<i>de minimis</i>) pagalbos registras
KSPĮ	Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas, 2017-05-02 Nr. XIII-328
KTI	kontrolės testai instituciniu lygiu
KTI(t)	kontrolės testai (teorinės sąrangos vertinimas)
KTP	kontrolės testai paraiškos lygiu
KŪB	komandinė ūkinė bendrija
Kvalifikacijos metodika	Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-29 įsakymu Nr. 1S-105
Lapt	Lietuvos apeliacinis teismas
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LMT	Lietuvos mokslo taryba
LR	Lietuvos Respublika
LRVN	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas
LRVN 528	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-06-04 nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
LVPA	viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra, nuo 2022-04-06 veikianti kaip viešoji įstaiga Inovacijų agentūra
Mainavietė	Microsoft SharePoint dokumentų valdymo aplinka, naudojama informacijos ir dokumentų keitimuisi
Metinės kontrolės ataskaitos, Audito nuomonės ir Audito institucijos nustatytų klaidų įvertinimo gairė	Valstybėms narėms skirtos gairės dėl metinės kontrolės ataskaitos ir audito nuomonės, kurias teikia audito institucijos, ir dėl audito institucijų nustatytų klaidų tvarkymo siekiant nustatyti ir pranešti patikimus bendrus likutinius klaidų dažnius (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. <i>Guidance for Member States on the Annual Control Report and Audit Opinion to be reported by audit authorities and on the treatment of errors detected by audit authorities in view of establishing and reporting reliable total residual error rates (Programming period 2014-2020)</i> (2018 m. gruodžio 19 d., EGESIF_15-0002-04)
Min	ministerija
MITA	Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra

Santrumpos	Visas pavadinimas
MP	mokėjimo prašymas
MTV ataskaita	mokslinio tyrimo vykdymo ataskaita
MUS	piniginio vieneto atrankos metodas (angl. <i>Multi-period stratified Monetary Unit Sampling</i>)
MVPJA	metinė veiksmų programos įgyvendinimo ataskaita
MVPTA	Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos 2017-06-28 Nr. 1S-97
Nacionalinių SR skaičiavimo aprašai	atitinkamos ministerijos 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane numatytų nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai
NK vertinimas	naudos ir kokybės vertinimas
NPO	ne perkančioji organizacija
Nuomonė	Audito nuomonė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnį
PAFT	Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-10-08 įsakymu Nr. 1K-316
Paraiška	paraiška finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą
PD	pirkimo dokumentai
PFSA	projektų finansavimo sąlygų aprašas
Pirkimas	projekto vykdytojo ar partnerio, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, vykdomas pirkimas
PJP	Veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planas
PL	patikros lapas
PO	perkančioji organizacija
Poprojektinis laikotarpis	projekto sutartyje nustatytas laikotarpis, per kurį projekto vykdytojas, pasibaigus projekto finansavimui, privalo įvykdyti projekto sutarties reikalavimus ir teisės aktų nustatyta tvarka teikti ataskaitas po projekto finansavimo pabaigos
PPV	patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje
PR	pagrindinis reikalavimas
Priedas apie gaunamas pajamas	Informacijos apie iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas priedas, patvirtintas VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros 2017-12-20 sprendimu
Projektas	iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Projekto sutartis	iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutartis
PrV	projekto vykdytojas
PS	perkantysis subjektas
PV	procedūrų vadovas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
R.	reglamentas
R. 2015/207	2015-01-20 Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 2015/207, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl pažangos ataskaitos modelių, informacijos apie didelės apimties projektą teikimo, bendrojo veiksmų plano, investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo įgyvendinimo ataskaitų, valdymo pareiškimo, audito strategijos, audito nuomonės ir metinės kontrolės ataskaitos modelių, taip pat išlaidų ir naudos analizės atlikimo metodikos ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1299/2013 nuostatų dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo įgyvendinimo ataskaitų modelio įgyvendinimo taisyklės
R. 480/2014	2014-03-03 Europos Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos
R. 1303/2013	2013-12-17 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006
R. 2018/1046	2018-07-18 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012

Santrumpos	Visas pavadinimas
R. 821/2014	2014-07-28 Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 821/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl išsamios programų įnašų pervedimo ir valdymo tvarkos, finansinių priemonių ataskaitų teikimo, veiksams skirtų informavimo ir komunikacijos priemonių techninių charakteristikų ir duomenų įrašymo ir saugojimo sistemos taikymo taisyklės
REACT-EU prioritetas	2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetas, finansuojamas, vadovaujantis 2020-12-23 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2221, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kiek tai susiję su papildomais išteklių ir įgyvendinimo taisyklėmis, siekiant suteikti paramą COVID-19 pandemijos sukeltai krizei ir jos socialiniams padariniams įveikti skirtiems veiksams skatinti ir pasirengti žaliajam, skaitmeniniam ir atspariam ekonomikos atgaivinimui
Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties ES fondų reikalavimams	Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014-07-04 protokolu Nr. 34
RPT	regiono plėtros taryba
SADM	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
SAI	supaprastintai apmokamos išlaidos
SAM	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
Sąskaitų audito gairės	Europos Komisijos valstybėms narėms skirtos gairės dėl sąskaitų audito (2014–2020 m. programavimo laikotarpis) (angl. <i>Guidance for Member States on Audit of Accounts, Revision 2018</i>) (2018-12-03, EGESIF_15_0016-04)
SD	Lietuvos statistikos departamentas
SEK	sąskaitos Europos Komisijai
SF	Sanglaudos fondas
SFC2014	Informacinė Europos Sąjungos 2014–2020 metų fondų valdymo sistema
SFMIS2014	2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemis
SFMIS2014 naudotojo vadovas	2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemio naudotojo vadovas, kuriam pritarta 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013-07-11 įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“, 2019-03-22 posėdžio protokolu Nr. 1(44)
SK, Stebėsenos komitetas	Veiksmų programos stebėsenos komitetas, atsakingas už veiksmų programos įgyvendinimo priežiūrą ir kokybę, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų panaudojimo vertinimo plano, komunikacijos strategijos, projektų atrankos kriterijų, metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų tvirtinimą ir kt.
SM	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija
SMP	specialios mokymo priemonės
SR	stebėsenos rodiklis
SR nustatymo ir skaičiavimo taisyklės	Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-10-31 įsakymu Nr. 1K-341
SSVA	Statybos sektoriaus vystymo agentūra
Statybos įstatymas, SJ	Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, 1996-03-19 Nr. I-1240
STT	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba
STR 1.02.01:2017	statybos techninis reglamentas „Statybos dalyvių atestavimo ir teisės pripažinimo tvarkos aprašas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-12 įsakymu Nr. D1-880
STR 1.06.01:2016	statybos techninis reglamentas „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-02 įsakymu Nr. D1-848
STR 1.01.03:2017	statybos techninis reglamentas „Statinių klasifikavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-10-27 įsakymu Nr. D1-713
SUP	specialieji ugdymosi poreikiai
ŠMSM	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija
TAAIS	INTOSAI parengti tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai
TF	tinkamumas finansuoti
TI	tarpinės institucijos
TID	Transporto investicijų direkcija
TP	techninė parama
TPAT	Techninės paramos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-10-28 įsakymu Nr. 1K-337
TPD	Teisės pripažinimo dokumentas
TPr	techninis projektas

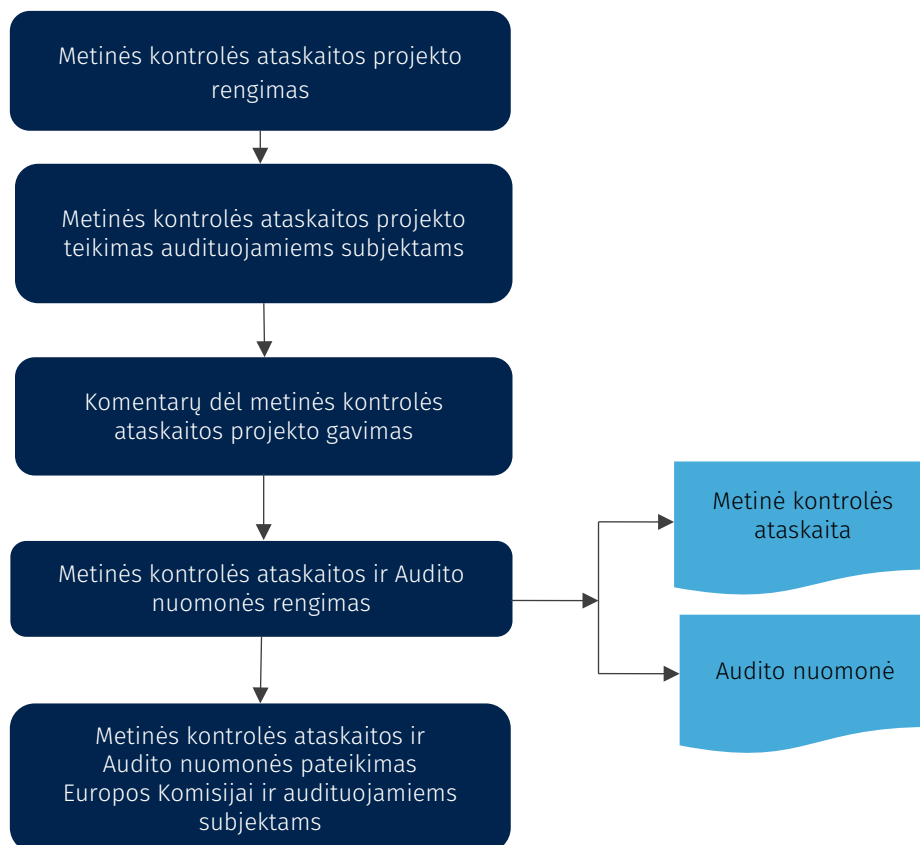
Santrumpos	Visas pavadinimas
TS	techninė specifikacija
TvI	tvirtinančioji institucija
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
Valdymo pareiškimo ir MS rengimo gairės	Valdymo pareiškimo ir metinės santraukos rengimo gairės valstybėms narėms (2018-12-03, EGESIF_15-0008-05)
VDV	visuotinių dotacijų valdytojas
Veiksmų planas	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019-12-20 įsakymas Nr. A1-791 „Dėl socialinės aprėpties didinimo 2020–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“
Veiksmų programa, VP	2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa CCI Nr. 2014LT16MAOP001
VI	vadovaujančioji institucija
VĮ	valstybinė įmonė
VĮĮ	Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas, 1996-07-03 Nr. I-1428
VIPA	Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra
VK	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
VKS	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų valdymo ir kontrolės sistema, kaip apibrėžta Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“
VKS gairė	Europos Komisijos Komisijai ir valstybės narėms skirtos gairės dėl bendrosios valdymo ir kontrolės sistemų vertinimo valstybėse narėse metodikos (angl. <i>Guidance for the Commission and Member States on a Common Methodology for the Assessment of Management and Control Systems in the Member States</i>) (2014 m. gruodžio 18 d., EGESIF_14_0010-final)
VKS pažyma	pažyma apie valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, į metines sąskaitas įtrauktų išlaidų atitiktį ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams
VP gairė	Valdymo patikrinimų gairės valstybėms narėms (EGESIF_14-0012_02-final)
VPAT	2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimu Nr. 1090
VPĮ	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491
VP SR skaičiavimo aprašas	2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-12-30 įsakymu Nr. 1K-499
VPT	Viešųjų pirkimų tarnyba
VRM	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
VŠĮ	viešoji įstaiga
VŠP	viešasis pirkimas

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
2 priedas

Metinės kontrolės ataskaitos ir Audito nuomonės rengimo procesas

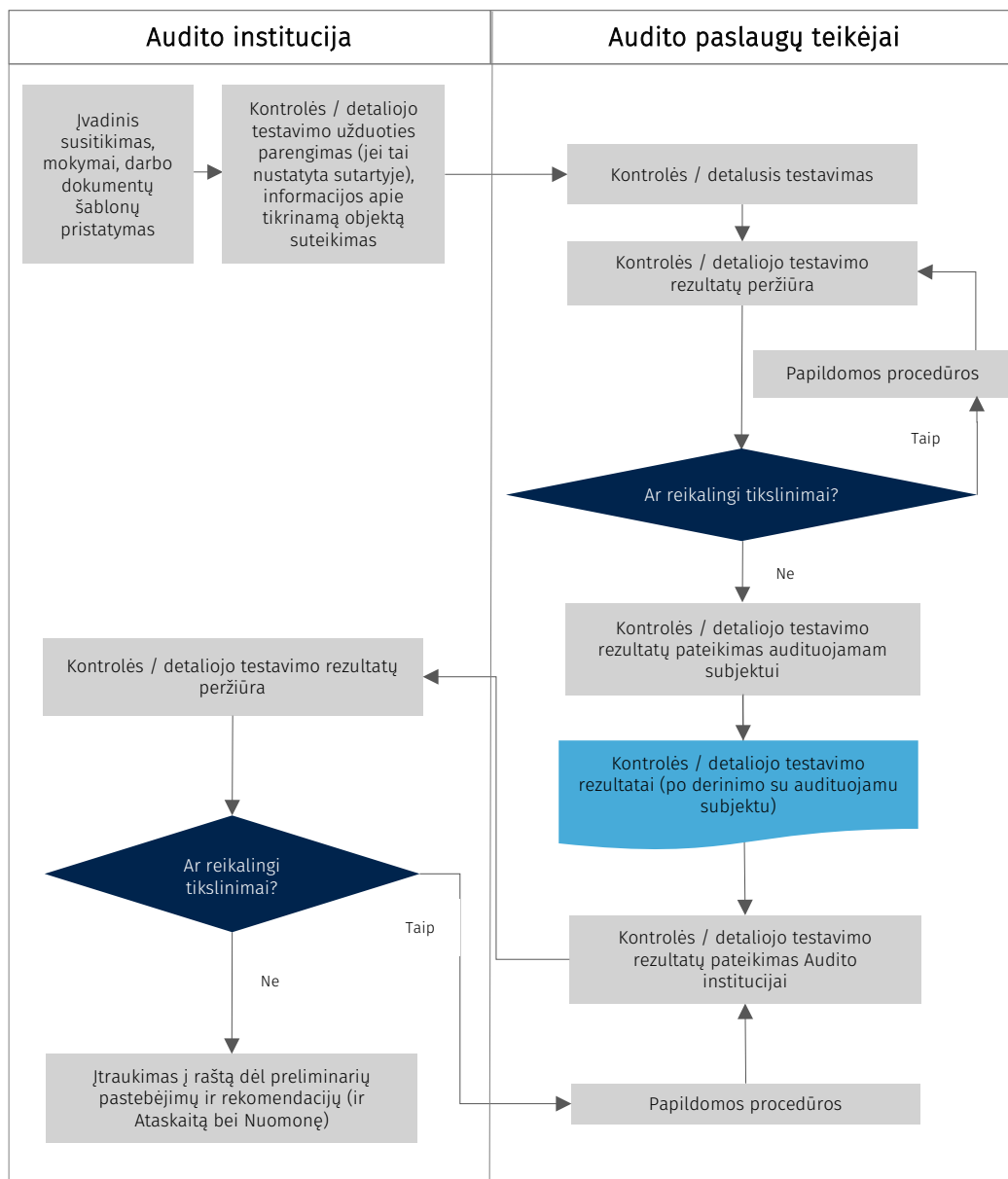

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
3 priedas

Bendradarbiavimo su audito paslaugų teikėjais ir jų priežiūros modelis

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

4 priedas

Audituotų subjektų įvertinimas pagal EK VKS gairėje nurodytus pagrindinius reikalavimus

1 lentelė. 2023–2024 m. audituotų subjektų įvertinimas pagal EK VKS gairėje nurodytus pagrindinius reikalavimus

Audituotas subjektas	Fondas (kelių fondų VP)	Audito pavadinimas	Galutinės audito ataskaitos data	Pagrindiniai reikalavimai (kai taikytini, kaip nustatyta R. 480/2014 IV priedo 1 lentelėje)													Bendras vertinimas (1–4) kategorija, pagal R. 480/2014 IV priedą	Pastabos
				PR 1	PR 2	PR 3	PR 4	PR 5	PR 6	PR 7	PR 8	PR 9	PR 10	PR 11	PR 12	PR 13		
VI	ERPF, SF, ESF	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditas	2025-04-25	2	1	1	2	2	2	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
AM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
EIM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
EM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
KM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
SADM ⁶⁷				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
SM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
SAM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
ŠMSM				1	1	2	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
VRM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
ESFA				2	2	2	2	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
LMT				1	1	1	2	1	2	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
APVA				1	1	1	2	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
ILTE				1	1	1	2	2	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
CPVA				1	2	2	2	2	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
IA				1	1	1	2	2	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–

⁶⁷ Atsižvelgiant į tai, kad ataskaitiniu laikotarpiu SADM nebuvo vertinta, vertinimas atliekamas vadovaujantis ankstesnių auditų metu atliktais vertinimais.

Audituotas subjektas	Fondas (kelių fondų VP)	Audito pavadinimas	Galutinės audito ataskaitos data	Pagrindiniai reikalavimai (kai taikytini, kaip nustatyta R. 480/2014 IV priedo 1 lentelėje)													Bendras vertinimas (1–4) kategorija, pagal R. 480/2014 IV priedą	Pastabos
				PR 1	PR 2	PR 3	PR 4	PR 5	PR 6	PR 7	PR 8	PR 9	PR 10	PR 11	PR 12	PR 13		
Alytaus RPT	ERPF, SF, ESF	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditas	2025-04-25	1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	Atsižvelgiant į tai, kad ataskaitiniu laikotarpiu RPT nebuvo vertintos, vertinimas atliekamas vadovaujantis ankstesnių auditų metu atliktais vertinimais
Kauno RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Klaipėdos RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Marijampolės RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Panevėžio RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Šiaulių RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Tauragės RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Telšių RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Utenos RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
Vilniaus RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	
TVI				N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	1	1	1	2	2	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2 lentelė. 2022–2023 m. audituotų subjektų įvertinimas pagal EK VKS gairėje nurodytus pagrindinius reikalavimus

Audituotas subjektas	Fondas (kelių fondų VP)	Audito pavadinimas	Galutinės audito ataskaitos data	Pagrindiniai reikalavimai (kai taikytini, kaip nustatyta R. 480/2014 IV priedo 1 lentelėje)													Bendras vertinimas (1–4) kategorija, pagal R. 480/2014 IV priedą	Pastabos
				PR 1	PR 2	PR 3	PR 4	PR 5	PR 6	PR 7	PR 8	PR 9	PR 10	PR 11	PR 12	PR 13		
VI	ERPF, SF, ESF	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditas	2024-02-14	1	1	1	2	1	1	1	2	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
AM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
EIM ⁶⁸				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
EM ⁶⁹				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
KM				1	2	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
SADM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
SM				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–

⁶⁸ Atsižvelgiant į tai, kad ataskaitiniu laikotarpiu EIM nebuvo vertinta, vertinimas atliekamas vadovaujantis ankstesnių auditų metu atliktais vertinimais.⁶⁹ Atsižvelgiant į tai, kad ataskaitiniu laikotarpiu EM nebuvo vertinta, vertinimas atliekamas vadovaujantis ankstesnių auditų metu atliktais vertinimais.

Audituotas subjektas	Fondas (kelių fondų VP)	Audito pavadinimas	Galutinės audito ataskaitos data	Pagrindiniai reikalavimai (kai taikytini, kaip nustatyta R. 480/2014 IV priedo 1 lentelėje)													Bendras vertinimas (1–4) kategorija, pagal R. 480/2014 IV priedą	Pastabos
				PR 1	PR 2	PR 3	PR 4	PR 5	PR 6	PR 7	PR 8	PR 9	PR 10	PR 11	PR 12	PR 13		
SAM	ERPF, SF, ESF	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos auditas	2024-02-14	1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
ŠMSM				1	2	2	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
VRM				1	2	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
ESFA				1	1	1	2	1	1	1	2	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
LMT				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
APVA				1	1	1	2	1	1	1	2	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
MITA				1	1	1	2	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
INVEGA				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
VIPA				1	1	1	1	1	1	1	1	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
CPVA				1	1	1	2	1	1	1	2	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
IA				1	2	1	2	1	1	1	2	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	2	–
Alytaus RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Kauno RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Klaipėdos RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Marijampolės RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Panevėžio RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Šiaulių RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Tauragės RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Telšių RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Utenos RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
Vilniaus RPT				1	1	1	–	1	1	1	–	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	–
TVI				N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	N/a	1	1	1	1	2	2	–

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

5 priedas

Pavyzdžių atrankos išlaidų populiacijoje parametrai

Atrankos parametras	Reikšmė (I etapas)	Reikšmė (II etapas)	Reikšmė (bendra)
Išlaidų populiacija	735 771 725,79 Eur	1 310 305 096,43 Eur	2 046 076 822,22
Išlaidų populiacija pagal stratas			
ESF	0,00 Eur	147 710 467,18 Eur	147 710 467,18 Eur
FP	0,00 Eur	197 565 821,50 Eur	197 565 821,50 Eur
ERPF	497 173 056,22 Eur	497 252 980,00 Eur	994 426 036,22 Eur
SF	238 598 669,57 Eur	303 666 903,90 Eur	542 265 573,47 Eur
REACT-EU	0,00 Eur	164 108 923,85 Eur	164 108 923,85 Eur
MP skaičius, vnt.	5 754	9 172	14 926
Reikšmingumas ⁷⁰ (2 proc.)	30 852 772,69 Eur	40 921 536,44 Eur	40 921 536,44 Eur
Tikėtina klaida (angl. <i>expected error</i>) ⁷¹	44 736 520,40 Eur	71 589 305,04 Eur	71 589 305,04 Eur
Patikimumas (procentais)	70	70	70
Patikimumas (z faktorius)	1,036	1,036	1,036
2014–2020 m. laikotarpio ataskaitinių laikotarpių nustatytų klaidų santykių standartinių nuokrypių svartinis vidurkis ⁷²	0,047439832	0,078724466	–
Apskaičiuotas pavyzdžių skaičius, vnt.	30	30	–
Pasirinktas pavyzdžių skaičius, vnt.	15	19	34

⁷⁰ Reikšmingumo lygis kiekviename atrankos etape skaičiuojamas nuo tiriamosios visumos (faktiškai deklaruotų EK ir prognozuojamų deklaruoti EK išlaidų): I etape – nuo 2 058 877 472,80 Eur, II etape – nuo 1 568 974 291,52 Eur, III etape – nuo 1 282 313 399,16 Eur ir IV etape – nuo 1 252 996 170,29 Eur.

⁷¹ Tikėtina klaida nustatoma remiantis auditoriaus profesiniu sprendimu bei įvertinus istorinius duomenis – 2014–2020 m. laikotarpio ataskaitinių laikotarpių audito rezultatus (bendrus klaidų dažnius).

⁷² Klaidų santykių standartinių nuokrypių svartinis vidurkis nustatomas auditoriaus profesiniu sprendimu bei įvertinus istorinius duomenis – 2014–2020 m. laikotarpio ataskaitinių laikotarpių audito rezultatus (nustatytų klaidų standartinius nuokrypius).

Atrankos parametras	Reikšmė (I etapas)	Reikšmė (II etapas)	Reikšmė (bendra)
Pasirinktas pavyzdžių skaičius pagal stratas, vnt.			
<i>ESF</i>	0	3	3
<i>FP</i>	0	3	3
<i>ERPF</i>	10	6	16
<i>SF</i>	5	4	9
<i>REACT-EU</i>	0	3	3
Atrankos intervalai pagal stratas			
<i>ESF</i>	–	49 236 822,39	–
<i>FP</i>	–	65 855 273,83	–
<i>ERPF</i>	49 717 305,62	82 875 496,67	–
<i>SF</i>	47 719 733,91	75 916 725,98	–
<i>REACT-EU</i>	–	54 702 974,62	–
Atrinkti didelės vertės pavyzdžiai	0	0	0
Šaltinis – Valstybės kontrolė			

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

6 priedas

Detaliojo testavimo pavyzdžių atrankos rezultatai

Eil. Nr.	Projekto kodas	MP Nr.	Prioritetas	Fondas	Min	IĮ	Projekto pavadinimas	Projekto vykdytojo pavadinimas	EK deklaruota mokėjimo prašymo suma, Eur	Audituota suma, Eur
1	01.1.1-CPVA-V-701-13-0002	MP013	1	ERPF	ŠMSM	CPVA	Fizinių ir technologinių mokslų eksperimentinių ir prototipavimo laboratorijų centras „M-Lab“	Kauno technologijos universitetas	593 507,63	593 507,63
2	01.1.1-CPVA-V-701-20-0001	MP010	1	ERPF	ŠMSM	CPVA	Mokslo ir inovacijų sklaidos centro Kaune sukūrimas	Mokslo ir inovacijų sklaidos centras	1 257 604,10	1 257 604,10
3	01.1.1-CPVA-V-701-16-0001	MP021	1	ERPF	ŠMSM	CPVA	Žmogaus biologinių išteklių centras	Nacionalinis vėžio institutas	2 619 822,20	2 604 933,52
4	01.1.1-CPVA-V-701-12-0001	MP022	1	ERPF	ŠMSM	CPVA	Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro sukūrimas	Vilniaus universitetas	3 648 829,18	3 648 829,18
5	01.1.1-CPVA-V-701-10-0001	IKV01	1	ERPF	ŠMSM	CPVA	Mechanikos, Elektronikos ir Transporto inžinerijos fakultetų laboratorijų korpuso statyba	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	5 781 680,27	5 781 680,27
6	03.3.2-LVPA-K-837-03-0007	MP013	3	ERPF	EIM	IA	Technologinių ekoinovacijų diegimas UAB "Plastiksė"	UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ "PLASTIKSĖ"	244 850,00	244 850,00
7	03.3.2-LVPA-K-837-03-0010	MP012	3	ERPF	EIM	IA	Dolomito skaldos gamybos procesų optimizavimas diegiant technologines ekoinovacijas	Akcinė bendrovė "Dolomitas"	4 115 200,00	4 115 200,00
8	03.3.1-LVPA-K-854-02-0141	MP008	3	ERPF	EIM	IA	UAB Unikom skaitmeninio technologijų diegimas	UAB "UNIKOM"	208 300,00	208 300,00
9	03.1.1-FM-F-817-01-J07-0001 (J07-FM-F-01-0001)	MP004	3	ERPF	EIM	CPVA	Fondų fondas „Verslo finansavimo fondas, finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo“	UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ "INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS"	41 802 219,91	13 195 067,75
10		IKV02-02	3	ERPF	EIM	CPVA			41 805 000,00	
11	04.3.2-LVPA-V-111-01-0001	MP040	4	SF	EM	IA	Neefektyviai biomasę naudojančių katilų keitimas namų ūkiuose	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	1 436 787,17	139 074,48

Eil. Nr.	Projekto kodas	MP Nr.	Prioritetas	Fondas	Min	IĮ	Projekto pavadinimas	Projekto vykdytojo pavadinimas	EK deklaruota mokėjimo prašymo suma, Eur	Audituota suma, Eur
12	04.1.1-LVPA-V-115-01-0001	MP017	4	SF	EM	IA	Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas ir įsigijimas namų ūkio reikmėms	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	594 916,88	85 650,64
13	04.1.1-LVPA-V-114-02-0002	MP033	4	SF	EM	IA	Saulės elektrinių įrengimas namų ūkiuose	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra	4 895 845,06	277 713,58
14		MP035	4	SF	EM	IA			4 374 641,37	257 859,42
15	04.4.1-LVPA-K-106-03-0002	MP009	4	SF	EM	IA	AB "Achema" elektros skirstymo sistemos modernizavimas (IV etapas)	Akinė bendrovė "Achema"	1 100 278,33	1 100 278,33
16	05.3.2-VIPA-T-024-03-0015	MP007	5	SF	AM	VIPA	Nuotekų tinklų plėtra Kelmės aglomeracijoje. II etapas	Uždaroji akcinė bendrovė "Kelmės vanduo"	426 797,74	426 797,74
17	05.2.1-APVA-R-008-31-0005	MP015	5	SF	AM	APVA	Maisto atliekų apdorojimo infrastruktūros sukūrimas Klaipėdos RATC	Uždaroji akcinė bendrovė Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras	1 472 062,70	1 472 062,70
18	05.3.2-FM-F-015-01-0001	MP010	5	SF	AM	CPVA	Vandentvarkos fondas	UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ "INVESTICIJŲ IR VERSLO GARANTIJOS"	8 006 160,75	10 013 615,41
19	06.2.1-TID-V-508-01-0009	MP005	6	ERPF	SM	CPVA (TID)	Lentvario geležinkelio pervažos rekonstrukcija	Akinė bendrovė Lietuvos automobilių kelių direkcija	4 770 335,67	4 770 335,67
20	06.1.1-TID-V-501-01-0011	IKV03	6	SF	SM	CPVA (TID)	Transeuropinio tinklo kelio E85 (Vilnius–Kaunas–Klaipėda) rekonstravimas. Kelio ruožo Vilnius–Kaunas rekonstravimas. Saugaus eismo priemonių įrengimas	Akinė bendrovė "Via Lietuva"	1 608 600,56	1 608 600,56
21	06.1.1-TID-V-503-01-0006	MP021	6	SF	SM	CPVA (TID)	Ruožo Kaišiadorys – Klaipėda (Draugystės st.) elektrifikavimas	AB "LTG Infra"	23 394 189,77	23 394 189,77
22	07.1.1-CPVA-R-904-01-0018	MP016	7	ERPF	VRM	CPVA	Tauro kalno parko ir Liuteronų sodų tvarkymas Pietinėje tikslinėje teritorijoje	Vilniaus miesto savivaldybės administracija	481 097,34	481 097,34
23	07.1.1-CPVA-V-304-01-0021	MP004	7	ERPF	KM	CPVA	Lietuvos aviacijos muziejaus pastato Veiverių g. 132, Kaunas modernizavimas	Lietuvos aviacijos muziejus	797 821,13	797 821,13
24	07.1.1-CPVA-R-905-91-0007	MP017	7	ERPF	VRM	CPVA	Viešųjų erdvių Zarasų miesto Didžiojoje saloje sutvarkymas	Zarasų rajono savivaldybės administracija	319 539,55	319 539,55
25	07.1.1-CPVA-R-904-61-0003	MP017	7	ERPF	VRM	CPVA	Vilniaus gatvės pėsčiųjų bulvaro ir amfiteatro rekonstrukcija	Šiaulių miesto savivaldybės administracija	1 291 604,13	1 291 604,13
26	08.3.1-ESFA-V-419-02-0001	MP010	8	ESF	SADM	ESFA	Parama karo pabėgėliams iš Ukrainos	Europos socialinio fondo agentūra	3 104 483,47	122 676,13
27	09.1.1-CPVA-V-720-05-0002	MP018	9	ERPF	ŠMSM	CPVA	LMTA studijų miestelio, Olandų g., Vilniuje, sukūrimas (I etapas)	Lietuvos muzikos ir teatro akademija	1 839 088,88	1 839 088,88
28	09.1.1-CPVA-V-720-05-0002	MP021	9	ERPF	ŠMSM	CPVA	LMTA studijų miestelio, Olandų g., Vilniuje, sukūrimas (I etapas)	Lietuvos muzikos ir teatro akademija	1 782 270,96	1 782 270,96

Eil. Nr.	Projekto kodas	MP Nr.	Prioritetas	Fondas	Min	IĮ	Projekto pavadinimas	Projekto vykdytojo pavadinimas	EK deklaruota mokėjimo prašymo suma, Eur	Audituota suma, Eur
29	09.4.2-ESFA-V-715-06-0001	MP020	9	ESF	ŠMSM	ESFA	Vilniaus universiteto gydytojų kompetencijų ir kvalifikacijos tobulinimas	Vilniaus universitetas	436 976,21	123 155,94
30	09.2.1-ESFA-V-726-03-0001	MP030	9	ESF	ŠMSM	ESFA	Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas	Nacionalinė švietimo agentūra	1 244 569,01	80 696,40
31	09.1.3-CPVA-V-704-04-0001	MP021	9	ERPF	ŠMSM	CPVA	Specialiųjų mokymo priemonių ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių įsigijimas	Nacionalinė švietimo agentūra	630 855,13	630 855,13
32	13.1.1-LVPA-K-860-01-0352	MP004	13	REACT-EU (ERPF)	EIM	IA	E. komercijos modelio diegimas UAB "Šeigas"	UAB "Šeigas"	54 000,00	54 000,00
33	13.1.2-VIPA-T-113-02-0020 (04.3.1-VIPA-T-113-02-0019)	MP018	13	REACT-EU (ERPF)	EM	ILTE (VIPA)	Chirurginio korpuso (13D4p), esančio Smėlynės g. 25, Panevėžyje energinio efektyvumo didinimas	Viešoji įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė	302 892,20	302 892,20
34	13.1.1-LMT-K-718-05-0002 (01.2.2-LMT-K-718-05-0020)	MP009	13	REACT-EU (ERPF)	ŠMSM	LMT	Antivirusinio dezinfekavimo technologijos ir jos įgyvendinimo prototipo kūrimas ir tyrimai keleivių apsaugai nuo COVID-19 viešajame transporte	Klaipėdos universitetas	36 737,69	36 737,69
Iš viso:									166 479 564,99	83 058 586,23

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

7 priedas

Deklaruotos išlaidos ir atrinktų pavyzdžių auditas

Fondas	Programos CCI numeris	Programos pavadinimas	Suma Eur, atitinkanti tiriamąją visumą, iš kurios buvo paimta atsitiktinė imtis (A)	Atsitiktinėje imtyje audituotos ataskaitinių metų išlaidos (B)		Netinkamų finansuoti išlaidų suma atsitiktinėje imtyje (C)	Bendras klaidų lygis (D)	Dėl bendro klaidų lygio atliktos pataisos (E)	Likutinis bendras klaidų lygis (F = (D * A) - E)	Kitos audituotos išlaidos (G)	Netinkamų finansuoti išlaidų suma kitose audituotose išlaidose (H)
				Suma, Eur	%						
ESF	2014LT16MAOP001	2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa	161 213 779,27	326 528,47	0,20	205 245,29	14,15	19 766 111,39	2,00	0,00	0,00
ERPF			1 319 591 308,73	43 956 215,13	3,33	4 506 704,89				0,00	0,00
SF			565 271 734,22	38 775 842,632	6,86	444 574,77				0,00	0,00
Šaltinis – Valstybės kontrolė											

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
8 priedas

Vidaus kontrolės priemonių testavimas

1 lentelė. Kontrolės priemonių veikimo vertinimas instituciniu lygiu (KTI)

Pagrindinis reikalavimas	Vertinimo kriterijus	Vidaus kontrolės metu tikrinti procesai	Kartu su pagrindiniu procesu patikrinti procesai		Institucijos
			Vertinimo kriterijus	Procesas	
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	4.1	Projekto priežiūros komitetas	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	EM
			5.1	Dokumentų saugojimas (ne administracinių patikrinimų ir ne patikros vietoje)	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS sistemos	6.2	Vertinimai	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	EIM
			5.1	Dokumentų saugojimas (ne administracinių patikrinimų ir ne patikros vietoje)	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2 lentelė. Kontrolės priemonių veikimo vertinimas paraiškos lygiu (KTP)

Pagrindinis reikalavimas	Vertinimo kriterijus	Vidaus kontrolės metu tikrinti procesai	Kartu su pagrindiniu procesu patikrinti procesai		Institucijos
			Vertinimo kriterijus	Procesas	
PR 2. Tinkama veiksmų atranka	2.4	Valstybės projektų planavimas	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	SAM, SM
			3.3	Informavimas internete	
			5.1	Dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	

Pagrindinis reikalavimas	Vertinimo kriterijus	Vidaus kontrolės metu tikrinti procesai	Kartu su pagrindiniu procesu patikrinti procesai		Institucijos
			Vertinimo kriterijus	Procesas	
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	4.1	MP tikrinimas	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	APVA, CPVA, CPVA (FP), ESFA, LMT, IA, INVEGA
			4.3	Pavyzdinių administracinių patikrinimų ir patikros vietoje patikros lapų egzistavimas	
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
			1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	LMT
		Patikra vietoje	4.1	Apskaitos kodas (patikra vietoje)	
				Pažeidimų tyrimas (patikra vietoje)	
			4.3	Pavyzdinių administracinių patikrinimų ir patikros vietoje patikros lapų egzistavimas	
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas DMS	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	LMT
		Tikrinimai po projekto (ataskaitos, teikiamos po projekto užbaigimo)	7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
			1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	
			4.3	Pavyzdinių administracinių patikrinimų ir patikros vietoje patikros lapų egzistavimas	
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	
			6.1	Informacijos suvedimas DMS	APVA, CPVA, CPVA (TP), CPVA (FP), ESFA, IA
		VŠP tikrinimas	7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
			1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	
			4.3	Pavyzdinių administracinių patikrinimų ir patikros vietoje patikros lapų egzistavimas	
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			5.1	Dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	CPVA (TP), ESFA, IA
			6.1	Informacijos suvedimas DMS	
		Atrankinė MP patvirtinamųjų dokumentų tikrinimo tvarka	7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
			1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	

Pagrindinis reikalavimas	Vertinimo kriterijus	Vidaus kontrolės metu tikrinti procesai	Kartu su pagrindiniu procesu patikrinti procesai		Institucijos
			Vertinimo kriterijus	Procesas	
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai	4.4	Pažeidimų tyrimas	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	LMT
			4.4	Administracinių patikrinimų dokumentų saugojimas	
			6.1	Informacijos suvedimas SFMIS	
			6.1	Informacijos suvedimas DMS	
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
PR 5. Tinkama audito seka	5.1	MP duomenų ir susijusių institucijų suvedimas į SFMIS	1.4	Tinkamos procedūros ir procedūrų vadovai	APVA, CPVA, CPVA (FP), ESFA, LMT, IA, INVEGA
			7.2	Kovos su sukčiavimu priemonių struktūra ir išsamumas	
Šaltinis – Valstybės kontrolė					

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
9 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR FM Investicijų departamentui (Vadovaujančiajai institucijai)

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS sistemos				
1.	(V) EX.45 VP SR skaičiavimo aprašas parengtas netinkamai, į SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę nepagrįstai įskaičiuoti erdvių plotai, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁷⁴ 4.7.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VI rengia teisės aktus, reglamentuojančius VP administravimą, teikia paaiškinimus dėl jų taikymo. 4.16.8 p., be kita ko, nustatyta, kad VI rengia ir teikia tvirtinti metines ir galutinę VP įgyvendinimo ataskaitas. VPAT⁷⁵ 177.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VI, gavusi iš Min parengtus VP SR skaičiavimo aprašus, patvirtina juos finansų ministro įsakymu. SR nustatymo ir skaičiavimo taisyklių⁷⁶ 3.11 p., be kita ko, nustatyta, kad produkto SR rodo fizinių produktų, sukurtų įgyvendinant projektus, skaičių. 3.13 p., be kita ko, nustatyta, kad siektina SR reikšmė – tai reikšmė, kurią planuojama pasiekti naudojant VP investicijas. VP SR skaičiavimo aprašo⁷⁷ SR Nr. P.B.238 aprašyme, be kita ko, nustatyta, kad SR pasiekimas skaičiuojamas sumuojant įgyvendinant projekto veiklas sukurtų	Rekomenduojame VI užtikrinti, kad būtų įvertintos SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmės projektuose, kuriuose SR siekiamas, pagal su AI suderintą tvarką, o nustačius neatitikimų, imtasi korekcinio veiksmų.	Nesutinkame su pastebėjimu. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 (toliau – aprašas), pateiktas SR P.B.238 aprašymas atitinka EK Stebėsenos ir vertinimo gaires (Guidance Dokumento on Monitoring and Evaluation, The Programming Periods 2014–2020): „Skaičiuojamas naujai sukurtų arba atnaujintų viešai prieinamų erdvių dydis. Į šį rodiklį neįtraukiami „standartiniai“ bendrieji rodikliai (pvz., keliai, atstatyta žemė, mokyklos ir t. t.)“. SR P.B.238 skaičiuojamas sumuojant įgyvendinant projekto veiklas sukurtų ir (ar) atnaujintų visuomenei prieinamų, atvira ore esančių miestų erdvių plotą (kvadratiniais metrais): <u>Skaičiuojamas tvarkomų žemės sklypų plotas</u>, išskyrus jame esančių pastatų ir (arba) statinių, turinčių stogą, užstatymo plotą;	–

⁷³ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

⁷⁴ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.

⁷⁵ Redakcija, galiojanti nuo 2024-05-23.

⁷⁶ Redakcija, galiojanti nuo 2014-11-07.

⁷⁷ Redakcija, galiojanti nuo 2023-12-23.

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	ir (ar) atnaujintų visuomenei prieinamų miestų erdvių plotą (kv. m), t. y. tvarkomų žemės sklypų plotą. Audito metu nustatyta⁷⁸, kad VP SR skaičiavimo aprašas, kiek tai susiję su SR Nr. P.B.238, parengtas netinkamai, ko pasėkoje į projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę buvo nepagrįstai įskaičiuoti erdvių plotai, kurie nebuvo⁷⁹ sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis. Taip VI neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.7.1 ir 4.16.8 p., SR nustatymo ir skaičiavimo taisyklių 3.11 ir 3.13 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 2 d. b p. reikalavimas VI, be kita ko, rengti ir teikti EK metinę ir galutinę įgyvendinimo ataskaitas bei 2 d. c p. reikalavimas VI, be kita ko, TI teikti informaciją, kuri yra svarbi jų užduotims vykdyti ir veiksams įgyvendinti.		SR P.B.238 skaičiavimo apraše, naudojamos sąvokos: “Atvira erdvė” – gyvenamosios vietovės teritorijos erdvinės struktūros elementas, skirtas visuomenės bendriesiems interesams, “Atnaujinta atvira erdvė” – naudojama arba mažai naudojama atvira erdvė, pritaikyta visuomenės bendriesiems interesams tenkinti. Projekto atveju, žemės sklypai yra suformuoti, todėl į SR P.B.238 pasiekimą <u>skaičiuojamas tvarkomų žemės sklypų plotas</u>. Projekto atveju, viadukas ne tik tarnauja kaip <u>atvira viešoji erdvė</u>, bet taip pat padeda sujungti greta viena kitos esančias atviras, perplanuotas sujungimu, t. y. <u>atnaujintas viešąsias erdves</u> (Tauro kalną, Cvirkos aikštę, Liuteronų sodus, ir Reformatų parką). Projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 tikslas buvo ne tik pastatyti viaduką ir parkavimo aikšteles, bet ir stiprinti miesto traukos centrą, gerinti sąlygas investicijų pritraukimui ir didinti bei užtikrinti atvirų erdvių atvėrimą, prieinamumą gyventojams.	

⁷⁸ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 tikrintas MP Nr. MP016, kurio vertė – 481 097,34 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁷⁹ Projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 įgyvendinimo metu buvo sutvarkyta Liuteronų sodų teritorija, rekonstruotos automobilių stovėjimo aikštelės Nr. P1 ir P2, pastatytas pėsčiųjų viadukas, tačiau į projekto SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę, be minėtų objektų, taip pat buvo įtrauktas viso sklypo Nr. 0101-0054:0317 plotas (t. y. P. Cvirkos a. teritorija, kurios plotas – 22 234,00 kv. m) ir viso sklypo Nr. 0101-0054:0326 plotas (t. y. Tauro kalno teritorija, kurios plotas – 48 107,00 kv. m). Abiejų šių sklypų plotas (70 341,00 kv. m) sudaro 71,34 proc. SR pasiekimo reikšmės. Audito metu nustatyta, kad sklype Nr. 0101-0054:0317 nebuvo numatyta atlikti darbų, kurie būtų finansuojami projekto lėšomis; be to, 2023-04-04 projekto sutarties keitimu buvo sumažinta projekto veiklų apimtis, nusprendžiant projekto lėšomis nefinansuoti darbų, atliekamų sklype Nr. 0101-0054:0326 (t. y. TPr „Pėsčiųjų viaduko virš Tauro g. statybos, automobilių stovėjimo aikštelių rekonstravimo ir teritorijos tarp Tauro, Pamėnkalnio, V. Kudirkos ir V. Mykolaičio - Putino gatvių, Vilniuje, tvarkymo projektas“ nurodytą V etapą – aboristiniai visos teritorijos darbai, VI etapą – visos teritorijos želdinimas, VIII etapą – visa Tauro kalno parko teritorija, IX etapą – smulkūs darbai), nes juos PrV finansuos savo lėšomis, bei sumažinti projekto vertę 2 816 849,61 Eur suma. CPVA 2024-09-27 el. laišku informavo AI, kad visas sklypo Nr. 0101-0054:0317 plotas (22 234,00 kv. m) buvo įskaičiuotas į SR pasiekimą, nes šio sklypo teritorijoje yra pėsčiųjų viaduko atraminė siena (VI 2025-02-25 el. laišku nurodė, kad taip pat buvo įrengti keli pėsčiųjų takai, kurių bendras plotas 236,74 kv. m.), o visas sklypo Nr. 0101-0054:0326 plotas (48 107,00 kv. m) įskaičiuotas į SR pasiekimą, nes šio sklypo teritorijoje yra pėsčiųjų viaduko poliai (VI 2025-02-25 el. laišku nurodė, kad taip pat buvo įrengta pėsčiųjų tako dalis, kurios plotas apie 2,36 kv. m.) Be kita ko, audito metu AI buvo pateiktas VRM 2024-10-09 el. laiškas su VRM paaiškinimu, kad į projekto SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę „turi būti įtraukiami projekto įgyvendinimo metu tvarkomi žemės sklypai, nepriklausomai nuo to, kokia apimtimi šiuose sklypuose buvo daromi darbai“, tokiam paaiškinimui pritarė ir VI 2025-03-24 el. laišku. EK 2014 m. kovo mėn. patvirtintose Stebėsenos ir vertinimo gairėse (angl. „Guidance document on monitoring and evaluation (European Cohesion Fund/ European Regional Development Fund)“), be kita ko, nustatyta, kad į SR „Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse“ (angl. „Open space created or rehabilitated in urban areas“) pasiekimo reikšmę įskaičiuojami atnaujinti ar sukurti viešai prieinami atvirų erdvių plotai (angl. „Size of renovated / newly developed publicly accessible open-air areas“), t. y., šiose gairėse nėra nuostatų, leidžiančių į SR pasiekimo reikšmę įskaičiuoti plotus, kurie nebuvo atnaujinti ar sukurti projekto lėšomis. AI vertinimu, VP SR skaičiavimo aprašo SR Nr. P.B.238 aprašyme nurodytas šio rodiklio skaičiavimas ir VRM bei VI teikiami paaiškinimai neatitinka EK Stebėsenos ir vertinimo gairių nuostatų, todėl į projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę buvo nepagrįstai įskaičiuoti erdvių plotai, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis, taip neužtikrinant tinkamo SR nustatymo ir skaičiavimo taisyklių 3.11 ir 3.13 p. įgyvendinimo ir teisingo SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmių atvaizdavimo metinėse ir galutinėje VP įgyvendinimo ataskaitose.

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
Keli pagrindiniai reikalavimai				
2.	(V) EX.12⁸⁰ VI neužtikrino tinkamos SR administravimo priežiūros LRVN 528⁸¹ 3.1.2.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VI funkcijas, susijusias su R. 1303/2013 125 str. numatytų VI funkcijų atlikimu, VI atsakomybe pavedama atlikti IA. Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁸² 4.9 p., be kita ko, nustatyta, kad VI vykdo jos atsakomybe atliekamų funkcijų, pavestų TI, priežiūrą ir kontrolę. 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad II įsitikina, jog projekto sutartyje nustatyti projekto SR pasiekti. PAFT⁸³ 255 p., be kita ko, nustatyta, kad nustatant SR, skaičiuojant pasiektas jų reikšmes ir atsiskaitant už juos, turi būti vadovaujama SR skaičiavimo aprašais. VPAT⁸⁴ 38 p. nustatyta, kad dokumentai ir duomenys apie kiekvieną projektą, kurių reikia VP ir projektui (-ams) administruoti, tikrinti, audituoti, stebėti ir vertinti, turi būti registruojami, kaupiami ir apdorojami SFMIS2014. Audito metu nustatyta⁸⁵, kad VI neužtikrino⁸⁶, jog projektuose, įgyvendinamuose pagal VP priemonę Nr. 01.2.1-MITA-T-852, pasiektos SR reikšmės būtų tinkamai įvertintos ir atvaizduotos SFMIS2014. Taip VI neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.9 p. ir 9.3 p., PAFT 255 p., VPAT 38 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 2 d. e p. reikalavimas VI, be kita ko, užtikrinti, kad duomenys būtų surinkti ir įvesti į kaupimo ir saugojimo sistemą, ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.	Audito metu VI buvo pateiktos rekomendacijos užtikrinti, kad: 1) būtų tinkamai įvertintos SR Nr. P.N.848 ir SR Nr. P.N.844 pasiektos reikšmės VP priemonės Nr. 01.2.1-MITA-T-852 projektuose. Nustačius neatitikimus, užtikrinti, kad būtų atlikti PAFT 22 ir 25 skirsnyje nustatyti veiksmai; 2) SFMIS2014 būtų užregistruoti teisingi SR Nr. P.N.848 ir SR Nr. P.N.844 pasiekimo duomenys VP priemonės Nr. 01.2.1-MITA-T-852 projektuose. VI, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-04-09.	–

⁸⁰ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

⁸¹ Redakcijos, galiojančios nuo 2022-12-10.

⁸² Redakcijos, galiojančios nuo 2022-12-10.

⁸³ Redakcijos, galiojančios nuo 2023-03-25.

⁸⁴ Redakcijos, galiojančios nuo 2023-01-13.

⁸⁵ Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

⁸⁶ Vertintas projekto Nr. 01.2.1-MITA-T-852-01-0230 SR Nr. P.N.804 „Investicijas gavusiose įmonėse naujai sukurtos ilgalaikės darbo vietos“ pasiekimas. Nacionalinių SR skaičiavimo apraše, patvirtintame ūkio ministro 2014-12-19 įsakymu Nr. 4-933 (redakcija, galiojanti nuo 2022-11-25), be kita ko, nustatyta, kad SR Nr. P.N.804 apskaičiuojamas sumuojant naujai sukurtas ilgalaikes darbo vietas per 1 metus po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Projekto Nr. 01.2.1-MITA-T-852-01-0230 sutartyje nustatyta, kad projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2022-06-20. Audito metu nustatyta, kad, praėjus nacionalinių SR skaičiavimo apraše nustatytam terminui, SR Nr. P.N.804 pasiekimas nebuvo įvertintas ir atvaizduotas SFMIS2014. Atsižvelgiant į tai, audito metu buvo atlikta papildoma analizė, kurios metu nustatyta, kad projektų, įgyvendinamų pagal VP priemonę Nr. 01.2.1-MITA-T-852, bendra siektina SR Nr. P.N.804 reikšmė yra 284,10, tačiau iš jų įvertinta ir SFMIS2014 atvaizduota bendra reikšmė – 7. Pažymėtina, kad vadovaujantis projektų, įgyvendinamų pagal VP priemonę Nr. 01.2.1-MITA-T-852, sutartimis, APFP nėra teikiamos, todėl nesudarytos techninės galimybės, užtikrinančios tinkamą duomenų apie SR Nr. P.N.804 pasiekimo kaupimą.

Nacionalinių SR skaičiavimo apraše, be kita ko, nustatyta, kad SR Nr. R.N.827 apskaičiuojamas automatiškai, per 3 metus po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Audito metu nustatyta, kad praėjus nacionalinių SR skaičiavimo apraše nustatytam terminui, 277 projektų, įgyvendinamų pagal VP priemonę Nr. 01.2.1-MITA-T-852, SR Nr. R.N.827 pasiekimas nėra atvaizduotas SFMIS2014.

Be kita ko, audito metu nustatyta, kad nesant techninės galimybės administruoti ir SFMIS2014 atvaizduoti SR Nr. P.N.804 ir SR Nr. R.N.827, buvo sukurti atitinkamai SR Nr. P.N.848 ir SR Nr. P.N.844, kurie naudojami nustatyti galutinei SR pasiekimo reikšmei VP priemonės Nr. 01.2.1-MITA-T-852 lygmeniu.

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
3.	(V) EX.14⁸⁷ Apskaičiuotos ir SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės LRVN 528⁸⁸ 3.1.2 p., be kita ko, nustatyta, kad VI funkcijas, susijusias su R. 1303/2013 125 str. numatytų VI funkcijų atlikimu, VI atsakomybe pavedama atlikti JI. Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁸⁹ 4.9 p., be kita ko, nustatyta, kad VI vykdo jos atsakomybe atliekamų funkcijų, pavestų TI, priežiūrą ir kontrolę. 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad JI įsitikina, jog projekto sutartyje nustatyti projekto SR pasiekti. PAFT⁹⁰ 235 p., be kita ko, nustatyta, kad, jeigu nustatoma, jog pateiktas klaidingai arba nevisiškai užpildytas MP, JI paprašo PrV patikslinti MP. 344 p., be kita ko, nustatyta, kad JI patvirtina APFP arba paprašo ją patikslinti. SFMIS2014 naudotojo vadovo⁹¹ 4.3 sk. 23 p., be kita ko, nustatyta, kad jei registruojant SR reikšmės pasiekimą jis buvo nurodytas klaidingas, SFMIS2014 turi būti pataisyti visi klaidingai nurodyti duomenys. Audito metu nustatyta⁹², kad buvo patvirtinti MP bei APFP su klaidingomis⁹³ SR pasiekimo reikšmėmis ir neištaisytos SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės.	Audito metu VI buvo teikta rekomendacija užtikrinti, kad SFMIS2014 būtų nurodytos tinkamai apskaičiuotos šių SR reikšmės: 1. SR Nr. P.S.318 (projektuose Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-02-0017, Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-02-0048 ir Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-06-0029); 2. SR Nr. P.B.206 (projekte Nr. 03.3.1-LVPA-K-854-02-0041); 3. SR Nr. P.S.364 (projekte Nr. 08.2.1-CPVA-R-908-91-0001); 4. Nr. R.N.805 (projekte Nr. 03.3.1-LVPA-K-841-02-0020). VI, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2024-11-07.	2024-10-31

⁸⁷ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

⁸⁸ Redakcijos, galiojančios nuo 2022-04-02.

⁸⁹ Redakcijos, galiojančios nuo 2022-04-02.

⁹⁰ Redakcijos, galiojančios nuo 2021-01-29.

⁹¹ Redakcijos, galiojančios nuo 2021-12-16.

⁹² Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

⁹³ VP SR skaičiavimo apraše (redakcijos, galiojusios nuo 2019-12-11), be kita ko, nurodyta, kad SR Nr. P.S.318 „Šilumos vartotojai, kuriems šiluma tiekama patikimiau ir pagerėjo tiekimo kokybė“ laikomas pasiektu, kai projekto veiklų įgyvendinimo metu sudaromas ir kartu su MP pateikiamas šilumos pirkimo–pardavimo sutarčių su vartotojais sąrašas. Audito metu nustatyta, kad į SR pasiekimą pagrindžiančius sąrašus yra įtrauktos nepasirašytos sutartys ir sutartys, pasirašytos po projekto veiklų pabaigos. Pvz., projekto Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-02-0017 veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2020-08-18, pateiktos 2021-11-18 ir 2022-02-08 SR pasiekimą pagrindžiančios sutartys; projekto Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-02-0048 veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2020-01-31, pateikta 2020-06-01 SR pasiekimą pagrindžianti sutartis ir sutartis, kuri dar nėra pasirašyta; projekto Nr. 04.3.2-LVPA-K-102-06-0029 veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2022-11-30, pateiktos 2023-10-16 ir 2023-12-07 SR pasiekimą pagrindžiančios sutartys. AI vertinimu, VP SR skaičiavimo apraše nurodytas pirminis SR pasiekimą pagrindžiantis šaltinis – sutarčių suvestinė, yra netinkamas, nes joje pateikiami tik adresai, o ne duomenys apie sutartį, todėl vertinant tik suvestinę, nėra galimybės įsitikinti, kad joje pateiktos sutartys atitinka VP SR skaičiavimo apraše nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad visi projektai, kuriuose siekiama SR Nr. P.S.318, yra baigti įgyvendinti, o VP SR skaičiavimo apraše nustatyti reikalavimai aktualūs tik 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamiems projektams, pastebėjimas ir rekomendacijos dėl aprašo keitimo nėra teikiami.

Projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-854-02-0041 SR Nr. P.B.206 „Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą įmonėms (subsidijos)“ faktiškai pasiekta reikšmė yra 241 831,45 Eur, tačiau SFMIS2014 užfiksuota reikšmė – 209 244,05 Eur.

Projekto Nr. 08.2.1-CPVA-R-908-91-0001 SR Nr. P.S.364 „Naujos atviros erdvės vietovėse nuo 1 iki 6 tūkst. gyv. (išskyrus savivaldybių centrus)“ faktiškai pasiekta reikšmė yra 43 368,18 kv. m., tačiau SFMIS2014 užfiksuota reikšmė – 43 328,23 kv. m.

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip VI neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.9. p. ir 9.3 p., PAFT 235 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 2 d. e p. reikalavimas VI, be kita ko, užtikrinti, kad duomenys būtų surinkti ir įvesti į kaupimo ir saugojimo sistemą, ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.			
4.	(V) EX.15⁹⁴ Nepasiektos projekto sutartyje nustatytos SR reikšmės LRVN 528⁹⁵ 3.1.2.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VI funkcijas, susijusias su R. 1303/2013 125 str. numatytų VI funkcijų atlikimu, VI atsakomybe pavedama atlikti IA. Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁹⁶ 4.9 p., be kita ko, nustatyta, kad VI vykdo jos atsakomybe atliekamų funkcijų, pavestų TI, priežiūrą ir kontrolę. 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad JI įsitikina, jog projekto sutartyje nustatyti projekto SR pasiekti. PAFT⁹⁷ 258 p., be kita ko, nustatyta, kad jei SR skaičiavimo aprašuose nurodytu pasiekimo momentu PrV yra nepasiekęs projekto sutartyje nustatytų SR, JI, įvertinusi SR nepasiekimo priežastis ir projektui skirtą finansavimo pagrįstumą, vienašaliu sprendimu sumažina projekto sutartyje nustatytą projektui skirtą finansavimą. Audito metu nustatyta⁹⁸, kad buvo nepasiektos⁹⁹ projektų sutartyse nustatytos SR reikšmės ir neatlikti su SR nepasiekimu susiję korekciniai veiksmai.	Audito metu VI buvo teikta rekomendacija užtikrinti, kad būtų tinkamai įvertintos projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-803-01-0095 SR Nr. P.N.804 ir Nr. R.N.804 nepasiekimo priežastys ir, jeigu aktualu, atlikti atitinkami veiksmai, nustatyti PAFT 25 skirsnyje. VI, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-01-23.	2024-12-01

Projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-841-02-0020 SR Nr. R.N.805 „Įmonės, dalyvavusios projekto veiklose, pajamų pokytis“ faktiškai pasiekta reikšmė yra 6 789 575,00 Eur, tačiau SFMIS2014 užfiksuota reikšmė – 6 789 536,00 Eur.

⁹⁴ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1 Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

⁹⁵ Redakcijos, galiojančios nuo 2019-02-06.

⁹⁶ Redakcijos, galiojančios nuo 2019-02-06.

⁹⁷ Redakcijos, galiojančios nuo 2019-01-01.

⁹⁸ Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

⁹⁹ Projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-803-01-0095 sutartyje nustatyta SR Nr. P.N.804 „Investicijas gavusiose įmonėse naujai sukurtos ilgalaikės darbo vietos“ siektina reikšmė – 31, SFMIS2014 nurodyta faktiškai pasiekta reikšmė – 17,04. IA 2019-09-20 SR nepasiekimo pagrįstumo vertinimo lape Nr. VP2-2.1-ŪM-06-K-02-082/01 pateiktame paaiškinime nurodė, kad SR nepasiektas dėl mažesnės PrV produkcijos paklausos, nei buvo tikėtasi, ir kvalifikuotų specialistų trūkumo. AI vertinimu, šie veiksniai neatitinka PAFT 265 p. nuostatų dėl SR nepasiekimo pagrįstumo, o SR buvo nepasiektas ne dėl aplinkybių, kurių PrV negalėjo numatyti iš anksto, bet dėl netinkamo planavimo paraiškos teikimo metu. Pažymėtina, kad projekto paraiškoje nurodyta šio SR siektina reikšmė turėjo įtakos projekto atrankai ir finansavimo skyrimui, nes už šio SR planuojamą pasiekti reikšmę atliekant NK vertinimą buvo skiriami balai (projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-803-01-0095 2015-11-09 NK vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad už planuojamą pasiekti SR reikšmę buvo skirti 4 balai iš 5).

Projekto sutartyje nustatyta SR Nr. R.N.804 „Investicijas gavusios įmonės darbo našumo padidėjimas“ siektina reikšmė – 100 %, pasiekta reikšmė – 79,69 %. IA 2021-07-09 SR nepasiekimo pagrįstumo vertinimo lape Nr. 03.3.1-LVPA-K-803-01-0095/01 pateiktame paaiškinime nurodyta, kad SR nepasiektas dėl to, kad paraiškos teikimo metu buvo tikėtasi augančios įmonės produkcijos paklausos, tačiau vykdant projektą paklausa ėmė mažėti dėl Lietuvoje galiojančių įstatymų. AI vertinimu, šios aplinkybės galėjo būti įvertintos paraiškos teikimo metu ir neatitinka PAFT 265 p. nuostatų dėl SR nepasiekimo pagrįstumo.

2023–2024 m. valstybinio audito metu VI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁷³ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip VI neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 4.9 p. ir 9.3 p., PAFT 258 ir R. 1303/2013 125 str. ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių siūloma taikyti finansinę korekciją apskaičiuojama pagal PAFT 260 p.			
Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Investicijų departamento Valdymo ir kontrolės sistemų priežiūros skyriaus patarėja Dovilė Katinienė Tel. +370 5 239 0063, el. p. dovile.katiniene@finmin.lt				
Šaltinis – Valstybės kontrolė				

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
10 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR FM Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaravimo departamentui (Tvirtinančiajai institucijai)

2023–2024 m. valstybinio audito metu TvI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁰⁰ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 13. Tinkamos metinių sąskaitų rengimo ir jų išsamumo, tikslumo ir teisingumo patvirtinimo procedūros				
1.	(V) EX.56 TvI netinkamai parengė ERPF ir SF SEK projektus Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ¹⁰¹ 15.2.4.1.1 p., be kita ko, nustatyta, kad TvI, rengdama, tvirtindama ir teikdama SEK, įsitikina ir patvirtina, kad rengiamos ir teikiamos SEK atitinka R. 1303/2013 126 str. c d. dalyse nustatytus reikalavimus. VPAT ¹⁰² 171 p., be kita ko, nustatyta, kad TvI, rengdama SEK, atsižvelgdama į AI audito rezultatus, susijusius su ataskaitiniais metais deklaruotomis EK išlaidomis, mažina projektų išlaidų, deklaruotų EK ataskaitinio laikotarpio mokėjimo paraiškose, sumas galimai netinkamų finansuoti išlaidų suma. Audito metu nustatyta, kad TvI: 1) SEK projekto 2 priedėlyje nenurodė ¹⁰³ sumų, kurios ištaisytos atlikus veiksmų auditą;	Rekomendacija neteikiama, nes nustatyti neatitikimai ištaisyti audito metu.	Su pastebėjimu sutinkame, galutinėse SEK neatitikimai ištaisyti. Teikiame TvI komentarus dėl AI pastebėtų neatitikimų: 1–2 punktuose pastebėtus neatitikimus (ERPF SEK projekto 2 priedėlyje projekto Nr. 03.3.1-LVPA-K-850-01-0166 suma (1 321,28 Eur) nurodyta, tačiau nesusieta su AI 2021–2022 m. pastebėjimu EX.15; SF SEK projekto 2 priedėlyje projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-51-0002 suma (542,18 Eur) nurodyta, tačiau nesusieta su AI 2022–2023 m. pastebėjimu EX.4; ERPF SEK projekto 2 priedėlyje pagal projektus Nr. 07.1.1-CPVA-V-906-01-0003 ir Nr. 03.3.1-LVPA-K-850-01-0166 nurodytos sumos netiksliai priskirtos sumoms, kurios (ne)ištaisytos atlikus veiksmų auditą), lėmė techninės (kanceliarinės) klaidos dėl TvI rengiant SEK 2 priedėlius vertinto labai didelio įrašų skaičiaus	–

¹⁰⁰ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas
¹⁰¹ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.
¹⁰² Redakcija, galiojanti nuo 2024-05-23.
¹⁰³ TvI SEK ERPF I projekto 2 priedėlyje nenurodė sumos, kuri susijusi su 2021–2022 m. pastebėjimu EX.15 (1 321,28 Eur) pagal R. 1303/2013 127 str. 1 d., ir SF I projekto 2 priedėlyje nenurodė sumos, kuri susijusi su 2022–2023 m. pastebėjimu EX.4 (542,18 Eur) pagal R. 1303/2013 127 str. 1 d.

2023–2024 m. valstybinio audito metu TvI pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

2) SEK projekto 2 priedėlyje netiksliai nurodė¹⁰⁴ bendras sumas pagal atskaitinius laikotarpius; kurios ištaisytos atlikus veiksmų auditą;

3) SEK projekto 8 priedėlyje netinkamai¹⁰⁵ nurodė požymį dėl išlaidų, kurios laikomos ištaisytomis, AI atlikus veiksmų auditą.

Taip TvI neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 15.2.4.1.1 p., VPAT 171 p. bei R. 1303/2013 126 str. c p. reikalavimas TvI, be kita ko, užtikrinti, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į jas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę, buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal VP taikytinus kriterijus bei laikantis taikytinos teisės.

(pertikrinti 3133 tarpinio mokėjimo paraiškose EK deklaruotų grąžintinų lėšų įrašai).

3 punkte pastebėtus neatitikimus, kai SEK projekto 8 priedėlyje išlaidos, kurios ištaisytos dėl 2014–2020 m. uždarymo metu AI pateiktų pastebėjimų EX.10, EX.50, EX.54 EX.52, EX.53 ir EX.55, TvI buvo priskirtos išlaidoms, kurios laikomos ištaisytos veiksmų auditą, lėmė tai, kad dauguma minėtų pastebėjimų pateikti po metinės kontrolės ataskaitos projekto gavimo, kuriame dalis dėl 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo audito procedūrų nebuvo užpildyta.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Išlaidų atitikties vertinimo ir deklaravimo departamentas

El. p. iidd@finmin.lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė

¹⁰⁴ TvI SEK ERPF I projekto 2 priedėlyje netiksliai nurodė bendrą sumą (22 706,54 Eur), dėl 2023–2024 m. sumų, kurios ištaisytos atlikus veiksmų auditą, pagal R. 1303/2013 127 str. 1 d., nurodyta suma turėjo būti 111 096,81 Eur. ERPF I projekto 2 priedėlyje netiksliai nurodė bendrą sumą (84 787,26 Eur), dėl 2021–2022 m. sumų, kurios ištaisytos atlikus veiksmų auditą, pagal R. 1303/2013 127 str. 1 d., nurodyta suma turėjo būti 446 657,24 Eur.

¹⁰⁵ TvI SEK ESF, ERPF ir SF III projektų 8 priedėliuose nurodė, kad 2023–2024 m. pastebėjimai Nr. EX.10, EX.54, EX.50 (projektas Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-05-0001 (IKV04-01)), EX.52, EX.53 ir EX.55 yra susiję su atliktu AI veiksmų auditu, nors pastebėjimų kilmė yra iš 2014–2020 m. uždarymo audito.

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
11 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2023–2024 m. valstybinio audito metu ŠMSM pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁰⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 3. Tinkamas paramos gavėjų informavimas apie atrinktiems veiksams taikomas sąlygas				
1.	(V) EX.29 Papildomas finansavimas skirtas netinkamoms finansuoti išlaidoms PAFT ¹⁰⁷ 199 p., be kita ko, nustatyta, kad Min, PAFT 196.1 p. nurodytu atveju įvertina, ar planuojamos papildomai finansuoti veiklos atitinka PAFT 37 p. sąlygas. 37.1 p., be kita ko, nustatyta, kad Min turi įvertinti, ar projektas atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas. PFSA ¹⁰⁸ 16.1 p., be kito ko, nustatyta, kad projektas turi atitikti Bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkliuzinio ugdymo plėtros 2014–2016 m. veiksmų plano ¹⁰⁹ 1 pr. 3.7.1 p. nurodytą veiklą. Plano ¹¹⁰ 1 pr. 3.7.1 p. nurodyta veikla – SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių fondų, skirtų mokiniams, turintiems SUP (išskyrus SUP, kylančius dėl išskirtinių asmens gabumų), sukaupimas specialiojo ugdymo centruose ar kitose švietimo įstaigose.	Rekomendacija neteikiama, nes su išlaidų tinkamumu susiję veiksmai bus atlikti įgyvendinant pastebėjimo EX.30 rekomendaciją.	Vadovaujančioji institucija nesutinka su pastebėjimu ir vertina, kad nėra teisinio pagrindo investiciniame projekte bei sutartyje nurodytą sąvoką „gabūs mokiniai, nerealizuojantys savo gabumų“ aiškinti taip, kaip aiškina audito institucija. Atkreipiamė dėmesį, kad toks sąvokos aiškinimas nėra nurodytas atitinkamuose dokumentuose, todėl vadovaujančioji institucija atsižvelgia į Nacionalinės švietimo agentūros ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktą minėtos sąvokos aiškinimą, kuris neprieštarauja projektų finansavimų sąlygų apraše nurodytai tikslinei grupei. Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi	–

¹⁰⁶ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

¹⁰⁷ Redakcija, galiojusi nuo 2023-03-25 iki 2023-10-30.

¹⁰⁸ 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.1.3-CPVA-V-704 priemonės „Švietimo prieinamumo didinimas“ PFSA Nr. 2, patvirtintas ŠMSM 2016-09-22 įsakymu Nr. V-812. Redakcijos, galiojusios nuo 2023-06-23.

¹⁰⁹ Patvirtintas ŠMSM 2014-09-05 įsakymu Nr. V-808 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkliuzinio ugdymo plėtros 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

¹¹⁰ Redakcija, galiojanti nuo 2016-10-18.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ŠMSM pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁰⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių¹¹¹ 24.4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad konservatorija, menų gimnazija ir menų mokykla yra mokyklos, skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems SUP. Mokinių, turinčių SUP, grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo į lygius tvarkos aprašo¹¹² II d. 3.3 p., be kita ko, nustatyta, kad mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, priskiriami tie, kuriems dėl nepalankios aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos galimybės realizuoti savo gebėjimus įsisavinant Bendrojo ugdymo programas, o aprašo II d. 3.3.6 p. nustatyta, kad šiai grupei priskiriami mokiniai, nerealizuojantys gabumų. IP¹¹³ 2.5 lent., be kita ko, nurodyta, kad antruoju projekto etapu planuojama įsigyti 2 komplektus muzikos instrumentų¹¹⁴, skirtų SUP turintiems gabiems mokiniams, nerealizuojantiems gebėjimų. Projekto sutarties¹¹⁵ 1 priedo 5 d., be kita ko, nustatyta, kad veikla Nr. 1.1 siekiama aprūpinti SUP turinčius vaikus (vaikus, turinčius elgesio ir emocijų, autizmo spektro sutrikimų, vaikus, turinčius judesio ir padėties, intelekto ir kt. sutrikimų) SMP ir ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis – be kita ko, dviem komplektais muzikos instrumentų, kurie skirti SUP turintiems gabiems mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų. Audito metu nustatyta¹¹⁶, kad ŠMSM, skirdama papildomą finansavimą projektui, neįsitikino¹¹⁷, ar prašoma finansuoti veikla, susijusi su muzikos instrumentų išlaidomis, atitinka teisės aktų nuostatų reikalavimus.		pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	

¹¹¹ Patvirtintos LRV 2011-06-29 nutarimu Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių“. Redakcijos, galiojančios nuo 2021-12-24.

¹¹² Patvirtintas ŠMSM, SAM, SADM 2011-07-13 įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Dėl mokinių, turinčių SUP, grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“. Redakcija, galiojanti nuo 2013-08-04.

¹¹³ „SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių įsigijimo“ IP, 2023 m. redakcija.

¹¹⁴ 1 komplektas: I tipo fortepijonas, 10 vnt.; II tipo fortepijonas, 1 vnt.; III tipo fortepijonas, 4 vnt.; pianinai, 4 vnt.; fagotas, 1 vnt.; 2 komplektas: fleitos, 3vnt.; klarnetai, 7 vnt.; voltornos, 2 vnt.; kornetas, 1 vnt.; trombonai, 3 vnt.; obojai, 2 vnt.; bosinės kanklės, 1 vnt.; birbynės, 3 vnt.; saksofonai, 3 vnt.; trimitai, 2 vnt.; akordeonas, 1 vnt.; marimba, 1 vnt.; violončelė 1 vnt.

¹¹⁵ 2017-12-29 projekto sutartis Nr. 09.1.3-CPVA-V-704-04-0001.

¹¹⁶ Projekte Nr. 09.1.3-CPVA-V-704-04-0001 tikrintas MP Nr. MP021, kurio vertė 630 855,13 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹¹⁷ ŠMSM 2023-04-20 raštu Nr. SR-1590 pateikė teigiamą išvadą dėl papildomo finansavimo skyrimo projektui ir patvirtino, kad PAFT 37 p. nuostatos yra tenkinamos. 2023-08-17 projekto sutarties keitimu į jos 1 pr. 5 d. nurodytą veiklų sąrašą įtrauktas muzikos instrumentų, skirtų gabiems mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų, įsigijimas. 2023-05-04 paskelbto tarptautinio viešojo pirkimo Nr. 662577 „Muzikos instrumentai“ dokumentuose nurodyta sąlyga dėl muzikos instrumentų (forteipijonai: I tipo 10 vnt.; II tipo 1 vnt.; III tipo 4 vnt.; pianinai, 4 vnt.; fagotas, 1 vnt.) pristatymo konkrečioms ugdymo įstaigoms, t. y.: Klaipėdos St. Šimkaus konservatorijai, Panevėžio V. Mikalausko menų mokyklai, Klaipėdos E. Balsio menų gimnazijai, Vilniaus J. Tallat-Kelpšos konservatorijai, Nacionalinei M. K. Čiurlionio menų mokyklai ir Šiaulių S. Sondeckio menų gimnazijai. IP ir projekto sutartyje nustatyta, kad muzikos instrumentai skirti tikslinei grupei – gabiems mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų, kurie ŠMSM, SAM, SADM 2011-07-13 įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 patvirtinto tvarkos aprašo 3.3.6 p. įvardijami kaip turintys mokymosi sunkumų – nerealizuojantys ypatingų gabumų. Vadovaujantis ŠMSM 2022 m. birželio mėn. leidinio „Gabių ar (ir) talentingų vaikų ugdymas“ 2 psl. bei Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro 2018 m. leidinio „Gabūs ir talentingi vaikai: samprata, ypatumai ir atpažinimai“ 25 psl. pateiktais sąvokų paaiškinimais, kuriuose referuojama į apraše išskirtą 3 grupę (mokiniai, turintys mokymosi sunkumų), vertinama, kad sąvokos „nerealizuojantys ypatingų gabumų“ bei „gabūs mokiniams, nerealizuojantys savo gebėjimų“ audituojamo projekto kontekste yra tapatos Audito metu nustatyta, kad muzikos instrumentų išlaidos netinkamos finansuoti, nes: 1) ugdymo įstaigos, kurioms faktiškai buvo nupirkti ir pristatyti muzikos instrumentai, vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo

2023–2024 m. valstybinio audito metu ŠMSM pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁰⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip Min neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti PAFT 199 ir 37.1 p., PFSA 16.1 p., IP, Aprašo II d. 3.3 p., projekto sutarties 1 pr. 5 d., ir R. 1303/2013 125 str. 3 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, taikyti atrankos procedūras ir kriterijus.			
	Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Tarptautinių investicijų koordinavimo departamento Tarptautinių investicijų įgyvendinimo skyriaus vedėja Gražina Meiduvienė Mob. +370 612 05263, el. p. Grazina.Meiduviene@smsm.lt			
	Šaltinis – Valstybės kontrolė			

kūrimo taisyklių 21.3.1 p., yra skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems SUP, o Bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkliuzinio ugdymo plėtros 2014–2016 m. veiksmų plano 1 pr. 3.7.1 p. nustatyta, kad priemonė yra skirta mokiniams, turintiems SUP (išskyrus kylančius dėl išskirtinių asmens gabumų); 2) audito metu ŠMSM patvirtino, kad 2023-08-17 projekto sutarties keitimu faktiškai siekta mokinius, turinčius SUP dėl išskirtinių gabumų, besimokančius nurodytose valstybinėse ugdymo įstaigose (kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ŠMSM), aprūpinti muzikos instrumentais; 3) muzikos instrumentai buvo nupirkti ir iš anksto paskirstyti ŠMSM pavaldžioms mokykloms, pagal jų išreikštus poreikius, o ne skirstomi per projekto lėšomis sukurtą el. katalogą, taip nesudarant galimybės muzikos instrumentais pasinaudoti kitų mokyklų mokiniams, turintiems SUP. Pažymėtina, kad audito metu nebuvo pateikta įrodymų, jog mokyklose, kurioms buvo nupirkti muzikos instrumentai, mokosi (ir, atitinkamai, naudojami muzikos instrumentais) mokiniai, atitinkantys tikslinę grupę – gabūs mokiniai, nerealizuojantys savo gabumų, įsivavinant Bendrojo ugdymo programas. Atsižvelgiant į tai vertinama, kad papildomas finansavimas buvo skirtas netinkamoms finansuoti veikloms.

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
12 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas LR aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.32 Rangos darbai apmokėti neįvertinus įsigytų ir pakeistų rangos darbų kainų skirtumo Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ¹¹⁹ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI nustato PrV teikiamuose MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. VPĮ ¹²⁰ 17 str. 2 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO turi siekti, kad darbams įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai. PAFT ¹²¹ 407 p., be kita ko, nustatyta, kad apmokant išlaidas negali būti pažeisti VŠP reikalavimai. 408 p. nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. Projekto sutarties ¹²² 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad projektas finansuojamas vadovaujantis PAFT ir vėlesniuose jų pakeitimuose nustatyta tvarka. 2.3 p. nustatyta, kad PAFT II, IV, VI ir VII skyrių nuostatos yra laikomos projekto sutarties bendrosiomis sąlygomis.	Rekomendacija neteikiama, nes APVA 2024-11-28 APVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą veiksmus. pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

¹¹⁸ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.
¹¹⁹ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.
¹²⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31.
¹²¹ Redakcija, galiojusi nuo 2024-02-23 iki 2024-03-14.
¹²² 2021-06-25 projekto sutartis Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005.

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Rangos sutarties¹²³ specialiosios dalies 1.1 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas įsipareigoja užsakovui pristatyti naują maisto atliekų rūšiavimo (paruošimo apdoroti) liniją ir atlikti jos montavimo darbus, kurie detalizuoti ir atitinka TS nurodytus reikalavimus. Audito metu, atliekant PPV, nustatyta¹²⁴, kad rangos darbai apmokėti neįvertinus¹²⁵ įsigytų ir pakeistų darbų kainų skirtumo. Taip PrV nesilaikė PAFT 407 p., 408 p. bei projekto sutarties 2.2 p. ir 2.3 p. reikalavimų, o APVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p. reikalavimas ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių, vadovaujantis proporcingumo principu, projekte taikytina 5 proc. maisto atliekų rūšiavimo (paruošimo apdoroti) linijos kainos (165 560,00¹²⁶ Eur be PVM) finansinė korekcija, dėl kurios klaida projekte 8 316,08 Eur¹²⁷ be PVM (8 278,00 Eur tiesioginių ir 38,08 Eur netiesioginių išlaidų).			
2.	(V) EX.33 Atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas ir paslaugos apmokėtos neįvertinus įsigytų ir suteiktų paslaugų kainų skirtumo Atsakomybės ir funkcijų taisyklių¹²⁸ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI nustato PrV teikiamuose MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK.	Rekomendacija neteikiama, nes APVA 2024-12-31 APVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą veiksmus. pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

¹²³ 2023-02-06 rangos darbų sutartis Nr. 23-24-AS, sudaryta įvykdžius supaprastintą atviro konkurso būdu vykdytą pirkimą „Maisto atliekų rūšiavimo (paruošimo apdoroti) linija ir jos montavimo darbai“ Nr. 641100, paskelbtą 2022-12-07.

¹²⁴ Projekte Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005 tikrintas MP Nr. MP015, kurio vertė – 1 472 062,70 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹²⁵ Tikrintame MP Nr. MP015, be kita ko, deklaruotos išlaidos už maisto atliekų rūšiavimo liniją, sudarytą iš dviejų juostinių transportinių konvejerių, rūšiavimo kabinos konvejerio ir kitų technologinių įrengimų. TS (rangos sutarties priedas Nr. 1) 4.3 p., be kita ko, nustatyta, kad vienas pagrindinių reikalavimų konvejeriams yra atsparumas riebalams ir purvui bei nedegūs (pagal EN ISO 340:2013), tačiau audito metu, atliekant PPV, nustatyta, kad sumontuoti konvejeriai neatitinka šio reikalavimo. PrV ir rangovas el. laiškais pritarė AI nustatytam neatitikimui ir patvirtino, kad planuoja jį ištaisyti. Taip pat pažymėtina, kad PD 4 priedo „Viešojo pirkimo–pardavimo sutarties projektas“ rangos darbų sutarties specialiosios dalies 10.1 p., be kita ko, nustatyta, jei pasiūlymo pateikimo momentu siūloma įranga dar nebuvo pagaminta, tai šią įrangą pristatant ir perduodant užsakovui priėmimo–perdavimo aktu, kartu pateikiami sekantys dokumentai, kurie tampa sutarties vykdymo sąlyga: 10.1.2. visi reikalingi dokumentai (įrangos techninis pasas ir naudojimo instrukcija ir (ar) kt. dokumentai), patvirtinantys faktines aplinkybes, jog įranga atitinka TS nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad VŠP laimėjusio tiekėjo (rangovo) siūloma įranga pasiūlymų pateikimo momentu nebuvo pagaminta ir jos atitiktis TS reikalavimams pasiūlymų vertinimo metu nebuvo tikrinama, tiekėjas, vadovaudamasis rangos sutarties specialiosios dalies 10.1.2 p., sutarties vykdymo metu turėjo pateikti visus reikalingus dokumentus, patvirtinančius, kad įranga atitinka TS nustatytus reikalavimus. PPV metu AI pateikti dokumentai nepagrindė atitikties TS reikalavimui dėl konvejerių atsparumo riebalams, purvui ir nedegumo (pagal EN ISO 340:2013). Atsižvelgdama į tai, kad sumontuoti konvejeriai neatitiko TS nustatyto reikalavimo, AI vertina, kad, tvirtinant MP deklaruotas išlaidas, turėjo būti įvertintas kainų pokytis dėl įsigytų ir sutarties vykdymo metu pakeistų konvejerių parametro, siekiant užtikrinti darbams įsigyti skirtų lėšų naudojamo racionalumą, kaip tai numatyta VPĮ 17 str. 2 d. 1 p.

¹²⁶ Vadovaujantis rangovo pasiūlymu (rangos sutarties priedas Nr. 2), maisto atliekų rūšiavimo (paruošimo apdoroti) linijos kaina – 165 560,00 Eur be PVM, montavimo (įskaitant instaliavimą ir paleidimą) darbų kaina – 83 000,00 Eur be PVM, bendra pasiūlymo kaina – 248 560,00 Eur be PVM.

¹²⁷ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP015 yra 5 401,30 Eur (5 380,70 Eur tiesioginių išlaidų ir 20,60 Eur netiesioginių išlaidų).

¹²⁸ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	VPĮ¹²⁹ 17 str. 2 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO turi siekti, kad paslaugoms įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai. 89 str. 1 d. 5 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal šį įstatymą, kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje. 89 str. 4 d. 2 p., be kita ko, nustatyta, kad pakeitimas laikomas esminiu, kai dėl jo ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo ji sudaryta, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje. PAFT¹³⁰ 233 p., be kita ko, nustatyta, kad II MP tikrina ir tvirtina vadovaudamasi patikimo finansų valdymo principu. 407 p., be kita ko, nustatyta, kad apmokant išlaidas negali būti pažeisti viešųjų pirkimų reikalavimai. 408 p. nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. Projekto sutarties¹³¹ 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad projektas finansuojamas vadovaujantis PAFT ir vėlesniuose jų pakeitimuose nustatyta tvarka. 2.3 p. nustatyta, kad PAFT II, IV, VI ir VII skyrių nuostatos yra laikomos projekto sutarties bendrosiomis sąlygomis. Pirkimo sutarties¹³² specialiosios dalies 1.1 p. nustatyta, kad paslaugų teikėjas įsipareigoja pirkėjui suteikti gyventojų apklausos įvykdymo paslaugas, kurios detalizuotos ir atitinka TS nurodytus reikalavimus. Audito metu, nustatyta¹³³, kad: 1) PrV atliko¹³⁴ esminį pirkimo sutarties keitimą, leisdama tiekėjui šią sutartį vykdyti kitomis nei nustatytomis pradinėje pirkimo sutartyje sąlygomis, dėl kurių ekonominė jos pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje;			

¹²⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31.

¹³⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2024-02-23 iki 2024-03-14.

¹³¹ 2021-06-25 projekto sutartis Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005.

¹³² 2023-11-29 gyventojų apklausos įvykdymo paslaugų teikimo sutartis Nr. 23-239-AS, sudaryta įvykdžius mažos vertės pirkimą neskelbiamos apklausos būdu.

¹³³ Projekte Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005 tikrintas MP Nr. MP015, kurio vertė – 1 472 062,70 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹³⁴ TS (pirkimo sutarties priedas Nr. 1) 2.1 p. nustatyta, kad bendra vieno etapo apklausos imtis – 1 200 respondentų. Audito metu nustatyta, kad, vykdant pirkimo sutartį, apklausti 838 respondentai. Atsižvelgus į tai vertinama, kad atliktas esminis sutarties keitimas, nes PO apmokėjo tiekėjui už visą apklausos imtį, bet tiekėjas apklausė 362 (apie 30 proc.) respondentų mažiau negu nurodyta TS 2.1 p. (t. y. suteikė tik apie 70 proc. įsigytų paslaugų) ir taip pažeidė lygiateisiškumo ir skaidrumo principus. Vertinama, kad pirkimo sutarties vykdymo metu tiekėjui neapklausus TS 2.1 p. nurodytos respondentų imties, bet apmokėjus už visą įsigytą pirkimo objekto apimtį, ekonominė sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo, su kuriuo ji sudaryta, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje.

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2) paslaugos apmokėtos neįvertinus¹³⁵ įsigytų ir pakeistų paslaugų kainų skirtumo. Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 2 d. 1 p. ir 89 str. 1 d. 5 p., PAFT 233, 407 ir 408 p. bei projekto sutarties 2.2 ir 2.3 p. reikalavimų, o APVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p. ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis PAFT 233 ir 407 p., dėl paslaugų apmokėjimo neįvertinus įsigytų ir suteiktų paslaugų kainų skirtumo siūloma netinkamų finansuoti išlaidų suma 575,81 Eur be PVM (573,17 Eur tiesioginių ir 2,64 Eur) bei, vadovaujantis EK FK gairių 23 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (1 326,83 Eur¹³⁶ be PVM) finansinę korekciją. Dėl nurodytų aplinkybių bendra klaida projekte 909,05 Eur¹³⁷ su PVM (904,88 Eur tiesioginių ir 4,17 Eur netiesioginių išlaidų).			
Keli pagrindiniai reikalavimai				
3.	(V) EX.25¹³⁸ APVA neužtikrino tinkamos APFP proceso priežiūros Atsakomybės ir funkcijų taisyklių¹³⁹ 9.3.4 p. nustatyta, kad JI atlieka projektų PPV teisės aktų nustatyta tvarka. PAFT¹⁴⁰ 277 p., be kita ko, nustatyta, kad JI privalo atlikti kiekvieno projekto PPV bent kartą po projekto finansavimo pabaigos. APVA PV¹⁴¹ 7 skyriuje, be kita ko, nustatyta, kad APVA privalo atlikti kiekvieno projekto PPV po projekto įgyvendinimo pabaigos. 10 skyriuje, be kita ko, nustatyta, kad atsakingas darbuotojas, tikrindamas APFP, turi įsitikinti, kad APFP pateikta informacija yra teisinga. Ten pat nurodyta: jeigu PrV APFP nepateikia laiku, atsakingas darbuotojas privalo per 5 d. d. apie tai priminti PrV. Jeigu PrV APFP nepateikia ir po priminimo ir (ar) APFP pateikiami klaidinantys duomenys, atsakingas darbuotojas inicijuoja pažeidimo nustatymo ir tyrimo procedūrą.	Audito metu buvo teikta rekomendacija APVA atlikti projektų Nr. 05.1.1-APVA-R-007-91-0002 ir Nr. 05.2.1-APVA-R-008-91-0003 patikras vietoje po projektų finansavimo pabaigos. APVA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2024-07-25.	–

¹³⁵ TS (pirkimo sutarties priedas Nr. 1) 2.1 p. nustatyta, kad bendra vieno etapo apklausos imtis – 1 200 respondentų. Audito metu, atliekant PPV, nustatyta, kad, vykdant pirkimo sutartį apklausti 838 respondentai. Atsižvelgdama į tai, kad apklausta mažiau respondentų, nei buvo reikalaujama pagal TS nuostatas, AI vertina, kad, **tvirtinant MP deklaruotas išlaidas**, turėjo būti įvertintas kainų pokytis dėl apklausto mažesnio respondentų skaičiaus, siekiant užtikrinti paslaugoms įsigyti skirtų lėšų naudojimo racionalumą, kaip tai numatyta VPJ 17 str. 2 d. 1 p.

¹³⁶ 2023-11-29 gyventojų apklausos įvykdymo paslaugų teikimo sutarties Nr. 23-239-AS suma, susijusi su projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-31-0005 tinkamų finansuoti išlaidų suma (t. y. 1 900,00 Eur) mažinama paslaugos apmokėtų ir pakeistų paslaugų kainų skirtumu (t. y. 573,17 Eur be PVM).

¹³⁷ Bendra statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP015 yra 909,05 Eur (904,88 Eur tiesioginių ir 4,17 Eur netiesioginių išlaidų).

¹³⁸ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas, tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

¹³⁹ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.

¹⁴⁰ Redakcijos, galiojusios nuo 2023-10-31.

¹⁴¹ Procedūrų vadovas. II dalis. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimas, patvirtintas APVA direktoriaus 2014-11-27 įsakymu Nr. T1-190 (APVA direktoriaus 2023-12-22 įsakymo Nr. T1-473 redakcija).

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta¹⁴², kad APVA: 1) tvirtindama APFP, neįsitikino¹⁴³ PrV pateiktų duomenų teisingumu; 2) PrV laiku nepateikus APFP, neatliko¹⁴⁴ PV nustatytų veiksmų; 3) neatliko¹⁴⁵ PPV po projekto finansavimo pabaigos. Taip APVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.4 p., PAFT 277 p. ir APVA PV 7 ir 10 skyriuje nustatyti reikalavimai bei R. 1303/2013 125 str. 4 a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmai atitinka taikytiną teisę ir 5 d. b p. reikalavimas VI, be kita ko, atlikti veiksmų patikras vietoje.			
4.	(V) EX.54¹⁴⁶ APVA neįsitikino duomenų apie gaunamas pajamas pagrįstumu ir neužtikrino tinkamos audito sekos Atsakomybės ir funkcijų taisyklių¹⁴⁷ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP. 9.8 p., be kita ko, nustatyta, kad JI renka finansų valdymui, tikrinimui, auditui atlikti būtinus duomenis apie projektų įgyvendinimą, užtikrina audito seką, saugo gaunamus ir rengiamus dokumentus, kurių reikia audito sekai užtikrinti. PAFT¹⁴⁸ 235 p., be kita ko, nustatyta, kad jeigu nustatoma, kad pateiktas klaidingai arba nevisiškai užpildytas MP, JI prašo PrV patikslinti MP ir (arba) pateikti trūkstamus dokumentus. MP formos¹⁴⁹ 7.1 p., be kita ko, nustatyta, kad su galutiniu MP JI teikiami atnaujinti grynųjų pajamų skaičiavimai pagal patvirtintą formą.	Audito metu APVA buvo teikta rekomendacija įvertinti projektų Nr. 05.3.2-APVA-V-013-02-0001, Nr. 05.2.1-APVA-R-008-51-0002 ir Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0002 duomenų apie gaunamas pajamas pagrįstumą ir užtikrinti tinkamą audito seką, nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 26 skirsnyje. APVA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, susijusius su projektais Nr. 05.3.2-APVA-V-013-02-0001 ir Nr. 05.3.2-APVA-R-	2025-04-14 APVA įsitikino duomenų apie gautas pajamas įgyvendinant projektą Nr. 05.3.2-APVA-V-013-02-0001 pagrįstumu. 2025-04-16 APVA įsitikino duomenų apie gautas pajamas įgyvendinant projektą Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0002 pagrįstumu. Dėl projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-008-51-0002 atlikti korekciniai veiksmai SEK, pritaikant 5 proc. finansinę korekciją nuo projekto išlaidų sumos, deklaruotos EK.	–

¹⁴² Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

¹⁴³ 2024-03-25 APVA patvirtinto projekto Nr. 05.1.1-APVA-R-007-91-0002 APFP Nr. APFP-003, kurios 4.4 p. nurodyta, kad PrV nėra (nebuvo) reorganizuojamas; 4.5 p. nurodyta, kad PrV teisinė forma nepasikeitė. Be kita ko, APVA PL 7 ir 8 p. nurodė, kad PrV, remdamasis PrV ataskaitos 4.4 ir 4.5 p., laikosi reikalavimų, susijusių su PrV organizacijos tęstinumu ir teisinės formos keitimu, taip pat įvertinta, kad projektas nerizikingas pagal pastabų 1–7 p. Audito metu, patikrinus VĮ Registrų centro viešai skelbiamą informaciją, nustatyta, kad PrV teisinis statusas – „dalyvaujantis reorganizavime“; be to, ten pat nurodyta, kad 2024-02-08 PrV pateikė „Reorganizavimo sąlygas“. AI vertinimu, JI patvirtino APFP Nr. APFP-003, neįsitikinusi PrV pateiktų duomenų teisingumu, t. y. nesivadovavo APVA PV 10 skyriuje nustatytu reikalavimu, be kita ko, įsitikinti, kad APFP pateikta informacija yra teisinga.

¹⁴⁴ 2016-06-28 projekto sutarties Nr. 05.3.2-APVA-V-013-01-0014 1 priedo 7.1 p. nustatyta, kad APFP teikiamos kasmet, per 30 dienų nuo kalendorinių metų pabaigos. Audito metu nustatyta, kad APFP Nr. APFP-007 PrV pateikė 2024-01-11, nors APFP turėjo būti pateikta iki 2023-01-30, o APVA priminimus dėl APFP pateikimo PrV išsiuntė el. paštu 2023-10-23, 2023-12-07 ir 2024-01-11. AI vertinimu, APVA PrV priminimus apie APFP pateikimą siuntė nesilaikydama APVA PV 10 skyriuje nustatytų terminų ir, PrV laiku nepateikus APFP, neinicijavo pažeidimo nustatymo ir tyrimo procedūros, kaip tai numatyta APVA PV.

¹⁴⁵ Audito metu nustatyta, kad APVA neatliko projektų Nr. 05.1.1-APVA-R-007-91-0002 ir Nr. 05.2.1-APVA-R-008-91-0003 PPV po projekto finansavimo pabaigos, kaip tai nustatyta APVA PV 7 skyriuje. Be kita ko, LR finansų ministerija 2024-07-09 el. paštu pateikė APVA PPV po projektų finansavimo pabaigos atrinktų projektų sąrašą, kuriame minėti projektai yra įtraukti, tačiau PPV APVA neatliko. AI vertinimu, APVA, neatlikusi projektų PPV po projekto finansavimo pabaigos, neužtikrino PAFT 277 p. ir PV 10 skyriaus nuostatų įgyvendinimo.

¹⁴⁶ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

¹⁴⁷ Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.

¹⁴⁸ Redakcijos, galiojusios nuo 2023-10-31 iki 2024-07-30.

¹⁴⁹ Patvirtinta PAFT 6 priedu, redakcijos galiojusios nuo 2023-10-31 iki 2024-07-30.

2023–2024 m. valstybinio audito metu APVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹¹⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Grynųjų pajamų skaičiavimo metodikos¹⁵⁰ 39.3 p., be kita ko, nustatyta, kad kartu su galutiniu MP PrV II turi pateikti atnaujintą priedą apie gaunamas pajamas, kuriame turi būti pateikta informacija apie projekto įgyvendinimo metu faktiškai gautas grynąsias pajamas (projekto veiklos išlaidas ir veiklos pajamas). Audito metu nustatyta¹⁵¹, kad APVA, tikrindama su galutiniais MP teiktus priedus apie gaunamas pajamas, neįsitikino¹⁵², ar šiuose prieduose nurodyti duomenys teisingi ir pagrįsti dokumentais, nesikreipė¹⁵³ į PrV dėl pateiktų duomenų tikslinimo ar trūkstamų dokumentų pateikimo bei neužtikrino tinkamos audito sekos. Taip APVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 ir 9.8 p., PAFT 235 p., Grynųjų pajamų skaičiavimo metodikos 39.3 p. ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, ir 4 d. d p. reikalavimas, pagal kurį VI nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 str. g p. reikalavimų.	014-81-0002, atitinkamas rekomendacijų dalis įgyvendino.		

Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros Kokybės ir rizikų valdymo skyriaus koordinatore Šarūnė Raškevičiūtė

Mob. +370 602 84873, el. p. sarune.raskeviciute@apva.lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė

¹⁵⁰ Redakcija, galiojanti nuo 2022-02-08.

¹⁵¹ Projektuose Nr. 05.3.2-APVA-V-013-02-0001, Nr. 05.2.1-APVA-R-008-51-0002 ir Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0002 vertinti priedai apie gaunamas pajamas. Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

¹⁵² APVA nepateikė AI: 1) dalies dokumentų, pagrindžiančių projekto Nr. 05.3.2-APVA-V-013-02-0001 priede apie gaunamas pajamas nurodytus duomenis (pvz., 2022-2023 m. faktiškai išmokėtą DU, 2023 m. faktiškai patirtas elektros, dujų ir kitas išlaidas, priede nurodytus įkainius ir kt.); 2) dokumentų, pagrindžiančių projekto Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-51-0002 priede apie gaunamas pajamas nurodytus duomenis (pvz., 2019-2023 m. faktiškai patirtas išlaidas ir faktiškai gautas pajamas); 3) vertinimo, kaip įsitikino, kad projekto Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0002 įgyvendinimo metu nebuvo gauta grynųjų pajamų, atsižvelgiant į PrV pateiktus dokumentus apie projekto veiklos išlaidas ir veiklos pajamas. AI vertinimu, APVA neužtikrino tinkamo prieduose apie gautas pajamas nurodytų duomenų vertinimo ir tinkamos audito sekos.

¹⁵³ APVA nepateikė AI dokumentų, įrodančių, kad vertindama su galutiniais MP pateiktus priedus apie gautas pajamas kreipėsi į PrV prašydama patikslinti šiuose prieduose nurodytus neteisingus ar netikslius duomenis, pateikti trūkstamus dokumentus (pvz., projekto Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0002 priede apie gautas pajamas pateikiama informacija tik apie 2022 m. patirtas išlaidas ir gautas pajamas, tačiau audito metu APVA pateikė AI PrV ataskaitas, kuriose nurodoma informacija ir apie 2019-2020 m., t. y. šiame priede nurodyti duomenys neatitinka pateiktų dokumentų. APVA nepateikė AI dokumentų, įrodančių, kad kreipėsi į PrV prašydama papildyti šį priedą trūkstamais duomenimis. Taip pat APVA 2025-03-28 el. laiške AI nurodė, kad šiame priede yra techninių klaidų, tačiau nepateikė dokumentų, įrodančių, kad kreipėsi į PrV prašydama jas ištaisyti).

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
13 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.4 Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą VPĮ¹⁵⁵ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdančiam subjektui būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. 17 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 45 str. 1 d. 3 p., be kita ko, nustatyta, kad PO laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka PD nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus. PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos ir turi būti proporcingi. 47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką.	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA 2024-10-24 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus, gavus informaciją apie veiksmus. Įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	2024-10-24 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	2024-10-31

¹⁵⁴ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

¹⁵⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2020-03-19 iki 2020-06-30.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	88 str. 1 d. nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiekius, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti¹⁵⁶. Kvalifikacijos metodikos¹⁵⁷ 8.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi siekti, kad PD būtų nustatomi geriausiai konkurenciją užtikrinantys kvalifikacijos reikalavimai. 8.4 p., be kita ko, nustatyta, kad keliama kvalifikacijos reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu, proporcingi pirkimo objektui, tikslūs, aiškūs. Audito metu nustatyta¹⁵⁸, kad PO, vykdydama VŠP¹⁵⁹: 1) laimėtoju nustatė tiekėją, kuris neatitiko¹⁶⁰ PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo; 2) PD nustatė konkurenciją dirbtinai ribojantį ir neproporcingą, Kvalifikacijos metodikos neatitinkantį¹⁶¹ kvalifikacijos reikalavimą;			

¹⁵⁶ Kasacinio teismo pažymėta, kad PO draudžiama riboti tiek jungtinę veiklą, tiek subrangą. PO PD negali nustatyti sąlygų, ribojančių subrangą, o gali tik iš tiekėjų reikalauti išviešinti subrangovus (LAT nutartys, priimtos civilinėse bylose Nr. 3K-3-43/2012 ir Nr. 3K-3-415/2013). Vadovaujantis LAT formuojama praktika, tas pats ūkio subjektas gali būti nurodytas skirtingų tiekėjų pasiūlymuose kaip subtiekių. Taip pat tiekėjas, pateikęs pasiūlymą savarankiškai, ar pirkime dalyvaujantis jungtinės veiklos pagrindu, gali būti kitos įmonės, pateikęs pasiūlymą tame pačiame pirkime, subtiekiu, išskyrus tuos atvejus, kai turima pagrįstų įrodymų, kad toks ūkio subjektų elgesys turėtų būti kvalifikuojamas kaip draudžiamas susitarimas (pvz., LAT 2018-03-29 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-112-690/2018). Pažymėtina, kad šia LAT suformuota praktika vadovaujasi ir LVAT, spręsdamas ginčus dėl analogiškos nuostatos netinkamumo (pvz., LVAT 2024-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-325-662/2024).

¹⁵⁷ Redakcija, galiojusi nuo 2017-07-01 iki 2020-12-31.

¹⁵⁸ Projekte Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 tikrintas MP Nr. MP005, kurio vertė 4 770 335,67 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹⁵⁹ Tarptautinis atviro konkurso būdu vykdytas „Lentvario geležinkelio pervažos rekonstrukcija ir tunelio valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 4707 Grigiškės–Lentvaris–Dobrovolė 4,95 km nauja statyba“ pirkimas Nr. 485821, paskelbtas 2020-05-07.

¹⁶⁰ PD 29.1 p. nustatytas reikalavimas tiekėjui būti atestuojamam ypatingų statinių kategorijoje, pogrupiuose „Keliai“, „Gatvės“, „Kiti transporto statiniai“, „Geležinkelio kelias“. Ten pat nustatyta, kad tiekėjas turi turėti **bendrųjų** statybos darbų sritis (išskyrus: jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimas; užtvankų supylimas; kiti panašaus profilio darbai). Audito metu įvertintas VŠP laimėjusio tiekėjo atestatas Nr. 2163, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas turi visas bendrųjų statybos darbų sritis, išskyrus fasadų šiltinimą. STR 1.06.01:2016 (aktuali redakcija, galiojusi nuo 2018-07-01 iki 2021-10-31) 1 priedo 1 p., be kita ko, nustatyta, kad **bendrieji statybos darbai** skirstomi į: **žemės darbai** (statybos sklypo reljefo tvarkymas, pamatų duobių, iškasų, tranšėjų kasimas ir užpylimas; pylimų supylimas; kanalų ir griovių kasimas bei jų tvirtinimas; kasimo ir užpylimo darbai sausavimo ir drėkinimo sistemoms įrengti; jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimas; užtvankų supylimas; kiti panašaus profilio darbai); **statybinių konstrukcijų** statyba ir montavimas; hidroizoliacija; stogų įrengimas; **apdailos darbai***; kiti panašaus profilio darbai). Ten pat 2 p. nustatyta, kad apdailos darbai – tai baigiamųjų statybos darbų rūšys: grindų įrengimas, galutinis grindų dangų įrengimas (šlifavimas, lakavimas, kiliminių ir kt. grindų dangų klojimas), langų ir durų blokų montavimas, tinkavimas, dažymas, apmušalų klijavimas, paviršių apdaila plytelėmis, **fasadų**, pertvarų, lubų, grindų įrengimas iš plokščių, atitvarų **apšiltinimas**, technologinių vamzdinių ir įrenginių dažymas; kitos panašaus profilio baigiamųjų statybos darbų rūšys. Atsižvelgiant į tai, kad PD 29.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjui būti atestuojamam bendrųjų statybos darbų srityje, o „fasadų šiltinimas“ nėra nurodytas prie reikalavime išdėstytų išimčių, vertinama, kad pagal minėtą PD reikalavimą tiekėjai turėjo turėti visas bendrųjų statybos darbų sritis, įskaitant ir fasadų šiltinimą. Kadangi VŠP laimėjusiam tiekėjui nėra suteikta teisė atlikti fasadų šiltinimo darbus, vertinama, kad laimėjusiu nustatytas tiekėjas, kuris neatitiko PD 29.1 p. nustatyto kvalifikacijos reikalavimo.

¹⁶¹ Audito metu nustatyta, kad PD 29.1 p. nustatytas reikalavimas apima visas bendrųjų statybos darbų sritis, išskyrus nurodytas išimtis (t. y. jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimą; užtvankų supylimą; kitus panašaus profilio darbus), todėl vertinama, kad pagal PD 29.1 p. reikalavimą tiekėjai turėjo būti atestuoti visose bendrųjų darbų srityse, tarp kurių ir apdailos darbų srityse: grindų įrengimas, galutinis grindų dangų įrengimas (šlifavimas, lakavimas, kiliminių ir kt. grindų dangų klojimas), langų ir durų blokų montavimas, tinkavimas, dažymas, apmušalų klijavimas, paviršių apdaila plytelėmis ir kt., kurios nėra susijusios su pirkimo objektu. Atsižvelgiant į tai, kad PD gali būti nustatomi tik būtini ir su pirkimo objektu susiję tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai, vertinama, kad PO, atsižvelgdama į pirkimo objektą, PD turėjo nurodyti tik tas bendrųjų statybos darbų sritis, kurios susijusios su pirkimo objektu, arba neaktualias darbų sritis PD nurodyti prie išimčių. Kadangi PD 29.1 p. nustatytu kvalifikacijos reikalavimu buvo reikalaujama tiekėjams būti atestuotiems su pirkimo objektu nesusijusiose bendrųjų statybos darbų srityse, kvalifikacijos reikalavimas laikytinas neproporcingu pirkimo objektui ir dirbtinai ribojančiu tiekėjų konkurenciją.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	3) PD nustatė sąlygą, nepagrįstai ribojančią ¹⁶² subrangovų pasitelkimą. Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d. ir 3 d., 45 str. 1 d. 3 p., 47 str. 1 d. ir 7 d., Kvalifikacijos metodikos 8.3 ir 8.4 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 11, 13 ir 14 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (16 284 159,66 Eur ¹⁶³ su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 4 071 039,92 Eur ¹⁶⁴ su PVM.			
2.	(V) EX.5 Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą VPJ ¹⁶⁵ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. 17 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 45 str. 1 d. 3 p., be kita ko, nustatyta, kad PO laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka PD nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus. PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos ir turi būti proporcingi. 47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką. 88 str. 1 d. nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiekejus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti ¹⁶⁶ .	Rekomendacija neteikiama, nes 2024-10-24 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus CPVA veiksmai, gavus informaciją veiksmus. apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		2024-10-31

¹⁶² PD 50 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas, teikdamas pasiūlymą kaip atskiras tiekėjas ar tiekėjų grupės partneris (jungtinės veiklos sutarties šalis), kitame pasiūlyme toje pačioje pirkimo dalyje nebegali būti subtiekeju. PD II tomo „Konkrečiosios sutarties sąlygos“ 4.4.4 p., be kita ko, nustatyta, kad papildomai pasitelkiamu subtiekeju negali būti viešojo pirkimo dalyvis ar pasiūlymą viešajame pirkime teikusias ūkio subjektų grupės partneris. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad PD nustatyti nepagrįsti ribojimai tiekėjui/jungtinės veiklos partneriui dalyvauti pirkime kito tiekėjo subrangovu ne tik pasiūlymų pateikimo metu, bet ir būti papildomai pasitelkiamu subrangovu sutarties įgyvendinimo metu.

¹⁶³ 2020-09-15 sutarties Nr. S-1230 suma, susijusi su projekto Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 išlaidų suma, deklaruota EK.

¹⁶⁴ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP005 yra 1 173 146,55 Eur.

¹⁶⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2020-03-19 iki 2020-06-30.

¹⁶⁶ Kasacinio teismo pažymėta, kad PS draudžiama riboti tiek jungtinę veiklą, tiek subrangą. PS PD negali nustatyti sąlygų, ribojančių subrangą, o gali tik iš tiekėjų reikalauti išviešinti subrangovus (LAT nutartys, priimtos civilinėse bylose Nr. 3K-3-43/2012 ir Nr. 3K-3-415/2013). Vadovaujantis LAT formuojama praktika, tas pats ūkio subjektas gali būti nurodytas skirtingų tiekėjų pasiūlymuose kaip subtiekejas. Taip pat tiekėjas, pateikęs pasiūlymą savarankiškai, ar pirkime dalyvaujantis jungtinės veiklos pagrindu, gali būti kitos įmonės, pateikusias pasiūlymą tame pačiame pirkime, subtiekeju, išskyrus tuos atvejus, kai turima pagrįstų įrodymų, kad toks ūkio subjektų elgesys turėtų būti kvalifikuojamas kaip draudžiamas susitarimas (pvz., LAT 2018-03-29 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-112-690/2018). Pažymėtina, kad šia LAT suformuota praktika vadovaujasi ir LVAT, spręsdamas ginčus dėl analogiškos nuostatos netinkamumo (pvz., LVAT 2024-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-325-662/2024).

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Kvalifikacijos metodikos¹⁶⁷ 8.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi siekti, kad PD būtų nustatomi geriausiai konkurenciją užtikrinantys kvalifikacijos reikalavimai. 8.4 p., be kita ko, nustatyta, kad keliama kvalifikacijos reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu, proporcingi pirkimo objektui, tikslūs, aiškūs. Audito metu nustatyta¹⁶⁸, kad PO, vykdydama VŠP¹⁶⁹: 1) laimėtoju nustatė tiekėją, kuris neatitiko¹⁷⁰ PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo; 2) PD nustatė konkurenciją dirbtinai ribojantį ir neproporcingą, Kvalifikacijos metodikos neatitinkantį¹⁷¹ kvalifikacijos reikalavimą; 3) PD nustatė sąlygą, nepagrįstai ribojančią¹⁷² subrangovų pasitelkimą;			

¹⁶⁷ Redakcija, galiojusi nuo 2017-07-01 iki 2020-12-31.

¹⁶⁸ Projekte Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 tikrintas MP Nr. MP005, kurio vertė 4 770 335,67 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹⁶⁹ Tarptautinis atviro konkurso būdu vykdytas „Lentvario geležinkelio pervažos rekonstrukcija ir tunelio valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 4707 Grigiškės–Lentvaris–Dobrovolė 4,95 km nauja statyba“ pirkimas Nr. 485821, paskelbtas 2020-05-07.

¹⁷⁰ PD 29.1 p. nustatytas reikalavimas tiekėjui būti atestuotam ypatingų statinių kategorijoje, pograpiuose „Keliai“, „Gatvės“, „Kiti transporto statiniai“, „Geležinkelio kelias“. Ten pat nustatyta, kad tiekėjas turi turėti **bendrųjų** statybos darbų sritis (išskyrus: jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimas; užtvankų supylimas; kiti panašaus profilio darbai). Audito metu įvertintas VŠP laimėjusio tiekėjo atestatas Nr. 2163, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas turi visas bendrųjų statybos darbų sritis, išskyrus fasadų šiltinimą. STR 1.06.01:2016 (aktuali redakcija, galiojusi nuo 2018-07-01 iki 2021-10-31) 1 priedo 1 p., be kita ko, nustatyta, kad **bendrieji statybos darbai** skirstomi į: **žemės darbai** (statybos sklypo reljefo tvarkymas, pamatų duobių, iškasų, tranšėjų kasimas ir užpylimas; pylimų supylimas; kanalų ir griovių kasimas bei jų tvirtinimas; kasimo ir užpylimo darbai sausinimo ir drėkinimo sistemoms įrengti; jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimas; užtvankų supylimas; kiti panašaus profilio darbai); **statybinių konstrukcijų** statyba ir montavimas; hidroizoliacija; stogų įrengimas; **apdailos darbai***; kiti panašaus profilio darbai). Ten pat 2 p. nustatyta, kad apdailos darbai – tai baigiamųjų statybos darbų rūšys: grindų įrengimas, galutinis grindų dangų įrengimas (šlifavimas, lakavimas, kiliminių ir kt. grindų dangų klojimas), langų ir durų blokų montavimas, tinkavimas, dažymas, apmušalų klijavimas, paviršių apdaila plytelėmis, **fasadų**, pertvarų, lubų, grindų įrengimas iš plokščių, atitvarų **apšiltinimas**, technologinių vamzdinių ir įrenginių dažymas; kitos panašaus profilio baigiamųjų statybos darbų rūšys. Atsižvelgiant į tai, kad PD 29.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjui būti atestuotam bendrųjų statybos darbų srityje, o „fasadų šiltinimas“ nėra nurodytas prie reikalavime išdėstytų išimčių, vertinama, kad pagal minėtą PD reikalavimą tiekėjai turėjo turėti visas bendrųjų statybos darbų sritis, įskaitant ir fasadų šiltinimą. Kadangi VŠP laimėjusiam tiekėjui nėra suteikta teisė atlikti fasadų šiltinimo darbus, vertinama, kad laimėjusiu nustatytas tiekėjas, kuris neatitiko PD 29.1 p. nustatyto kvalifikacijos reikalavimo.

¹⁷¹ Audito metu nustatyta, kad PD 29.1 p. nustatytas reikalavimas apima visas bendrųjų statybos darbų sritis, išskyrus nurodytas išimtis (t. y. jūros ir vidaus vandens telkinių dugno gilinimą; užtvankų supylimą; kitus panašaus profilio darbus), todėl vertinama, kad pagal PD 29.1 p. reikalavimą tiekėjai turėjo būti atestuoti visose bendrųjų darbų srityse, tarp kurių ir apdailos darbų srityse: grindų įrengimas, galutinis grindų dangų įrengimas (šlifavimas, lakavimas, kiliminių ir kt. grindų dangų klojimas), langų ir durų blokų montavimas, tinkavimas, dažymas, apmušalų klijavimas, paviršių apdaila plytelėmis ir kt., kurios nėra susijusios su pirkimo objektu. Atsižvelgiant į tai, kad PD gali būti nustatomi tik būtini ir su pirkimo objektu susiję tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai, vertinama, kad PO, atsižvelgdama į pirkimo objektą, PD turėjo nurodyti tik tas bendrųjų statybos darbų sritis, kurios susijusios su pirkimo objektu, arba neaktualias darbų sritis PD nurodyti prie išimčių. Kadangi PD 29.1 p. nustatytu kvalifikacijos reikalavimu buvo reikalaujama tiekėjams būti atestuotiesiems su pirkimo objektu nesusijusiose bendrųjų statybos darbų srityse, kvalifikacijos reikalavimas laikytinas neproporcingu pirkimo objektui ir dirbtinai ribojančiu tiekėjų konkurenciją.

¹⁷² PD 50 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas, teikdamas pasiūlymą kaip atskiras tiekėjas ar tiekėjų grupės partneris (jungtinės veiklos sutarties šalis), kitame pasiūlyme toje pačioje pirkimo dalyje nebegali būti subtiekieju. PD II tomo „Konkrečiosios sutarties sąlygos“ 4.4.4 p., be kita ko, nustatyta, kad papildomai pasitelkiamu subtiekieju negali būti viešojo pirkimo dalyvis ar pasiūlymą viešajame pirkime teikusias ūkio subjektų grupės partneris. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad PD nustatyti nepagrįsti ribojimai tiekėjui/jungtinės veiklos partneriui dalyvauti pirkime kito tiekėjo subrangovu ne tik pasiūlymų pateikimo metu, bet ir būti papildomai pasitelkiamu subrangovu sutarties įgyvendinimo metu.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d. ir 3 d., 45 str. 1 d., 47 str. 1 d. ir 7 d., Kvalifikacijos metodikos 8.3 ir 8.4 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 11, 13 ir 14 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (439 090,32 Eur¹⁷³ su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 109 772,58 Eur¹⁷⁴ su PVM.			
3.	(V) EX.6 Pakeitus esmines pirkimo sąlygas, VŠP nebuvo nutrauktas ir paskelbtas iš naujo, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą, nesilaikyta atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūros VPJ¹⁷⁵ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. 17 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 29 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminarijos sutarties) sudarymo PO turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti 78 str. 5 d. 2 p., be kita ko, nustatyta, kad atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūrose dalyvauja preliminariją sutartį sudarę tiekėjai. 78 str. 6 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO vykdydama atnaujintą tiekėjų varžymąsi kvietime pateikti pasiūlymą, be kitos informacijos, turi nurodyti reikalavimą tiekėjui patvirtinti, kad EBVPD nurodyta informacija, kuri pateikta PO, teikiant pasiūlymą dėl preliminariosios sutarties sudarymo, yra nepasikeitusi, arba, jei pasikeitusi, pateikti aktualią informaciją. 88 str. 1 d. nustatyta, kad PO turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokiai pirkimo sutarties daliai ir kokius subtiekejus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti¹⁷⁶.	Rekomendacija neteikiama, nes 2024-07-23 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus CPVA veiksmai, gavus informaciją veiksmus. apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		2024-10-31

¹⁷³ 2020-09-16 sutarties Nr. T1E-7 suma, susijusi su projekto Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 išlaidų suma, deklaruota EK.

¹⁷⁴ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP005 yra 18 272,16 Eur.

¹⁷⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2018-01-01 iki 2018-12-31.

¹⁷⁶ Kasacinio teismo pažymėta, kad PO draudžiama riboti tiek jungtinę veiklą, tiek subrangą. PO PD negali nustatyti sąlygų, ribojančių subrangą, o gali tik iš tiekėjų reikalauti išviešinti subrangovus (LAT nutartys, priimtos civilinėse bylose Nr. 3K-3-43/2012 ir Nr. 3K-3-415/2013). Vadovaujantis LAT formuojama praktika, tas pats ūkio subjektas gali būti nurodytas skirtingų tiekėjų pasiūlymuose kaip subtiekęjas. Taip pat tiekėjas, pateikęs pasiūlymą savarankiškai, ar pirkime dalyvaujantis jungtinės veiklos pagrindu, gali būti kitos įmonės, pateikęs pasiūlymą tame pačiame pirkime, subtiekęju, išskyrus tuos atvejus, kai turima pagrįstų įrodymų, kad toks ūkio subjektų elgesys turėtų būti kvalifikuojamas kaip draudžiamas susitarimas (pvz., LAT 2018-03-29 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-112-690/2018). Pažymėtina, kad šia LAT suformuota praktika vadovaujasi ir LVAT, spręsdamas ginčus dėl analogiškos nuostatos netinkamumo (pvz., LVAT 2024-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-325-662/2024).

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta¹⁷⁷, kad PO, vykdydama VŠP¹⁷⁸: 1) pakeitė¹⁷⁹ esmines PD sąlygas taip, jog po atliktų pakeitimų VŠP galėtų dalyvauti daugiau tiekėjų, tačiau VŠP nenutraukė ir nepaskelbė jo iš naujo¹⁸⁰; 2) PD nustatė sąlygą, nepagrįstai ribojančią¹⁸¹ subrangovų pasitelkimą;			

¹⁷⁷ Projekte Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 tikrintas MP Nr. MP005, kurio vertė 4 770 335,67 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹⁷⁸ Tarptautinis atviro konkurso būdu vykdytas „Investicinių projektų statybos darbų techninė priežiūra, II etapas“ pirkimas Nr. 363292, paskelbtas 2018-01-25, ir atnaujinto varžymosi būdu vykdytas „Investicinių projektų statybos darbų techninė priežiūra, II etapas (17.1 dalis)“ pirkimas Nr. 514287, kvietimas išsiųstas 2020-10-07.

¹⁷⁹ 2018-02-14 CVP IS pranešimu Nr. 5914556 ir 2018-02-19 CVP IS pranešimu Nr. 5922054 buvo gautos tiekėjų pretenzijos, kuriose nurodyta, kad PD 30.1 p. ir 30.2 p. nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai yra neproporcingi pirkimo objektui ir dirbtinai ribojantys konkurenciją. 2018-02-20 PO išnagrinėjusi pretenzijas priėmė sprendimą nustatyti mažesnes PD 30.1 p. ir 30.2 p. nurodytų kvalifikacinių reikalavimų reikšmes: PD 30.1 p. „Tiekėjo, tiekėjų grupės partnerių kartu vidutinės metinės veiklos, susijusios su techninės priežiūros paslaugomis (užsienio tiekėjams – lygiaverčiuose), pajamos per paskutinius 3 finansinius metus arba per laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos <...> turi būti ne mažesnės kaip 26 600 Eur be PVM“ (buvo 206 612,00 Eur be PVM); PD 30.2 p. „Tiekėjo, tiekėjų grupės partnerių kartu per paskutinius 3 metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos arba per laiką nuo įregistravimo dienos <...> bent vienos tinkamai įvykdytos (ir) ar vykdomos* techninės priežiūros sutarties suma (dalyvavimo sutartyje dalis, jei sutartis jungtinės veiklos pagrindu) ypatingų statinių grupei priskiriamuose statiniuose (užsienio lygiaverčiuose statiniuose) turi būti ne mažesnė kaip 15 900,00 Eur be PVM“ (buvo 123 967,00 Eur be PVM). Be kita ko, PO, atsakiusi į tiekėjų 2018-02-23 CVP IS pranešimu Nr. 5936013 pateiktus klausimus, patikslino PD 10 pr. 35 p., nurodant: „Per 10 (dešimt) darbo dienų po pagrindinės pirkimo sutarties pasirašymo tiekėjas, <...> privalo savo sąskaita apsidrausti statinio statybos techninio priežiūrėtojo civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu <...> draudimo suma, kuri turi sudaryti 10% pagrindinės pirkimo sutarties statybos montavimo darbų vertės be PVM, bet ne mažiau kaip 43 300 Eur draudimo suma <...>“. Atsakiusi į 2018-03-06 CVP IS pranešimu Nr. 5965882 pateiktus klausimus, PO patikslino PD 42 p., nurodant: „Tiekėjas kartu su pasiūlymu privalo pateikti pasiūlymo galiojimą užtikrinantį dokumentą – banko garantiją arba draudimo bendrovės laidavimą elektronine forma<...> kurioje pasiūlymas turi būti užtikrinamas ne mažesnei negu 10 600 Eur sumai. <...>“.

¹⁸⁰ PO, atlikusi PD 30.1 p., 30.2 p. pakeitimus, pratęsė tik pasiūlymų pateikimo terminą iki 2018-03-22. Vertinama, kad šiais ir kitais pastebėjime minimais PD pakeitimais buvo pakeistos esminės pirkimo sąlygos taip, kad po atliktų pakeitimų daugiau tiekėjų galėtų dalyvauti pirkime, todėl VŠP turėjo būti nutrauktas ir paskelbtas iš naujo, kad apie šiuos pakeitimus būtų tinkamai informuoti ir prie pirkimo neprisijungę tiekėjai. LAT praktikoje išaiškinta, kad „Paskelbto viešojo PD negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai PO apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti PD turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-177-916/2016). LAT praktikoje taip pat išaiškinta, kad „Perkančiosios organizacijos, laikydamosi iš skaidrumo principo išplaukiančio imperatyvo nekeisti pirkimo sąlygų, per visą viešojo pirkimo procedūrą privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų, nepriklausomai nuo to, kad sąlygų modifikavimu siekiama ištaisyti jų ydingumą, nes priešingu atveju ji VPĮ įtvirtintą reguliavimą pažeidžia du kartus: tiek iš pradžių nustatydama neteisėtas pirkimo sąlygas, tiek vėliau jas neteisėtai keisdama“ (LAT 2017-02-14 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-23-248/2017). ESTT praktikoje nurodoma, kad leidžiama atlikti tam tikrus pirkimo sąlygų pakeitimus, tačiau atitinkami pakeitimai neturi būti tokie esminiai, kurie pritrauktų potencialių dalyvių, kurie jei šių pakeitimų nebūtų padaryta, nebūtų galėję pateikti pasiūlymo (ESTT 2017-04-05 sprendimas byloje Nr. C-298/15). Vertinama, kad pakeitus esmines pirkimo sąlygas (kvalifikacinius reikalavimus, užtikrinimo sumos sumažinimo) taip, kad galėtų atsirasti daugiau potencialių dalyvių, apie tokį pirkimo sąlygų pakeitimą turėtų būti paskelbiama taip, jog apie šį sprendimą sužinotų ne tik prie atitinkamo pirkimo prisijungę (priėmę kvietimus) dalyviai, bet visi potencialūs tiekėjai – tiek atitinkantys pradinę ir pakeistą viešojo pirkimo sąlygų redakciją ar jų neatitinkantys. Taip visiems tiekėjams būtų sudaromos vienodos prielaidos dalyvauti pirkime. Todėl tik pasiūlymų pateikimo termino pratęsimas šiuo atveju nėra pakankamas užtikrinti tiekėjų lygiateisiškumui, kadangi pakeistų pirkimo sąlygų CVP IS nemato prie pirkimo neprisijungę tiekėjai, kurie galimai nusprendė nedalyvauti (nepriimti kvietimo) pirkime po susipažinimo su pirminėmis (nepakeistomis) pirkimo sąlygomis.

¹⁸¹ PD 52 p., be kita ko, nustatyta, kad bet kuris fizinis ar juridinis **asmuo, teikdamas pasiūlymą kaip atskiras tiekėjas ar tiekėjų grupės partneris** (jungtinės veiklos sutarties šalis), **kitame pasiūlyme nebegali būti subtiekeju**. PD 33 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, neatsižvelgiant į ryšio su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad PD 52 p. nepagrįstai riboja tiekėjų galimybę jau teikiant pasiūlymą sutarties vykdymui pasitelkti ir pasiūlyme subtiekejais nurodyti kitus tiekėjus ar susivienijusių bendrai veiklai asmenų grupės partnerius, nors PD 2 priede pirkimo vykdytojas žinomus subtiekejus sutarties vykdymui nurodo išviešinti ir atitinkamus pagrindžiamuosius dokumentus pateikti kartu su pasiūlymu.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	3) nesilaikė¹⁸² atnaujinto varžymosi vykdymo procedūros. Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d., 3 d., 29 str. 3 d., 78 str. 5 d. 2 p. ir 6 d. 1 p., reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę¹⁸³. Vadovaujantis EK FK gairių 1, 9 ir 13 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (934,89 Eur¹⁸⁴ su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 233,72 Eur¹⁸⁵ su PVM.			
4.	(V) EX.8 Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintys subrangovai Atsakomybės ir funkcijų taisyklių¹⁸⁶ 2.31 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto tinkamos finansuoti išlaidos – projekto išlaidos (arba jų dalis), kurios atitinka projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus nustatančių ES ir nacionalinių teisės aktų nuostatas. PAFT¹⁸⁷408 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. CK¹⁸⁸6.200 str. 1 d. nustatyta, kad šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai. 6.205 str., be kita ko, nustatyta, kad sutarties nevykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas. SĮ¹⁸⁹18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę atestuoti juridiniai asmenys. Rangos sutarties¹⁹⁰ 5.2 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas privalo užtikrinti, kad jis ir bet kurie asmenys, veikiantys jo vardu, yra gavę visus būtinus leidimus, kvalifikacijos atestacijos pažymėjimus ar kitokius dokumentus, leidžiančius užsiimti sutartyje nustatyta veikla, kuri yra rangovo įsipareigojimų pagal sutartį dalis. Ten pat 5.23 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas pateikia būsimąjo subrangovo kvalifikaciją pagrindžiančius	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į kompetentingos nacionalinės institucijos paaiškinimą dėl paprastojo remonto darbų ir atestatų (ne)privalomumo, nesutinka su audito institucijos pastebėjimais ta apimtimi. Taip pat vadovaujančioji institucija laikosi pozicijos, kad atvejais, kai atestatai buvo privalomi, o jų neturint buvo pažeisti statybas reglamentuojantys teisės aktai, tačiau nebuvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai – finansinės pataisos nėra taikomos, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos biudžetui nebuvo padaryta žala (tokia vadovaujančiosios institucijos pozicija išdėstyta ir Europos Komisijai raštu ir el. paštu). Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	–

¹⁸² 2018-06-26 preliminarioji pirkimo sutartis Nr. S-400 buvo sudaryta su 8 tiekėjais. Remiantis 2020-10-07 CVP IS pranešimu Nr. 8790283, kvietimas pateikti pasiūlymus išsiųstas 7 tiekėjams, su kuriais buvo sudaryta preliminarioji sutartis (t. y. vienam tiekėjui nebuvo išsiųstas kvietimas pateikti pasiūlymą). Taip pat, įvertinus kvietimo pateikti pasiūlymą turinį, nustatyta, kad jame nėra nurodytas reikalavimas tiekėjams patvirtinti, kad EBVPD nurodyta informacija, kuri buvo pateikta PO, teikiant pasiūlymą dėl preliminariosios sutarties sudarymo, yra nepasikeitusi, arba, jei pasikeitusi, pateikti aktualią informaciją, kaip tai numatyta VPĮ 78 str. 6 d. 1 p.

¹⁸³ CPVA nebuvo atlikusi paskesnės VŠP Nr. 514287 patikros iki AI atliko audituojamo MP atranką.

¹⁸⁴ 2020-10-26 sutarties Nr. T1E-10 suma, susijusi su projekto Nr. 06.2.1-TID-V-508-01-0009 išlaidų suma, deklaruota EK.

¹⁸⁵ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP005 yra 45,98 Eur.

¹⁸⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2021-02-12 iki 2021-11-01.

¹⁸⁷ Redakcija, galiojusi 2021-04-27 iki 2022-11-10.

¹⁸⁸ Redakcija, galiojusi 2021-07-15 iki 2021-07-30.

¹⁸⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-11-01.

¹⁹⁰ 2021-10-20 statybos rangos sutartis Nr. V5-D12 sudaryta, įvykdžius supaprastintą atviro konkurso būdu pirkimą „Lietuvos aviacijos muziejaus pastato Veiverių g. 132, Kaune, rekonstravimo statybos rangos darbai“ (pirkimas Nr. 556381, paskelbtas 2021-07-16).

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	dokumentus ir dokumentus, įrodančius, kad nėra pašalinimo pagrindų, o užsakovas, prieš patvirtindamas tokį keitimą, įsitikina, kad busimas subrangovas juos atitinka. Audito metu nustatyta ¹⁹¹ , kad, dalį rangos darbų vykdė subrangovai, neturintys tokios teisės ¹⁹² . Taip PrV nesilaikė PAFT 408 p., CK 6.200, 6.205 str., SJ 18 str. 2 d reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 596 342,39 Eur ¹⁹³ su PVM (592 844,61 Eur tiesioginių ir 3 497,78 Eur netiesioginių išlaidų).			
5.	(V) EX-10 Neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos PAFT ¹⁹⁴ 338 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV po projekto finansavimo pabaigos turi užtikrinti investicijų tęstinumą. 338.3 p. nustatyta, kad PrV negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba įgyvendinimo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams. Projekto sutarties ¹⁹⁵ 2.1 p. nustatyta, kad PrV įsipareigoja įgyvendindamas projektą pasiekti sutarties 1 priede nurodytą projekto tikslą ¹⁹⁶ , uždavinius ¹⁹⁷ ir rezultatus ¹⁹⁸ . 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad PAFT ir vėlesni jų pakeitimai yra sutarties sąlygos.	Rekomendacija neteikiama, nes 2025-01-09 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus CPVA veiksmai, gavus informaciją veiksmus. apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

¹⁹¹ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-V-304-01-0021 tikrintas MP Nr. MP004, kurio vertė 797 821,13 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

¹⁹² Vadovaujantis statybos leidimu Nr. LRS-21-160824-00086, Lietuvos aviacijos muziejus priklauso kultūros paveldo vietai. Audito metu nustatyta, kad, vadovaujantis statybos darbų žurnalų Nr. 2, Nr. 3 ir Nr. 4 įrašais bei SSVA registro duomenimis, rangos sutarties vykdymo metu rangovo pasitelkti du iš trijų subrangovų neturėjo teisės vykdyti darbų statiniuose, esančiuose kultūros paveldo vietovėje. Taip pat PD 3 priedo lentelėje „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ 3 p., be kita ko, nustatytas reikalavimas tiekėjui pasiūlyti bent po 1 (vieną) kvalifikuotą specialistą, turintį teisę eiti ypatingojo negyvenamojo kultūros paskirties pastato, esančio kultūros paveldo vietovėje, specialiųjų statybos vadovo pareigas, darbo sritis: statinio nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) inžinerinių sistemų įrengimas. Audito metu nustatyta, kad sutarties vykdymo metu tiekėjas pasitelkė pasiūlyme nenurodytus specialistus, t. y. ypatingo negyvenamojo statinio specialiųjų statybos darbų vadovais paskyrė – Va. Vi. ir Au. La. Įvertinus šių specialistų atestatus, nustatyta, kad jiems nėra suteikta teisė eiti pareigas statinyje – ypatingame negyvenamosios kultūros paskirties pastate, *esančiame kultūros paveldo vietovėje; taip pat nustatyta, kad* specialiųjų statybos vadovų atestatuose nėra nurodyta PD 3 priedo 3 p. nustatyta statybos *darbo sritis: statinio nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) inžinerinių sistemų įrengimas*. Atsižvelgiant į tai vertinama, kad naujai pasitelkti subrangovai ir pakeisti specialistai neturėjo atitinkamos kvalifikacijos ir taip nebuvo užtikrintas PAFT 408 p. laikymasis.

¹⁹³ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP004 yra 596 342,39 Eur (592 844,61 Eur tiesioginių ir 3 497,78 Eur netiesioginių išlaidų).

¹⁹⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2023-10-31 iki 2024-02-06.

¹⁹⁵ 2017-03-30 projekto sutartis Nr. 07.1.1-CPVA-V-906-01-0002.

¹⁹⁶ Projekto sutarties 1 priedo 5.3 p., be kita ko, nustatytas projekto tikslas – sudaryti sąlygas švietimo ir neformaliojo ugdymo veiklų plėtrai ir įvairovei (mokymui plaukti ir **nardyti**), sveikai gyvensenai ir laisvalaikiui Klaipėdos mieste, įrengiant naują viešąjį daugiaviečių sveikatingumo centrą su 50 metrų baseinu.

¹⁹⁷ Projekto sutarties 1 priedo 5.3 p., be kita ko, nustatytas projekto uždavinys – pastatyti viešąjį daugiaviečių traukos centrą, skirtą neformaliajam ugdymui (mokymui plaukti, **nardyti**) sveikai gyvensenai ir laisvalaikiui.

¹⁹⁸ Projekto sutarties 1 priedo 5.3 p., be kita ko, nustatyta, kad planuojama pastatyti sveikatingumo centrą, kuriame bus įrengtas 50 metrų baseinas su pakeliamu dugnu, pertvara, technologine įranga ir baldais. Baseine **bus įrengta nardymo šachta**, sveikatingumo zona, pagalbinės komercinės ir administracinės patalpos.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta¹⁹⁹, kad, įgyvendinus projektą, pasikeitė²⁰⁰ veiklos, kuriai buvo skirtos projekto finansavimo lėšos, pobūdis, tikslas ir įgyvendinimo sąlygos, todėl neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos. Taip PrV nesilaikė PAFT 338 ir 338.3 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 259 308,95 Eur²⁰¹ be PVM.			
6.	(V) EX.19 Daļ rangos darbu atliko tokios tieses neturintys specialistai Atsakomybes ir funkciju taisykliu²⁰² 2.31 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto tinkamos finansuoti islaidos – projekto islaidos (arba ju dalis), kurios atitinka projektu islaidu ir finansavimo reikalavimus nustatančiu ES ir nacionaliniu tieses aktu nuostatas. PAFT²⁰³ 408 p., be kita ko, nustatyta, kad islaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose tieses aktuose isdestytus reikalavimus. CK²⁰⁴ 6.200 str. 1 d. nustatyta, kad šalis privalo vykdyti sutarti tinkamai ir sąžiningai. 6.205 str., be kita ko, nustatyta, kad sutarties nevykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas. Rangos sutarties²⁰⁵ 7.2.10 p., be kita ko, nustatyta: rangovas įsipareigoja užtikrinti, kad darbų vykdymui pasitelkiami darbuotojai būtų kvalifikuoti. 7.2.11 p., be kita ko, nustatyta: rangovas įsipareigoja užtikrinti, kad sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys. 7.2.14 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas įsipareigoja iki darbų pradžios paskirti teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą statinio statybos vadovą, reikiamus specialiųjų darbų vadovus ir iki darbų pradžios užsakovui pateikti jų turimų atestatų kopijas.	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Vadovaujančioji institucija laikosi pozicijos, kad atvejais, kai atestatai buvo privalomi, o jų neturint buvo pažeisti statybas reglamentuojantys teisės aktai, tačiau nebuvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai – finansinės pataisos nėra taikomos, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos biudžetui nebuvo padaryta žala (tokia vadovaujančiosios institucijos pozicija išdėstyta ir Europos Komisijai raštu ir el. paštu). Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	–

¹⁹⁹ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-V-906-01-0002 tikrintas MP Nr. MP008, kurio vertė 1 800 715,37 Eur. Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

²⁰⁰ Audito metu nustatyta, kad sveikatingumo centre įrengta nardymo šachta neeksploatuojama nuo 2020 m. liepos mėn. Šią aplinkybę patvirtina CPVA 2023-10-19 Projekto patikros vietoje (poprojektiniu laikotarpiu) lape Nr. PV04 užfiksuoti neatitikimai bei PrV teiktos rekomendacijos. Atsižvelgiant į tai, kad nardymo šachta yra neeksploatuojama, vertinama, kad įgyvendinus projektą pasikeitė veiklos, kuriai buvo skirtos projekto finansavimo lėšos, pobūdis, tikslas ir įgyvendinimo sąlygos, todėl neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos, kaip tai numatyta PAFT 338 ir 338.3 p.

²⁰¹ Nardymo šachtos tinkamų finansuoti išlaidų suma (t. y. 345 745,27 Eur) mažinama 86 436,32 Eur suma atsižvelgiant į tai, kad 2022-06-20 CPVA priėmė sprendimą dėl pažeidimo Nr. IT02 ir pirkimo sutarčiai pritaikė 25 proc. finansinę korekciją.

²⁰² Redakcija, galiojusi nuo 2022-04-02 iki 2022-07-21.

²⁰³ Redakcija, galiojusi 2021-04-27 iki 2022-11-10.

²⁰⁴ Redakcija, galiojusi 2022-03-30 iki 2022-05-27.

²⁰⁵ 2022-09-23 statybos rangos sutartis Nr. A62-690/22 sudaryta įvykdžius tarptautinį atviro konkurso būdu pirkimą „Tauro kalno parko teritorijos sutvarkymo rangos darbai su darbo projekto parengimu pirkimas“ (pirkimas Nr. 596886, paskelbtas 2022-04-19).

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta²⁰⁶, kad dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys²⁰⁷ specialistai. Taip PrV nesilaikė PAFT 408 p., CK 6.200, 6.205 str., ir rangos sutarties 7.2.10, 7.2.11 ir 7.2.14 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę²⁰⁸. Dėl nurodytų aplinkybių, klaida projekte yra 31 987,55 Eur²⁰⁹ su PVM (31 799,93 Eur tiesioginių ir 187,62 Eur netiesioginių išlaidų).			
7.	(V) EX.21 Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas Atsakomybės ir funkcijų taisyklių²¹⁰ 2.31 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto tinkamos finansuoti išlaidos – projekto išlaidos (arba jų dalis), kurios atitinka projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus nustatančių ES ir nacionalinių teisės aktų nuostatas. PAFT²¹¹408 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. CK²¹²6.200 str. 1 d. nustatyta, kad šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai. 6.205 str., be kita ko, nustatyta, kad sutarties nevykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas. SĮ²¹³18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę atestuoti juridiniai asmenys.	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į kompetentingos nacionalinės institucijos paaiškinimą dėl paprastojo remonto darbų ir atestatų (ne)privalomumo, nesutinka su audito institucijos pastebėjimais ta apimtimi. Taip pat vadovaujančioji institucija laikosi pozicijos, kad atvejais, kai atestatai buvo privalomi, o jų neturint buvo pažeisti statybas reglamentuojantys teisės aktai, tačiau nebuvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai – finansinės pataisos nėra taikomos, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos biudžetui nebuvo padaryta žala (tokia vadovaujančiosios institucijos pozicija išdėstyta ir Europos Komisijai raštu ir el. paštu). Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip	–

²⁰⁶ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 tikrintas MP Nr. MP016, kurio vertė – 481 097,34 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

²⁰⁷ PD 35.3 p. (III pirkimo objekto dalis) lentelės 1.1 p., be kita ko, nustatytas reikalavimas tiekėjui pasiūlyti ne mažiau kaip 1 (vieną) kvalifikuotą specialistą, atsakingą už pirkimo sutarties vykdymą, kuriam suteikta teisė eiti neypatingojo statinio statybos vadovo pareigas statinių grupėje inžineriniai tinklai (vandentiekio ir nuotekų šalinimo). Audito metu nustatyta, kad sutarties vykdymo metu atliktas sutarties keitimas (2022-11-30 Nr. V-2-1155), kuriuo pakeistas tiekėjo pasiūlyme nurodytas statinio statybos vadovas, t. y. statinio statybos vadovu paskirtas Ro. Ka. Įvertinus šiam specialistui išduotus atestatus, nustatyta, kad jam nesuteikta teisė eiti statinio statybos vadovo pareigas statinių grupėje inžineriniai tinklai (vandentiekio ir nuotekų šalinimo). Atsižvelgiant į tai, kad statybos rangos darbus vykdė specialistas, kuris neturėjo atitinkamos teisės, buvo neužtikrintas tinkamas PAFT 408 p. įgyvendinimas.

Audito metu taip pat nustatyta, kad 2022-02-22 statybą leidžiančiame dokumente Nr. LSNS-01-220222-00209 nurodyta, kad automobilių stovėjimo aikštelė Nr. 2 yra kultūros paveldo vietovėje. Įvertinus pateiktus statybos žurnalus, nustatyta, kad sutarties vykdymo metu buvo paskirtas statinio specialiųjų statybos darbų vadovas Va. Gu., kuriam, vadovaujantis išduotais atestatais, nesuteikta teisė eiti statinio specialiųjų darbų vadovo pareigas statiniuose, esančiuose kultūros paveldo vietovėje. Al vertinimu, šis specialistas neturėjo reikiamos kvalifikacijos, taip neužtikrinant tinkamo PAFT 408 p. įgyvendinimo.

²⁰⁸ CPVA nebuvo atlikusi projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 PPV, iki Al atliko audituojamo MP atranką.

²⁰⁹ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP016 yra 31 799,93 Eur. Al nustatytas neatitikimas taip pat susijęs su 2022-09-23 rangos sutartimi Nr. A62-689/22.

²¹⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2021-02-12 iki 2021-11-01.

²¹¹ Redakcija, galiojusi 2021-04-27 iki 2022-11-10.

²¹² Redakcija, galiojusi 2021-01-23 iki 2021-07-01.

²¹³ Redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-11-01.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Rangos sutarties²¹⁴ 5.23 p., be kita ko, nustatyta, kad jeigu subrangovo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne pilna apimtimi, rangovas įsipareigoja, kad sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys. Audito metu nustatyta²¹⁵, kad dalį rangos darbų vykdė subrangovas, neturintis tokios teisės²¹⁶. Taip PrV nesilaikė PAFT 408 p., CK 6.200, 6.205 str., SJ 18 str. 2 d. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę²¹⁷. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 257 589,90 Eur²¹⁸ su PVM (256 665,90 Eur tiesioginių ir 924,00 Eur netiesioginių išlaidų).		pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	
8.	(V) EX.28 PD nustatyti konkurenciją dirbtinai ribojantys, neproporcingi kvalifikacijos reikalavimai, neracionaliai panaudotos projekto lėšos, dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas ir specialistas Atsakomybės ir funkcijų taisyklių²¹⁹ 2.31 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto tinkamos finansuoti išlaidos – projekto išlaidos (arba jų dalis), kurios atitinka projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus nustatančių ES ir nacionalinių teisės aktų nuostatas. VPJ²²⁰ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. 17 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi siekti, kad darbams įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai. 17 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus. PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos ir turi būti proporcingi.	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Dėl dalies neatitikimų, nurodytų pastebėjime, 2025-04-18 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus. Dėl kitų neatitikimų – Vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į kompetentingos nacionalinės institucijos paaiškinimą dėl paprastojo remonto darbų ir atestatų (ne)privalomumo, nesutinka su audito institucijos pastebėjimais ta apimtimi. Taip pat vadovaujančioji institucija laikosi pozicijos, kad atvejais, kai atestatai buvo privalomi, o jų neturint buvo pažeisti statybas reglamentuojantys teisės aktai, tačiau nebuvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai – finansinės pataisos nėra taikomos, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos biudžetui nebuvo padaryta žala (tokia vadovaujančiosios institucijos pozicija išdėstyta ir Europos Komisijai raštu ir el. paštu). Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos	–

²¹⁴ 2021-04-30 statybos rangos sutartis Nr. F16-586, sudaryta įvykdžius tarptautinio atviro konkurso būdu vykdyto pirkimo Nr. 531714 „Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studijų miestelio Olandų g. 21A, Vilniuje, I etapo rangos darbai“, paskelbto 2021-02-17, procedūras.

²¹⁵ Projekte Nr. 09.1.1-CPVA-V-720-05-0002 tikrintas MP Nr. MP018, kurio vertė – 1 839 088,88 Eur, ir MP Nr. MP021, kurio vertė – 1 782 270,96 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

²¹⁶ Vadovaujantis statybos leidimu Nr. LSNS-01-201009-01232, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Teatro ir kino fakulteto pastatas su mažuoju salių bloku priklauso kultūros paveldo vietovei. Audito metu nustatyta, kad, vadovaujantis 2022-12-21 rangovo raštu Nr. SR-22/12/21/JN dėl darbo projekto rengėjų ir subrangovų, statybos darbų žurnalo Nr. 10 įrašais bei SSVa registro duomenimis, rangos sutarties vykdymo metu rangovo pasitelktas subrangovas neturėjo teisės vykdyti darbų statiniuose, esančiuose kultūros paveldo vietovėje taip neužtikrinant PAFT 408 p. laikymosi.

²¹⁷ CPVA nebuvo atlikusi projekto Nr. 09.1.1-CPVA-V-720-05-0002 PPV iki AI atliko audituojamo MP atranką.

²¹⁸ Statistinė klaida tikrintuose MP Nr. MP018 ir MP021 yra 257 589,90 Eur (256 665,90 Eur tiesioginių ir 924,00 Eur netiesioginių išlaidų).

²¹⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2019-02-06 iki 2020-05-23.

²²⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2019-01-01 iki 2019-06-10.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką. Kvalifikacijos metodikos²²¹ 8.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi siekti, kad PD būtų nustatomi geriausiai konkurenciją užtikrinantys kvalifikacijos reikalavimai. PAFT²²² 408 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. 421.7 p. nustatyta, kad netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, kurios padidina projekto sąnaudas, proporcingai nesukurdamos pridėtinės vertės. CK²²³ 6.200 str. 1 d. nustatyta, kad šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai. 6.205 str., be kita ko, nustatyta, kad sutarties nevykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas. SĮ²²⁴ 18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę atestuoti juridiniai asmenys. Audito metu nustatyta²²⁵, kad PO, vykdydama VŠP²²⁶: 1) PD nustatė konkurenciją dirbtinai ribojančius²²⁷ ir neproporcingus, Kvalifikacijos metodikos reikalavimų neatitinkančius kvalifikacijos reikalavimus;		fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos. Vadovaujančioji institucija atsižvelgdama į tai, kad yra gauta informacija, jog egzistuoja faktinė informacija, kurios pagrindu išlaidos galimai yra netinkamos finansuoti, tačiau tokia informacija atitinkamų kompetentingų institucijų negalima pateikti įgyvendinančiajai institucijai ir vadovaujančiajai institucijai ir siekdamą užtikrinti, kad Europos Komisijai būtų deklaruotos tik tinkamos finansuoti išlaidos, atliks galutines finansines pataisas sąskaitose Europos Komisijai tai daliai lėšų dėl kurios su pastebėjimu nesutinkama neįvertinus informacijos, kuri kompetentingų institucijų negali būti pateikta.	

²²¹ Redakcija, galiojusi nuo 2017-07-01 iki 2020-12-31.

²²² Redakcija, galiojusi nuo 2021-04-27 iki 2022-11-10.

²²³ Redakcija, galiojusi 2019-05-01 iki 2020-01-01.

²²⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2019-01-01 iki 2020-01-01.

²²⁵ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-61-0003 tikrintas MP Nr. MP017, kurio vertė 1 291 604,13 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

²²⁶ Supaprastinto atviro konkurso būdu vykdytas „Susisiekimo komunikacijų Šiaulių mieste (Vilniaus g. tarp Tilžės g. ir Draugystės pr. su prieigomis bei Vasario 16-osios g. tarp Trakų g. ir Vytauto g.) rekonstravimo rangos darbų pirkimas“ Nr. 428345, paskelbtas 2019-04-03.

²²⁷ 1) PD 98 p. 2 lentelės 1 p., be kita ko, nustatyta, kad „Tiekėjas turi teisę verstis statybos veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti. Tiekėjui suteikta teisė būti ypatingojo statinio statybos rangovu ir turėti teisę vykdyti darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje. Statinių grupė: susisiekimo komunikacijos: **keliai, gatvės**. <...>“. Remiantis 2018-08-13 išduotu statybos leidimu Nr. LRS-61-180813-00055, nustatyta, kad rekonstruojami statiniai priskiriami statinių grupei *susisiekimo komunikacijos, pogrupiui keliai (gatvės)*. Audito metu taip pateiktas bendrosios ekspertizės aktas Nr. BG 18-49, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad projektu vykdomi gatvių rekonstrukcijos darbai. Atsižvelgiant į tai, kad pirkimo objektas apima gatvių, o ne kelių rekonstrukciją, AI vertina, kad PD nustatytas kvalifikacinis reikalavimas yra neproporcingas pirkimo objektui ir dirbtinai riboja tiekėjų konkurenciją, jis nėra minimalus, geriausiai konkurenciją užtikrinantis ir geriausiai tiekėjo galimybes įvykdyti pirkimo sutartį įrodantis kvalifikacijos reikalavimas, kaip tai numatyta VPĮ 47 str. 1 d. ir Kvalifikacijos metodikos 8.3 ir 8.4 p.

2) PD 98 p. 2 lentelės 4 p. nustatytas reikalavimas tiekėjui pasiūlyti „Bent vieną kvalifikuotą ypatingo statinio statybos darbų vadovą turintį teisę vykdyti darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kuris per paskutinius 3 metus yra įgyvendinęs bent 1 ypatingo statinio statybos darbų vykdymo sutartį, kurios vertė **ne mažesnė negu 2 200 000 eurų su PVM**. Statinių grupės: susisiekimo komunikacijos: *keliai (gatvės)*“. Vadovaujantis Kvalifikacijos metodikos 21.6 p., specialistų profesinis pajėgumas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į įgyvendintus projektus, jų vaidmenį tuose projektuose, jų teiktų paslaugų apimtį, o ne į sutarties ar rangos darbų objekto vertę, nes specialistų vaidmuo bei indėlis atitinkamame objekte gali būti skirtingas; be to, sutarties ar rangos darbų vertė neparodo specialisto profesinio pajėgumo ar įgytos patirties. Pvz., specialistas, kuris vadovavo darbams, kurių vertė mažesnė nei 2 200 000,00 Eur, gali būti faktiškai ilgesnį laiką vykdęs darbus ir atitinkamai įgijęs daugiau patirties, tačiau šiame pirkime dalyvauti negalėtų dėl reikalaujamos darbų vertės. Atsižvelgiant į tai, kad, taikant PD 2 lentelės 4 p. nustatytą kvalifikacijos reikalavimą, vertintas ir specialisto vykdytų darbų laikotarpis atitinkamos kategorijos objekte, reikalavimo dalis, susijusi su kelių ir/ar gatvių ir/ar aikščių statyba ir/ar rekonstrukcijos darbų verte, vertinama, kad PD nustatytas kvalifikacinis reikalavimas nėra būtinas, geriausiai konkurenciją užtikrinantis ir geriausiai tiekėjo ir jo specialistų galimybes įvykdyti pirkimo sutartį įrodantis kvalifikacijos reikalavimas, kaip tai numatyta VPĮ 47 str. 1 d. ir Kvalifikacijos metodikos 8.3p.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2) neracionaliai ²²⁸ panaudojo projekto lėšas; Taip pat audito metu nustatyta, kad dalį rangos darbų vykdė subrangovas ²²⁹ ir specialistas ²³⁰ , neturintis tokios teisės. Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d., 2 d. ir 3 d., , 47 str. 1 d. ir 7 d., PAFT 408, 421.7 p., Kvalifikacijos metodikos 8.3 ir 8.4 p. reikalavimų, CR 6.200, 6.205 p ir SJ 18 str. 2 d., o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių bendra klaida projekte 881 451,72 Eur ²³¹ su PVM (877 852,23 Eur tiesioginių ir 3 599,19 Eur netiesioginių išlaidų).			
9.	(V) EX.39 PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą VPJ ²³² 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų.	Rekomendacija neteikiama, nes 2025-01-07 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus CPVA veiksmai, gavus informaciją veiksmus.		–

²²⁸ 2019-06-19 pirkimo sutartyje Nr. SŽ-703, be kita ko, buvo numatyta atlikti fontano „Trys paukščiai“ įrengimo darbus už 22 500,00 Eur be PVM. Su tikrinamu MP, be kita ko, deklaruotos 2021-10-19 atlikto pirkimo sutarties Nr. SŽ-703 pakeitimo Nr. 23, kuriame nurodoma, kad fontanas „Trys paukščiai“ papildytas naujomis technologijomis; papildomų darbų vertė – 254 725,39 Eur su PVM, išlaidos. AI, remdamasi Viešųjų pirkimų tarnybos specialisto 2024-05-02 išvadoje Nr. 4S-597 STT ikiteisminiame tyrime Nr. 05-7-00001-22 pateikta duomenų visuma bei įvertinusi PO veiksmus organizuojant kitus viešuosius pirkimus fontano įrengimo darbų įsigijimui, vertina, kad papildomi fontano įrengimo darbai, kurių vertė 254 725,39 Eur su PVM, rangovo atlikti savo iniciatyva, nesant tam teisėto pagrindo, o sutarties keitimu Nr. 23 įforminti rangovo nepagrįstai atlikti darbai, siekiant darbų dalį finansuoti 2019-06-19 rangos sutartimi Nr. SŽ-709. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad projekto lėšomis fontano darbai nebuvo baigti rangos sutartimi Nr. SŽ-703 bei jiems užbaigti buvo organizuotas papildomas viešasis pirkimas, AI vertina, kad pakeitimu Nr. 23 deklaruotos išlaidos, kurios patirtos iš esmės pakeitus pirminius fontano įrengimo sprendinius ir kurios ženkliai padidino fontano įrengimo darbų apimtį ir kainą (t. y. fontano įrengimo darbų vertė nuo 22 500,00 Eur be PVM padidinta iki 254 725,39 Eur su PVM), laikytinos netinkamomis finansuoti projekto apimtyje, nes jos padidino projekto sąnaudas, proporcingai nesukurdamos pridėtinės vertės, kaip tai numatyta PAFT 421.7 p., ir nebuvo panaudotos racionaliai, kaip tai numatyta VPJ 17 str. 2 d.

²²⁹ PD 98 p. 2 lentelės 1 p. nustatytas reikalavimas tiekėjui „Tiekėjas turi teisę verstis statybos veikla, kuri reikalinga pirkimo sutarčiai įvykdyti. Tiekėjui suteikta teisė būti ypatingojo statinio statybos rangovu ir turėti teisę vykdyti darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje. Statinių grupė: susisiekimo komunikacijos: *keliai, gatvės*. Tiekėjui suteikta teisė būti neypatingojo statinio statybos rangovu ir turėti teisę vykdyti darbus *kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje*. Statinių grupė: inžinieriniai tinklai: vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai“. Be kita ko, pirkimo sutarties Nr. SŽ-703 4.4 p. nustatyta, kad kartu su prašymu pakeisti nurodytą subrangovą ar pasitelkti naują, rangovas inžinieriui turi pateikti dokumentus, kurie įrodo, kad siūlomas subrangovas atitinka kvalifikacinius reikalavimus, nustatytus pirkimo sąlygose. Audito metu nustatyta, kad sutarties vykdymo metu buvo pasitelktas subrangovas ir įvertinus pasitelkto subrangovo kvalifikaciją pagrindžiančius atestatus, nustatyta, kad subrangovui nėra suteikta teisė atlikti darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, nors subrangovas šiuos darbus vykdė I statinyje, kuris patenka į kultūros paveldo objekto teritoriją, jo apsaugos zoną. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad rangos sutarties vykdymo metu rangovo pasitelktas subrangovas neturėjo teisės vykdyti darbų statiniuose, esančiuose kultūros paveldo vietovėje, taip neužtikrinant PAFT 408 p. laikymosi.

²³⁰ PD 98 p. 2 lentelės 4 p. 5 pp., be kita ko, nustatytas reikalavimas tiekėjui pasiūlyti bent vieną neypatingojo statinio projekto dalies vadovą, turintį teisę vykdyti darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje; statinių grupės: inžinieriniai tinklai: vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklai. Audito metu nustatyta, kad sutarties vykdymo metu buvo pakeistas tiekėjo pasiūlyme nurodytas projekto dalies vadovas, t. y. vandentiekio ir nuotekų šalinimo darbo projekto dalis pasirašė projekto dalies vadovė Au. Ba. Įvertinus šiai specialistei išduotą atestatą, nustatyta, kad jai nesuteikta teisė eiti projekto dalies vadovės pareigas kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje. Remiantis SJ (aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023-11-01 iki 2023-12-31) 12 str. 20 p., eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, ypatinguosiuose ar neypatinguosiuose statiniuose (išskyrus kultūros paveldo objektus ir kultūros paveldo statinius), esančiuose kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, turi teisę atestuoti architektai ir statybos inžinieriai. Atsižvelgiant į tai, kad projekto dalies vadovė Au. Ba. neatitiko PD 98 p. 2 lentelės 4 p. 5 pp. kvalifikacijos reikalavimo, AI vertinimu, rangos sutarties vykdymo metu rangovo pasitelktas specialistas neturėjo teisės vykdyti darbų statiniuose, esančiuose kultūros paveldo vietovėje taip neužtikrinant PAFT 408 p. laikymosi.

²³¹ Bendra statistinė klaida, tikrintame MP Nr. MP017 yra 351 665,96 Eur (350 614,12 Eur tiesioginių išlaidų ir 1 051,84 Eur netiesioginių išlaidų).

²³² Redakcija, galiojusi nuo 2019-06-11 iki 2019-10-31.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	17 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 88 str. 1 d. nustatyta, kad PO turi reikalauti, kad dalyvis savo pasiūlyme nurodytų, kokias pirkimo sutarties dalis ir kokius subteikėjus, jeigu jie yra žinomi, jis ketina pasitelkti²³³. Audito metu nustatyta²³⁴, kad PO, vykdydama VŠP²³⁵, PD nustatė sąlygą, nepagrįstai ribojančią²³⁶ subrangovų pasitelkimą. Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d. ir 3 d. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Remiantis EK FK gairių 13 p., siūloma taikyti 5 proc. pirkimo sutarties vertės (1 288 599,08²³⁷ Eur su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios preliminarai klaida projekte yra 65 003,38 Eur²³⁸ su PVM (64 429,95 Eur tiesioginių ir 573,43 Eur netiesioginių išlaidų).	apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		
10.	(V) EX.41 Dalis MP deklaruotų išlaidų nebuvo faktiškai patirtos Atsakomybės ir funkcijų taisyklių²³⁹ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad JI įsitikina, jog pagal projekto sutartį finansuojami darbai yra atlikti, PrV deklaruotos ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos buvo padarytos ir nepažeidžia ES ir LR teisės aktų nuostatų. 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI nustato PrV teikiamuose MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. VPĮ²⁴⁰ 17 str. 2 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO turi siekti, kad darbams įsigyti skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai.	Audito metu CPVA buvo teikta rekomendacija pakartotinai įvertinti, ar paskirstomųjų vamzdinių 2 gesinimo kryptyje faktiškai sumontuotas rangos sutartyje nustatytas lanksčių metalinių žarnų kiekis, o nustačius neatitikimų imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-01-10.	2025-01-10

²³³ Kasacinio teismo pažymėta, kad PO draudžiama riboti tiek jungtinę veiklą, tiek subrangą. PO PD negali nustatyti sąlygų, ribojančių subrangą, o gali tik iš tiekėjų reikalauti išviešinti subrangovus (LAT nutartis, priimtos civilinėse bylose Nr. 3K-3-43/2012 ir Nr. 3K-3-415/2013). Vadovaujantis LAT formuojama praktika, tas pats ūkio subjektas gali būti nurodytas skirtingų tiekėjų pasiūlymuose kaip subteikėjas. Taip pat tiekėjas, pateikęs pasiūlymą savarankiškai ar pirkime dalyvaujantis jungtinės veiklos pagrindu, gali būti kitos įmonės, pateikšios pasiūlymą tame pačiame pirkime, subteikėju, išskyrus tuos atvejus, kai turima pagrįstų įrodymų, kad toks ūkio subjektų elgesys turėtų būti kvalifikuojamas kaip draudžiamas susitarimas (pvz., LAT 2018-03-29 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-112-690/2018). Pažymėtina, kad šia LAT suformuota praktika vadovaujasi ir LVAT, sprendamas ginčus dėl analogiškos nuostatos netinkamumo (pvz., LVAT 2024-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-325-662/2024).

²³⁴ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007, tikrintas MP Nr. MP017, kurio vertė 319 539,55 Eur. Nustatyta detalaus testavimo metu.

²³⁵ Supaprastinto atviro konkurso būdu vykdytas projekto „Viešųjų erdvių Zarasų miesto Didžiojoje saloje sutvarkymas“ rangos darbų pirkimas Nr. 456427, paskelbtas 2019-10-09.

²³⁶ PD 28.1 p., be kita ko, nustatyta, kad jei dalį darbų tiekėjas numato perduoti vykdyti subrangovams, jis savo pasiūlyme privalo nurodyti kokias pirkimo sutarties dalis ir kokius subrangovus, jis ketina pasitelkti, kurių pajėgumais jis nesiremia; taip pat nustatyta, kad subrangovai negali būti pakviesti šiame konkurse dalyvaujantys tiekėjai. Atsižvelgdama į tai, AI vertina, kad PD 28.1 p. nustatyta sąlyga, kuri nepagrįstai riboja tiekėjų galimybę teikiant pasiūlymą sutarties vykdymui pasitelkti ir pasiūlyme subrangovais nurodyti kitus tiekėjus ar bendrai veiklai susivienijusių asmenų grupės partnerius.

²³⁷ 2019-11-28 sutarties Nr. SR(6.68)-563 suma, susijusi su projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007 išlaidų suma, deklaruota EK.

²³⁸ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP017 yra 14 096,68 Eur (13 972,33 Eur tiesioginių išlaidų ir 124,35 Eur netiesioginių išlaidų).

²³⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2022-12-10 iki 2023-08-21.

²⁴⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	PAFT²⁴¹ 405.1 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi būti faktiškai patirtos, t. y. skirtos už atliktus darbus sumokėti. 407 p., be kita ko, nustatyta, kad apmokant išlaidas negali būti pažeisti VŠP reikalavimai. 408 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT. Projekto sutarties²⁴² 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad PAFT ir vėlesni jų pakeitimai yra projekto sutarties sąlygos. Rangos sutarties²⁴³ 15 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas privalo vykdyti ir užbaigti darbus, vadovaudamasis sutartimi ir TPr numatytais sprendimais. Audito metu, atliekant PPV, nustatyta²⁴⁴, kad dalis MP deklaruotų išlaidų nebuvo²⁴⁵ faktiškai patirtos. Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 2 d. 1 p., PAFT 405.1, 407 ir 408 p. bei rangos sutarties 15 p., o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 ir 9.3.1 p. reikalavimai bei R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę²⁴⁶. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte 9 883,12 Eur²⁴⁷ be PVM (9 825,15 Eur tiesioginių ir 57,97 Eur netiesioginių išlaidų).	CPVA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.		
11.	(V) EX.42 Laimėtoju nustatytas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys subrangovai	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Dėl dalies neatitikimų, nurodytų pastebėjime, 2025-04-18 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus. Dėl vieno iš neatitikimų – Vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į kompetentingos nacionalinės institucijos paaiškinimą dėl paprastojo remonto	–

²⁴¹ Redakcija, galiojusi nuo 2023-03-25 iki 2023-10-30.

²⁴² 2020-05-21 projekto sutartis Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-20-0001.

²⁴³ 2020-08-12 rangos darbų sutartis Nr. SR-603, sudaryta įvykdžius tarptautinį atviro konkurso būdu vykdytą pirkimą „Kultūros paskirties pastato – mokslo ir inovacijų sklaidos centro Karaliaus Mindaugo pr. 50, Kaune, statybos darbų pirkimas“ Nr. 477904, paskelbtą 2020-05-16.

²⁴⁴ Projekte Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-20-0001 tikrintas MP Nr. MP010, kurio vertė 1 257 604,10 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

²⁴⁵ Tikrintame MP Nr. MP010, be kita ko, deklaruotos 204 vnt. lanksčių metalinių žarnų (DN25, 1,2 m.) išlaidos, kurių vertė 5 949,11 Eur. Lokalinės sąmatos Nr. 08C (patvirtintos 2022-09-20 susitarimu Nr. SR1-339 „Dėl 2020-02-12 rangos sutarties Nr. SR-603 pakeitimo“) 3 sk. „Paskirstomieji vamzdynai 2 gesinimo kryptis“ 14 eilutėje, be kita ko, nustatyta, kad įsigijami 376 vnt. lanksčių metalinių žarnų (DN25, 1,2 m), kurių bendra vertė 10 342,27 Eur. PPV metu AI nebuvo pateiktas statybos darbų žurnalas ar kitas dokumentas, įrodantis, kad paskirstomųjų vamzdynų 2 gesinimo kryptyje buvo sumontuotas rangos sutartyje (t. y. lokalinėje sąmatoje Nr. 08C) nustatytas lanksčių metalinių žarnų kiekis (376 vnt.), todėl, AI vertinimu, PO nepateikė dokumentų, įrodančių, kad lanksčių metalinių žarnų įsigijimo išlaidos buvo faktiškai patirtos. Lanksčių metalinių žarnų (DN25, 1,2 m.) vertė (t. y. 10 342,27 Eur) mažinama 517,12 Eur suma, atsižvelgiant į tai, kad CPVA 2022-07-05 priėmė sprendimą dėl pažeidimo Nr. IT01 ir pirkimo sutarčiai pritaikė 5 proc. finansinę korekciją.

²⁴⁶ CPVA nebuvo atlikusi projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-20-0001 PPV iki AI atliko audituojamo MP atranką.

²⁴⁷ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP010 yra 5 684,99 Eur be PVM (5 651,65 Eur tiesioginių ir 33,34 Eur netiesioginių išlaidų). Dėl nustatyto neatitikimo taip pat gali būti netinkamų deklaruoti EK išlaidų pagal to paties projekto pirkimo sutartį Nr. CPO146996/SR-678.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	VPJ²⁴⁸ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų²⁴⁹. 45 str. 1 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO, laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu pasiūlymas atitinka skelbime apie pirkimą ir PD nustatytus reikalavimus, sąlygas ir kriterijus. 45 str. 1 d. 3 p., be kita ko, nustatyta, kad PO, laimėjusį nustato ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, jeigu pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka PD nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. 86 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir PD nustatytos pirkimo sąlygos. 89 str. 1 d. 5 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal VPJ, kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje. 89 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis gali būti keičiama pagal šį įstatymą neatliekant naujos pirkimo procedūros, jeigu yra visos šioje dalyje nustatytos sąlygos kartu²⁵⁰. 89 str. 4 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutarties pakeitimas jos galiojimo laikotarpiu laikomas esminiu, kai juo nustatoma tokia nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų. Ten pat 2 p., be kita ko, nustatyta, kad pakeitimas taip pat laikomas esminiu, kai dėl jo ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo ji sudaryta, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje. Atsakomybės ir funkcijų taisyklių²⁵¹ 2.31 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto tinkamos finansuoti išlaidos – projekto išlaidos (arba jų dalis), kurios atitinka projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus nustatančių ES ir nacionalinių teisės aktų nuostatas. PAFT²⁵² 408 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. CK²⁵³ 6.200 str. 1 d. nustatyta, kad šalys privalo vykdyti sutartį tinkamai ir sąžiningai. 6.205 str., be kita ko, nustatyta, kad sutarties nevykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas.		darbų ir atestatų (ne)privalomumo, nesutinka su audito institucijos pastebėjimais ta apimtimi. Taip pat vadovaujančioji institucija laikosi pozicijos, kad atvejais, kai atestatai buvo privalomi, o jų neturint buvo pažeisti statybas reglamentuojantys teisės aktai, tačiau nebuvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys teisės aktai – finansinės pataisos nėra taikomos, atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungos biudžetui nebuvo padaryta žala (tokia vadovaujančiosios institucijos pozicija išdėstyta ir Europos Komisijai raštu ir el. paštu). Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	

²⁴⁸ Redakcijos, galiojusios nuo 2019-01-01 iki 2019-06-10 ir nuo 2022-07-12 iki 2022-12-29.

²⁴⁹ Vadovaujantis LAT praktika, VPJ 17 str. 1 d. nustatyti principai turi būti užtikrinami ir viešojo pirkimo sutarties keitimo kontekste (pvz., LAT 2011-10-17 nutartis c. b. Nr. 3K-7-304/2011, 2023-01-04 nutartis c. b. Nr. 3K-3-75/2013).

²⁵⁰ 1) Bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų, nurodytų šio įstatymo 4 str. 1 d.; 2) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija 10 proc. pradinės pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties vertės prekių ar paslaugų pirkimo atveju ir 15 proc. – darbų pirkimo atveju; 3) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis.

²⁵¹ Redakcijos, galiojusios nuo 2022-04-02.

²⁵² Redakcija, galiojusi nuo 2024-02-23 iki 2024-03-14.

²⁵³ Redakcija, galiojusi nuo 2020-11-19 iki 2021-01-22.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	SĮ²⁵⁴ 18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti ypatingųjų statinių statybos rangovu turi teisę atestuoti juridiniai asmenys. Projekto sutarties²⁵⁵ 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad PAFT ir vėlesni jų pakeitimai yra projekto sutarties sąlygos. Rangos sutarties²⁵⁶ Konkrečių sąlygų 4.1 p. nustatyta, kad jeigu rangovo (įskaitant ir subrangą, ir rangovo personalą) kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, rangovas įsipareigoja užsakovui, kad sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys. 14.2 p., be kita ko, nustatyta, kad išankstinis mokėjimas, nurodytas pasiūlymo priede, neturi viršyti 10 proc. priimtų sutarties sumos; išankstinio mokėjimo užtikrinimas turi būti išduotas Lietuvoje veikiančio banko, pateikiant iš anksto banko garantiją. Audito metu nustatyta²⁵⁷, kad PO, vykdydama VŠP: 1) laimėtoju nustatė tiekėją, kuris neatitiko²⁵⁸ PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo; 2) sudarydama pirkimo sutartį su tiekėju, kurio pasiūlymas neatitiko²⁵⁹ PD reikalavimų, pakeitė PD nustatytą išankstinio mokėjimo tvarką;			

²⁵⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-10-31.

²⁵⁵ 2018-12-05 projekto sutartis Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001.

²⁵⁶ 2021-01-07 pirkimo sutartis Nr. (5.74 E) SU-75, sudaryta atlikus tarptautinio atviro konkurso būdu vykdytą pirkimą Nr. 435577 „Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Mokslo centro sukūrimas“, paskelbtą 2019-05-17.

²⁵⁷ Projekte Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001 tikrintas MP Nr. MP022, kurio vertė – 3 648 829,18 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

²⁵⁸ PD 3.4.1.3 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas pirkimo sutarties vykdymui turi skirti bent 1 statinio darbo projekto vadovą, turintį teisę eiti statinio darbo projekto vadovo pareigas, kai statinio kategorija – ypatingi statiniai ir neypatingi statiniai; statinių grupė – negyvenamieji pastatai, statinių pogrupis – mokslo paskirties statiniai, kuris turi ne mažesnę nei 5 metų darbo patirtį dirbant atestuotu ypatingų statinių projektų vadovu. Audito metu nustatyta, kad VŠP konkurso metu tiekėjo pasiūlytas darbo projekto vadovas R. V. neatitiko PD 3.4.1.3 p. nustatytą reikalavimą turėti ne mažesnę nei 5 metų darbo patirtį, dirbant atestuotu ypatingų statinių projektų vadovu (t. y. nepateikti pagrindžiamieji dokumentai, iš kurių būtų galima įsitikinti, kad R. V. turėjo ne mažesnę nei 5 metų darbo patirtį dirbant atestuotu ypatingų statinių projektų vadovu bei 2011–2012 m. ėjo statinio projekto vadovo pareigas). Pažymėtina, kad LAT praktikoje išaiškinta: „Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai PO apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslų reikšmę), ji negali vėliau keisti PD turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). Atsižvelgiant į tai, AI vertina, kad PO laimėtoju nustatė ir pirkimo sutartį sudarė su tiekėju, kuris neatitiko PD reikalavimų, taip pažeidžiant VPĮ 45 str. 1 d. 3 p. ir VPĮ 17 str. įtvirtintus tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus.

²⁵⁹ PD 5.11.1 p. nustatyta, kad tiekėjo pasiūlymą turi sudaryti užpildyta pasiūlymo forma, parengta pagal PD priedą Nr. 2; pasiūlymo formoje, be kita ko, nurodyta, kad išankstinis mokėjimas – „iki 10 proc. nurodo rangovas“; atitinkamai rangovas, teikdamas pasiūlymą turėjo užpildyti tuščias pasiūlymo priedo grafas, įrašydamas mokėjimo dalių skaičių ir jų dydį. Be to, pirkimo sutarties projekto Konkrečių sąlygų sutarties sąlygų 14.2 p. „Išankstinis mokėjimas“, be kita ko, buvo nurodyta, kad išankstinis mokėjimas, nurodytas pasiūlymo priede, neturi viršyti 10 proc. pirkimo sutarties sumos. Taip pat PO, atsakydama į tiekėjo paklausimą, nurodė, kad pasiūlymo 14.2 punkte „Išankstinis mokėjimas“ nurodomas pageidaujamas išankstinio mokėjimo dydis, **neviršijantis maksimalaus leistino procento** ir išankstinio mokėjimo dalys. Audito metu nustatyta, kad tiekėjo pateiktame pasiūlyme, be kita ko, nurodyta, kad išankstinio mokėjimo dydis 10 proc. nuo priimtų sutarties sumos; taip pat nurodyta, kad išankstinio mokėjimo 2 dalys, t. y. pirma dalis – 10 proc., antra dalis – 10 proc. (t. y. bendra abiejų dalių procentinė vertė – 20 proc.). Audito metu taip pat nustatyta, kad rangovui sutarties vykdymo metu buvo išmokėtos dvi išankstinio mokėjimo dalys, kurių bendra suma 5 156 533,70 Eur, tai sudaro **20 proc.** priimtų sutarties kainos (t. y. 25 782 668,50 Eur be PVM): pirma dalis – 2022-05-04 atliktas 2 578 266,85 Eur mokėjimas pagal 2022-04-27 išankstinę rangovo sąskaitą faktūrą Nr. 8928 (10 proc. nuo sutarties kainos); antra dalis – 2023-12-27 atliktas 2 578 266,85 Eur mokėjimas pagal 2023-12-22 išankstinę rangovo sąskaitą faktūrą Nr. 1222 (10 proc. sutarties kainos). AI vertina, kad VŠP konkurso metu PO priėmus tiekėjo pasiūlymą, neatitinkantį PD sąlygų (t. y. pirkimo sutarties projekto Konkrečių sąlygų sutarties sąlygų 14.2 p. reikalavimo, kad išankstinis mokėjimas, nurodytas pasiūlymo priede,

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	3) pirkimo sutarties vykdymo metu, atliko esminius ²⁶⁰ sutarties keitimus, leisdamą tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo sutartyje, sąlygomis, kurias			

neturi viršyti 10 proc. pirkimo sutarties sumos, taip pat pasiūlymo formos nuostatoms dėl maksimalaus išankstinio apmokėjimo dydžio) ir su juo sudarius pirkimo sutartį, buvo pakeistos PD sąlygos dėl išankstinio mokėjimo tvarkos, taip pažeidžiant VPJ 86 str. 3 d. reikalavimą ir VPJ 17 str. 1 d. nustatytus tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Atitinkamai pažymėtina, kad LAT praktikoje išaiškinta: „Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai PO apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti PD turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). LAT praktikoje tai pat išaiškinta, kad: „Perkančiosios organizacijos, laikydamosi iš skaidrumo principo išplaukiančio imperatyvo nekeisti pirkimo sąlygų, per visą viešojo pirkimo procedūrą privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų, nepriklausomai nuo to, kad sąlygų modifikavimu siekiama ištaisyti jų ydingumą, nes priešingu atveju ji VPJ įtvirtintą reguliavimą pažeidžia du kartus: tiek iš pradžių nustatydama neteisėtas pirkimo sąlygas, tiek vėliau jas neteisėtai keisdama“ (LAT 2017-02-14 nutartis c. b. Nr. e3K-7-23-248/2017). Be kita ko, AI vertina, kad PO pakeitus PD nustatytą išankstinio mokėjimo tvarką, rangovui buvo suteikta ne tik ekonominė nauda, tačiau pakeitimu nustatyta nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškus, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų, kaip tai numatyta VPJ 89 str. 4 d.

²⁶⁰ 1) Audito metu nustatyta, kad sutarties vykdymo metu buvo pakeista išankstinio mokėjimo tvarka: rangovas, siekdamas gauti avansinį mokėjimą pagal rangos sutartį, PrV pateikė 2022-04-27 išankstinę sąskaitą faktūrą EST Nr. 8928 dėl 2 578 266,85 Eur sumos ir draudimo bendrovės „ERGO Insurance SE“ Lietuvos filialo 2022-04-25 išduotą avansinio apmokėjimo laidavimo draudimo raštą Nr. AV 96911, draudimo liudijimą Nr. 710-451-96911, 2022-04-25 sutartį Nr. AV 96911, 2022-04-25 Laidavimo sutartį Nr. 96911. Atitinkamai, PrV tiekėjui išmokėjo 2 578 266,85 Eur dydžio avansą. Be kita ko, audito metu 2024-10-18 el. paštu gautas PrV paaiškinimas, kuriame nurodyta, kad kilus diskusijoms su prižiūrinčiomis institucijomis bei siekiant kuo greičiau išspręsti projekto finansavimo klausimus, buvo priimtas sprendimas paprašyti rangovo grąžinti jam išmokėtą ir atliktais darbais neužskaitytą sutarties avansą, tai ir buvo rangovo padaryta (t. y. remiantis PrV pateiktu sąskaitos išrašu, rangovo PrV grąžinta dalis išmokėto avanso – 896 183,86 Eur suma).

AI vertinimu, banko garantija ir laidavimo draudimas yra du atskiri ir savo esme skirtingi prievolių užtikrinimo būdai, reglamentuoti atskirose CK normose: banko garantija reglamentuota CK 6.90–6.96 str., tuo tarpu laidavimo draudimas – CK 6.76–6.89 str. Tai patvirtina ir teismų praktika, pvz. LApt 2022-03-03 nutarties c. b. Nr. e2A-124-302/2022, 35- 39 p. nurodoma, kad pagal CK 6.90 str. 1 d. ir 2 d. nuostatas garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas, prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Taigi, pasiūlymo užtikrinimo garantija reiškia PO galimybę ne ginčo tvarka gauti nuostolių atlyginimą dėl tiekėjo nesąžiningų veiksmų. Pagal banko garantiją kreditorius gali kreiptis į garantą ir reikalauti sumokėti garantijoje nurodytą pinigų sumą nepateikdamas jokių reikalavimo teisės pagrindų patvirtinančių įrodymų, o garantas negali atsisakyti išmokėti garantijoje nurodytos pinigų sumos kreditoriui. Tuo tarpu laidavimo draudimo sutartis suprantama kaip sutartis, pagal kurią draudikas už draudimo sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) įsipareigoja naudoti gavėjui (draudėjo kreditoriui pagal draudimo užtikrintą prievolę) sumokėti įstatymo ar draudimo sutarties nustatyto dydžio draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatymų ar draudimo sutarties nustatyta tvarka, jeigu draudėjas savo kreditoriui neįvykdo visos ar dalies prievolės ir dėl to kreditorius patiria nuostolių (LAT 2022-02-09 nutarties c. b. Nr. e3K-3-10-611/2022 17 p. ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Esant nurodytoms aplinkybėms, darytina išvada, kad banko garantija nėra priklausoma nuo pagrindinės (užtikrinamos) prievolės ir garantijos sumos išmokėjimas nėra siejamas su skolininko ir kreditoriaus ginčo dėl garantija užtikrintų įsipareigojimų vykdymo išsprendimu, tuo tarpu laidavimo savybės yra priešingos, kadangi draudimo išmokos gavimas pagal laidavimo draudimą priklauso nuo pagrindinės prievolės. Teismų praktikoje taip pat yra laikomasi pozicijos, kad laidavimo draudimas ir banko garantija yra skirtingos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės, kadangi skiriasi šių priemonių pobūdis bei jų suteikiamos apsaugos sąlygos. Banko garantijos vykdymo sąlygos yra labiau formalaus pobūdžio (raštiško reikalavimo, įrodymų dėl garantijoje nustatytų aplinkybių egzistavimo pateikimas) ir nesusijusios su pagrindinės prievolės įvykdymo aplinkybėmis. Tuo tarpu laidavimo draudimo atveju kreditoriaus galimybės gauti prievolės įvykdymo užtikrinimą yra labiau apsunkintos – priklauso nuo užtikrinamos prievolės įvykdymo, be to, draudimo išmokos išmokėjimas pagal sutartinių įsipareigojimų įvykdymo laidavimo draudimo sutartį paprastai yra siejamas su draudimo taisyklėmis, o tai reiškia, kad tokiu atveju gali būti reikalaujama įrodyti naudos gavėjo turtinių interesų pažeidimą, tai, jog naudos gavėjo pretenzija yra draudžiamasis įvykis ir t. t. (LApt 2013-09-03 nutartis c. b. Nr. 2A-2117/2013, 2016-09-27 nutartis c. b. Nr. e2A-1005-302/2016; 2019-11-20 nutarties c. b. Nr. 2A-1260-553/2019 34 p.). Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad buvo pakeista viena iš esminių pirkimo sutarties sąlygų – išankstinio mokėjimo tvarka, taip suteikiant galimybę rangovui gauti išankstinį mokėjimą neišpildant sutartyje nustatytų sąlygų šiam mokėjimui gauti, pateikiant kitokios rūšies, nei buvo nurodyta sutartyje, užtikrinimą. Atitinkamai, ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; be to, šiuo pakeitimu nustatyta nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų.

2) PD 3.4.1.3 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad tiekėjas pirkimo sutarties vykdymui turi skirti bent 1 (vieną) statinio darbo projekto vadovą, turintį teisę eiti statinio darbo projekto vadovo pareigas, kai statinio kategorija – ypatingi statiniai ir neypatingi statiniai; statinių grupė – negyvenamieji pastatai, statinių pogrupis – mokslo paskirties statiniai, kuris turi ne mažesnę nei 5 metų darbo patirtį dirbant atestuotu ypatingų statinių projektų vadovu ir yra ėjęs techninio arba darbo projekto vadovo pareigas projektuojant pastatą, kurio kategorija – ypatingi statiniai; statinių grupė – negyvenamieji pastatai, paskirtis – visuomeninė, pastato bendras plotas ne mažesnis nei 8 000 m². Rangos sutarties Konkrečiųjų sąlygų 4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas įsipareigoja užsakovui, kad sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys. Audito metu nustatyta, kad rangos sutarties vykdymo metu pasitelkti specialistai – statinio darbo projekto vadovai A. K., V. K., neatitinkantys PD 3.4.1.3. p. reikalavimų: specialisto A. K. patirtis nepagrįstai grindžiama patirtimi statybos objektuose, kuriuose vykdytos statinio koordinatoriaus funkcijos, o ne projekto vadovo funkcijos, kaip to reikalaujama PD 3.4.1.3 p.; be kita ko, nepateikti pagrindžiamieji dokumentai dėl darbo projekto vadovo V. K. atitikties PD 3.4.1.3 p.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų ir dėl kurio ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; 4) dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys ²⁶¹ subrangovai.			

nustatytam reikalavimui (t. y. nepateiktas V. K. gyvenimo aprašymas su informacija, pagrindžiančia jo atitiktį šiam reikalavimui). Atsižvelgiant į tai, kad statinio darbo projekto vadovų funkcijas vykdė asmenys, kurie neturėjo PD 3.4.1.3. p. nustatytos patirties, vertinama, kad PO atliko esminį pirkimo sutarties keitimą, kuriuo nustatė sąlygą, leidžiančią tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo sutartyje, sąlygomis, taip pažeisdamas VPĮ 17 str. 1 d. nustatytus tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus bei 89 str. 1 d. 5 p. reikalavimą. Atitinkamai, ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; be to, šiuo pakeitimu nustatyta nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų.

3) VPĮ 89 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis gali būti keičiama pagal šį įstatymą neatliekant naujos pirkimo procedūros, jeigu yra visos šioje dalyje nustatytos sąlygos kartu: 1) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų, nurodytų šio įstatymo 4 str. 1 d.; 2) bendra atskirų pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija 15 proc. pradinės pirkimo sutarties darbų pirkimo atveju; 3) pakeitimu iš esmės nepakeičiamas pirkimo sutarties pobūdis. Atsižvelgiant į tai, kad PrV 2024-09-20 el. laišku AI pateikė 93 rangos sutarties Nr. (5.74E) SU-75 pakeitimus, CPVA pateiktas paklausimas, kaip buvo įsitikinta, kad visi rangos sutarties pakeitimai, kurie buvo atlikti iki MP Nr. MP022 patvirtinimo datos (t. y. iki 2024-03-07), neviršijo 15 proc. sutarties vertės, kaip tai numatyta VPĮ 89 str. 2 d. Audito metu, įvertinus CPVA 2024-11-18 mainavietėje pateiktos rangos sutarties pakeitimų vertinimo lentelės duomenis, nustatyta, kad PrV ir rangovo 2022-10-20 sudarytas susitarimas Nr. (1.78 Mr) SU-2334 (t. y. rangos sutarties pakeitimas) dėl II etapo darbų užsakymo (t. y. Moklo centro pastato E korpuso 3 ir 4 aukštų TPr išskirtų kaip II etapo) CPVA priskirtas VPĮ 89 str. 1 d. 1 p., o ne VPĮ 89 str. 2 d., kaip tai nurodyta pačiame susitarime. Pažymėtina, kad 2025-03-28 mainavietėje CPVA pateikė AI paaiškinimą, kuriame nurodė, kad minėtas pakeitimas CPVA įvertintas kaip tinkamas, vadovaujantis VPĮ 89 str. 1 d. 2 p., kadangi pagal šį pagrindą pirkimo sutartis gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros, kai būtina iš to paties tiekėjo pirkti papildomų darbų, paslaugų ar prekių, kurie nebuvo įtraukti į pirminį pirkimą ir kai yra visos nurodytos sąlygos kartu. AI, įvertinusi CPVA 2025-03-28 pateiktą paaiškinimą, taip pat 2022-10-20 susitarime nurodytas aplinkybes ir teisinį pagrindą bei VŠP vykdymo aplinkybes, vertina, kad minėtas susitarimas turėtų būti vertinamas kaip atliktas pagal VPĮ 89 str. 2 d., kaip tai nurodyta pačiame susitarime, o ne pagal VPĮ 89 str. 1 d. 2 p., kaip tai nurodo CPVA (AI argumentai CPVA pateikti 2025-04-03 el. paštu). Atitinkamai, šio susitarimo vertė turėtų būti sumuojama su kitais rangos sutarties keitimais, atliktais VPĮ 89 str. 2 d. pagrindu. Pažymėtina, kad, remiantis CPVA 2025-03-28 atnaujintos sutarties keitimų vertinimo lentelės duomenimis, keitimų, atliktų VPĮ 89 str. 2 d. pagrindu, bendra vertė – 4 405 643,08 Eur; atitinkamai, prie šios vertės pridėjus 2022-10-20 susitarimo vertę (t. y. 1 631 646,78 Eur sumą), gaunama bendra vertė – 6 037 289,86 Eur, o tai sudaro 18,08 proc. nuo pirminės sutarties kainos (t. y. 33 390 835,58 Eur). Atsižvelgiant į tai, AI vertina, kad bendra pirkimo sutarties keitimų vertė viršijo VPĮ 89 str. 2 d. nustatytą leistiną 15 proc. vertę, t. y. netinkamai vertinant ir sumuojant sutarties pakeitimų vertes, buvo pažeistas VPĮ 89 str. 2 d. reikalavimas (t. y. viršijama *de minimis* keitimo riba) ir neužtikrinti VPĮ 17 str. 1 d. nustatyti lygiateisiškumo ir skaidrumo principai. Remiantis VPĮ 89 str. 5 d., jeigu pirkimo sutarties pakeitimas atliekamas kitais negu apibrėžti VPĮ 89 str. 1 ir 2 d. atvejais, tokiame pakeitimui atlikti turi būti atliekama nauja pirkimo procedūra pagal VPĮ reikalavimus.

²⁶¹Rangos sutarties Konkrečiųjų sąlygų 4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas įsipareigoja užsakovui, kad sutartį vykdys tik tokią teisę turintis asmenys; 4.4 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas, jeigu planuoja dalį darbų perduoti subrangai, nurodo siūlomus pasitelkti subrangovus subrangovų sąrašė, taip pat informuoja apie minėtos informacijos pasikeitimus visu sutarties vykdymo metu, taip pat apie naujus subrangovus, kuriuos jis ketina pasitelkti vėliau. Sutarties vykdymo metu rangovas gali pakeisti subrangovus informuodamas užsakovą ir inžinierių. Gavęs tokį pranešimą ir įvertinęs rangovo siūlymą, užsakovas, jei sutinka, kartu su rangovu protokolu įformina susitarimą dėl subrangovo pakeitimo. Vadovaujantis statybos leidimu Nr. LSNs-01-171030-01762 Vilniaus universiteto medicinos fakulteto mokslo centras priskiriamas ypatingos kategorijos negyvenamosios paskirties (mokslo paskirties) pastatui. Šį 2 str. 75 d. nustatyta, kad **Statinio statybos rangovas** – LR ar užsienio valstybės fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija ar jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statyba ir vykdanys statybą rangos sutarties pagrindu; 18 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad būti **ypatingųjų** statinių statybos rangovu turi teisę šio straipsnio 1 d. 1 ir 2 p. nurodyti **atestuoti** juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai; 18 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad ypatingojo statinio statybos rangovas turi atitikti kvalifikacinius reikalavimus: <...> 2) darbams turi vadovauti aplinkos ministro nustatyta tvarka atestuoti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovai, dirbantys pagal darbo sutartį ypatingojo statinio statybos vadovas ir (ar) ypatingojo statinio specialiujų statybos darbų vadovai pagrindiniams specialiesiems statybos darbams; 3) privalo turėti vykdomo darbo srities darbuotojų; 4) turi būti įdiegęs kokybės vadybos sistemą; 5) privalo turėti nustatyta tvarka patvirtintas ir galiojančias įmonės statybos taisykles vykdomiems darbams atlikti. Be to, 2025-01-03 el. paštu pateiktame Statybos inspekcijos paaiškinime taip pat nurodyta, kad visoje LR teritorijoje **tik statybos rangovas** (LR ar užsienio valstybės fizinis asmuo, juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija arba jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statyba ir vykdanys statybą rangos sutarties pagrindu) gali atlikti statybos darbus. Audito metu nustatyta, kad, vadovaujantis statybos darbų žurnalais, rangovas sutarties vykdymui pasitelkė **74 subrangovus**, nors kartu su pasiūlymu rangovo pateiktame subrangovų sąrašė buvo nurodyti tik 9 subrangovai. Dėl subrangovų teisės atlikti jiems pavestus darbus ypatingos kategorijos negyvenamosios paskirties mokslo paskirties pastate buvo išsiųstas paklausimas CPVA. 2024-11-29 CPVA per mainavietę pateikė atsakymą, kad dalis subrangovų buvo pasitelkti kaip papildoma fizinė darbo jėga daliai darbų vykdyti, tačiau patikrinus SSVa registro duomenis, nustatyta, kad **28 subrangovai** neturėjo teisės atlikti darbų ypatingos kategorijos statiniuose, o 4 subrangovai neturėjo teisės vykdyti darbų negyvenamosios paskirties statiniuose. Pažymėtina, kad atestavimas (t. y. atestato įgijimas) yra mokama paslauga, remiantis STR 1.02.01:2014 127 p., LR aplinkos ministro 2017-07-04 įsakymu Nr. D1-575 „Dėl ypatingojo statinio statybos rangovų, statinio projekto ekspertizės rangovų ir statinio ekspertizės rangovų atestavimo ir teisės pripažinimo įmokų dydžių patvirtinimo“ (2023-05-31 įsakymo Nr. D1-173 redakcija); be to, įmonė, siekianti įgyti

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d., 45 str. 1 d. 1 ir 3 p., 86 str. 3 d., 89 str. 1 d. 5 p., 89 str. 2 d., PAFT 408 p., CK 6.200 str., 6.205 str., SJ 18 str. 2 d. ir rangos sutarties Konkrečiųjų sąlygų 4.1 p. ir 14.2 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 14, 17 ir 23 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (32 544 213,83 Eur²⁶² be PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 10 533 540,79 Eur²⁶³ be PVM (10 490 529,65 Eur tiesioginių ir 43 011,17 Eur netiesioginių išlaidų), ir naujų dėl pakeitimų atsiradusių darbų vertės (jeigu taikoma).			
12.	(V) EX.43 PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, laimėtoju nustatytas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų VPĮ²⁶⁴ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad, planuojant pirkimus ir jiems rengiantis, negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 25 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad, atliekant mažos vertės pirkimus, taikomas MVPTA. MVPTA²⁶⁵ 21.3.13 p., be kita ko, nustatyta, kad į pasiūlymų eilę įtraukiami tie tiekėjai, kurių pasiūlymai atitiko PD nustatytus reikalavimus. 21.3.14 p., be kita ko, nustatyta, kad laimėtoju gali būti pasirenkamas tik toks tiekėjas, kurio pasiūlymas atitinka PD nustatytus reikalavimus. Audito metu nustatyta²⁶⁶, kad PO, vykdydama VŠP²⁶⁷:	Rekomendacija neteikiama, nes 2025-01-22 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus CPVA veiksmus, gavus informaciją veiksmus. apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

ypatingojo statinio statybos rangovo atestatą, turi būti įdarbinusi atitinkamai atestuotus darbuotojus (t. y. ypatingojo statinio statybos vadovą ir (ar) ypatingojo statinio specialiųjų statybos darbų vadovus pagrindiniams specialiesiems statybos darbams), tai atitinkamai ekonomiškai atspindi rangovo paslaugų įkainiuose. Pažymėtina, kad atsižvelgiant į pirkimo objekto turinį bei PD keltus kvalifikacijos reikalavimus, taip pat PD 3.4.1.1. p. reikalavimą, kad sutartį vykdytų tokia teisę turintis subjektas, PO apmokėjo rangovui už kvalifikuotą darbų atlikimą, t. y. atestuoto rangovo darbą, bet fakte darbus atliko tam neturintis kvalifikacijos subrangovai. Atsižvelgiant į tai, kad statybos rangos darbus vykdė juridiniai asmenys (subrangovai), kurie neturėjo teisės vykdyti darbų ypatingos kategorijos negyvenamosios paskirties statiniuose, vertinama, kad taip neužtikrintas PAFT 408 p. įgyvendinimas.

²⁶² 2021-01-07 sutarties (5.74 E) SU-75 suma, susijusi su projekto Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-12-0001 išlaidų suma, deklaruota EK (t. y. 32 544 213,83Eur) mažinama netinkamų finansuoti išlaidų suma dėl netinkamai pasitelktų subrangovų (3 393 535,25 Eur).

²⁶³ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP022 yra 1 325 088,62 Eur (1 319 677,94 Eur tiesioginių išlaidų ir 5 410,68 Eur netiesioginių išlaidų).

²⁶⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2020-08-01 iki 2021-11-30.

²⁶⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2021-07-01 iki 2021-12-31.

²⁶⁶ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007, tikrintas MP Nr. MP017, kurio vertė 319 539,55 Eur. Nustatyta detalaus testavimo metu.

²⁶⁷ Mažos vertės skelbiamos apklausos būdu vykdytas „Įrangos Zaraso Didžiajai salai“ pirkimas Nr. 562017, paskelbimo data 2021-08-27.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	1) PD TS nustatė perteklinį²⁶⁸ ir konkurenciją dirbtinai ribojantį reikalavimą; 2) laimėtoju nustatė ir pirkimo sutartį sudarė su tiekėju, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų²⁶⁹. Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 ir 3 d., MVPTA 21.3.13 ir 21.3.14 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 11 ir 14 p. siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (7 865,00 Eur²⁷⁰ su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 1 983,75 Eur²⁷¹ su PVM (1 966,25 Eur tiesioginių ir 17,50 Eur netiesioginių išlaidų).			

²⁶⁸ PD 2 priedo TS 1.1., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo objektas – įranga ir įrenginiai Zaraso ežero Didžiai salai. Planuojama įsigyti lauko treniruoklius ir vaikų žaidimų aikštelės įrenginius (toliau – įrenginiai) su pristatymu ir montavimu viešojoje erdvėje Zaraso ežero saloje; 1.2. p. nustatyta, kad pirkimas skaidomas į 2 (dvi) pirkimo dalis: 1.2.1. I pirkimo dalis - Vaikų žaidimo aikštelės įrenginiai, 9 vnt.; 1.2.1. II pirkimo dalis - Lauko treniruokliai, 7 vnt. TS 2.12 p., be kita ko, nustatyta, kad įrenginiai privalo būti sertifikuoti, turėti sertifikatą (arba deklaraciją), įrodantį atitiktį įrenginių kokybės ir saugumo standartui EN 1176:2018, bei atitikti Higienos normos HN131:2015 reikalavimus. Audito metu nustatyta, kad tiekėjas 2021-09-07 rašte (pateiktame CVP IS 2021-09-07 pranešimu Nr. 9831550), be kita ko, nurodė, kad lauko kūno rengybos įrangos (treniruoklių) kontrolė nėra privaloma pagal HN 131:2015 reikalavimus, todėl atitiktis ir rizikos vertinimas pagal standartą EN 1176:2018 nėra atliekamas. Be kita ko, CPVA mainavietėje 2024-08-05 nurodė, kad, vadovaujantis Higienos norma HN 131:2015, lauko kūno rengybos įrangos (treniruoklių) kontrolė nėra privaloma, todėl PO neturėjo teisės prašyti sertifikatų lauko treniruokliams. Atsižvelgiant į tai, kad PD aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad PD 2.12 p. nustatytas reikalavimas keliamas tiek lauko treniruokliams, tiek vaikų žaidimų aikštelės įrenginiams (t. y. abiem pirkimo objekto dalims), AI vertina, kad PD 2.12 p. reikalavimas pirkimo II daliai nustatytas nepagrįstai ir yra perteklinis, dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją.

²⁶⁹ PD 52.1 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo organizatorius atmeta pasiūlymą, jeigu jis neatitiko pirkimo sąlygose nustatytų reikalavimų (tiekėjo pasiūlyme nurodytas pirkimo objektas neatitinka reikalavimų, nurodytų techninėje specifikacijoje ir pan.). PD 2 priedo TS 2.12 p., be kita ko, nurodyta, kad tiekėjo siūlomi įrenginiai privalo būti sertifikuoti ir turi turėti sertifikatą (arba deklaraciją), įrodantį atitiktį įrenginių kokybės ir saugumo standartui EN 1176:2018, bei atitikti Higienos normos HN131:2015 reikalavimus, turi turėti techninę dokumentaciją. Audito metu nustatyta, kad PO, siekdama įsitikinti pasiūlymo atitiktimi TS reikalavimams, tiekėjo CVP IS 2021-09-03 pranešimu Nr. 9822474 paprašė pagal PD 2 priedo 2.12 p. pateikti kiekvieno II pirkimo objekto dalyje siūlomo įrenginio ir įrangos sertifikatus. Tiekėjas 2021-09-07 rašte (pateiktame CVP IS 2021-09-07 pranešimu Nr. 9831550), be kita ko, nurodė, kad lauko kūno rengybos įrangos (treniruoklių) kontrolė nėra privaloma HN 131:2015 reikalavimus, todėl atitiktis ir rizikos vertinimas pagal standartą EN 1176:2018 nėra atliekamas. PO CVP IS 2021-09-10 pranešimu Nr. 9841473 nurodė tiekėjui patvirtinti, kad siūloma įranga ir įrenginiai atitinka PD 2 priedo 2.12 p. arba pateikti siūlomų įrenginių atitikties deklaracijas. Atitinkamai, tiekėjas 2021-09-13 rašte (pateiktame CVP IS 2021-09-13 pranešimu Nr. 9846638), be kita ko, nurodė, kad, atsakydami į paklausimą, patvirtiname, kad siūloma įranga ir įrenginiai atitinka PD 2 priedo 2.12 p. reikalavimus. Pažymėtina, kad kasacinio teismo ne kartą pasisakyta, kad perkančiosios organizacijos, laikydamosi iš skaidrumo principo išplaukiančio imperatyvo nekeisti pirkimo sąlygų, per visą viešojo pirkimo procedūrą privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų, nepriklausomai nuo to, kad sąlygų modifikavimu siekiama ištaisyti jų ydingumą, nes priešingu atveju ji VPJ įtvirtintą reguliavimą pažeidžia du kartus: tiek iš pradžių nustatydamas neteisėtas pirkimo sąlygas, tiek vėliau jas neteisėtai keisdama (LAT 2013-11-21 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-590/2013, 2017-04-14 nutartis civ. byloje Nr. e3K-7-23-248/2017). Papildomai pažymėtina, kad kasacinio teismo pripažinta, kad tokiau atveju, kai įsitikinti, ar dalyvio pasiūlymas iš tiesų atitinka PD įtvirtintus reikalavimus, įmanoma tik remiantis pačiu pasiūlymu, kuriame atitiktis PO reikalavimams formaliai deklaruota paties tiekėjo, tokio dokumento vertinimas įrodančiu, t. y. patvirtinančiu atitiktį techninės specifikacijos sąlygoms, prieštarauja VPJ nurodytiems pirkimų principams (LAT 2011-11-24 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-458/2011). LAT praktikoje taip pat pažymėta: „Tiekėjų pasiūlymų atitiktis techniniams reikalavimams privalo būti pagrįsta gamintojų techniniais dokumentais ar kitais lygiaverčiais duomenimis. Viena vertus, tokiu būdu užtikrinamas gautos informacijos patikimumas ir patikrinamumas, nes PO gauna informaciją iš objektyvaus ir nešališko šaltinio, paprastai nesuinteresuoto konkrečia viešojo pirkimo baigtimi. Kita vertus, užtikrinamas skaidrumo imperatyvas, įpareigojantis perkančiąją organizaciją, reikalavusią kartu su pasiūlymu pateikti, pavyzdžiui, gamintojo parengtus katalogus ir siūlomų prekių techninių charakteristikų aprašymus, laikytis savo pačios nustatytų sąlygų ir tiekėjų pasiūlymus vertinti išimtinai pagal viešojo pirkimo dokumentus“ (LAT 2018-10-04 nutartis civ. byloje Nr. e3K-3-343-690/2018). Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, ir į tai, kad tiekėjas su pasiūlymu II pirkimo daliai nepateikė PD 2 priedo 2.12 p. nurodytų dokumentų, AI vertina, kad PO laimėtoju nustatė ir pirkimo sutartį sudarė su tiekėju, kuris neatitiko PD reikalavimų.

²⁷⁰ 2021-09-27 statybos rangos sutarties Nr. SR(6.68)-511, sudarytos dėl II pirkimo dalies, suma, susijusi su projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007 išlaidų suma, deklaruota EK.

²⁷¹ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP017 yra 1 983,75 Eur (1 966,25 Eur tiesioginių išlaidų ir 17,50 Eur netiesioginių išlaidų).

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
13.	(V) EX.44 PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, pirkimas neskaidytas į dalis, pakeitus esmines pirkimo sąlygas, pasiūlymų pateikimo terminas nepradėtas skaičiuoti iš naujo, laimėtoju išrinktas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų VPĮ²⁷² 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad, planuojant pirkimus ir jiems rengiantis, negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 25 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad, atliekant mažos vertės pirkimus, taikomas MVPTA. 28 str. 1 d.²⁷³, be kita ko, nustatyta, kad supaprastintas pirkimas gali būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas į dalis kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus. MVPTA²⁷⁴ 21.3.8 p., be kita ko, nustatyta, kad, jei PO pateikti paaiškinimai ar patikslinimai iš esmės keičia PD nustatytus pirkimo objektui keliamus reikalavimus, reikalavimus tiekėjui ar pasiūlymų rengimo reikalavimus, pasiūlymų pateikimo terminas skaičiuojamas iš naujo nuo paaiškinimų ar patikslinimų paskelbimo CVP IS priemonėmis dienos. 21.3.13 p., be kita ko, nustatyta, kad į pasiūlymų eilę įtraukiami tie tiekėjai, kurių pasiūlymai atitiko PD nustatytus reikalavimus. 21.3.14 p., be kita ko, nustatyta, kad laimėtoju gali būti pasirenkamas tik toks tiekėjas, kurio pasiūlymas atitinka PD nustatytus reikalavimus. Audito metu nustatyta²⁷⁵, kad PO, vykdydama VŠP²⁷⁶:	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	2025-01-09 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	–

²⁷² Redakcija, galiojusi nuo 2020-08-01 iki 2021-11-30.

²⁷³ Pažymėtina, kad nors VPĮ 28 str. ir nenustato aiškos supaprastintų (mažos vertės) pirkimų skaidymo į dalis tvarkos, pareiškia įvertinti pirkimo objekto skaidymo į dalis galimybę ir užtikrinti kuo platesnę konkurenciją pirkime kyla iš ilgametės teismų praktikos, pagal kurią viešųjų pirkimų reglamentavimas negali būti traktuojamas kaip suteikiantis teisę apjungti bet kokio pobūdžio prekes, paslaugas ir darbus į vieną pirkimo objektą ir tokio pirkimo neskaidyti į dalis ar sudarantis galimybes nevertinti neskaidymo įtakos pirkimo efektyvumui. Minima LAT praktika priimta dar tuomet, kai VPĮ apskritai nebuvo reglamentuotas pirkimo objekto skaidymas į dalis. Priimant minimą LAT praktiką, skaidymo į dalis poreikis kildintas kaip išplaukiantis iš viešųjų pirkimų principų (pvz., LAT 2010 m. gegužės 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-126/2010; LAT 2015 m. vasario 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-84-248/2015; LAT 2015 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-161-415/2015; LAT 2015 m. kovo 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-162-469/2015; LAT 2017 m. liepos 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-322-916/2017). Pažymėtina, kad į šią LAT praktiką teismai atsižvelgia ir šiuo metu, nagrinėdami ginčus dėl mažos vertės pirkimų skaidymo į dalis poreikio (pvz., Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus 2021 m. gruodžio 15 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. e2-817-613/2021).

²⁷⁴ Redakcija, galiojanti nuo 2021-07-01 iki 2021-12-31.

²⁷⁵ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007 tikrintas MP Nr. MP017, kurio vertė – 319 539,55 Eur. Nustatyta detalaus testavimo metu.

²⁷⁶ Mažos vertės skelbiamos apklausos būdu vykdytas pirkimas Nr. 565444 „Vaikų žaidimų aikštelės įrenginiai su pristatymu ir montavimu viešojoje erdvėje Zaraso ežero saloje“, paskelbtas 2021-09-20.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	1) PD TS nustatė perteklinį²⁷⁷ ir konkurenciją dirbtinai ribojantį²⁷⁸ reikalavimą; 2) neskaidė²⁷⁹ pirkimo objekto į dalis; 3) pakeitusi esmines pirkimo sąlygas, nepradėjo²⁸⁰ iš naujo skaičiuoti pasiūlymų pateikimo termino; 4) pirkimo laimėtoju išrinko tiekėją, kurio pasiūlymas neatitiko²⁸¹ PD reikalavimų.			

²⁷⁷ PD 2 priedo TS 1.1. p, be kita ko, nustatyta, kad pirkimo objektas – įranga ir įrenginiai Zaraso ežero Didžiajai salai; planuojama įsigyti lauko treniruoklius ir vaikų žaidimų aikštelės įrenginius (toliau – įrenginiai) su pristatymu ir montavimu viešojoje erdvėje Zaraso ežero saloje. TS 2.11 p., be kita ko, nustatyta, kad įrenginiai privalo būti sertifikuoti, turėti sertifikatą. Tarp perkamų įrenginių buvo ir žaidimų stalas. Audito metu CPVA, atsakydama į AI pateiktą paklausimą, 2024-11-27 mainavietėje, be kita ko, nurodė, kad betoniniam žaidimų stalui sertifikatas neprivalomas, todėl PO neturėjo teisės jo prašyti. Atsižvelgdama į tai, kad PD aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad PD 2.11 p. reikalavimas keliamas visiems perkamiems įrenginiams, AI vertina, kad PD 2.11 p. reikalavimas nustatytas nepagrįstai ir yra perteklinis, dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją.

²⁷⁸ PD 2 priedo TS 3.3 p. nurodyti reikalavimai laipynių kompleksui. Audito metu nustatyta, kad TS nurodytus reikalavimus atitinka vienintelis gaminys ENIF Nr. GXY902, kuris gaminamas Danijos gamintojo „KOMPAN“ A/S ir kuriuo Lietuvoje prekiauja tik VŠP laimėjęs tiekėjas. Be to, pažymėtina, kad vienas iš tiekėjų, kurio pasiūlymas buvo mažiausios kainos, pirkimo konkurso metu CVP IS priemonėmis 2021-10-11 pateikė PO pranešimą Nr. 9927480, kuriame nurodė, kad neturi galimybės įsigyti TS nurodyto laipynių komplekso, kurį Lietuvoje tiekia tik vienintelė įmonė, todėl pasitraukia iš pirkimo.

²⁷⁹ PD 8 p., be kita ko, nurodyta, kad pirkimas į dalis neskaidomas. PD 9 p., be kita ko, nurodyta, kad pirkimą sudaro 9 vnt. vaikų žaidimų aikštelės įrenginių: 1. Laipynė karstyklė (1 vnt.), 2. Tiltelis (1 vnt.), 3. Laipynių kompleksas (1 vnt.), 4. Karuselė (1 vnt.), 5. Daugiafunkcinis žaidimų kompleksas (1 vnt.), 6. Balansinės sūpynės (1 vnt.), 7. Spyruoklinės sūpynės (2 vnt.) ir 8. Žaidimų stalas (1 vnt.). Atsižvelgdama į tai, kad vienas iš perkamų įrenginių (t. y. laipynių kompleksas) gaminamas tik „KOMPAN“ A/S kompanijos, kurios produkcija Lietuvoje gali prekiauti tik vienas tiekėjas (kuris ir laimėjo pirkimą), o kiti tiekėjai, neturėdami minėto gaminių, šiame pirkime negalėjo dalyvauti, nes pasiūlymas turėjo būti teikiamas dėl visų 9 įrenginių (t. y. tiekėjų galimybė dalyvauti pirkime priklausė nuo susitarimo su gamintojo „KOMPAN“ A/S įgaliota įmone dėl bendradarbiavimo ar bendro pasiūlymo pateikimo, sandorio dėl subrangos arba kitų susitarimų), AI vertina, kad, pirkimo objektą suskaidžius į atskiras (smulkesnes) dalis, pirkime būtų galėję dalyvauti daugiau tiekėjų, taip užtikrinant didesnę jų konkurenciją. Teismai yra išaiškinę, kad pirkimo objekto dalių skaidymas kokybiniu pagrindu gali būti pagal techninės specifikacijos reikalavimus, pavyzdžiui, atskiriant sudėtingesnę įrangą, kurią gali tiekti tik keli stambesni tiekėjai, nuo įprastinės, kurią gali tiekti daugiau smulkesnių tiekėjų (pvz., minėtas Klaipėdos apygardos teismo 2021-12-15 sprendimas civ. byloje Nr. e2-817-613/2021). Taip pat pažymėtina, kad kasacinio teismo praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių skaidymo į pirkimo dalis plėtojama ne tik pirkimo objektų heterogeniškumo (savo pobūdžiu atskirų), bet ir homogeniškumo (panašumo, vienanariškumo) atvejais (pvz., LAT 2010-05-04 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-126/2010, 2015-02-24 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-84-248/2015, 2014-04-25 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-255/2014).

²⁸⁰ PD 11 p. nustatyta, kad įrenginių pristatymas ir montavimas turi būti atliktas per 2 mėnesius nuo sutarties pasirašymo dienos; sutarties pratęsimas nenumatomas. Audito metu nustatyta, kad vienas iš tiekėjų 2021-09-21 CVP IS pranešimu Nr. 9869647, be kita ko, nurodė, kad perkamas objektas yra gaminamos prekės, kurios nesandėliuojamos; didžioji dalis gamintojų prekių gaminimo ir tiekimo terminus nurodo iki 2–3 mėnesių; pirkimo vykdytojams rekomenduojama realiai įvertinti sutarties įgyvendinimo terminus ir, laikantis viešųjų pirkimų imperatyviųjų principų, suteikti teisę ir galimybę tiekėjams adekvačiai pateikti pasiūlymus; atsižvelgiant į tai, PO pateiktas prašymas pakeisti pirkimo sąlygose nustatytą prekių tiekimo ir montavimo terminą, jį nustatant 90 kalendorinių dienų su galimybe pratęsti dar 30 kalendorinių dienų. Atsižvelgdama į gautą prašymą, PO CVP IS priemonėmis pateiktu 2021-09-21 pranešimu Nr. 9870422 pakeitė PD 11 p. ir nustatė sutarties pratęsimo galimybę 30 dienų. AI vertina, kad PO, nustatydama sutarties pratęsimo galimybę, iš esmės pakeitė PD nustatytą reikalavimą pirkimo objektui (t. y. pagerino sutarties vykdymo sąlygas) taip, kad po atliktų pakeitimų pirkime galėjo dalyvauti daugiau tiekėjų, todėl pasiūlymų pateikimo terminas turėjo būti skaičiuojamas iš naujo nuo CVP IS priemonėmis pateikto 2021-09-21 pranešimo Nr. 9870422 išsiuntimo dienos, kaip tai numatyta MVPTA 21.3.8 p. AI vertinimu, nepradėjus pasiūlymų pateikimo termino skaičiuoti iš naujo, nebuvo sudarytos galimybės potencialiems naujiems tiekėjams susipažinti su atnaujintais PD ir tinkamai parengti pasiūlymo pakeistomis sąlygomis arba iš naujo spręsti dėl dalyvavimo tų tiekėjų, kurie dėl pirminio (per trumpo) termino nusprendė nedalyvauti, t. y. taip buvo neužtikrintas lygiateisiškumo principas visų potencialių tiekėjų, kurių apsisprendimą dalyvauti galėjo lemti PD keitimas, atžvilgiu.

²⁸¹ PD 52.2 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo organizatorius atmeta pasiūlymą, jeigu jis neatitiko pirkimo sąlygose nustatytų reikalavimų (tiekėjo pasiūlyme nurodytas pirkimo objektas neatitinka reikalavimų, nurodytų techninėje specifikacijoje, ir pan.). PD 2 priedo TS 2.11 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjo siūlomi įrenginiai privalo būti sertifikuoti, turėti sertifikatą ir techninę dokumentaciją. Audito metu nustatyta, kad pirkimą laimėjęs tiekėjas PO nepateikė įrenginių techninės dokumentacijos ar kitų pagrindžiamųjų dokumentų dėl tiekėjo pasiūlytų įrenginių atitikties TS nustatytiems parametrams, nepateikė įrenginių Goida KO-4.04, Goida KB-4.01 ir žaidimo stalo sertifikatai, taip pat nustatyta, kad sertifikato Nr. Z2 09 01 53696 527 galiojimo terminas nurodytas iki 2014 metų (t. y. pirkimo metu pateiktas

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d. ir 3 d., MVPTA 21.3.8 p., 21.3.13 ir 21.3.14 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 3, 4, 11 ir 14 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (29 031,60Eur²⁸² su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 7 322,50 Eur²⁸³ su PVM (7 257,90 Eur tiesioginių ir 64,60 Eur netiesioginių išlaidų).			
14.	(V) EX.46 Pirkimas nepakankamai skaidytas į dalis VPJ²⁸⁴ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad, planuojant pirkimus ir jiems rengiantis, negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 28 str. 1 d. nustatyta, kad PO, siekdama didinti tiekėjų konkurenciją ir atsižvelgdama į smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų galimybes įvykdyti pirkimo sutartį, priima sprendimą dėl pirkimo objekto skaidymo į dalis, dėl kiekvienos iš jų numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Audito metu nustatyta²⁸⁵, kad PO, vykdydama VŠP²⁸⁶ nepakankamai²⁸⁷ skaidė pirkimo objektą į dalis.	Rekomendacija neteikiama, CPVA 2025-04-18 atliko pažeidimo tyrimą, pažeidimo atsižvelgiant į 2025-04-15 vykusio susitikimo metu pateiktą EK nuomonę dėl finansinės korekcijos taikymo.		–

nebegaliojantis sertifikatas). Papildomai pažymėtina, kad kasacinio teismo pripažinta, kad tokiu atveju, kai įsitikinti, ar dalyvio pasiūlymas iš tiesų atitinka PD įtvirtintus reikalavimus, įmanoma tik remiantis pačiu pasiūlymu, kuriame atitiktis PO reikalavimams formaliai deklaruota paties tiekėjo, tokio dokumento vertinimas įrodančiu, t. y. patvirtinančiu atitiktį techninės specifikacijos sąlygoms, prieštarauja VPJ nurodytiems pirkimų principams (LAT 2011-11-24 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-458/2011). LAT praktikoje taip pat pažymėta: „Tiekėjų pasiūlymų atitiktis techniniams reikalavimams privalo būti pagrįsta gamintojų techniniais dokumentais ar kitais lygiaverčiais duomenimis. Viena vertus, tokiu būdu užtikrinamas gautos informacijos patikimumas ir patikrinamumas, nes PO gauna informaciją iš objektyvaus ir nešališko šaltinio, paprastai nesuinteresuoto konkreto viešojo pirkimo baigtimi. Kita vertus, užtikrinamas skaidrumo imperatyvas, įpareigojantis perkančiąją organizaciją, reikalavusią kartu su pasiūlymu pateikti, pavyzdžiui, gamintojo parengtus katalogus ir siūlomų prekių techninių charakteristikų aprašymus, laikytis savo pačios nustatytų sąlygų ir tiekėjų pasiūlymus vertinti išimtinai pagal viešojo pirkimo dokumentus“ (LAT 2018-10-04 nutartis civ. byloje Nr. e3K-3-343-690/2018). Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, taip pat į tai, kad tiekėjas su pasiūlymu nepateikė minėtų dokumentų, AI vertina, kad PO į pasiūlymų eilę įtraukė, laimėtoju nustatė ir pirkimo sutartį sudarė su tiekėju, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų.

²⁸² 2021-10-15 pirkimo sutarties Nr. SR(6.68 E)-533 suma, susijusi su projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0007 išlaidų suma, deklaruota EK.

²⁸³ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP017 yra 7322,50 Eur (7 257,90 Eur tiesioginių išlaidų ir 64,60 Eur netiesioginių išlaidų).

²⁸⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31.

²⁸⁵ Projekte Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-16-0001 tikrintas MP Nr. MP021, kurio vertė – 2 619 822,20 Eur. Nustatyta detalaus testavimo metu.

²⁸⁶ Tarptautinis atviro konkurso būdu vykdytas pirkimas Nr. 663984 „Biologinių išteklių centro įranga, skirta audinių parengimui ir saugojimui“, paskelbtas 2023-04-07.

²⁸⁷ PD 2.4 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimas skaidomas į 7 pirkimo dalis. PD 3 priedo TS 5-ojoje pirkimo objekto dalyje, be kita ko, nustatyta, kad įranga (t. y. Audinių permanentinio markiravimo modulis) perkama kartu su komplektacija, kuri nurodyta TS 1.6 p., 2.6 p., 3.7 p. ir kurią sudaro kompiuteriai su monitoriais, informacinės sistemos ir programinė įranga (iš viso 3 komplektai). Taip pat TS 7-ojoje pirkimo objekto dalyje, be kita ko, nustatyta, kad įranga (t. y. Parafininių blokų (kasečių) archyvavimo modulis su mėginių monitoravimu) perkama kartu su komplektacija, kuri nurodyta 1.9 p., 1.10 p., 3.6 p. ir kurią sudaro kompiuteriai su monitoriais, operacinėmis sistemomis (iš viso 4 komplektai) ir lazerinis daugiaviečių spausdintuvas.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d. ir 3 d., 28 str. 1 d., o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmai atitinka taikytiną teisę.			
15.	(V) EX.47 Pirkimas nepagrįstai neskaidytas į dalis VPĮ ²⁸⁸ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad, vykdant pirkimą, būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad, planuojant pirkimus ir jiems rengiantis, negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 28 str. 1 d. nustatyta, kad PO, siekdama didinti tiekėjų konkurenciją ir atsižvelgdama į smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų galimybes įvykdyti pirkimo sutartį, priima sprendimą dėl pirkimo objekto skaidymo į dalis, dėl kiekvienos iš jų numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Audito metu nustatyta ²⁸⁹ , kad PO, vykdydama VŠP ²⁹⁰ , nepagrįstai neskaidė ²⁹¹ pirkimo objekto į dalis.	Rekomendacija neteikiama, CPVA 2025-04-18 atliko pažeidimo tyrimą, pažeidimo atsižvelgiant į 2025-04-15 vykusio susitikimo metu pateiktą EK nuomonę dėl finansinės korekcijos taikymo.		–

Atsižvelgiant į tai, kad 5-ojoje ir 7-ojoje pirkimo objekto dalyje įsigyta medicinos įranga (BVPŽ kodas: 33100000) ir papildoma su medicina nesusijusi įranga, t. y. programinė įranga (BVPŽ kodas: 48900000), kompiuteriai ir spausdinimo įranga (BVPŽ kodas: 30200000), AI vertina, kad, pirkimo objektą suskaidžius į atskiras (smulkesnes) dalis pagal skirtingus BVPŽ kodus, pirkime būtų galėję dalyvauti daugiau tiekėjų, taip užtikrinant didesnę jų konkurenciją. Pažymėtina, kad teismų praktikoje yra išaiškinta, kad pirkimo objekto dalių skaidymas kokybiniu pagrindu gali būti pagal techninės specifikacijos reikalavimus, pavyzdžiui, atskiriant sudėtingesnę įrangą, kurią gali tiekti tik keli stambesni tiekėjai, nuo įprastinės, kurią gali tiekti daugiau smulkesnių tiekėjų (pvz., Klaipėdos apygardos teismo 2021-12-15 sprendimas civ. byloje Nr. e2-817-613/2021). Kasacinio teismo praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių skaidymo į pirkimo dalis plėtojama ne tik pirkimo objektų heterogeniškumo (savo pobūdžiu atskirų), bet ir homogeniškumo (panašumo, vieningumo) atvejais (pvz., LAT 2010-05-04 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-126/2010, 2015-02-24 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-84-248/2015, 2014-04-25 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-255/2014). Atskirų (savarankiškų) pirkimo objektų sujungimas turi būti pagrįstas svarbiomis priežastimis ir būti vienintele priemone perkančiajai organizacijai pasiekti užsibrėžtų tikslų (LAT nutartis 2017-07-12 civ. byloje Nr. e3K-3-322-916/2017). Pažymėtina, kad šiuo atveju, kadangi pirkimas tam tikru būdu (nors ir nepakankamai) buvo skaidytas į dalis, nebuvo tinkamai pagrįsta, kodėl pirkimo objektą išskaidžius smulkiau, t. y. atskyrus atskirus savarankiškus pirkimo objektus, nebūtų pasiektas pirkimo tikslas; be to, 2024-11-12 PPV metu nustačius priežastį, kodėl kompiuteriai, monitoriai, programinė ir spausdinimo įranga negalėjo būti pateikti atskiros (-ų) tiekėjo (-ų).

²⁸⁸ Redakcija, galiojusi nuo 2022-07-12 iki 2022-12-29.

²⁸⁹ Projekte Nr. 01.1.1-CPVA-V-701-16-0001 tikrintas MP Nr. MP021, kurio vertė – 2 619 822,20 Eur. Nustatyta detalaus testavimo metu.

²⁹⁰ Tarptautinis atviro konkurso būdu vykdytas pirkimas Nr. 638592 „DNR / RNR gryninimo, standartizavimo ir kokybės vertinimo įranga“, paskelbtas 2022-11-23.

²⁹¹ PD specialiųjų sąlygų 1.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo objektas neskaidomas į dalis, tiekėjas privalo pateikti pasiūlymą visai nurodytai pirkimo objekto apimčiai. Ten pat nustatyta, kad PO siekia racionalaus lėšų panaudojimo, todėl atlikus rinkos tyrimą buvo nustatyta, kad perkant visą prekių komplektą iš vieno pardavėjo (neskaidant į dalis), yra įmanoma pasinaudoti masto ekonomija ir tas pats pirkimo objektas įsigijamas pigiau. TS, be kita ko, nustatyta, kad pirkimo objektą, be kita ko, sudaro įranga: išpilstymo ir DNR / RNR gryninimo stotelė, fluorimetras DNR, RNR kiekio ir kokybės įvertinimui, PGR prietaisas, agarozės gelio vonelės sistema su UV detektoriumi, bekiuvetis spektrofotometras. Pažymėtina, kad pirkimu įsigyta ne tik laboratorinė įranga (BVPŽ kodas: 38000000), spektrometrai (BVPŽ kodas: 38433000), polimerazės grandinės reakcijos reikmenys (BVPŽ kodas: 38950000), bet ir papildoma įranga, t. y. kompiuteriai (2 vnt.) ir spausdinimo įranga (1 vnt.) (BVPŽ kodas: 30200000). CPVA 2024-11-06 mainavietėje, atsakydama dėl pirkimo neskaidymo, nurodė, kad minėtų prietaisų rinkinys sudaro vieną technologinį sprendimą, skirtą nukleorūgščių analizei atlikti. Kadangi DNR / RNR analizę sudaro keli etapai, vieno tiekėjo įranga, valdoma tos pačios programinės įrangos, kuri renka, kaupia ir integruoja duomenis iš kelių prietaisų, užtikrina nuoseklesnę darbo eigą, o tai teigiamai veikia rezultatų tikslumą ir patikimumą. Taip pat prietaisai ir kartu su jais naudojami plastikai (sąnaudinės dalys) yra suderinti tarpusavyje ir suprojektuoti taip, kad papildytų vienas kitą. Visa tai ne tik optimizuoja

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d. ir 3 d., 28 str. 1 d., o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.			
16.	(V) EX.49 Neužtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos PAFT ²⁹² 338 p., be kita ko, nustatyta, kad po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas. 338.3 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV negali iš esmės pakeisti veiklos, kuriai buvo skirtos investicijos, pobūdžio, tikslų arba įgyvendinimo sąlygų, jei tai pakenktų projekto tikslams. Projekto sutarties ²⁹³ 2.2 p., be kita ko, nustatyta, kad PAFT ir vėlesni jų pakeitimai yra sutarties sąlygos. 1 priedo 4.3 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV užtikrins sukurtos infrastruktūros priežiūrą ir dengs eksploatacines išlaidas iš PrV biudžeto lėšų po projekto pabaigos. Audito metu nustatyta ²⁹⁴ , kad po projekto finansavimo pabaigos, dalies projektu sukurtos infrastruktūros priežiūra nebuvo ²⁹⁵ tinkamai atlikta, todėl neužtikrintas tinkamas investicijų tęstinumas. Taip PrV nesilaikė PAFT 338 ir 338.3 p. ir projekto sutarties 1 priedo 4.3 p. nustatytų reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.	Atsižvelgiant į tai, kad audito metu CPVA sutinka su pastebėjimu. pažeista infrastruktūra buvo atnaujinta, rekomendacija nėra teikiama.		–
17.	(V) EX.53 Pirkimas neskaidytas į dalis, PD nustatyti pertekliniai ir konkurenciją dirbtinai ribojantys kvalifikacijos reikalavimai, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA 2025-04-17 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmai, gavus informaciją apie veiksmus.		–

nukleorūgščių analizės eigą, bet ir sumažina techninių problemų riziką ateityje. Audito metu nustatyta, kad pirkimo neskaidymas grindžiamas pirkimo laimėtojo komerciniu pasiūlymu. Be to, 2024-12-04 PPV metu nustatyta, kad įranga yra išskaidyta į atskirus kabinetus ir gali būti naudojama atskirai, t. y. įranga tarpusavyje nėra technologiškai sujungta. Be kita ko, pažymėtina, kad pasiūlymų vertinimo metu buvo gauti tik du pasiūlymai, iš kurių vienas buvo atmestas, nes tiekėjas pateikė pasiūlymą ne visai pirkimo objekto apimčiai, t. y. tik PGR prietaisui. Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, AI vertina, kad, pirkimo objektą suskaidžius į atskiras (smulkesnes) dalis (pvz., pagal skirtingus BVPŽ kodus ir (arba) atskirą įrangą), pirkime būtų galėję dalyvauti daugiau tiekėjų, taip užtikrinant didesnę jų konkurenciją. Teismų praktikoje yra išaiškinta, kad pirkimo objekto dalys kokybiniu pagrindu gali būti skaidomos pagal techninės specifikacijos reikalavimus, pavyzdžiui, atskiriant sudėtingesnę įrangą, kurią gali tiekti tik keli stambesni tiekėjai, nuo įprastinės, kurią gali tiekti daugiau smulkesnių tiekėjų (pvz., Klaipėdos apygardos teismo 2021-12-15 sprendimas civ. byloje Nr. e2-817-613/2021). Kasacinio teismo praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių skaidymo į pirkimo dalis plėtojama ne tik pirkimo objektų heterogeniškumo (savo pobūdžiu atskirų), bet ir homogeniškumo (panašumo, vieningumo) atvejais (pvz., LAT 2010-05-04 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-126/2010, 2015-02-24 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-84-248/2015, 2014-04-25 nutartis civ. byloje Nr. 3K-3-255/2014). Atskirų (savarankiškų) pirkimo objektų sujungimas turi būti pagrįstas svarbiomis priežastimis ir būti vienintele priemone perkančiajai organizacijai pasiekti užsibrėžtų tikslų (LAT nutartis 2017-07-12 civ. byloje Nr. e3K-3-322-916/2017). Pažymėtina, kad šiuo atveju nebuvo tinkamai pagrįsta, kodėl, pirkimo objektą išskaidžius smulkiau, t. y. atskyrus atskirus savarankiškus pirkimo objektus, nebūtų pasiektas pirkimo tikslas; be to, 2024-12-04 PPV metu nenustatyta priežasčių, kodėl kompiuteriai ir spausdinimo įranga negalėjo būti pateikti atskiro (-ų) tiekėjo (-ų).

²⁹² Redakcija, galiojusi nuo 2024-03-15 iki 2024-07-30.

²⁹³ Projekto sutartis Nr. 08.2.1-CPVA-R-908-01-0007, pasirašyta 2018-06-08.

²⁹⁴ Projekte Nr. 08.2.1-CPVA-R-908-01-0007 atliktas kontrolės testas, skirtas įvertinti veiksmus, susijusius su investicijų tęstinumo reikalavimais. Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

²⁹⁵ Projekto sutarties 1 pr. 5.3 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto metu daugiabučių gyvenamųjų namų kvartale tarp Žemutinės ir Žilvičių gatvių, be kita ko, bus įrengta ir rampa riedučiams. AI, siekdama įvertinti veiksmus, susijusius su investicijų tęstinumo reikalavimais, 2024-07-30 atliko PPV, kurios metu nustatė, kad rampa riedučiams yra pažeista ir nesaugi naudoti. Atsižvelgiant į tai, kad projektu sukurta infrastruktūra (t. y. rampa) buvo pažeista ir netinkama saugiai naudoti, AI vertinimu, nebuvo tinkamai užtikrintas investicijų tęstinumas po projekto finansavimo pabaigos, kaip tai numatyta PAFT 388 p. ir projekto sutarties 1 pr. 4.3 p.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	VPĮ²⁹⁶ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 28 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad tarptautinis pirkimas privalo būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas į dalis kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją. PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. 47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką. 86 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir PD nustatytos pirkimo sąlygos. Kvalifikacijos metodikos²⁹⁷ 7.3 p., be kita ko, nustatyta, kad PO nustatyti tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu; pirkimo vykdytojas turi siekti, kad PD būtų nustatomi mažiausiai konkurenciją ribojantys kvalifikacijos reikalavimai; pirkimo vykdytojas turi atsižvelgti ne tik į atskirus kvalifikacijos reikalavimus, bet ir į šių reikalavimų visumą; 7.4 p., be kita ko, nustatyta, kvalifikacijos reikalavimų tikslas – ne atrinkti aukščiausią kvalifikaciją turinčius tiekėjus, bet atrinkti visus tiekėjus, kurie turi teisę ir (ar) būtų pajėgūs vykdyti pirkimo sutartį; 21 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas nurodo reikalaujamas kompetencijas, o tiekėjas pateikia minimalų reikalaujamas kompetencijas galinčių atitikti asmenų skaičių. Atitinkamos srities personalo skaičius gali būti nurodomas tik išimtiniais atvejais, kai perkamas specifinis pirkimo objektas ir tinkamam pirkimo sutarties įvykdymui yra būtina užtikrinti, kad tas pats asmuo negalėtų atlikti kelių pirkimo objekto veiklų ar kelių nurodytų specialistų pareigų. Audito metu nustatyta²⁹⁸, kad PO, vykdydama VŠP²⁹⁹.	įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		

²⁹⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2020-08-01 iki 2021-11-30.

²⁹⁷ Redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-11-30.

²⁹⁸ Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo audito metu, tikrinant valdymo išlaidas.

²⁹⁹ Tarptautinio atviro konkurso būdu vykdytas pirkimas Nr. 552120 „Finansinių ataskaitų ir valdymo išlaidų audito paslaugos“, paskelbtas 2021-06-16.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	1) nepagrįstai neskaidė ³⁰⁰ pirkimo objekto į dalis; 2) PD nustatė konkurenciją dirbtinai ribojančius, neproporcingus, Kvalifikacijos metodikos neatitinkančius ³⁰¹ kvalifikacijos reikalavimus;			

³⁰⁰ PD 4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad PO numato pirkti INVEGA, jos dukterinės bendrovės ir susijusių fondų metinių finansinių ataskaitų ir valdymo išlaidų atitikties fondo steigimo ir valdymo sutarties sąlygoms ir teisės aktų reikalavimams audito paslaugas; reikalavimai pirkimo objektui nustatyti PD TS. PD 4.2 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo objektas į dalis **neskaidomas**, nes yra perkamas rezultatas kaip visuma, kurį tiekėjas turi pasiūlyti; pirkimą išskaidžius į dalis, tiekėjas negalėtų būti atsakingas už rezultatų vientisumą; 4.3 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas turi pateikti pasiūlymą visam pirkimui. Pažymėtina, TS 14 p., be kita ko, nustatyta, kad **pirkimo objektą sudaro 2 dalys**: I dalis – INVEGA apmokamos paslaugos ir sutarties su INVEGA paslaugų objektas <...>; II dalis – pagal UAB „Kofinansavimas“ įgaliojimą perkamos paslaugos ir sutarties su UAB Kofinansavimas“ paslaugų objektas <...>. Be kita ko, VSP komisijos 2021-06-16 protokole nurodyta, kad pirkimo objekto neskaidymas, nes perkamos tarpusavyje susijusių auditų ir patikrinimų paslaugos; tiek INVEGA, tiek jos dukterinės įmonės UAB „Kofinansavimas“ bei susijusių fondų finansinių ataskaitų bei valdymo išlaidų duomenys yra tarpusavyje susiję, o pirkimo objektą išskaidžius į skirtingas dalis, kurias atliktų skirtingi tiekėjai, didintų laiko ir finansinių resursų karštus; atskirų įmonių ir fondų auditai turi būti atliekami vienos audito įmonės, kad audito metu taikyta metodika vienodai atspindėtų visus audituotus objektus, o pateiktos rekomendacijos ir pastebėjimai būtų sistemškai pagrįsti ir tarpusavyje suderinti. Atitinkamai, pažymėtina, kad kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad kelių pirkimo objektų sujungimo į vieną teisėtumo vertinimas pirmiausia priklauso nuo to, ar toks perkančiojo subjekto sprendimas pagrįstas svarbiomis priežastimis (pagrindų pobūdžio vertinimas) ir ar šis sprendimas yra vienintelis galimas ir būtinas, negalimas pasiekti kitomis, mažiau varžančiomis priemonėmis (proporcingumas)(pvz., 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-161-415/2015; 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-162-469/2015; 2015-04-07 nutartis c. b. Nr. 3K-3-183-248/2015). Pirkimo objekto neskaidymas / ar nepakankamas skaidymas į dalis yra susijęs su mažesniu dalyvių skaičiumi pirkime, nei jis būtų šiuos pirkimo objekto išskaidžius ar išskaidžius į smulkesnes dalis. Be to, kasacinio teismo praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių skaidymo į pirkimo dalis plėtojama ne tik pirkimo objektų heterogeniškumo (savo pobūdžiu atskirų), bet ir homogeniškumo (panašumo, vienanarūšiškumo) atvejais (pvz., LAT 2010-05-04 nutartis c. b. Nr. 3K-3-126/2010, 2015-02-24 nutartis c. b. Nr. 3K-3-84-248/2015, 2014-04-25 nutartis c. b. Nr. 3K-3-255/2014). Atskirų (savarankiškų) pirkimo objektų sujungimas turi būti pagrįstas svarbiomis priežastimis ir būti vienintele priemone PO pasiekti užsibrėžtų tikslų (LAT nutartis 2017-07-12 c. b. Nr. e3K-3-322-916/2017). Be to, kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad negalimas atskirų pirkimo objektų sujungimas į vieną, jeigu tai grindžiama PO finansinių ir žmogiškųjų išteklių administravimo tikslais (pvz., LAT 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-161-415/2015; 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-162-469/2015, 2015-04-07 nutartis c. b. Nr. 3K-3-183-248/2015), patogumu, sutaupymais (pvz., LAT 2017-07-12 nutartis c. b. Nr. e3K-3-322-916/2017), administracinėmis ir vadybinio pobūdžio priežastimis (pvz., LAT 2018-12-21 nutartis c. b. Nr. e3K-3-508-248/2018). Atsižvelgiant į pirmiau nurodytą, taip pat į tai, kad dėl abiejų TS nurodytų paslaugų dalių buvo sudarytos dvi atskiros paslaugų teikimo sutartys, pagal kurias turėjo būti atliekami atskiri finansinių ataskaitų rinkinių auditai bei pateikiamos atskiros/savarankiškos auditorių išvados, o ne vienas bendras paslaugų rezultatas; audito paslaugos turi būti teikiamos pagal vienodą metodiką ir vadovaujantis tarptautiniais audito standartais bei Tarptautinės buhalterijų federacijos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu, todėl bet kuris audito paslaugas teikiantis tiekėjas galėtų atlikti atitinkamą auditą, užtikrinant teisės aktų reikalavimus; taip pat į tai, kad nebuvo tinkamai pagrįsta, kodėl pirkimo objektą išskaidžius smulkiau, t. y. atskyrus pirkimo objektus, nebūtų pasiektas pirkimo tikslas, AI vertina, kad pirkimo objekto neskaidymas į atskiras dalis nėra pagrįstas svarbiomis priežastimis ir šiuo atveju VSP pirkimo objektas turėjo būti skaidomas į atskiras dalis taip užtikrinant didesnę tiekėjų konkurenciją, kaip tai numatyta VPĮ 28 str. 1 d.

³⁰¹ 1) PD 3 priedo „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ lentelės 3.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad auditorius, vadovaujantis paslaugų suteikimui, turi būti atlikęs bent 1 Lietuvoje veikiančio komercinio banko ar užsienio komercinio banko filialo (skyrus) metinių finansinių ataskaitų auditą ir pasirašęs auditoriaus išvadą pagal tarptautinius audito standartus. LR bankų įstatymo (2004-03-30 Nr. IX-2085, redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-10-31 2 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad bankas – LR įsteigta kredito įstaiga, kuri turi **licenciją verstis ir verčiasi indėlių ar kitų grąžintinių lėšų priėmimu iš neprofesionaliųjų rinkos dalyvių ir jų skolinimu ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę**. Tuo tarpu, vadovaujantis LR Vyriausybės 2001-07-11 nutarimu Nr. 887 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ veiklos“ (redakcija, galiojusi nuo 2020-04-10 iki 2023-08-21) 1 p., be kita ko, pavesta INVEGA įgyvendinti finansinės paramos verslui priemones, finansuojamas LR valstybės biudžeto, ES, tarptautinių finansų institucijų lėšomis, įgyvendinant finansų inžinerijos ir finansines priemones grįžusiomis ir (ar) kitomis lėšomis. Atsižvelgiant į tai, kad PO VSP vykdymo metu neturėjo atitinkamos banko veiklos licencijos ir nebuvo įpareigota vykdyti komercinio banko funkcijų (t. y. nors PO veikla specifinė, tačiau ji nėra lygiavertė komercinių bankų veiklai), AI vertina, kad PD 3 priedo lentelės 3.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjo specialistui būti atlikus būtent komercinio banko metinių finansinių ataskaitų auditą yra neproporcingas pirkimo objektui, dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją, todėl pažeidžia VPĮ 17 str. 3 d., 47 str. 1 d., Kvalifikacijos metodikos 7.3 p. nuostatų reikalavimus ir neužtikrina VPĮ 17 str. 1 d. nustatytų lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų įgyvendinimo.

2) PD 4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VSP pirkimo objektas - INVEGA, jos dukterinės bendrovės ir susijusių fondų metinių **finansinių ataskaitų ir valdymo išlaidų** atitikties fondo steigimo ir valdymo sutarties sąlygoms ir teisės aktų reikalavimams **audito paslaugas**; PD 3 priedo „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ lentelės 3.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad tiekėjas turi turėti (arba gali pasitelkti) kvalifikuotus už pirkimo sutarties vykdymą atsakingus 5 specialistus ir kurie turi atitikti jiems nustatytus atitinkamus kvalifikacijos reikalavimus: 1. auditorių, vadovausiantį paslaugų suteikimui; 2. auditorių, dalyvausiantį teikiant audito paslaugas; 3. auditoriaus padėjėją; 4. ekspertą ES struktūrinių fondų paramos apskaitos ir reikalavimų įgyvendinimo klausimais; 5. teisininką. Audito metu CPVA mainavietėje pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė: specialistų reikalaujamos pozicijos ir kompetencijos yra gan skirtingos; pirkimo sąlygose tiesiogiai nebuvo nurodyta, kad tas pats specialistas

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	3) sudarant pirkimo sutartį, pakeista ³⁰² PD nustatyta apmokėjimo už paslaugas tvarka. Taip PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d. ir 3 d., 28 str. 1 d., 47 str. 1 ir 7 d., 86 str. 3 d. ir Kvalifikacijos metodikos 7.3, 7.4, 21 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 3, 11 ir 17 p., siūloma taikyti 25 proc. nuo pirkimo sutarties ³⁰³ vertės deklaruotos EK (34 116,27 Eur) finansinę korekciją ³⁰⁴ , dėl kurios klaida projektuose 8 529,07 Eur su PVM.			
Keli pagrindiniai reikalavimai				
18.	(V) EX.16³⁰⁵ CPVA, atlikdama projektų po projektų finansavimo pabaigos priežiūrą, neužtikrino tinkamos audito sekos ir papildomo reikalavimo vertinimo	Audito metu CPVA buvo teiktos rekomendacijos:	Rekomendacijos 1 dalis įgyvendinta 2025-01-03. Rekomendacijos 2 dalis įgyvendinta 2025-01-14.	-

negalėtų vykdyti kelių funkcijų; eksperto ES struktūrinių fondų apskaitos ir reikalavimų įgyvendinimo klausimais ir teisininko poreikis vertinamas kaip pagrįstas, įvertinus patį pirkimo objektą, jo specifiką, apimtį ir jam keliamus reikalavimus, kurie detaliai aprašyti pirkimo sąlygų TS ir TS prieduose; eksperto poreikis yra iš esmės susijęs su visu auditu, nes audituojama veikla yra susijusi su valdymo išlaidomis, fondais ir kt., kurie yra finansuojami iš ES struktūrinių fondų. Pažymėtina, kad įvertinus PD TS ir jos priedus, nenustatyta, kad pirkimo objektą sudarančias paslaugas ar jų dalį turėjo teikti ekspertas ir/ar teisininkas. Be kita ko, audito metu nustatyta, kad tiekėjas VŠP konkurso metu PO pateikė pasiūlymą, kuriame nurodė, kad pirkimo sutarties vykdymui planuoja pasitelkti 6 specialistus, įskaitant ekspertę ES struktūrinių fondų paramos apskaitos ir reikalavimų įgyvendinimo klausimais, kurią ketino įdarbinti VŠP konkurso laimėjimo atveju, ir teisininkę, su kuria paslaugų teikimo sutartį ketino sudaryti VŠP konkurso laimėjimo atveju; audito metu AI paprašius PO pateikti pagrindžiamuosius dokumentus, kad minėti asmenys (t. y. kvazisubtiekęjas ir subtiekęjas), kurie pasiūlyme buvo nurodyti tam, kad pagrįstų tiekėjo atitiktį kvalifikacijos reikalavimas, faktiškai buvo pasitelkti sutarties vykdymo metu, buvo gautas atsakymas, kad teisės aktai neįpareigoja PO iš tiekėjo reikalauti įrodymų, kad sutarties vykdymo metu minėti asmenys įdarbinami/subtiekęjai pasitelkti. Atsižvelgiant į tai, kad AI nepateikti pagrindžiamieji dokumentai, kad ekspertas ir teisininkas faktiškai buvo pasitelkti sutarties vykdymo metu, taip pat į tai, kad audito objektas yra audito paslaugų teikimas, AI vertina, kad PD 3 priedo lentelės 3.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjui turėti ne tik 2 valstybinius auditorius, auditoriaus padėjėją, bet ir ekspertą su teisininku buvo nebūtinai paslaugų teikimui, perteklinis ir dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją.

³⁰² PD 7 priedo „Pagrindinės sutarties sąlygos“ 5 p. buvo nustatyta: Už užsakytas, suderintas, tinkamai suteiktas ir priimtas paslaugas apmokama per 30 dienų nuo perdavimo-priėmimo akto pasirašymo ir sąskaitos – faktūros pateikimo dienos. Audito metu nustatyta, kad, PO sudarant su tiekėju pirkimo sutartį, 5 p. nurodyta apmokėjimo tvarka buvo pakeista, t. y. pirkimo sutartyje buvo nurodyta: 7.5. Šalys susitaria, kad užmokestį Užsakovas Vykdytoji mokės dalimis (sumokės per 10 dienų nuo atitinkamos sąskaitos gavimo dienos) tokia tvarka: 7.5.1. 25 proc. nuo atitinkamų metų audito paslaugų kainos, pasirašius šią Audito sutartį; 7.5.2. 25 % nuo atitinkamų metų audito paslaugų kainos, pabaigus tarpinį darbą. Tarpiniai audito veiksmai atliekami ne vėliau kaip iki atitinkamų metų gruodžio 31 d., o už juos sąskaitos-faktūros išrašomos ne vėliau kaip iki 2022-01-15 ir iki 2023-01-15; 7.5.3. 50 % pateikus audito rezultatus už atitinkamus metus ir pateikus sąskaitą faktūrą už suteiktas audito paslaugas. Audito metu taip pat nustatyta, kad pirkimo sutarties 7.5 p. nustatyta nauja apmokėjimo už paslaugas tvarka buvo materializuota, t. y. tiekėjas po sutarties pasirašymo PO teikė išankstines sąskaitas faktūras (pvz., RC Nr. 2150, Nr. 2151, Nr. 2152, Nr. 2156), kurias PO apmokėjo. AI vertina, kad VŠP konkurso metu PO priėmus tiekėjo pasiūlymą ir su juo sudarant pirkimo sutartį, buvo pakeistos PD sąlygos dėl apmokėjimo už paslaugas tvarkos (t. y. nustatyta išankstinio apmokėjimo už paslaugas tvarka, sutrumpintas apmokėjimo terminas), kaip tai numatyta VPĮ 86 str. 3 d. ir pažeisti VPĮ 17 str. 1 d. nustatyti tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Atitinkamai pažymėtina, kad LAT praktikoje išaiškinta: „Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai perkančioji organizacija apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslų reikšmę), ji negali vėliau keisti pirkimo dokumentų turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). Be kita ko, AI vertina, kad PO pakeitus PD nustatytą mokėjimo tvarką į sutartyje numatytą išankstinio (avansinio) apmokėjimo galimybę, sutrumpinus atsiskaitymo už paslaugas terminą, tiekėjui buvo suteikta ne tik ekonominė nauda, tačiau pakeitimu nustatytos naujos sąlygos, kurių įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraišky, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų, kaip tai numatyta VPĮ 89 str. 4 d.

³⁰³ 2021-10-20 pirkimo sutartis Nr. 4.26.4-439.

³⁰⁴ Neatitiktis taip pat susijęs su kita 2021-10-20 sudaryta VŠP sutartimi, dėl kurios klaida projekte yra 166,38 Eur.

³⁰⁵ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas, tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, jeigu atsakinga institucija užduotis paveda atlikti kitam subjektui, PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai, PR 5. Įdiegta veiksminga sistema, kad būtų saugomi visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai ir taip užtikrinama tinkama audito seka.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ³⁰⁶ 9.2.8 p., be kita ko, nustatyta, kad JI prižiūri, kaip laikomasi projekto sutarties nuostatų. 9.8 p., be kita ko, nustatyta, kad JI užtikrina audito seką. Projekto sutarties ³⁰⁷ 1 priedo 10 p. 8 pp., be kita ko, nustatyta, kad PrV įsipareigoja, jog visi projekto lėšomis įsigijami baldai ir įranga gali būti naudojami tik projekto įgyvendinimo metu atnaujinamose ir naujai kuriamose patalpose. Audito metu nustatyta ³⁰⁸ , kad CPVA, atlikdama projektų po projekto finansavimo pabaigos priežiūrą neužtikrina ³⁰⁹ tinkamos audito sekos ir neatliko ³¹⁰ papildomo reikalavimo vertinimo. Taip CPVA neužtikrina, kad būtų tinkamai įgyvendintas Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.8 p. reikalavimas ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. d p. reikalavimas, pagal kurį VI nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditais susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 str. g p. reikalavimų ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmai atitinka taikytiną teisę.	1) PV nustatyti papildomas kontrolės priemones: patvirtinti vidaus dokumentų (pvz., PL) formas, kuriose būtų fiksuojami tikrinimo rezultatai ir surinkti įrodymai. 2) atlikti projekto Nr. 09.1.3-CPVA-R-705-21-0013 papildomo reikalavimo po projektų finansavimo pabaigos vertinimą. CPVA, atlikusi rekomendacijoje nustatytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.		
19.	(V) EX.20³¹¹ SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ³¹² 9.3 p., be kita ko, nustatyta: JI įsitikina, kad projekto sutartyje nurodyti SR pasiekti. PAFT ³¹³ 235 p., be kita ko, nustatyta: jeigu nustatoma, kad pateiktas klaidingai arba nevisiškai užpildytas MP, JI paprašo PrV patikslinti MP. SFMIS2014 naudotojo vadovo ³¹⁴ 4.3 sk. 23 p., be kita ko, nustatyta: jei registruojant SR reikšmės pasiekimą jis buvo nurodytas klaidingas, SFMIS2014 turi būti pataisyti visi klaidingai nurodyti duomenys.	Rekomenduojame CPVA ištaisyti SFMIS2014 nurodytus klaidingus projekto Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 SR Nr. P.B.238 pasiekimo duomenis.	CPVA nesutinka su pateiktu pastebėjimu.	–

³⁰⁶ Redakcijos, galiojusios nuo 2022-12-10 iki dabar.

³⁰⁷ 2018-08-17 projekto sutartis Nr. 09.1.3-CPVA-R-705-21-0013.

³⁰⁸ Nustatyta 2014-2020 m. laikotarpio uždarymo (kontrolės testavimo) audito metu.

³⁰⁹ CPVA 2016-06-06 direktoriaus įsakymu Nr. 2016/8-117 patvirtintoje projektų priežiūros poprojektiniu laikotarpiu vykdymo procedūroje nurodyti projektų tikrinimo aspektai, tačiau nepateikiama informacija, kur fiksuojami tikrinimo rezultatai, t. y. nenumatyta, kad tikrinimo metu surinkti įrodymai būtų fiksuojami vidaus dokumente (pvz., PL). Audito metu nustatyta, kad CPVA, atlikusi projekto patikrinimą pasibaigus jo finansavimui, nesaugo surinktų duomenų: nefiksuojama CPVA vertinta informacija, nepildomi vidaus dokumentai (pvz., PL), nesaugomi ekranvaizdžiai audito sekai užtikrinti ir pan.

³¹⁰ Audito metu nustatyta, kad projekto Nr. 09.1.3-CPVA-R-705-21-0013 (2024-02-05 APFP Nr. APFP-001) sutartyje nustatytas papildomas reikalavimas po projekto finansavimo pabaigos, tačiau CPVA nepateikė šio papildomo reikalavimų tikrinimo rezultatų, t. y. nepateikė pagrindžiamųjų dokumentų, kaip įsitikino surinktų duomenų teisingumu.

³¹¹ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

³¹² Redakcija, galiojanti nuo 2024-01-01.

³¹³ Redakcijos, galiojančios nuo 2024-02-23.

³¹⁴ Redakcija, galiojanti nuo 2022-12-16.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta ³¹⁵ , kad CPVA patvirtino MP su klaidingomis ³¹⁶ SR Nr. P.B.238 reikšmėmis ir neištaisė ³¹⁷ SFMIS2014 nurodytų neteisingų jo pasiekimo reikšmių. Taip CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3. p., PAFT 235 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 2 d. e p. reikalavimas VI, be kita ko, užtikrinti, kad duomenys būtų surinkti ir įvesti į kaupimo ir saugojimo sistemą.			
20.	(V) EX.30³¹⁸ CPVA, tikrindama MP, tinkamomis pripažino netinkamas finansuoti išlaidas ir nenustatė projekto apimtyje nebūtinų išlaidų Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ³¹⁹ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP, nustato MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PFSA ³²⁰ 10.1 p., be kita ko, nustatyta, kad pagal aprašą remiama veikla – SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių įsigijimas. 16.1 p., be kito ko, nustatyta, kad projektas turi atitikti Bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkluzinio ugdymo plėtros 2014–2016 m. veiksmų plano ³²¹ 1 pr. 3.7.1 p. nurodytą veiklą.	Rekomendacija dėl pastebėjime nustatytų faktų neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje. Rekomenduojame CPVA: 1) įvertinti susijusias išlaidas, kurios sudaro muzikos instrumentų II komplektą; 2) pakoreguoti SR Nr. P.N.732 „įsigyti SMP ir ugdymui skirtų techninės	Vadovaujančioji institucija nesutinka su pastebėjimu ir vertina, kad nėra teisinio pagrindo investiciniame projekte bei sutartyje nurodytą sąvoką „gabūs mokiniai, nerealizuojantys savo gabumų“ aiškinti taip, kaip aiškina audito institucija. Atkreipiame dėmesį, kad toks sąvokos aiškinimas nėra nurodytas atitinkamuose dokumentuose, todėl vadovaujančioji institucija atsižvelgia į Nacionalinės švietimo agentūros ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktą minėtos sąvokos aiškinimą, kuris neprieštarauja projektų finansavimų sąlygų apraše nurodytai tikslinei grupei. Tačiau siekiant užtikrinti sklandų 2014–2020 metų Europos	–

³¹⁵ Projekte Nr. 07.1.1-CPVA-R-904-01-0018 tikrintas MP Nr. MP016, kurio vertė – 481 097,34 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

³¹⁶ PrV pateikė CPVA MP Nr. MP024, kuriame nurodė, kad SR Nr. P.B.238 pasiekta reikšmė yra 0. CPVA patvirtino MP Nr. MP024, nurodydama SR Nr. P.B.238 pasiektą reikšmę 0, ir šio MP PL 10 p. nurodė, kad projekto SR Nr. P.B.238 pasiekimas pakankamas. VP SR skaičiavimo apraše (redakcija, galiojanti nuo 2023-12-23), be kita ko, nustatyta, kad SR Nr. P.B.238 pasiekimas skaičiuojamas sumuojant įgyvendinant projekto veiklas sukurtų ir (ar) atnaujintų visuomenei prieinamų miestų erdvių plotą (kv. m.), ir kad jis laikomas pasiektu, kai pasirašomas statybos užbaigimo aktas. Audito metu, atlikus PPV, nustatyta, kad 2022-09-23 rangos sutartis Nr. A62-689/22 ir 2022-09-23 rangos sutartis Nr. A62-690/22 yra įgyvendintos ir pateikta 2023-12-22 Deklaracija apie statinio (-ių), jo (jų) dalies (-ių) statybos užbaigimą / statinio (-ių), jo (jų) dalies (-ių)/patalpos (-ų) paskirties pakeitimą. Ši informacija nurodyta ir CPVA MP Nr. MP024 PL 9 p. AI vertinimu, CPVA, tvirtindama MP Nr. MP024, turėjo dokumentus, įrodančius, kad dalis SR Nr. P.B.238 pasiekta, tačiau ji patvirtino, nurodydama pasiektą reikšmę 0. Taip pat, CPVA patvirtino GMP Nr. MP026, kuriuo į SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę įtrauktas sklypo Nr. 0101-0054:0317 plotas (22 234,00 kv. m.) ir sklypo Nr. 0101-0054:0326 plotas (48 107,00 kv. m.), nors sklype Nr. 0101-0054:0317 nebuvo numatyta atlikti darbų, kurie būtų finansuojami projekto lėšomis. Be kita ko, 2023-04-04 projekto sutarties keitimu nuspręsta sklypo Nr. 0101-0054:0326 tvarkymo darbus (t. y. TPr „Pėsčiųjų viaduko virš Tauro g. statybos, automobilių stovėjimo aikštelių rekonstravimo ir teritorijos tarp Tauro, Pamėnkalnio, V. Kudirkos ir V. Mykoliaičio - Putino gatvių, Vilniuje, tvarkymo projektas“ nurodytą V etapą – aboristiniai visos teritorijos darbai, VI etapą – visos teritorijos želdinimas, VIII etapą – visa Tauro kalno parko teritorija, IX etapą – smulkūs darbai) nefinansuoti projekto lėšomis, kadangi juos PrV finansuos savo lėšomis, bei sumažinti projekto vertę 2 816 849,61 Eur suma. AI vertinimu, CPVA, patvirtinusi GMP Nr. MP026, neužtikrino tinkamų VP SR skaičiavimo apraše nurodytų nuostatų įgyvendinimo, nes į projekto SR Nr. P.B.238 pasiekimo reikšmę įskaičiavo erdvių plotus, kurie nebuvo sukurti ar atnaujinti projekto lėšomis.

³¹⁷ Audito metu nustatyta, kad CPVA patvirtino MP Nr. MP025, kuriame taip pat klaidingai nurodyta, kad SR Nr. P.B.238 pasiekta reikšmė yra 0.

³¹⁸ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 2. Tinkama veiksmų atranka, PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

³¹⁹ Redakcijos, galiojusios nuo 2022-12-10 iki 2023-12-31.

³²⁰ 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.1.3-CPVA-V-704 priemonės „Švietimo prieinamumo didinimas“ PFSA Nr. 2, patvirtintas ŠMSM 2016-09-22 įsakymu Nr. V-812. Redakcijos, galiojusios nuo 2023-06-23.

³²¹ Patvirtintas ŠMSM 2014-09-05 įsakymu Nr. V-808 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkluzinio ugdymo plėtros 2014–2016 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Plano³²² 1 pr. 3.7.1 p. nurodyta veikla – SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių fondų, skirtų mokiniams, turintiems SUP (išskyrus SUP, kylančius dėl išskirtinių asmens gabumų), sukaupimas specialiojo ugdymo centruose ar kitose švietimo įstaigose. Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių³²³ 24.4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad konservatorija, menų gimnazija ir menų mokykla yra mokyklos, skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems SUP. Mokinių, turinčių SUP, grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo į lygius tvarkos aprašo³²⁴ II d. 3.3 p., be kita ko, nustatyta, kad mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, priskiriami mokiniai, kuriems dėl nepalankios aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos galimybės realizuoti savo gebėjimus įsivainant Bendrojo ugdymo programą, o aprašo II d. 3.3.6 p. nustatyta, kad šiai grupei priskiriami mokiniai, nerealizuojantys gabumų. IP³²⁵ 2.5 lent., be kita ko, nurodyta, kad antruoju projekto etapu planuojama įsigyti 2 komplektus muzikos instrumentų³²⁶, kurie skirti SUP turintiems gabiems mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų. Projekto sutarties³²⁷ 1 priedo 5 d., be kita ko, nustatyta, kad įgyvendinant projekto veiklą Nr. 1.1 siekiama aprūpinti SUP turinčius vaikus (turinčius elgesio ir emocijų, autizmo spektro, judesio ir padėties, intelekto ir kt. sutrikimų) SMP ir ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis – be kita ko, dviem komplektais muzikos instrumentų, kurie skirti SUP turintiems gabiems mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų. PAFT 402 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi būti būtinos projektams įgyvendinti, t. y. prisidėti prie projekto tikslų, uždavinių ir rezultatų pasiekimo. IP 2.1. p. ir projekto sutarties 1 pr. 5 d., be kita ko, nustatyta, kad bus parengtas el. katalogas tam, kad kiekviena mokykla, kurioje mokosi SUP turintys mokiniai, galėtų iš jo pasirinkti ir panaudoti sutartimi pasinaudoti projektu įsigytais SMP. Audito metu nustatyta³²⁸, kad CPVA:	pagalbos priemonių komplektai“ pasiekimo reikšmę.	Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos užbaigimą, taip pat įvertinus, kad Lietuva turi pakankamą virškontraktavimą, sąskaitose Europos Komisijai bus atliktos galutinės finansinės pataisos.	

³²² Redakcija, galiojanti nuo 2016-10-18.

³²³ Patvirtintos LRV 2011-06-29 nutarimu Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių“. Redakcijos, galiojančios nuo 2021-12-24.

³²⁴ Patvirtintas ŠMSM, SAM, SADM 2011-07-13 įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Dėl mokinių, turinčių SUP, grupių nustatymo ir jų SUP skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“. Redakcija, galiojanti nuo 2013-08-04.

³²⁵ „SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių įsigijimo“ IP, 2023 m. redakcija.

³²⁶ 1 komplektas: I tipo fortepijonas, 10 vnt.; II tipo fortepijonas, 1 vnt.; III tipo fortepijonas, 4 vnt.; pianinai, 4 vnt.; fagotas, 1 vnt.; 2 komplektas: fleitos, 3vnt.; klarnetai, 7 vnt.; voltornos, 2 vnt.; kornetas, 1 vnt.; trombonai, 3 vnt.; obojai, 2 vnt.; bosinės kanklės, 1 vnt.; birbynės, 3 vnt.; saksofonai, 3 vnt.; trimitai, 2 vnt.; akordeonas, 1 vnt.; marimba, 1 vnt.; violončelė 1 vnt.

³²⁷ 2017-12-29 projekto sutartis Nr. 09.1.3-CPVA-V-704-04-0001.

³²⁸ Projekte Nr. 09.1.3-CPVA-V-704-04-0001 tikrintas MP Nr. MP021, kurio vertė 630 855,13 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	1) patvirtino MP Nr. MP021 deklaruotas išlaidas, kurių dalis nebuvo³²⁹ tinkamos finansuoti; 2) nenustatė³³⁰, kad deklaruotos el. katalogo sukūrimo išlaidos nėra būtinos projekto įgyvendinimui. Taip CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p., PAFT 204 ir 402 p., PFSA 10.1 p., aprašo II d. 3.3 p., projekto sutarties 1 pr. 5 d. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 3 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, taikyti patvirtintas atrankos procedūras ir kriterijus, ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 686 409,33 Eur³³¹ su PVM (683 810,85 Eur tiesioginių ir 2 598,48 Eur netiesioginių išlaidų).			

³²⁹ MP Nr. MP021, be kita ko, deklaruotos muzikos instrumentų, skirtų gabiams mokiniams, nerealizuojantiems gebėjimų, pirkimo išlaidos (fortepijonai: I tipo 10 vnt.; II tipo 1 vnt.; III tipo 4 vnt.; pianinai, 4 vnt.; fagotas, 1 vnt.). 2023-05-04 paskelbto tarptautinio viešojo pirkimo Nr. 662577 „Muzikos instrumentai“ dokumentuose nurodyta sąlyga dėl pristatymo konkrečioms ugdymo įstaigoms, t. y.: Klaipėdos St. Šimkaus konservatorijai, Panevėžio V. Mikalausko menų mokyklai, Klaipėdos E. Balsio menų gimnazijai, Vilniaus J. Tallat-Kelpšos konservatorijai, Nacionalinei M. K. Čiurlionio menų mokyklai ir Šiaulių S. Sondeckio menų gimnazijai. IP ir projekto sutartyje nustatyta, kad muzikos instrumentai skirti tikslinei grupei – gabiams mokiniams, nerealizuojantiems savo gebėjimų, kurie ŠMSM, SAM, SADM 2011-07-13 įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 patvirtinto tvarkos aprašo 3.3.6 p. įvardijami kaip turintys mokymosi sunkumų – nerealizuojantys ypatingų gabumų. Vadovaujantis ŠMSM 2022 m. birželio mėn. leidinio „Gabių ar (ir) talentingų vaikų ugdymas“ 2 psl. bei Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro 2018 m. leidinio „Gabūs ir talentingi vaikai: samprata, ypatumai ir atpažinimai“ 25 psl. pateiktais sąvokų paaiškinimais, kuriuose referuojama į apraše išskirtą 3 grupę (mokiniai, turintys mokymosi sunkumų), vertinama, kad sąvokos „nerealizuojantys ypatingų gabumų“ bei „gabūs mokiniams, nerealizuojantys savo gebėjimų“ audituojamo projekto kontekste yra tapačios Audito metu nustatyta, kad muzikos instrumentų išlaidos netinkamos finansuoti, nes: 1) ugdymo įstaigos, kurioms faktiškai buvo nupirkti ir pristatyti muzikos instrumentai, vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių 21.3.1 p., yra skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems SUP, o Bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkluzinio ugdymo plėtros 2014–2016 m. veiksmų plano 1 pr. 3.7.1 p. nustatyta, kad priemonė yra skirta mokiniams, turintiems SUP (išskyrus kylančius dėl išskirtinių asmens gabumų); 2) audito metu ŠMSM patvirtino, kad 2023-08-17 projekto sutarties keitimu faktiškai siekta mokinius, turinčius SUP dėl išskirtinių gabumų, besimokančius nurodytose valstybinėse ugdymo įstaigose (kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina ŠMSM), aprūpinti muzikos instrumentais; 3) muzikos instrumentai buvo nupirkti ir iš anksto paskirstyti ŠMSM pavaldžioms mokykloms, pagal jų išreikštus poreikius, o ne skirstomi per projekto lėšomis sukurtą el. katalogą, taip nesudarant galimybės muzikos instrumentais pasinaudoti kitų mokyklų mokiniams, turintiems SUP. Pažymėtina, kad audito metu nebuvo pateikta įrodymų, jog mokyklose, kurioms buvo nupirkti muzikos instrumentai, mokosi (ir, atitinkamai, naudojami muzikos instrumentais) mokiniai, atitinkantys tikslinę grupę – gabūs mokiniai, nerealizuojantys savo gabumų, įsisavinant Bendrojo ugdymo programas. Pažymėtina, kad MP Nr. MP021 taip pat deklaruotos DU išlaidos, patirtos rengiant metodikas, skirtas darbui su SMP, ir FN, nustatytos pagal FN-005 (redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01), išlaidos, kuriomis apmokėtos metodikas rengusių darbuotojų atostogų išlaidos. Atsižvelgiant į tai, kad, AI vertinimu, šių instrumentų įsigijimo išlaidos yra netinkamos finansuoti, AI vertina, kad dalis metodikų parengimui skirtų DU ir FN išlaidų taip pat netinkamos finansuoti (netinkamų finansuoti išlaidų suma apskaičiuojama bendrą DU ir FN sumą padalijus proporcingai įsigytiems SMP komplektams). Taip pat, AI vertinimu, projekto lėšomis finansuotų 2 muzikos instrumentų komplektų įsigijimas neprisideda prie projekto sutartyje nustatytos SR Nr. P.N.732 „įsigyti SMP ir ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių komplektai“ pasiekimo reikšmės, todėl SFMIS2014 nurodyta SR Nr. P.N.732 pasiekta reikšmė (t. y. 20 vnt.) yra klaidinga.

³³⁰ MP Nr. MP002, MP004 ir MP006, be kita ko, deklaruotos el. katalogo sukūrimo išlaidos. CPVA 2024-06-21 patvirtino GMP Nr. MP025 neįsitikinusi, kad el. katalogo išlaidos, kurios buvo pripažintos tinkamomis finansuoti, yra būtinos projekto įgyvendinimui. Taip pat CPVA atliko PPV ir 2024-04-15 PL Nr. PV02 pažymėjo, kad nėra nustatyta aplinkybių, kurios galėtų turėti neigiamą įtaką projekto veiklų įgyvendinimui. Vadovaujantis audito metu CPVA ir PrV teiktais duomenimis, be kita ko, nustatyta, kad: 1) projekto lėšomis įsigytas SMP mokykloms paskirstė tam sukurta PrV atrankos komisija, nors, vadovaujantis projekto dokumentais, el. katalogo paskirtis buvo leisti mokykloms pačioms pasirinkti SMP pagal poreikį, naudojantis el. katalogu, t. y. mokyklos faktiškai nesinaudojo el. katalogu, siekdamos gauti SMP, kurios reikalingos jose besimokantiems mokiniams, turintiems atitinkamų SUP; 2) el. kataloge nėra pasirašomos SMP panaudos sutartys ir nenurodyta informacija apie jas, t. y., nekaupiami duomenys apie aktualias datas, SMP naudojimo sąlygas, terminus ir kita informacija, nustatyta projekto dokumentuose. Atsižvelgiant į tai vertinama, kad el. katalogas, sukurtas projekto lėšomis, neatlieka savo paskirties, kuriai buvo kurtas ir kuri nustatyta projekto dokumentuose, o yra naudojamas PrV duomenų apie SMP kaupimui, todėl el. katalogo išlaidos vertinamos kaip nebūtinos ir neprisidedančios prie projekto tikslo bei nekuriančios pridėtinės vertės projekto veikloms. Pažymima, kad el. katalogo sukūrimo išlaidos sudaro 27 346,00 Eur, nors funkcijas, kurias faktiškai atlieka el. katalogas, galima įgyvendinti kitomis, nemokamomis priemonėmis (pvz., audito metu PrV pateiktame excel faile).

³³¹ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP021 yra 593 942,43 Eur.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
21.	(V) EX.52³³² Pirkimas neskaitytas į dalis, PD nustatyti pertekliniai ir konkurenciją dirbtinai ribojantys kvalifikacijos reikalavimai, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, neužtikrinta tinkama audito seka VPJ³³³ 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. 17 str. 3 d. nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 28 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad supaprastintas pirkimas gali būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas į dalis kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją. PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. 47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką. 86 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina, sąnaudos ar kitos sąlygos ir PD nustatytos pirkimo sąlygos. 97 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi dokumentais pagrįsti atliekamo pirkimo eigą. Kvalifikacijos metodikos³³⁴ 8.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas negali kelti tokių kvalifikacijos reikalavimų, kurie dirbtinai riboja konkurenciją; jis turi siekti, kad PD būtų nustatomi geriausiai konkurenciją užtikrinantys kvalifikacijos reikalavimai. 8.4 p., be kita ko, nustatyta, kad keliama reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu, jam proporcingi, tikslūs, aiškūs ir objektyviai patikrinami. 8.5 p. nustatyta, kad pirkimo vykdytojas nustato tik tuos kvalifikacijos reikalavimus, kurie geriausiai įrodys tiekėjo galimybes įvykdyti pirkimo sutartį. 21.6 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas nurodo reikalaujamas kompetencijas, o tiekėjas pateikia minimalų reikalaujamas kompetencijas galinčių atitikti asmenų skaičių. Turi būti nurodyta, ar tas pats asmuo galės vykdyti kelių specialistų, ekspertų, vadovų funkcijas. Atitinkamos srities personalo skaičius gali būti nurodomas tik išimtiniais	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	2025-04-17 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	-

³³² Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

³³³ Redakcija, galiojusi nuo 2019-01-01 iki 2019-06-10.

³³⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2017-07-01 iki 2020-12-31.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	atvejais, kai perkamas specifinis pirkimo objektas ir tinkamam pirkimo sutarties įvykdymui yra būtina užtikrinti, kad tas pats asmuo negalėtų atlikti kelių pirkimo objekto veiklų ar kelių nurodytų specialistų pareigų. Audito metu nustatyta³³⁵, kad PO, vykdydama VŠP³³⁶: 1) nepagrįstai neskaidė³³⁷ pirkimo objekto į dalis; 2) PD nustatė konkurenciją dirbtinai ribojančius, neproporcingus, Kvalifikacijos metodikos neatitinkančius³³⁸ kvalifikacijos reikalavimus;			

³³⁵ Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo audito metu, tikrinant valdymo išlaidas.

³³⁶ Supaprastinto atviro konkurso būdu vykdytas pirkimas Nr. 434075 „Audito paslaugos“, paskelbtas 2019-05-09.

³³⁷ PD 2.1 p., be kita ko, nustatyta, kad Pirkimo objektą sudaro INVEGA audito paslaugos ir INVEGOS dukterinės bendrovės ir susijusios įmonės audito paslaugos. PD 2.2 p. nustatyta, kad detaliam perkamų audito paslaugų apimties ir reikalavimų yra nurodyti pirkimo sąlygų 3–14 prieduose; 2.3 p. nustatyta, kad pasiūlymas turi būti teikiamas visai pirkimo sąlygų 3–14 prieduose nurodytai paslaugų apimčiai; 2.4 p., be kita ko, nurodyta, kad su laimėjusio pasiūlymo tiekėju dėl audito paslaugų bus sudaromos 2 sutartys (t. y. vienas sutartis dėl INVEGA audito paslaugų, kita – INVEGA dukterinės bendrovės ir susijusios įmonės audito paslaugų). Audito metu ILTE pateikė paaiškinimą, kad, be kita ko, pirkimo objekto neskaidymas į mažesnes dalis buvo priimtas atsižvelgiant į pirkimo specifiką, siekiant užtikrinti tinkamą ir efektyvų paslaugų teikimą bei užtikrinti VPĮ 17 str. reikalavimus dėl racionalaus lėšų panaudojimo; taip pat pažymėjo, kad pirkimo objektą sudaro dvi pagrindinės dalys, kurios buvo būtinos tam, kad būtų aiškiai atskirtos skirtingų finansavimo šaltinių ir atsiskaitymo mechanizmų dalys. Atitinkamai, pažymėtina, kad vadovaujantis kasacinio teismo praktika (pvz., 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-161-415/2015; 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-162-469/2015, 2015-04-07 nutartis c. b. Nr. 3K-3-183-248/2015), kelių pirkimo objektų sujungimo į vieną teisėtumo vertinimas pirmiausia priklauso nuo to, ar toks perkančiojo subjekto sprendimas pagrįstas svarbiomis priežastimis (pagrindų pobūdžio vertinimas) ir ar šis sprendimas yra vienintelis galimas ir būtinas, negalimas pasiekti kitomis, mažiau varžančiomis priemonėmis (proporcingumas). Pirkimo objekto neskaidymas/ar nepakankamas skaidymas į dalis yra susijęs su mažesniu dalyvių skaičiumi pirkime, nei jis būtų šiuos pirkimo objekto išskaidžius ar išskaidžius į smulkesnes dalis. Be to, kasacinio teismo praktika dėl viešojo pirkimo sutarčių skaidymo į pirkimo dalis plėtojama ne tik pirkimo objektų heterogeniškumo (savo pobūdžiu atskirų), bet ir homogeniškumo (panašumo, vienanariškumo) atvejais (pvz., LAT 2010-05-04 nutartis c. b. Nr. 3K-3-126/2010, 2015-02-24 nutartis c. b. Nr. 3K-3-84-248/2015, 2014-04-25 nutartis c. b. Nr. 3K-3-255/2014). Atskirų (savarankiškų) pirkimo objektų sujungimas turi būti pagrįstas svarbiomis priežastimis ir būti vienintele priemone PO pasiekti užsibrėžtų tikslų (LAT nutartis 2017-07-12 c. b. Nr. e3K-3-322-916/2017). Be to, kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad negalimas atskirų pirkimo objektų sujungimas į vieną, jeigu tai grindžiama PO finansinių ir žmogiškųjų išteklių administravimo tikslais (pvz., LAT 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-161-415/2015; 2015-03-27 nutartis c. b. Nr. 3K-3-162-469/2015, 2015-04-07 nutartis c. b. Nr. 3K-3-183-248/2015.), patogumu, sutaupymais (pvz., LAT 2017-07-12 nutartis c. b. Nr. e3K-3-322-916/2017), administracinėmis ir vadybinio pobūdžio priežastimis (pvz., LAT 2018-12-21 nutartis c. b. Nr. e3K-3-508-248/2018). Atsižvelgiant į pirmiau nurodytą, taip pat į tai, kad dėl abiejų TS nurodytų paslaugų dalių buvo sudarytos dvi atskiros paslaugų teikimo sutartys, pagal kurias turėjo būti atliekami atskiri finansinių ataskaitų rinkinių auditai bei pateikiamos atskiros/savarankiškos auditoriaus išvados, o ne vienas bendras paslaugų rezultatas; audito paslaugos turi būti teikiamos pagal vienodą metodiką ir vadovaujantis tarptautiniais audito standartais ir Tarptautinės buhalterijų federacijos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu, todėl bet kuris audito paslaugas teikiantis tiekėjas galėtų atlikti atitinkamą auditą, užtikrinant teisės aktų reikalavimus; taip pat į tai, kad nebuvo tinkamai pagrįsta, kodėl pirkimo objektą išskaidžius smulkiau, t. y. atskyrus pirkimo objektus, nebūtų pasiektas pirkimo tikslas, AI vertina, kad pirkimo objekto neskaidymo į atskiras dalis priežastys nėra pagrįstos svarbiomis priežastimis ir todėl šiuo atveju VŠP pirkimo objektas turėjo būti skaidomas į atskiras dalis taip užtikrinant didesnę tiekėjų konkurenciją.

³³⁸ 1) PD 2 lentelės „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ 4.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad auditorius, vadovausiantis paslaugų suteikimui, turi būti atlikęs bent 1 Lietuvoje veikiančio komercinio banko ar užsienio komercinio banko filialo (skyriaus) metinių finansinių ataskaitų auditą ir pasirašęs auditoriaus išvadą pagal tarptautinius audito standartus. LR bankų įstatymo (2004-03-30 Nr. IX-2085, redakcija, galiojusi nuo 2019-04-04 iki 2019-12-31) 2 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad bankas – LR įsteigta kredito įstaiga, kuri turi **licenciją versti ir verčiasi indėlių ar kitų gražintinių lėšų priėmimu iš neprofesionaliųjų rinkos dalyvių ir jų skolinimu ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę**. Tuo tarpu, vadovaujantis 2001-07-11 LR Vyriausybės nutarimo Nr. 887 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ veiklos“ (redakcija, galiojusi nuo 2017-05-31 iki 2019-10-31) 1 p., be kita ko, pavesta INVEGA įgyvendinti finansinės paramos verslui priemones, finansuojamas LR valstybės biudžeto, ES, tarptautinių finansų institucijų lėšomis, įgyvendinant finansų inžinerijos ir finansines priemones grįžusiomis ir (ar) kitomis lėšomis. Atsižvelgiant į tai, kad PO VŠP vykdymo metu neturėjo atitinkamos banko veiklos licencijos ir nebuvo įpareigota vykdyti komercinio banko funkcijų (t. y. nors PO veikla specifinė, tačiau ji nėra lygiavertė komercinių bankų veiklai), AI vertina, kad PD 2 lentelės 4.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjo specialistui būti atlikus būtent komercinio banko metinių finansinių ataskaitų auditą yra neproporcingas pirkimo objektui,

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	3) sudarant pirkimo sutartį, pakeista³³⁹ PD nustatyta apmokėjimo už paslaugas tvarka; 4) neužtikrinta³⁴⁰ tinkama audito seka. Taip PrV nesilaikė VPJ 17 str. 1 d. ir 3 d., 28 str. 1 d., 47 str. 1 ir 7 d., 97 str. 1 d. Kvalifikacijos metodikos 8.3, 8.4, 8.5 ir 21.6 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, bei 4 d. d p. reikalavimas, pagal kurį VI nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir audитаis susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 str. g p. reikalavimų³⁴¹.			

dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją, todėl pažeidžia VPJ 17 str. 3 d., 47 str. 1 d., Kvalifikacijos metodikos 8.3, 8.4 p. nuostatų reikalavimus ir neužtikrina VPJ 17 str. 1 d. nustatytų lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų įgyvendinimo.

2) PD 2.1 p., be kita ko, nustatyta, kad VŠP pirkimo objektas – INVEGA, jos dukterinės bendrovės ir susijusių fondų metinių finansinių ataskaitų audito paslaugos ir valdymo išlaidų atitikties fondo steigimo ir valdymo sutarties sąlygoms ir teisės aktų reikalavimams patikrinimai; PD 2 lentelės „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ 4.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad tiekėjas turi turėti (arba gali pasitelkti) kvalifikuotus už pirkimo sutarties vykdymą atsakingus 5 specialistus ir kurie turi atitikti jiems nustatytus atitinkamus kvalifikacijos reikalavimus: 1. auditorių, vadovausiantį paslaugų suteikimui; 2. auditorių, dalyvausiantį teikiant audito paslaugas; 3. auditoriaus padėjėją; 4. ekspertą ES struktūrinių fondų paramos apskaitos ir reikalavimų įgyvendinimo klausimais; 5. teisininką. Audito metu ILTE 2025-04-04 el. laišku pateikė paaiškinimą, kuriame, be kita ko, nurodė, kad konkretūs specialistų reikalavimai buvo nustatyti vadovaujantis tuo, kad audito paslaugos apima kompleksinę veiklą, kuriai būtinos skirtingos kompetencijos; ekspertas buvo būtinas, nes ES struktūrinių fondų apskaita ir jų reikalavimų laikymasis yra sudėtingas procesas, kurio tinkamas auditas reikalauja specifinių žinių ir patirties; teisininkas buvo būtinas dėl to, kad audito proceso metu gali kilti teisiniai klausimai, susiję su reguliaciniais reikalavimais, sutartiniais įsipareigojimais ar kitais teisiniais aspektais. Pažymėtina, kad įvertinus PD TS ir jos priedus, nenustatyta, kad pirkimo objektą sudarančias paslaugas ar jų dalį turėjo teikti ekspertas ir/ar teisininkas. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad audito objektas yra audito paslaugų teikimas, AI vertina, kad PD 2 lentelės 4.1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas tiekėjui turėti ne tik 2 valstybinius auditorius, auditoriaus padėjėją, bet ir ekspertą su teisininku yra nebūtinai paslaugų teikimui, perteklinis ir dirbtinai ribojantis tiekėjų konkurenciją.

³³⁹ PD 14.18 p., be kita ko, buvo nustatyta: už suteiktas paslaugas INVEGA atsiskaito ne vėliau kaip per 30 dienų tiekėjui pateikus PVM sąskaitą – faktūrą per „E.saskaita“ platformą. Audito metu nustatyta, kad, PO sudarant su tiekėju pirkimo sutartį, PD 14.18 p. nurodyta apmokėjimo tvarka buvo pakeista, kadangi pirkimo sutarties 4.2 p., be kita ko, nurodyta: šalis susitaria, kad užmokestį klientas sumokės per 10 dienų nuo atitinkamos sąskaitos gavimo dienos. AI vertina, kad VŠP konkurso metu PO priėmus tiekėjo pasiūlymą ir su juo sudarant pirkimo sutartį, buvo pakeistos PD sąlygos dėl apmokėjimo už paslaugas tvarkos (t. y. sutrumpintas atsiskaitymo už paslaugas terminas), kaip tai numatyta VPJ 86 str. 3 d. ir pažeisti VPJ 17 str. 1 d. nustatyti tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Atitinkamai pažymėtina, kad LAT praktikoje yra išaiškinta: „Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai perkančioji organizacija apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti pirkimo dokumentų turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). Be kita ko, AI vertina, kad PO pakeitus PD nustatytą mokėjimo tvarką ir sutartyje numačius trumpesnį atsiskaitymo už paslaugas terminą, tiekėjui buvo suteikta ne tik ekonominė nauda, tačiau pakeitimu nustatyta nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų, kaip tai numatyta VPJ 89 str. 4 d.

³⁴⁰ AI, atlikdama VŠP atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimą, 2025-03-27 el. laišku ILTE ir 2025-04-04 el. laišku CPVA teikė paklausimus, prašydama pateikti VŠP vertinimui aktualią informaciją su pagrindžiančiais dokumentais, tačiau buvo gauta tik dalis atsakymų. Pažymėtina, kad AI teikti paklausimai susiję su VŠP procedūrų vykdymu, laimėtojo pašalinimo pagrindų nebuvimą pagrindžiančio dokumento pateikimu, laimėtojo atitikimu PD nustatytiems kvalifikacijos reikalavimams, profesinės civilinės atsakomybės draudimo galiojimu pirkimo sutarties vykdymo metu ir kt. Atsižvelgdama į tai, kad AI nebuvo pateikta pirkimų vertinimui aktuali informacija su pagrindžiamaisiais dokumentais, AI vertina, kad taip nebuvo užtikrinta tinkama audito seka ir neįmanoma įsitikinti VŠP procedūrų teisėtumu ir PO priimtų sprendimų teisingumu.

³⁴¹ CPVA nebuvo atlikusi pirkimo Nr. 434075 patikros iki AI atliko audituojamo VŠP atranką.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Vadovaujantis EK FK gairių 3, 11, 16 ir 17 p., siūloma taikyti 25 proc. nuo pirkimo sutarties ³⁴² vertės deklaruotos EK (45 980,00 Eur ³⁴³) finansinę korekciją ³⁴⁴ , dėl kurios klaida projektuose 10 406,00 Eur ³⁴⁵ su PVM.			
22.	(V) EX.55³⁴⁶ PO PD paaiškinimas nepateiktas tiekėjui ir nepaskelbtas viešai prie PD, sudarant pirkimo sutartį, netaikytas atidėjimo terminas ir pakeistos PD sąlygos, atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas, neužtikrinta tinkama audito seka VPJ³⁴⁷ 3 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. 18 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad, sudarant pirkimo sutartį, joje negali būti keičiama laimėjusio tiekėjo pasiūlymo kaina ir PD bei pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos. 18 str. 8 d., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti VPJ 3 str. nustatyti principai ir tikslai. 18 str. 9 d., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis turi būti sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė atidėjimo terminas. 19 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi dokumentais pagrįsti atliekamo pirkimo eigą. 27 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO PD paaiškinimus (patikslinimus), taip pat atsakymus į tiekėjų klausimus skelbia CVP IS kartu su skelbimu apie pirkimą. 27 str. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad PO atsakydama į tiekėjo prašymą, kartu siunčia paaiškinimus ir visiems kitiems tiekėjams, kuriems ji pateikė PD, bet nenurodo, iš ko gavo prašymą teikti paaiškinimą. Pirkimo sutarties³⁴⁸ Bendrųjų sąlygų 17.1 p. nustatyta, kad sutarties sąlygos sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti VPJ 3 str. nustatyti principai ir tikslai.	Rekomendacija neteikiama, nes CPVA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	2025-04-18 CPVA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	–

³⁴² 2019-10-01 pirkimo sutartis Nr. (4.26.4.)-148.

³⁴³ Deklaruota išlaidų suma patirta projektuose Nr. J07-FM-F-01-0001(24 200,00 Eur) ir Nr. 07.3.3-FM-F-424-01-0001 (21 780,00 Eur).

³⁴⁴ Neatitikimas taip pat susijęs su kita 2019-10-01 sudaryta VŠP sutartimi, dėl kurios klaida projekte yra 544,50 Eur.

³⁴⁵ Atsižvelgiant į tai, kad CPVA 2024-09-16 projekte Nr. 07.3.3-FM-F-424-01-0001 priėmė sprendimą dėl pažeidimo Nr. IT05 bei pritaikė 5 proc. finansinę korekciją, AI siūlo likusiai tinkamų finansuoti išlaidų sumai projekte Nr. 07.3.3-FM-F-424-01-0001 taikyti 20 proc. korekciją, taip užtikrinant, kad laikomasi EK FK gairių 1.4 p. nuostatos, jog finansinių korekcijų dydžiai nėra sumuojami.

³⁴⁶ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

³⁴⁷ Redakcija, galiojusi nuo 2016-01-01 iki 2016-12-31.

³⁴⁸ 2016-04-05 nuomos sutartis Nr. 201604N-01.

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta³⁴⁹, kad PO, vykdydama VŠP³⁵⁰: 1) PD TS paaiškinimo nepateikė³⁵¹ pirkime dalyvavusiam tiekėjui ir nepaskelbė viešai prie PD; 2) sudarė pirkimo sutartį su tiekėju, netaikydama³⁵² atidėjimo termino; 3) sudarydama pirkimo sutartį, pakeitė³⁵³ PD nustatytas sąlygas dėl automobilio perdavimo PO, apmokėjimo už paslaugas tvarką, vienašališko pirkimo sutarties nutraukimo tvarką;			

³⁴⁹ Nustatyta 2014–2020 m. laikotarpio uždarymo audito metu tikrinant valdymo išlaidas.

³⁵⁰ Supaprastinto atviro konkurso būdu vykdytas mažos vertės pirkimas Nr. 267883 „Lengvojo automobilio (1 vnt.) veiklos nuomos paslaugų pirkimas“, paskelbtas 2016-06-15 (pažymėtina, kad ILTE 2025-03-24 el. laišku patvirtino, kad pirkimas Nr. 267883 ir pirkimas Nr. 276740, paskelbtas CVP IS, yra tas pats pirkimas).

³⁵¹ PD 33 p. nurodyta, kad visi atsakymai į tiekėjų pateiktus klausimus skelbiami viešai CVP IS, ten pat, kur buvo paskelbti pirminiai PD kartu su skelbimu apie pirkimą. Audito metu nustatyta, kad PO 2016-03-22 CVP IS pranešimo Nr. 4138484, kuriuo pateiktas PD TS paaiškinimas (patikslinimas), nepateikė pirkime dalyvavusiam tiekėjui ir nepaskelbė viešai prie PD. Atsižvelgiant į tai, AI vertina, kad buvo pažeisti VPĮ 27 str. 1 ir 3 d. reikalavimai bei neužtikrintas VPĮ 3 d. nustatytų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų įgyvendinimas.

³⁵² PD 52 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau negu pasibaigė atidėjimo terminas (15 dienų laikotarpis nuo pranešimo apie sprendimą sudaryti sutartį išsiuntimo dienos); 65 p. nurodyta, kad pirkimo sutartis negali būti sudaroma, kol nesibaigė jos sudarymo atidėjimo terminas, išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas. Be kita ko, PO VŠP komisijos 2016-03-31 protokole Nr. 1-05 nurodyta, kad sutartis su tiekėju gali būti pasirašoma tik pasibaigus VPĮ nustatytam pretenzijų ir skundų pateikimo terminui (t. y. ne anksčiau nei praėjus 15 kalendorinių dienų po paslaugų tiekėjų informavimo apie priimtus sprendimus). Audito metu nustatyta, kad PO tiekėjams pateikė 2016-04-04 CVP IS pranešimą Nr. 4168139: „Informuojame, jog atidėjimo terminas šiame pirkime nebus taikomas, atsižvelgiant į tai, jog vykdytas mažos vertės pirkimas.“ Pirkimo sutartis Nr. 201604N-01 su laimėjusiu tiekėju sudaryta 2016-04-05 (t. y. kitą dieną po pranešimo apie sprendimą sudaryti sutartį išsiuntimo dienos). Atitinkamai pažymėtina, kad LAT praktikoje išaiškinta: „Paskelbto viešojo PD negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai PO apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti PD turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). LAT praktikoje taip pat išaiškinta, kad: „Perkančiosios organizacijos, laikydamosi iš skaidrumo principo išplaukiančio imperatyvo nekeisti pirkimo sąlygų, per visą viešojo pirkimo procedūrą privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų, nepriklausomai nuo to, kad sąlygų modifikavimu siekiama ištaisyti jų ydingumą, nes priešingu atveju ji VPĮ įtvirtintą reguliavimą pažeidžia du kartus: tiek iš pradžių nustatydamas neteisėtas pirkimo sąlygas, tiek vėliau jas neteisėtai keisdama“ (LAT 2017-02-14 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-23-248/2017). AI vertina, kad PO, nesilaikydama savo iš anksto paskelbtų PD nuostatų ir sudarydama sutartį netaikant atidėjimo termino, neužtikrino VPĮ 3 d. nustatytų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų įgyvendinimo.

³⁵³ PD XIII skyriaus „Pirkimo sutarties sąlygos“ 68 p. nustatyta, kad už suteiktas paslaugas PO atsiskaito už praėjusį mėnesį ne vėliau kaip per 15 dienų tiekėjui pateikus sąskaitą faktūrą; 69 p. nustatyta, kad tiekėjas automobilį turi pristatyti ne vėliau kaip per 90 dienų po sutarties pasirašymo dienos; tiekėjui vėluojant pristatyti siūlomą lengvąjį automobilį per tiekėjo pasiūlyme nurodytą terminą, tiekėjas moka už kiekvieną dieną 30 Eur dydžio delspinigius; 70 p. nustatyta, kad tiekėjui nutraukus sutartį tiekėjo vienašališku sprendimu, nesant PO kaltės, tiekėjas privalės sumokėti PO 10 proc. dydžio baudą, skaičiuojant nuo neįvykdytos sutarties dalies vertės; PD 8 p. nustatyta, kad perkamų paslaugų savybės nustatytos TS; PD 4 priedo „TS“ nurodyta, kad automobilio pristatymo sąlygos – per 90 dienų po sutarties pasirašymo. Audito metu nustatyta, kad PO ir pirkimo laimėtojai sudarant pirkimo sutartį Nr. 201604N-01, minėtos PD sąlygos nebuvo perkeltos; be kita ko, pirkimo sutarties bendrosios dalies 2.1 p. nustatyta, kad visus eilinius mokėjimus nuomininkas (t. y. PO) įsipareigoja sumokėti mokėjimų grafike sąskaitoje nustatytais mokėjimo datomis, laikantis joje nustatytų sąlygų. Audito metu 2025-04-04 el. paštu AI pateiktas ILTE paaiškinimas, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad PD 69 ir 70 p. nuostatos nebuvo perkeltos į su tiekėju pasirašytos sutarties tekstą dėl techninės klaidos; papildomai nurodyta, kad jokių vėlavimų visą sutarties laikotarpį nėra užfiksuota, todėl faktiškai nereikėjo pritaikyti šių nuostatų. Pažymėtina, kad, remiantis audito metu AI pateiktu automobilio techninės būklės įvertinimo priėmimo-perdavimo aktu, automobilis PO buvo perduotas 2016-08-16, o turėjo būti perduotas iki 2016-07-05, kaip tai numatyta PD 69 p. (t. y. perduotas PO vėliau nei 90 dienų nuo pirkimo sutarties pasirašymo, todėl, vadovaujantis PD 69 p., priešingai nei nurodyta ILTE 2025-04-04 el. laiške, buvo pagrindas tiekėjo atžvilgiu skaičiuoti 30 Eur dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną). AI vertina, kad sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos (t. y. panaikintas automobilio perdavimo PO terminas ir bauda už termino pažeidimą, patikslinta atsiskaitymo už paslaugas tvarka, panaikinta bauda, tiekėjui vienašališkai nutraukus sutartį), kaip tai numatyta VPĮ 18 str. 3 d. ir pažeisti VPĮ 3 str. 1 d. nustatyti tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principai. Atitinkamai pažymėtina, kad LAT praktikoje yra išaiškinta: „Paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, jog keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai perkančioji organizacija apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), ji negali vėliau keisti pirkimo dokumentų turinio ar

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	4) atliko esminį ³⁵⁴ pirkimo sutarties keitimą, leisdamas tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo sutartyje, sąlygomis, kurias įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų ir dėl kurio ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; 5) neužtikrino ³⁵⁵ tinkamos audito sekos.			

jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai“ (LAT 2016-03-30 nutartis c. b. Nr. 3K-3-177-916/2016). Be kita ko, AI vertina, kad PO pakeitus PD sąlygas (t. y. panaikintus automobilio perdavimo PO terminą ir baudą už jo pažeidimą, patikslinus atsiskaitymo už paslaugas tvarką, panaikinta baudą, tiekėjui vienašališkai nutraukus sutartį), tiekėjui suteikta ne tik ekonominė nauda, tačiau pakeitimu nustatytos naujos sąlygos, kurias įtraukus į pradinį pirkimą būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų.

³⁵⁴ PD XIII skyriaus „Pirkimo sutarties sąlygos“ 66 p. nustatyta, kad pirkimo sutartis įsigalioja ją abiem šalims pasirašius ir galioja 48 mėnesių nuo sutarties pasirašymo dienos; 67 p. nurodyta, kad pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu pirkimo sutarties kaina negali keistis. Pirkimo sutarties kainą sudaro mėnesinis nuomos mokestis (įskaitant administravimo, priežiūros paslaugų, privalomojo civilinės atsakomybės ir kasko draudimų ir kt. mokesčius) 1 lengvajam automobiliui sutarties galiojimo (48 mėnesių) laikotarpiui; 72 p. nurodyta, pirkimo sutarties sąlygos pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu negali būti keičiamos, išskyrus tokias pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus nebūtų pažeisti VPĮ 3 str. nustatyti principai ir tikslai. Pažymėtina, kad su tiekėju sudarytos 2016-04-05 Nuomos sutarties Nr. 201604N-01 Specialiojoje dalyje Nr. 201604N-01/0, be kita ko, nustatyta, kad nuomos terminas – 48 mėn., eilinis mėnesio mokėjimas – **268,60 Eur** be PVM. Audito metu ILTE 2025-04-04 el. laišku pateikė AI informaciją: nurodome, kad buvo atliktas pakeitimas; buvo pratęsta sutartis; pridedame pakeitimo dokumentus. AI, įvertinusi pateiktus dokumentus, t. y. 2020-08-03 nuomos sutarties Nr. 202008N-64 bendrąją dalį, Specialiąją dalį Nr. 202008N-64/01, priedą Nr. 1, be kita ko, nustatė, kad automobilio nuomos terminas pratęstas 12 mėn. laikotarpiu; eilinis mėnesio mokėjimas – **347,11 Eur** be PVM. AI vertinimu, minėtu pirkimo sutarties keitimu atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas, kuriuo nustatytos sąlygos, leidžiančios tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo sutartyje, sąlygomis, taip pažeidžiant VPĮ 3 str. 1 d. nustatytus tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus bei 18 str. 8 d. reikalavimą (bei VPĮ redakcijos, galiosios nuo 2020-08-01 iki 2021-11-30, 17 str. 1 d. nustatytus principus ir 89 str. 5 d. reikalavimą). Atitinkamai, ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; be to, šiuo pakeitimu nustatytos naujos sąlygos, kurias įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų.

³⁵⁵1) PD 10 p. nurodyta, kad tiekėjas, dalyvaudamas pirkime, turi atitikti minimalius kvalifikacijos reikalavimus; PD 1 lentelėje nustatyti bendrieji tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai ir juos įrodantys dokumentai; 19 p., be kita ko, nustatyta, kad pasiūlymas suprantamas kaip CVP IS priemonėmis pateiktų dokumentų ir duomenų visuma: konkurso sąlygose nurodytus minimalius kvalifikacijos reikalavimus pagrindžiantys dokumentai ir kita. PD 39 p., be kita ko, nustatyta, kad komisija tikrina tiekėjų pasiūlymuose pateiktų kvalifikacijos duomenų atitiktį konkurso sąlygose nustatytiems minimaliems kvalifikacijos reikalavimams; jeigu komisija nustato, kad tiekėjo pateikti kvalifikacijos duomenys yra neišsamūs arba netikslūs, ji privalo raštu prašyti tiekėjo juos papildyti arba paaiškinti per PO nurodytą terminą; PD 40 p., be kita ko, nustatyta, kad komisija priima sprendimą dėl kiekvieno pasiūlymą pateikusių tiekėjo minimalių kvalifikacijos duomenų atitikties konkurso sąlygose nustatytiems reikalavimams; teisę dalyvauti tolesnėse pirkimo procedūrose turi tik tie tiekėjai, kurių kvalifikacijos duomenys atitinka PO keliamus reikalavimus. PD 45.2. p., be kita ko, nustatyta, kad komisija atmeta pasiūlymą, jeigu pasiūlymas neatitiko konkurso sąlygose nustatytų reikalavimų. Atitinkamai, pažymėtina, kad AI 2025-04-04 el. paštu pateiktas ILTE paaiškinimas: pagal tuo metu galiojančią tvarką tiekėjo nebuvo prašoma pateikti atitiktį kvalifikacijos reikalavimams pagrindžiančius dokumentus, remiantis INVEGA Supaprastintų taisyklių, patvirtintų INVEGA generalinio direktoriaus 2024-12-31 įsakymu Nr. B-89, 61 p., kuriame nurodyta, kad tiekėjų kvalifikacijos neprivaloma tikrinti mažos vertės pirkimų atveju. Šiuo aspektu pažymėtina, kad LAT praktikoje yra išaiškinta, kad: „Perkančiosios organizacijos, laikydamosi iš skaidrumo principo išplaukiančio imperatyvo nekeisti pirkimo sąlygų, per visą viešojo pirkimo procedūrą privalo laikytis iš anksto paskelbtų reikalavimų, nepriklausomai nuo to, kad sąlygų modifikavimu siekiama ištaisyti jų ydingumą, nes priešingu atveju ji VPĮ įtvirtintą reguliavimą pažeidžia du kartus: tiek iš pradžių nustatydama neteisėtas pirkimo sąlygas, tiek vėliau jas neteisėtai keisdama“ (LAT 2017-02-14 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-7-23-248/2017). Taip pat pažymėtinam, kad tiekėjui kartu su pasiūlymu nepateikus PD nustatytą kvalifikaciją pagrindžiančių reikalavimų, PO turėjo vadovautis PD nustatytais sąlygomis ir reikalauti šių dokumentų pateikti; kadangi minėti dokumentai AI audito metu nebuvo pateikti, nėra galimybės įsitikinti, ar tiekėjas, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis, pirkimo metu atitiko PD nustatytus kvalifikacijos reikalavimus. Atsižvelgdama į tai, kad AI nebuvo pateikta vertinimui aktuali informacija su pagrindžiamaisiais dokumentais, AI vertina, kad taip nebuvo užtikrinta tinkama audito seka ir neįmanoma įsitikinti VŠP procedūrų teisėtumu ir PO priimtų sprendimų teisingumu.

2) PD 8 p. nustatyta, kad perkamų paslaugų savybės nustatytos TS; PD 4 priedo „TS“ 1 lentelės „Privalomi reikalavimai įsigyjamiems lengviesiems automobiliams“ 24 p., be kita ko, nurodyta, kad privalomi civilinės atsakomybės ir KASKO draudimai visam veiklos nuomos terminui; PD XIII skyriaus „Pirkimo sutarties sąlygos“ 67 p., be kita ko, nurodyta, kad pirkimo sutarties kainą sudaro mėnesinis nuomos mokestis (įskaitant administravimo, priežiūros paslaugų, privalomojo civilinės atsakomybės ir kasko draudimų ir kt. mokesčius); 10.1 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas įsipareigoja apdrausti automobilį draudimo kompanijoje sutartyje nustatytais sąlygomis ir atsako, kad turto draudimas nepertraukiamai galiotų iki visų pirkimo sutarties sąlygų įvykdymo. Pažymėtina, kad audito metu AI el. paštu pateiktas ILTE paaiškinimas: „poliso neturime, nes

2023–2024 m. valstybinio audito metu CPVA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ¹⁵⁴ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip PrV nesilaikė VPJ 3 str. 1 d., 18 str. 3, 8 ir 9 d., 19 str. 2 d., 27 str. 1 ir 3 d. ir Pirkimo sutarties Bendrųjų sutarties sąlygų 17.1 p. reikalavimų, o CPVA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę, ir 4 d. d p. reikalavimas, pagal kurį VI nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir audитаis susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 str. g p. reikalavimų³⁵⁶. Vadovaujantis EK FK gairių 9, 16, 17 ir 23 p., siūloma taikyti 25 proc. nuo pirkimo sutarties³⁵⁷ vertės deklaruotos EK (7 636,72 Eur) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projektuose 1 909,18 Eur su PVM.			
Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros Pirkimų ir pažeidimų prevencijos skyriaus vyresnioji viešųjų pirkimų specialistė Indrė Beliūnė Mob. +370 649 46230, el. p. i.beliune@cpva.lt				
Šaltinis – Valstybės kontrolė				

nuomotojas draudė visą automobilių parką“. Kadangi AI nebuvo pateikta vertinimui aktuali informacija su pagrindžiamaisiais dokumentais, AI vertina, kad taip nebuvo užtikrinta tinkama audito seka ir neįmanoma įsitikinti VŠP procedūrų teisėtumu ir PO priimtų sprendimų teisingumu.

³⁵⁶ CPVA nebuvo atlikusi pirkimo Nr. 267883 patikros iki AI atliko audituojamo VŠP atranką.

³⁵⁷ 2016-04-05 Nuomos sutartis Nr. 201604N-01.

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
14 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VŠĮ Europos socialinio fondo agentūrai

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.37 ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino, kad išlaidos atitiktų tinkamumo finansuoti reikalavimus Atsakomybės ir funkcijų taisyklių³⁵⁹ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP, nustato MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. EK valdymo patikrinimų gairių³⁶⁰ 1.7 sk., be kita ko, nustatyta, kad, atliekant administracinius patikrinimus, turėtų būti išsamiai peržiūrėti patvirtinamieji dokumentai (pvz., sąskaitos faktūros, apmokėjimo įrodymai, darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, dalyvavimo sąrašai, pristatymo įrodymai ir kiti dokumentai), pridėti prie kiekvienos paraiškos atlyginti išlaidas. PAFT³⁶¹ 232 p., be kita ko, nustatyta, kad už MP tikrinimą ir projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų tikrinimą atsakinga JI. 400 p., be kita ko, nustatyta, kad JI, vertindama projektų išlaidų atitiktį jų tinkamumo finansuoti reikalavimams, vadovaujasi Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties ES struktūrinių fondų reikalavimams. Rekomendacijų dėl projektų išlaidų atitikties ES fondų reikalavimams³⁶² 203 p., be kita ko, nustatyta, kad tais atvejais, kai išlaidoms pagrįsti teikiami duomenys pagal suvestinių pažymų formas, JI taip pat turi patikrinti bent dalį visų pirminių tinkamų	Audito metu ESFA buvo teikta rekomendacija pakartotinai įvertinti projekte Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-06-0001 deklaruotas DU išlaidas ir įsitikinti, kad jos būtų pagrįstos pirminiais (apmokėjimo) dokumentais ir atitiktų tinkamumo finansuoti reikalavimus, o nustačius neatitiktį, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. ESFA, atlikusi rekomendacijoje nustatytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-01-10.	2024-12-31

³⁵⁸ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

³⁵⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2023-08-22 iki 2023-12-31.

³⁶⁰ Redakcija, galiojanti nuo 2015-09-17.

³⁶¹ Redakcija, galiojusi nuo 2023-10-31 iki 2024-02-06.

³⁶² Redakcija, galiojanti nuo 2023-02-24.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	finansuoti išlaidų ir veiklų patvirtinimo dokumentų. Pirminiais dokumentais laikomi dokumentai, kurių duomenys įtraukti į suvestines pažymas. 403 p., be kita ko, nustatyta, kad išlaidos turi būti patirtos ir apmokėtos tinkamu joms finansuoti laikotarpiu. Audito metu nustatyta³⁶³, kad ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino³⁶⁴, kad išlaidos, deklaruojamos pagal DU pažymą, būtų pagrįstos tinkamais pirminiais dokumentais ir atitiktų tinkamumo finansuoti reikalavimus. Taip ESFA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p., EK valdymo patikrinimų gairių 1.7 sk., PAFT 400 p., Rekomendacijų dėl projektų išlaidų atitikties ES fondų reikalavimams 203 p. reikalavimai ir R.1303/2013 125 str. 5 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, atlikti kiekvienos paramos gavėjų pateiktos išlaidų atlyginimo paraiškos administracinį tikrinimą.			
2.	(V) EX.38 ESFA, tvirtindama MP, neįsitikino išlaidų tinkamumu finansuoti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių³⁶⁵ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP, nustato MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PAFT³⁶⁶ 232 p. nustatyta, kad už MP tikrinimą, projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų tikrinimą ir tinkamų finansuoti išlaidų nustatymą atsakinga JI. 268 p. nustatyta, kad ESF projekto dalyviai turi priklausyti tikslinei grupei, nurodytai konkrečiame projektų finansavimo sąlygų apraše ir projekto sutartyje, ir atitikti tos grupės nariams keliamus reikalavimus. PFSA³⁶⁷ 19 p. nustatyta, kad tinkamos projekto tikslinės grupės nustatytos Veiksmų plane. Veiksmų plano 19 p. nustatyta, kad tikslinė grupė – socialinę riziką patiriantys asmenys, socialinę atskirtį patiriantys asmenys, socialiai pažeidžiami asmenys ir asmenys, kuriems dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje. PFSA 56 p. nurodyta, kad projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Taisyklėse nustatytus reikalavimus.	Audito metu ESFA buvo teikta rekomendacija pakartotinai įvertinti projekte deklaruotų įdarbinimo subsidijuojant ir lietuvių kalbos mokymo išlaidų tinkamumą finansuoti pagal projekto sutarties 1 pr. 5 d. nurodytą veiklą Nr.1.2 ir nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. ESFA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino. Dėl audito metu nustatytų 2 atvejų rekomendacija neteikiama, nes ESFA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-03-27. 2025-03-27 ESFA atliko PAFT 25 skirsnyje numatytus veiksmus.	2024-12-31

³⁶³ Projekte Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-06-0001 tikrintas MP Nr. MP020, kurio vertė 436 976,21 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

³⁶⁴ Audito metu ESFA nepateikė AI MP Nr. MP020 deklaruotų ir atrinktų DU išlaidų apmokėjimą patvirtinančių dokumentų. Be to, PrV 2024-10-24 el. paštu informavo AI, kad dėl konfidencialumo politikos negali AI pateikti DU išlaidų apmokėjimą patvirtinančių dokumentų be darbuotojų sutikimų, kad informacija apie jų gautas pajamas būtų perduota trečiosioms šalims, kurių PrV neturi. AI vertinimu, ESFA, atlikdama išlaidų tinkamumo finansuoti vertinimą, nepatikrino visų išlaidas pagrindžiančių pirminių (apmokėjimo) dokumentų ir neįsitikino jų tinkamumu finansuoti.

³⁶⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2023-08-22 iki 2023-12-31.

³⁶⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2023-10-31 iki 2024-02-06.

³⁶⁷ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.3.1-ESFA-V-419 „Socialinės įtraukties didinimas“ PFSA Nr. 2, patvirtintas SADM 2022-10-18 įsakymu Nr. A1-695 (redakcija, galiojusi nuo 2023-08-05 iki dabar).

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁶⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Projekto sutarties³⁶⁸ 1 pr.³⁶⁹ 4 d., be kita ko, nurodyta, kad remiantis Migracijos departamento duomenimis į Lietuvą kas savaitę atvyksta apie 700 asmenų, kuriems dėl Rusijos Federacijos karinės agresijos suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, todėl projektu siekiama šiems asmenims suteikti pirminę pagalbą ir paramą, be kurios jie neturėtų galimybės užtikrinti socialinių, savigarbos bei savęs aktualizavimo poreikių. Projekto sutarties 1 pr. 5 d., be kita ko, nustatyta, kad projekto uždavinys Nr. 1 – karo pabėgėlių integracija į bendruomenę ir darbo rinką, veikla Nr. 1.2. – įdarbinimas subsidijuojant ir lietuvių kalbos mokymas, bei detalizuota, kad: vykstant Rusijos Federacijos karinei agresijai Ukrainoje, Lietuva sulaukė apie 21,2 tūkst. ukrainiečių, bėgančių nuo karo padarinių, kurie 2022 m. registravosi Užimtumo tarnyboje. Sėkmingai jų integracijai į darbo rinką, projekte bus organizuojamas neformalusis suaugusiųjų švietimas (lietuvių k. mokymas) bei įdarbinimas subsidijuojant. Audito metu nustatyta³⁷⁰, kad ESFA, tvirtindama MP, neįsitikino³⁷¹ MP nurodytų išlaidų tinkamumu finansuoti ir deklaruoti EK. Taip ESFA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p., PAFT 232, 268 p., PFSA 56 p., projekto sutarties 1 pr. 4 ir 5 d bei R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 3 184,98 Eur³⁷² (3 137,91 Eur tiesioginių ir 47,07 Eur netiesioginių išlaidų).			

³⁶⁸ 2023-02-10 projekto sutartis Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001.

³⁶⁹ Redakcija, patvirtinta 2023-06-27 projekto sutarties keitimu Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001/P1.

³⁷⁰ Projekte Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001 tikrintas MP Nr. MP010, kurio vertė 3 104 483,47 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

³⁷¹ ESFA neįsitikino, jog pagal pažymą PrV deklaruojamos dviejų asmenų įdarbinimo subsidijuojant bei lietuvių kalbos mokymo išlaidos atitinka projekto tikslinę grupę, nurodytą projekto sutartyje, ir atitinka tos grupės nariams keliamus reikalavimus: remiantis projekto sutarties nuostatomis vertinama, kad projekte aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta projekto tikslinė grupė – karo pabėgėliai iš Ukrainos (ukrainiečiai). Audito metu nustatyta, kad (1) MP Nr. MP010 deklaruotos dalyvio A. S., kuris dalyvavo neformaliojo suaugusiųjų švietimo veikloje, 1 859,64 Eur mokymų išlaidos, tačiau įvertinus audito metu gautus pagrindžiamuosius dokumentus nustatyta, kad minėto dalyvio pilietybė nėra Ukrainos; (2) MP Nr. MP010 taip pat deklaruotos dalyvio Y. T., kuris dalyvavo įdarbinimo subsidijuojant veikloje, 1 278,27 Eur DU išlaidos, tačiau išnagrinėjus audito metu gautus dokumentus nustatyta, kad minėto dalyvio pilietybė nėra Ukrainos. Audituojamo projekto tikslinę – karo pabėgėlių iš Ukrainos (ukrainiečių) – grupę taip pat patvirtina tiek SADM 2023-05-11 raštas Nr. (21.12.28Mr-22) SD-1958, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad papildomas finansavimas (kurio išlaidos susijusios su MP Nr. MP010 deklaruotomis išlaidomis) projekte Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001 skiriamas pabėgėlių iš Ukrainos reikmėms (t. y. ukrainiečių įdarbinimui subsidijuojant ir lietuvių k. mokymams), tiek ir ESFA 2023-05-26 raštas Nr. SB-2023-00465 dėl papildomo finansavimo, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad norint sėkmingai padėti ukrainiečiams, bėgantiems nuo karo padarinių, planuojama į projekto veiklas įtraukti papildomą veiklą: neformalųjį suaugusiųjų švietimą, organizuojant valstybinės kalbos mokymą bei įdarbinimo subsidijuojant priemonę. Al vertinimu, dviejų asmenų, kurie nėra priskirtini tikslinei karo pabėgėlių iš Ukrainos (ukrainiečių) grupei, išlaidos **audituojamo projekto kontekste** nėra tinkamos finansuoti ir deklaruoti EK (nepaisant to, kad šie asmenys atitinka kitą Veiksmų plane nurodytą tikslinę grupę ir galimai priskirtini rodikliui Nr. P.S.366, kurio pasiekimas įgyvendintas kitų (50) projektų kontekste).

³⁷² Faktinė klaida tikrintame MP Nr. MP010 yra 3 184,98 Eur (3 137,91 Eur tiesioginių išlaidų ir 47,07 Eur netiesioginių išlaidų). Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP010 yra 205 245,29 Eur.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
3.	(V) EX.50 ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino SR pasiekimo pagrįstumu, ar susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal projekto sutartį ir, ar projekto dalyvio išlaidos tinkamos finansuoti pagal PFSA Atsakomybės ir funkcijų taisyklių³⁷³ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad JI įsitikina, kad projekto sutartyje nurodyti SR pasiekti, PrV deklaruotos su projektų įgyvendinimu susijusios išlaidos nepažeidžia ES ir LR teisės aktų nuostatų. 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP, nustato MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PAFT³⁷⁴ 255 p., be kita ko, nustatyta, kad skaičiuojant pasiektas SR reikšmes turi būti vadovaujama SR skaičiavimo aprašais. 402 p. nustatyta, kad išlaidos turi būti būtinos projektams įgyvendinti, t. y. prisidėti prie projekto tikslų, uždavinių ir rezultatų pasiekimo, ir turi būti numatytos projekto sutartyje. VP SR skaičiavimo apraše³⁷⁵, be kita ko, nustatyta, kad į SR Nr. P.S.405 pasiekimo reikšmę turi būti skaičiuojami viešųjų paslaugų darbuotojai. Taip pat nustatyta, kad į šią reikšmę neįskaičiuojami švietimo įstaigų darbuotojai (pedagoginis ir nepedagoginis švietimo įstaigų personalas). Projekto sutarties³⁷⁶ 1 priedo 5.3 p. nustatyto fizinio rodiklio Nr. 2.1.2 aprašyme, be kita ko, nurodyta, kad bus pakelta gydytojų kvalifikacija rezidentūros srityje, suteikiant jiems įgūdžius ir žinias: kaip kurti pakopinių kompetencijų modelį, kaip jį vertinti, kaip savo organizacijoje įdiegti šiuos pokyčius ir išmokyti visą susijusį personalą dirbti su naujai sukurtu pakopiniu kompetencijų modeliu. Fizinio rodiklio Nr. 2.1.7 aprašyme, be kita ko, nurodyta, kad šios veiklos įgyvendinimo metu bus pakelta gydytojų rezidentų kvalifikacija, panaudojant patirtį pakopinių kompetencijų modelio įgyvendinimo srityje. PFSA³⁷⁷ 30 p. išlaidų kategorijos Nr. 5 skiltyje „Reikalavimai ir paaiškinimai“, be kita ko, nustatyta, kad pagal PFSA 9.1 p. numatytą veiklą projekto dalyvių išlaidos yra tinkamos, jeigu projekto dalyvių gautas dokumentas (pažymėjimas, sertifikatas ir pan.) toje ES šalyje yra užskaitomas kaip profesinės kvalifikacijos tęstinis profesinis mokymas. Audito metu nustatyta³⁷⁸, kad ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino ar:	Audito metu ESFA buvo teiktos rekomendacijos: 1) įsitikinti, ar įgyvendinant projektą Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-06-0001 deklaruotos SR Nr. P.S.404 ir P.S.405 reikšmės pagrįstos ir ar susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti projekto lėšomis, o nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje; 2) įsitikinti, ar įgyvendinant projektą Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-06-0001 deklaruotos dalyvių išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal PFSA 30 p., o nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje; 3) pakartotinai įvertinti projektą Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-05-0001, atsižvelgiant į šiame pastebėjime nustatytas aplinkybes, o nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. ESFA, atlikusi rekomendacijose nurodytus veiksmus, rekomendacijas įgyvendino.	2025-04-04 ESFA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	2025-03-17

³⁷³ Redakcija, galiojusi nuo 2023-08-22 iki 2023-12-31.³⁷⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2023-10-31 iki 2024-02-06.³⁷⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2023-11-09 iki 2023-12-22.³⁷⁶ Redakcija, galiojanti nuo 2020-07-23.³⁷⁷ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.4.2-ESFA-V-715 priemonės „Formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų įvairioms besimokančiųjų grupėms teikimas“ PFSA Nr. 3, patvirtintas ŠMSM 2018-01-15 įsakymu Nr. V-35. Redakcija, galiojanti nuo 2023-05-17.³⁷⁸ Projekte Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-06-0001 tikrintas MP Nr. MP020, kurio vertė – 436 976,21 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	1) SR pasiekimas yra pagrįstas ³⁷⁹ ; 2) išlaidos, patirtos pagal fizinius rodiklius Nr. 1.2.1, 1.3.1, 2.1.2 ir 2.1.7, tinkamos ³⁸⁰ finansuoti pagal projekto sutartį; 3) projekto dalyvio Ra. Ri. patirtos išlaidos yra tinkamos ³⁸¹ finansuoti pagal PFSA 30 p. nustatytus reikalavimus. Taip ESFA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 ir 9.3.1 p., PAFT 255 ir 402 p., VP SR skaičiavimo apraše nustatyto SR Nr. P.S.405 aprašymo, projekto sutarties 1 priedo 5.3 p. nustatytų fizinių rodiklių Nr. 2.1.2 ir 2.1.7 aprašymų, PFSA 30 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nustatytų aplinkybių klaida projekte yra 223 362,41 Eur ³⁸² (218 586,88 Eur tiesioginių ir 4 755,53 Eur netiesioginių išlaidų).			
Keli pagrindiniai reikalavimai				
4.	(V) EX.31 ³⁸³ ESFA, atlikusi projekto sutarties keitimą, į projektą įtraukė partnerius, kurie neatitinka PFSA reikalavimų ir patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo tinkamos finansuoti	Audito metu ESFA buvo teiktos Rekomendacija įgyvendinta 2024-12-13. rekomendacijos: 1) pervertinti projekto partnerių atitiktį PFSA 12 p. nustatytiems reikalavimams ir, nustatčius neatitiktį, imtis PAFT 25 skirsnyje nustatytų veiksmų;		2024-12-31

³⁷⁹ Atsiskaitydamas už SR Nr. P.S.404 pasiekimą, PrV pateikė gydytojų rezidentų sąrašą, į kurį įtraukti gydytojai rezidentai, dalyvavę mokymuose pagal fizinį rodiklį Nr. 2.1.7. Audito metu nustatyta, kad ESFA neprašė ir PrV nepateikė dokumentų, įrodančių, jog nurodytieji gydytojai rezidentai buvo mokomi, naudojant patirtį pakopinių kompetencijų modelio įgyvendinimo srityje. Ai vertinimu, ESFA, tvirtindama pasiektą SR Nr. P.S.404 reikšmę, neįsitikino ar mokymuose dalyvavę gydytojai rezidentai atitiko fizinio rodiklio Nr. 2.1.7 aprašymo nuostatas. Atsiskaitydamas už SR Nr. P.S.405 pasiekimą, PrV pateikė gydytojų sąrašus, į kuriuos įtraukti gydytojai, dalyvavę mokymuose pagal fizinius rodiklius Nr. 1.2.1, 1.3.1 ir 2.1.2. Audito metu nustatyta, kad deklaruojant šio SR pasiekimą: 1) į sąrašus be gydytojų buvo įtraukti švietimo įstaigų, privačių įstaigų, kurios neteikia viešųjų paslaugų, bei kitų įstaigų, kurios nenurodytos SR Nr. P.S.405 skaičiavimo apraše, darbuotojai; 2) ESFA neprašė ir PrV nepateikė dokumentų, įrodančių, kad gydytojai, kurie dalyvavo mokymuose pagal fizinį rodiklį Nr. 2.1.2, dirba įstaigose, kuriose rezidentai mokomi, naudojant patirtį pakopinių kompetencijų modelio įgyvendinimo srityje (rezidentūros bazėse ar įstaigose, kurios pateikė prašymus tapti rezidentūros bazėmis), mokymuose įgytas žinias, pakopinių kompetencijų modelio įgyvendinimo srityje, pritaikė rezidentų ugdymo procese, ir yra susiję su gydytojais rezidentais, kurie mokėsi pagal fizinį rodiklį Nr. 2.1.7. Ai vertinimu, ESFA, tvirtindama pasiektą SR Nr. P.S.405 reikšmę, neįsitikino, ar į pasiektą šio SR reikšmę buvo įtraukti asmenys, atitinkantys SR Nr. P.S.405 ir fizinio rodiklio Nr. 2.1.2 aprašymų nuostatas.

³⁸⁰ Atsižvelgiant į tai, kad: 1) mokymuose, kurie buvo vykdomi pagal fizinius rodiklius Nr. 1.2.1 ir 1.3.1, dalyvavo asmenys, kurie neatitiko asmenų grupės, nurodytos SR Nr. P.S.405 aprašyme, ir dalies dalyvių gauti sertifikatai neatitiko PFSA 30 p. išlaidų kategorijoje Nr. 5 nustatytų reikalavimų, Ai vertinimu, išlaidos, susijusios su šių asmenų mokymu, yra netinkamos finansuoti pagal projekto sutartį (klaida projekte 2 991,88 Eur, statistinės klaidos nėra); 2) nebuvo pateikti dokumentai, įrodantys, kad mokymuose, kurie buvo vykdomi pagal fizinį rodiklį Nr. 2.1.7, dalyvavę gydytojai rezidentai buvo mokomi, naudojant patirtį pakopinių kompetencijų modelio įgyvendinimo srityje, Ai vertinimu, išlaidos, susijusios su šių asmenų mokymu, neatitinka PAFT 402 p. ir yra netinkamos finansuoti pagal projekto sutartį (klaida projekte 215 595,00 Eur, statistinės klaidos nėra).

³⁸¹ Projekto dalyvio Ra.Ri. išlaidos buvo patirtos pagal fizinį rodiklį Nr. 1.3.1, kuris įgyvendinamas pagal PFSA 9.1 p. nustatytą veiklą. Audito metu ESFA nepateikė Ai dokumentų, įrodančių, kad Ra. Ri. išduotas sertifikatas, patvirtinantis dalyvavimą Vokietijoje 2023 m. rugsėjo 6–9 d. vykusiame kongrese, yra užskaitomas kaip profesinės kvalifikacijos tęstinis profesinis mokymas. Ai vertinimu, ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP Nr. MP020, neįsitikino, ar Ra. Ri. patirtos išlaidos atitiko PFSA 30 p. nustatytus reikalavimus ir buvo tinkamos finansuoti projekto lėšomis.

³⁸² Statistinės klaidos tikrinant MP Nr. MP020 nėra.

³⁸³ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 2. Tinkama veiksmų atranka, PR 3. Tinkama informacija paramos gavėjams ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Atsakomybės ir funkcijų taisyklių³⁸⁴ 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad II tikrina PrV teikiamus MP, nustato MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PAFT³⁸⁵ 184 p., be kita ko, nustatyta, kad II, atlikdama projekto sutarties keitimą, turi įvertinti projekto įgyvendinimo nukrypimų įtaką projekto tinkamumui finansuoti. 196.1 p., be kita ko, nustatyta, kad įgyvendinami valstybės projektai gali būti papildomai finansuojami, kai numatoma juos įgyvendinti didesne apimtimi. 204 p., be kita ko, nustatyta, kad II, atlikdama prašymų skirti papildomą finansavimą vertinimą, patikrina, ar tenkinamos projektų finansavimo sąlygos pagal su PFSA patvirtintą projekto TF vertinimo lentelę, t. y. PAFT 196.1 p. nurodytu atveju patikrina atitiktį pagal visus projekto TF vertinimo lentelės bendrųjų reikalavimų vertinimo aspektus. 455.2 p., be kita ko, nustatyta, kad II vertina, ar projekto finansavimas projekto įgyvendinimo metu, atliekant projekto sutarties pakeitimus, netaps valstybės pagalba. PFSA³⁸⁶ 12 p., be kita ko, nustatyta, kad galimi partneriai yra viešieji juridiniai asmenys. 25 p., be kita ko, nustatyta, kad valstybės pagalba ir <i>de minimis</i> pagalba neteikiama. Pagal Projekto TF vertinimo lentelės 5.2 p., II, atlikdama TF vertinimą, be kita ko, įsitikina, kad projekto partneris atitinka tinkamų partnerių sąrašą, nustatytą PFSA. Pagal 4.5.3 p., II, be kita ko, įsitikina, kad projekto finansavimas nereiškia neteisėtos valstybės pagalbos ar <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo. Audito metu nustatyta³⁸⁷, kad ESFA: 1) atlikdama projekto sutarties keitimą³⁸⁸, įtraukė partnerius, kurie neatitinka³⁸⁹ PFSA 12 p. nustatyto reikalavimo ir valstybės pagalbos bei <i>de minimis</i> pagalbos taisyklių;	2) pakoreguoti SR Nr. P.N.728-09.2.1-ESFA-V-726 reikšmę SFMIS2014. ESFA, atlikusi rekomendacijose nustatytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.		

³⁸⁴ Redakcijos, galiojusios nuo 2023-08-22 iki 2024-01-01.

³⁸⁵ Redakcijos, galiojusios nuo 2023-03-25 iki 2024-02-06.

³⁸⁶ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.2.1-ESFA-V-726 priemonės „Ugdymo turinio tobulinimas ir naujų mokymo organizavimo formų kūrimas ir diegimas“ PFSA, patvirtintas ŠMSM 2017-08-21 įsakymu Nr. V-639 (redakcija, galiojanti nuo 2023-05-03).

³⁸⁷ Projekte Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 tikrintas MP Nr. MP030, kurio vertė 1 244 569,01 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

³⁸⁸ 2023-07-27 esminis projekto sutarties keitimas.

³⁸⁹ ESFA užpildytos Projekto TF vertinimo lentelės 5.2 p. pažymėta, kad pareiškėjas (partneris) atitinka tinkamų pareiškėjų sąrašą, nustatytą PFSA, tačiau audito metu, atliekant projekto sutarties keitimo vertinimą, nustatyta, kad į projektą įtraukti 892 partneriai, iš kurių, 7-ių partnerių juridinio asmens teisinis statusas – UAB. Pažymėtina, kad 2000-07-13 LR akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 (redakcija, galiojusi nuo 2023-05-01 iki 2024-06-30) 1 str. 1 d. ir 2 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad UAB yra ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo. Todėl, AI vertinimu, minėti 7 partneriai, kurių juridinio asmens teisinis statusas yra UAB, neatitiko PFSA 12 p. reikalavimo, kadangi jie nėra viešieji juridiniai asmenys. Taip pat, audito metu patikrinus duomenis KOTIS registre, nustatyta, kad minėtiems partneriams valstybės pagalba ar *de minimis* pagalba nėra užregistruota, todėl AI vertinimu, skyrus šiems partneriams projekto lėšas, buvo suteikta neteisėta valstybės pagalba, taip pažeidžiant PFSA 25 p.

Audito metu taip pat nustatyta, kad, projektu siekiamas SR Nr. P.N.728-09.2.1-ESFA-V-726 „Pagal veiksmų programą ESF finansavimą ugdymo kokybei gerinti gavusios mokyklos“. PrV 2024-09-12 rašte Nr. SD-2967 nurodyta, kad SR Nr. P.N. 728-09.2.1-ESFA-V-726 pasiekta reikšmė – 874 mokyklos, iš kurių 5-ių mokyklų teisinis statusas yra UAB. AI vertinimu, ESFA patvirtinusi GMP, patvirtino neteisėną SR Nr. P.N. 728-09.2.1-ESFA-V-726 pasiekimo reikšmę.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2) patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo³⁹⁰ tinkamos finansuoti. Taip ESFA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.1 p., PAFT 204 p., 455.2 p., PFSA 12 ir 25 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 3 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, taikyti patvirtintas atrankos procedūras ir kriterijus, ir 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 17 469,42 Eur³⁹¹ (17 296,46 Eur tiesioginių ir 172,96 Eur netiesioginių išlaidų).			
5.	(V) EX.51³⁹² ESFA netinkamai taikė MP atrankinio tikrinimo tvarką PAFT³⁹³ 232 p., be kita ko, nustatyta, kad už projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų tikrinimą atsakinga JI. 234 p., be kita ko, nustatyta, kad JI gali nustatyti atrankinę tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentų patikros tvarką. PV³⁹⁴ 20.2 p., be kita ko, nustatyta, kad atsirenkant tikrintinus elementus dokumente yra naudojamas MS Excel lapas „Atranka dokumente“, kuriame įrašomas smulkiausių tikrinamo dokumento elementų skaičius (pvz., grupė) naudojant skaičių seką, sugeneruojamas atsitiktinis skaičius ir sugeneruotos atsitiktinės reikšmės yra surūšiuojamos didėjimo tvarka; nuo viršaus pasirenkamas bent vienas tikrintinas elementas arba tiek, kiek trūksta išlaidų iki PV 8 p. nurodytos minimalios tikrinimo sumos. Audito metu nustatyta³⁹⁵, kad ESFA, atlikdama mokėjimo prašymų tikrintinų elementų atranką, netinkamai³⁹⁶ taikė MP atrankinio tikrinimo tvarką.	Audito metu ESFA buvo teikta rekomendacija atlikti pastebėjime nurodytų projektų MP deklaruotų išlaidų tikrintinų elementų atranką dokumente vadovaujantis PV 20.2 p., o nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. ESFA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2025-03-05.	2025-02-28

³⁹⁰ Audito metu nustatyta, kad į vertinamo MP Nr. MP030 deklaruotas EK išlaidas įtraukos dviejų projekto partnerių išlaidos, kurių juridinis statusas yra UAB ir neatitinka PFSA 12 p. nustatyto reikalavimo, nes jie nėra viešieji juridiniai asmenys.

³⁹¹ Statistinės klaidos vertinamame MP Nr. MP030 nėra, nes atlikus antro lygio atranką, projektų partnerių, kurie neatitinka PFSA 12 p. reikalavimo, išlaidos nepateko į AI atrinktus išlaidų vienetus.

³⁹² Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

³⁹³ Redakcija, galiojusi nuo 2023-10-31 iki 2024-02-06.

³⁹⁴ Mokėjimų prašymų atrankinio tikrinimo tvarka, patvirtinta ESFA 2023-05-29 direktoriaus įsakymu Nr. V-2023-00086 (redakcija, galiojanti nuo 2023-06-01).

³⁹⁵ Projekte Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001 tikrintas MP Nr. MP010, kurio vertė 3 104 483,47 Eur, ir projekte Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 tikrintas MP Nr. MP030, kurio vertė 1 244 569,01 Eur. Nustatyta kontrolės testavimo metu.

³⁹⁶ 1) ESFA, atlikdama projekto Nr. 08.3.1-ESFA-V-419-02-0001 MP Nr. MP010 deklaruojamų išlaidų tikrintinų elementų atranką, atrinko tikrinti MP eilutę Nr. 1.1.1-001, kurioje deklaruotos išlaidos pagal 2023-11-30 pažymą Nr. MP010, ir eilutę Nr. 1.2.1-001, kurioje deklaruotos išlaidos pagal 2023-11-23 pažymą Nr. 3, ir šiose MP eilutėse deklaruotoms išlaidoms atliko tikrintinų elementų atranką dokumente. Audito metu nustatyta, kad ESFA, atlikdama atranką dokumente, nesivadovavo PV 20.2 p. nuostatomis ir nesugeneravo tikrintiniams elementams dokumente atsitiktinio skaičiaus, o tikrintinus elementus eilutėje Nr. 1.1.1-001 atrinko netaikant atsitiktinės atrankos, eilutėje Nr. 1.2.1-001 tikrintinus elementus atsirinko pagal didesnes išlaidų sumas. AI vertinimu, taip ESFA neužtikrino PV 20.2 p. nuostatų laikymosi ir netinkamai atliko tikrintinų elementų dokumente atranką.

2) ESFA, atlikdama projekto Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 MP Nr. MP030 deklaruojamų išlaidų tikrintinų elementų atranką, atrinko tikrinti MP eilutę Nr. 1.3.1-001, kurioje deklaruotos išlaidos pagal 2023-10-17 pažymą Nr. 3, bei šioje MP eilutėje deklaruotoms išlaidoms atliko tikrintinų elementų atranką dokumente. Audito metu nustatyta, kad ESFA, atlikdama atranką, sugeneravo atsitiktinį skaičių tik 497 tikrintiniams elementams, o likusiems 202 elementams nebuvo suteiktas atsitiktinis skaičius ir jie į atranką nepateko. AI vertinimu, taip ESFA neužtikrino PV 20.2 p. nuostatų laikymosi ir netinkamai atliko tikrintinų elementų dokumente atranką.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ESFA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁵⁸ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
----------	---	---------------	--	---

Taip ESFA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti PAFT 232 ir 234 p., PV 20.2 p. nustatyti reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:
Viešosios įstaigos Europos socialinio fondo agentūros Strategijos ir finansų valdymo skyriaus veiklos procesų koordinatore Laura Klimaitė
Tel. +370 659 42573, el. p. Laura.Klimaite@esf.lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
15 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas VšĮ Inovacijų agentūrai

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.17 IA neįsitikino dalies išlaidų atitiktimi PFSA reikalavimams Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ³⁹⁸ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad JI įsitikina, kad PrV deklaruotos su projektu įgyvendinimu susijusios išlaidos nepažeidžia ES ir LR teisės aktų nuostatų. 9.3.1 p., be kita ko, nustatyta, kad JI nustato PrV teikiamuose MP nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PAFT ³⁹⁹ 408 p. nustatyta, kad išlaidos turi atitikti PAFT, PFSA ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus. PFSA ⁴⁰⁰ 2 pr. 6 p., be kita ko, nustatyta, kad, jeigu elektros energija, pagaminta elektrinės įrengimo objekte, nukreipta į vieną ar kelis vartojimo objektus ir viename iš jų yra vykdoma ūkinė-komercinė veikla, finansavimas skiriamas tik už objektą (-us), kuriame (-iuose) ūkinė-komercinė veikla nevykdoma. 2 pr. 9 p., be kita ko, nustatyta, kad fiziniam asmeniui, pagal priemonę įgyvendinusiui finansuojamas veiklas, draudžiama parduoti elektros energiją ar	Rekomendacija neteikiama, nes IA veiksmai, 2024-07-15 IA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, veiksmus. nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

³⁹⁷ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

³⁹⁸ Redakcija, galiojusi nuo 2022-07-22 iki 2022-12-09.

³⁹⁹ Redakcija, galiojusi nuo 2022-11-11 iki 2023-01-16.

⁴⁰⁰ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-V-114 priemonės „Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“ PFSA Nr. 2, patvirtintas LR energetikos ministro 2020-08-12 įsakymu Nr. 1-250. Redakcija, galiojusi nuo 2021-03-27 iki 2022-12-08.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	naudoti ją ūkinei-komercinei veiklai 5 m. nuo išlaidų kompensavimo prašymo apmokėjimo dienos. Audito metu nustatyta ⁴⁰¹ , kad IA, tvirtindama MP, neįsitikino dalies išlaidų ⁴⁰² atitiktimi PFSA 2 pr. 6 p. ir 2 pr. 9 p. reikalavimams. Taip IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 ir 9.3.1 p., PAFT 408 p. ir PFSA 2 pr. 6 p., taip pat 2 pr. 9 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 3 361,84 Eur ⁴⁰³ (3 229,12 Eur tiesioginių ir 132,72 Eur netiesioginių išlaidų).			
2.	(V) EX.27 IA neįvertino rizikų, susijusių su projekto įgyvendinimu, ir neužtikrino patikimo finansų valdymo principo Veiksmų programos administravimo taisyklių ⁴⁰⁴ 198 p., be kita ko, nustatyta, kad tarpinės institucijos, atlikdamos Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklių joms pavestas funkcijas dėl sukčiavimo prevencijos priemonių taikymo, pagal kompetenciją vadovaujasi ES ir LR teisės aktų, reglamentuojančių korupcijos ir sukčiavimo prevenciją, viešųjų ir privačių interesų derinimą, nuostatomis, Taisyklėmis, PAFT ir tarpinių institucijų vidaus procedūrų aprašais. Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ⁴⁰⁵ 9.3.12 p. nustatyta, kad JI įdiegia ir taiko priemones kovai su sukčiavimu, kaip numatyta reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 str. 4 d. c p. PAFT ⁴⁰⁶ 233 p., be kita ko, nustatyta, kad JI mokėjimo prašymus tikrina ir tvirtina vadovaudamasi patikimo finansų valdymo principu. 421.8 p., be kita ko, nustatyta, kad, įgyvendinant projektus, netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos nepagrįstai didelės išlaidos. 66.7 p. nustatyta, kad turi būti užtikrintas efektyvus projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas. 438.2 p., be kita ko, nustatyta, kad numatant taikyti fiksuotąsias sumas, PFSA gali būti nustatyta galimybė nustatyti jų dydį projekto tinkamumo finansuoti	Rekomendacija dėl projekto Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352 neteikiama, nes IA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje. Audito metu buvo teikta rekomendacija IA, atsižvelgiant į pastebėjime nurodytų faktų visumą ir rizikas, pakartotinai įvertinti projektų Nr. 13.1.1-LVPA-K-309-01-0043, 13.1.1-LVPA-K-860-01-0348, 13.1.1-LVPA-K-309-01-0051 išlaidų tinkamumą ir atitikimą nurodytų teisės aktų nuostatomis. Inovacijų agentūra pateikė vertinimą dėl šių projektų.	2025-01-15 IA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus.	–

⁴⁰¹ Projekte Nr. 04.1.1-LVPA-V-114-02-0002 tikrintas MP Nr. MP033, kurio vertė 4 895 845,06 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁰² Audito metu nustatyta, kad saulės elektrinės įrengimo adresu yra įregistruotas juridinis asmuo (paraiška Nr. VP-EM-EE02-1037). IA informavo, kad minėtas juridinis asmuo paraiškoje nurodytu adresu nevykdo ūkinės-komercinės veiklos, tačiau AI nepateikė patikimų pagrindžiančiųjų įrodymų, kad pastate (t. y. saulės elektrinės įrengimo objekte) ši veikla nevykdoma, kaip nustatyta PFSA 2 pr. 6 p. ir 2 pr. 9 p.

⁴⁰³ Faktinė klaida EK deklaruotų išlaidų sumoje yra 3 361,84 Eur (3 229,12 Eur tiesioginių ir 132,72 Eur netiesioginių išlaidų). Statistinė klaida EK deklaruotų išlaidų sumoje yra 163 194,84 Eur.

⁴⁰⁴ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimu Nr. 1090. Redakcija, galiojusi nuo 2023-07-18 iki 2024-05-22 (toliau – Taisyklės).

⁴⁰⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2023-08-22 iki 2023-12-31.

⁴⁰⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2023-03-25 iki 2023-10-30.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	vertinimo metu, vadovaujantis projekto biudžete pareiškėjo pateiktais duomenimis, kurie turi būti patikimi ir gali būti patikrinami. 337 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV projekto įgyvendinimo metu be II sutikimo ir, jeigu tai numatyta teisės aktuose, be ministerijos rašytinio sutikimo negali perleisti, parduoti, įkeisti turto ar kitokiu būdu suvaržyti intelektinių ar daiktinių teisių į turtą, kuriam įsigyti ar sukurti skiriamos projekto finansavimo lėšos. PFSA⁴⁰⁷ 10.1 p. nustatyta, kad remiama veikla – klientų savitarnos sprendimai gaminių ir paslaugų elektroninėse prekybos platformose, įskaitant gamybos ir paslaugų užsakymų valdymo sprendimus. 3.4 p. nustatyta, kad klientų savitarnos sprendimai – informacinėmis technologijomis paremti sprendimai, skirti klientams savarankiškai užsisakyti pačios įmonės pagamintą produkciją ir už ją sumokėti, pardavimo informacijai valdyti, pačios įmonės pagamintos produkcijos pristatymui ir (arba) tiekimui (teikimui) sekti, susijusiems dokumentams rengti ir saugoti, problemų sprendimo savitarnai ir kitoms savitarnos operacijoms atlikti. 3.7 p. nustatyta, kad pačios įmonės pagaminta produkcija – įmonės gaminami gaminiai ir (arba) teikiamos paslaugos. 46.3 p. nustatyta, kad projektų išlaidos, kurias numatyta apmokėti taikant fiksuotą įkainį arba fiksuotą sumą, apmokamos atsižvelgiant į projekto sutartyje nustatytus fiksuotą įkainį arba fiksuotą sumą ir PrV pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas rezultatas. 45 p., be kita ko, nustatyta, kad fiksuotoji suma nustatoma pagal mažiausios kainos komercinį pasiūlymą arba pasirašytą pirkimo–pardavimo sutartį. Audito metu nustatyta⁴⁰⁸, kad IA: 1) TF⁴⁰⁹ vertinimo metu, nustatydama fiksuotąją sumą, netinkamai įvertino PrV pateiktus tiekėjų komercinius pasiūlymus ir su tuo susijusias rizikas⁴¹⁰;			

⁴⁰⁷ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“ PFSA, patvirtintas ekonomikos ir inovacijų ministro 2021-08-17 įsakymu Nr. 4-913. Redakcija, galiojanti nuo 2021-08-18.

⁴⁰⁸ Projekte Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352 tikrintas GMP Nr. MP004, kurio vertė 54 000,00 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁰⁹ 2021-11-22 paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita Nr. 0352.

⁴¹⁰ Audito metu nustatyta, kad PrV pateikė tris tiekėjų komercinius pasiūlymus: (1) tiekėjo pasiūlymą, kurio kaina – 54 000,00 Eur ir kurio savininkas bei vadovas galimai susijęs giminytės ryšiais su PrV; (2) tiekėjo pasiūlymą, kurio kaina – 67 120,00 Eur; (3) tiekėjo pasiūlymą, kurio kaina – 61 200,00 Eur ir kurio pagrindinė įmonės veikla nėra susijusi su IT paslaugomis. Vertinama, kad IA nesuvaldė rizikos dėl PrV pateiktų nepatikimų komercinių pasiūlymų, kurių pagrindu buvo nustatyta fiksuotoji suma, ir taip neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti teisės aktų reikalavimai.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2) netinkamai ⁴¹¹ įvertino projekto metu pasiektą rezultatą – e. komercijos modelio nuosavybės teisę ir su tuo susijusias rizikas; 3) neįsitikino ⁴¹², kad sukurtas e. komercijos modelis atitinka PFSA 3.4 p. nuostatą; 4) patvirtino išlaidas kaip tinkamas finansuoti, netinkamai ⁴¹³ įvertinusi jų racionalumą, efektyvumą, pagrįstumą ir atitiktį patikimo finansų valdymo principui. Taip IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Veiksmų programos administravimo taisyklių 198 p., Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3.12 p., PAFT 66.7, 233, 337, 421.8 ir 438.2 p., PFSA 3.4, 46.3 ir 45 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a ir c p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Dėl nurodytų aplinkybių klaida projekte yra 54 000,00 Eur⁴¹⁴ be PVM.			
3.	(V) EX.34 IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas	Audito metu IA buvo teikta rekomendacija įvertinti PrV statusą, o nustačius neatitikimų dalies. Imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. IA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	2025-03-12 IA atliko veiksmus dėl 1 pastebėjimo dalies. 2025-04-09 IA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus dėl 2 pastebėjimo dalies.	2024-12-31

⁴¹¹ Audito metu nustatyta, kad e. komercijos modelio interneto svetainės www.getneno.lt domenas (domeno turėtojas) nuo 2023-05-23 ir prekės ženklas „getneno“ nuo 2024-07-31 registruoti ne PrV, o kito, su projektu nesusijusio, juridinio asmens vardu (pateikęs komercinį pasiūlymą, kurio kaina – 54 000 Eur). 2023-06-01 .lt. domeno procedūrinio reglamento 3.8 p. yra apibrėžta, kad domeno vardas – domeną identifikuojantis žymuo. Domeno vardą sudaro ir už jį atsako užsakovas. 3.19 p. yra apibrėžta, kad užsakovas – fizinis arba juridinis asmuo, kurio valia yra įkuriamas domenas, arba teisių į registruoto vardo domeną įgijėjas perleidimo, perdavimo ar perėmimo procedūrų atveju. Nuo domeno įkūrimo ar teisių į registruoto vardo domeną įgijimo iki domeno panaikinimo užsakovas yra domeno turėtojas. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad IA nesuvaldė rizikų, susijusių su projekto įgyvendinimu ir turinčių įtakos vertinant išlaidų, deklaruotų EK, tinkamumą.

⁴¹² Audito metu IA nurodė, kad įvertino, jog el. parduotuvė yra veikianti ir turi numatytus funkcionalumus, taip pat joje yra prekiaujama projekto vykdytojo gaminama produkcija, tačiau nei MP Nr. MP004 patikros lape, nei audito metu nepateikė šio vertinimo pagrindimo. 2024-09-24 vykusio nuotolinio susitikimo metu su PrV ir IA, PrV atstovas negalėjo aiškiai ir konkrečiai įvardyti, kur yra gaminami „Getneno“ baldai. Audito metu taip pat nustatyta, kad: (1) UAB „Šeigas“ faktiškai nėra baldų gamintojas; (2) komercinio pasiūlymo tiekėjo (pateikęs pasiūlymą, kurio kaina – 54 000 Eur) savininkas ir vadovas (galimai susijęs giminytės ryšiais su projekto vykdytoju UAB „Šeigas“) nuo 2015-01-22 buvo įsteigęs bendrovę, kurios veiklos tikslai – baldų ir kitų gaminių gamyba, prekyba bei turėjo interneto svetainę, kurios dizainas panašus www.getneno.lt dizainą, o joje parduodami baldai identiški parduodamiems www.getneno.lt. Šio tiekėjo interneto svetainėje nurodyta, kad gaminiai (baldai) pristatomi iš Turkijos gamintojo, o www.getneno.lt nurodoma, kad analogiškų baldų dizainas sukurtas italų baldų dizainerės, o gaminamas Lietuvoje. Šių aplinkybių visuma įrodo, kad e. svetainėje parduodami ne projekto vykdytojo paties gaminami baldai, todėl vertinama, kad išlaidos neatitinka PFSA 3.4. p. nuostatos.

⁴¹³ Projekto sutarties 1 priedo 5.3 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto veikla – kuriama e. prekybos platforma su integruota klientų savitarnos sistema, detalus veiklos aprašymas pateiktas komerciniuose pasiūlymuose. Tiekėjo, kuris faktiškai atliko darbus, komerciniame pasiūlyme nurodytos informacijos pagrindu nustatyta, kad PrV perkamų paslaugų objektas – interneto svetainės sukūrimo (programavimo) paslaugos (pvz., „e. prekybos platformos struktūros formavimas“, „front end programavimo darbai“, „platformos TVS funkcijų programavimas“ ir kt.), kurioms skirtinas valandų kiekis – 839 val., t. y. pagal darbų aprašymą ir skiriamą valandų kiekį PrV perka naujos e. svetainės sukūrimo (programavimo) darbus. Audito metu nustatyta, kad PrV e. svetainę www.getneno.lt faktiškai sukūrta e. prekybos platformos „PrestaShop“ pagrindu; remiantis viešai prieinama informacija, „PrestaShop“ yra laisvai prieinama atvirojo kodo e. prekybos platforma, kurios pagrindu e. svetainės sukūrimo išlaidos vidutiniškai gali siekti iki 1 000 Eur (t. y. nereikalauja tokių programavimo apimčių, kurios nurodytos komerciniame pasiūlyme). Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad PrV faktiškai įsigijo ne tai, ką pirkė, o IA patvirtintos išlaidos laikomos neracionaliomis, neefektyviomis, nepagrįstai didelėmis ir neatitinkančiomis patikimo finansų valdymo principo. Audito metu taip pat nustatyta, kad iki veiksmų audito projekto Nr. 13.1.1-LVPA-K-860-01-0352 atrankos (2024-06-20) svetainėje www.getneno.lt neįvyko nė vienas prekių pardavimas, o nurodyta socialinių tinklų paskyra („Facebook“) nebuvo aktyvi (nėra jokių įrašų, nuotraukų, stebėtojų ir pan.) nuo pat e. svetainės įkūrimo dienos.

⁴¹⁴ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP004 yra 54 000,00 Eur.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁴¹⁵ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad II įsitikina, jog PrV deklaruotos su projektų įgyvendinimu susijusios išlaidos nepažeidžia ES ir LR teisės aktų nuostatų. KSPĮ⁴¹⁶ 4 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad pagal šį įstatymą PS laikomas subjektas, vykdomas bent vienos rūšies iš šio įstatymo 5–11 str. nurodytų rūšių veiklą⁴¹⁷. PAFT⁴¹⁸ 457 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV, kuris nėra PO pagal VPĮ reikalavimus ar PS pagal KSPĮ reikalavimus, pirkimus vykdo vadovaudamasis Sutarties dėl ES veikimo principais – lygiateisiškumo, skaidrumo, proporcingumo, taip pat PAFT reikalavimais. 459 p., be kita ko, nustatyta, kad NPO KDP nurodo atsiskaitymo terminus ir atsiskaitymo tvarką. 460.1 p., be kita ko, nustatyta, kad KDP ir kituose PD nustatyti reikalavimai negali dirbtinai riboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkime ar sudaryti sąlygas dalyvauti tik konkretiems tiekėjams. Minimalūs tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai turi būti proporcingi pirkimo objektui. 460.5.3 p., be kita ko, nustatyta, kad į derybas kviečiami tiekėjai, atitinkantys NPO nustatytus minimalius kvalifikacijos ir pasiūlymų pateikimo reikalavimus. 460.5.4 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjų galutiniai pasiūlymai vertinami pagal tiekėjams KDP nurodytus vertinimo kriterijus. 460.8 p., be kita ko, nustatyta, kad NPO pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu gali ją keisti, išskyrus atvejus, kai keičiamos esminės pirkimo sutarties sąlygos⁴¹⁹. Audito metu nustatyta⁴²⁰, kad: 1) IA neįsitikino ir AI nepateikė⁴²¹ dokumentų, pagrindžiančių PrV, kaip NPO, statusą;	Dėl 2 pastebėjimo dalyje nustatytų neatitikimų rekomendacija neteikiama, nes IA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		

⁴¹⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2020-05-23 iki 2020-11-09.

⁴¹⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2019-12-31 iki 2020-07-31.

⁴¹⁷ Taip pat, jeigu jis: 1) yra PO pagal VPĮ 2 str. 25 d.; 2) yra įmonė, kuriai PO gali daryti tiesioginę ar netiesioginę lemiamą įtaką dėl turimos joje nuosavybės, finansinio dalyvavimo arba įmonės veiklą reguliuojančių teisės aktų. Laikoma, kad PO daro lemiamą įtaką, kai ji įmonėje tiesiogiai ar netiesiogiai: a) valdo daugiau kaip pusę įmonės įstatinio kapitalo; b) kontroliuoja daugiau kaip pusę balsų, kuriuos suteikia įmonės išleistos akcijos; c) turi teisę skirti daugiau kaip pusę įmonės valdymo ar priežiūros organų narių, administracijos pareigūnų; 3) nėra nei PO, nei šios dalies 2 p. nurodyta įmonė, tačiau kompetentinga institucija jam suteikė specialiąsias arba išimtinės teises vykdyti šią veiklą, kaip nustatyta šio str. 2 d.

⁴¹⁸ Redakcija, galiojusi nuo 2020-06-16 iki 2020-10-06.

⁴¹⁹ PAFT 460.8.1 p. nustatyta, kad jos pakeičiamos numatant naujas sąlygas, kurios, jeigu būtų nustatytos PD, būtų suteikusios galimybę dalyvauti pirkimo procedūrose kitiems, nei dalyvavo, tiekėjams; 460.8.2 p. nustatyta, kad jos pakeičiamos nustatant naujas sąlygas, dėl kurių, jeigu jos būtų nustatytos PD, laimėjusiu pasiūlymu galėtų būti pripažintas kito, nei pasirinktas tiekėjo pasiūlymas; 460.8.4 p. nustatyta, kad ekonominė sutarties pusiausvyrą pasikeičia asmens, su kuriuo sudaryta sutartis, naudai taip, kaip nebuvo nustatyta pirminės sutarties sąlygose.

⁴²⁰ Projekte Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-03-0002 tikrintas MP Nr. MP009, kurio vertė 1 100 278,33 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴²¹ Pagal viešai prieinamą informaciją, PrV, be kita ko, turi licenciją teikti gamtines dujas, šilumos tiekimo ir elektros energijos skirstymo licencijas, t. y. PrV vykdo veiklas, nurodytas KSPĮ 5 str. „Dujų ir šilumos ūkis“ ir 6 str. „Elektros energetika“. IA pateikė AI dokumentus, įrodančius, kad PrV nėra PS pagal KSPĮ 6 str. „Elektros energetika“ (pažymėtina, kad IA pagrindžiamuosius dokumentus gavo audito metu, kai projektas buvo baigtas

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2) PrV vykdydamas pirkimą:⁴²² 2.1) KDP nenurodė⁴²³ pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų; 2.2) KDP nustatė konkurenciją dirbtinai ribojantį ir pirkimo objektui neproporcingą⁴²⁴ kvalifikacijos reikalavimą; 2.3) į derybas pakvietė ir pripažino laimėjusiu tiekėją, kurio pasiūlymas neatitiko⁴²⁵ KDP nustatytų kvalifikacijos ir pasiūlymų pateikimo reikalavimų; 2.4) atliko esminius⁴²⁶ rangos sutarties keitimus. Taip PrV nesilaikė PAFT 457, 459, 460.1, 460.5.3, 460.5.4, 460.8.1, 460.8.4 p. ir rangos sutarties specialiųjų sąlygų 5.12.1 p. bei bendrųjų sąlygų 7.2 p. reikalavimų, o IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 p.			

įgyvendinti), bet nepateikė dokumentų, įrodančių, kad PrV nėra PS pagal KSPĮ 5 str. „Dujų ir šilumos ūkis“. AI vertinimu, IA neįsitikino, ar PrV neturėjo PS statuso dėl visų jo vykdomų veiklų ir galėjo pirkimus vykdyti kaip NPO.

⁴²² Konkurso būdu vykdytas pirkimas „Elektros skirstymo sistemos modernizavimas“, paskelbtas 2020-06-30.

⁴²³ PrV KDP nenurodė atsiskaitymo už darbus terminų ir atsiskaitymo tvarkos, t. y. pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų. AI vertinimu, PrV, KDP nepaskelbdamas pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų, neužtikrino tinkamo PAFT 459 p. nuostatų bei PAFT 457 p. nustatyto skaidrumo principo įgyvendinimo.

⁴²⁴ Konkurso sąlygų 3.1.12 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas privalo pasiūlyti bent vieną specialistą, turintį teisę eiti specialiųjų darbų vadovo pareigas pagal STR 1.06.01:2016 priede Nr. 1 nurodytą darbų sritį „elektrotechnikos darbai“. STR 1.06.01:2016 priedo Nr. 1 (redakcija, galiojusi nuo 2018-07-01 iki 2021-10-31) 1.2.2 p., nustatyta, kad prie elektrotechnikos darbų, be kita ko, priskiriami darbai: nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) tinklų tiesimas ir statinio apsauginės signalizacijos, gaisrinės saugos inžinerinių sistemų įrengimas. Audito metu nustatyta, kad minėti darbai nėra susiję su pirkimo objektu ir nėra nustatyti KDP. AI vertinimu, PrV, nustatydamas kvalifikacijos reikalavimą neproporcingą pirkimo objektui ir dirbtinai ribojantį tiekėjų konkurenciją, pažeidė PAFT 460.1 p. nustatytus reikalavimus ir PAFT 457 p. nustatytą proporcingumo principą, kadangi pirkime negalėjo dalyvauti tie tiekėjai, kurių specialistai neturėjo atestato, atitinkančio Konkurso sąlygų 3.1.12 p. nurodytą kvalifikacijos reikalavimą.

⁴²⁵ Konkurso sąlygų 3.1.12 p., be kita ko, nustatytas kvalifikacijos reikalavimas „Tiekėjas privalo pasiūlyti bent vieną specialistą, turintį teisę eiti specialiųjų darbų vadovo pareigas pagal STR 1.06.01:2016 priede Nr. 1 nurodytą darbų sritį „elektrotechnikos darbai“. Audito metu nustatyta, kad nei vienas iš tiekėjo ir subiekčių pasiūlytų specialistų neturėjo teisės eiti šias pareigas, atliekant STR 1.06.01:2016 priedo Nr. 1 (redakcija, galiojusi nuo 2018-07-01 iki 2021-10-31) 1.2.2 p. nurodytus nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) tinklų tiesimo darbus. Konkurso sąlygų 4.5.6 p., be kita ko, nustatyta, kad pasiūlymą sudaro tiekėjo raštu pateiktų dokumentų visuma, įskaitant užpildytą techninės atitikties dokumentaciją; kiekvienam techninių specifikacijų punktui tiekėjas privalo nurodyti tikslią siūlomo įrenginio atitinkamo parametro ar funkcijos atitikimą užduoties reikalavimams arba pridėti išsamų paaiškinimą apie neatitikimo pobūdį (kai siūlomo įrenginio charakteristika yra geresnė, nei reikalaujama), modelį (tipą), gamintoją. Audito metu nustatyta, kad PrV į derybas kvietė ir pripažino laimėjusiu tiekėju pateiktą pasiūlymą, kuriame nebuvo užpildytos visos techninės atitikties dokumentacijos eilutės (pvz., neužpildyta 3.1.87 eilutė). AI vertinimu, pirkimą laimėjusio tiekėjo pasiūlymas turėjo būti atmetas vadovaujantis Konkurso sąlygų 7.1.4 p., kuriame, be kita ko, nustatyta, kad pirkimo komisija atmeta pasiūlymą, jeigu jis neatitiko Konkurso sąlygose nustatytų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad PrV, pripažinęs laimėjusiu pasiūlymą, kuris neatitiko KDP nustatytų kvalifikacijos ir pasiūlymų reikalavimų, netinkamai taikė atrankos kriterijus ir taip pažeidė PAFT 460.5.3 bei 460.5.4 p. reikalavimus (t. y. buvo priimtas toks laimėjęs pasiūlymas, kuris nebūtų priimtas, jei būtų taikyti paskelbti atrankos kriterijai).

⁴²⁶ Konkurso sąlygų 2.3 p., be kita ko, nustatyta, kad darbai turi būti atlikti iki 2023-03-20. PrV 2023-10-09 ir 2023-12-19 atliko rangos sutarties Nr. 79-20-031/580F specialiųjų sąlygų pakeitimus, kuriais pratęsė rangos darbų atlikimo terminą nuo 2023-03-20 iki 2023-12-22. Be to, šios sutarties specialiųjų sąlygų 5.12.1 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas įsipareigoja apsidrausti civilinę atsakomybę visam darbų atlikimo bei 2 metų garantiniam laikotarpiui, o sutarties bendrųjų sąlygų 7.2 p., be kita ko, nustatyta, kad rangovas privalo pateikti užsakovui projektuotojo civilinės atsakomybės draudimo liudijimo kopiją. Audito metu AI nebuvo pateiktas rangovo civilinės atsakomybės draudimas, kuris galiojotų darbų atlikimo ir 2 metų garantiniu laikotarpiu (pateiktas ADB „Gjensidige“ Civilinės atsakomybės draudimo verslui liudijimas Nr. GJELT 3311622 galiojo iki 2021-11-12, o galutinis atliktų darbų pridavimo-perdavimo aktas pasirašytas 2023-12-22), ir nebuvo pateiktas projektuotojo civilinės atsakomybės draudimas, kuris galiojotų viso techninio darbo projekto rengimo metu (pateiktas „If P&C Insurance AS“ filialo Statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomasis draudimas (Serija PPCA Nr. 00003035) galiojo iki 2021-07-16, nors audito metu pateikta 2021-09-17 techninio darbo projekto dalis Nr. E2.1, kurioje nurodyta, kad PrV pritarė statyboms 2021-09-22). AI vertinimu, PrV atliko esminius sutarties keitimus, leisdamas tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis nei nustatytomis pradinėje pirkimo sutartyje sąlygomis, kurias įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymus ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų ir dėl kurių ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje, taip pažeisdamas PAFT 460.8.1 ir 460.8.4 p. reikalavimus bei PAFT 457 p. nustatytą lygiateisiškumo principą.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	bei R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę. Vadovaujantis EK FK gairių 1, 9, 11, 14 ir 23 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (2 092 474,00 Eur ⁴²⁷ be PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 523 118,50 Eur ⁴²⁸ be PVM.			
Keli pagrindiniai reikalavimai				
4.	(V) EX.2⁴²⁹ SFMIS2014 nurodytos neteisingos SR pasiekimo reikšmės Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ⁴³⁰ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, jog II įsitikina, kad projekto sutartyje nustatyti projekto SR pasiekti. PAFT ⁴³¹ 235 p., be kita ko, nustatyta, jog, jeigu nustatoma, kad pateiktas klaidingai arba nevisiškai užpildytas MP, II paprašo PrV jį patikslinti. SFMIS2014 naudotojo vadovo ⁴³² 4.3 sk. 23 p., be kita ko, nustatyta, jog, jei registruojant SR reikšmės pasiekimą jis buvo nurodytas klaidingas, SFMIS2014 turi būti pataisyti visi klaidingai nurodyti duomenys. Audito metu nustatyta ⁴³³ , kad IA patvirtino MP su klaidingomis ⁴³⁴ SR Nr. P.B.206 reikšmėmis ir neištaisė SFMIS2014 nurodytų neteisingų ⁴³⁵ jo pasiekimo reikšmių. Taip IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 p., PAFT 235 p. reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 2 d. e p. reikalavimas VI, be kita ko, užtikrinti, kad duomenys būtų surinkti ir įvesti į kaupimo ir saugojimo sistemą.	Audito metu buvo teikta rekomendacija IA pervertinti SR Nr. P.B.206 reikšmės projektuose, kuriuose SR siekiamas, pagal su AI suderintą tvarką, o nustačius neatitikimų imtis korekcinį veiksmų. IA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2024-12-05.	2024-08-30

⁴²⁷ 2020-10-20 rangos sutarties Nr. 79-20-031/580F suma, susijusi su projekto Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-03-0002 išlaidų suma, deklaruota EK.

⁴²⁸ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP009 yra 42 606,75 Eur.

⁴²⁹ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

⁴³⁰ Redakcija, galiojusi nuo 2022-07-22 iki 2022-12-09.

⁴³¹ Redakcija, galiojusi nuo 2021-04-27 iki 2022-11-10.

⁴³² Redakcija, galiojusi nuo 2021-12-16 iki 2022-12-15.

⁴³³ Projekte Nr. 03.3.1-LVPA-K-854-02-0141 tikrintas MP Nr. MP008, kurio vertė 208 300,00 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴³⁴ SFMIS2014 nurodyta, kad su MP Nr. MP008 SR P.B.206 pasiekta kaupiamoji reikšmė – 52 166,00 Eur, GMP Nr. MP015 pasiekta reikšmė – 697 675,77 Eur. IA 2024-04-08 mainavietėje pateikė informaciją, kad tvirtinant GMP Nr. MP015 SR P.B.206 reikšmė nebuvo patikslinta pagal faktinius duomenis, jo reikšmė turi būti 882 571,24 Eur. Be to, 2024-04-18 IA mainavietėje pateikė informaciją, kad tvirtinant MP Nr. MP008 SR P.B.206 rodiklio reikšmė buvo 52 157,67 Eur. AI apskaičiavo, jog SR P.B.206 su MP Nr. MP008 pasiekta reikšmė turėjo būti 52 157,67 Eur. Atsižvelgiant į tai vertinama, kad IA, 2022-08-30 tvirtindama MP Nr. MP008 ir 2023-10-05 tvirtindama GMP Nr. MP015, patvirtino neteisingas rodiklio SR P.B.206 reikšmes.

⁴³⁵ AI vertinimu, dėl klaidingų SR Nr. P.B.206 pasiekimo reikšmių nurodymo SFMIS2014, galimai neteisingos šio SR pasiekimo reikšmės nurodytos MVPJA. Pažymėtina, kad ir 2022–2023 m. audito metu IA buvo teikti pastebėjimai Nr. EX 12 ir Nr. EX 61 dėl neteisingų SR pasiekimo reikšmių nurodymo SFMIS2014.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
5.	(V) EX.23⁴³⁶ IA PV nenustatytos kontrolės priemonės, kuriomis įvertinamas grynyjų pajamų gavimas po projekto finansavimo pabaigos. IA, atlikdama APFP vertinimą, nevertino projekto pajamų ir neįsitikino, ar nebuvo gauta grynyjų pajamų PAFT⁴³⁷ 445.3 p., be kita ko, nustatyta: jeigu nustatoma, kad po projekto finansavimo pabaigos buvo gauta grynyjų pajamų, kurių objektyviai nebuvo galima įvertinti iš anksto, tokias pajamas PrV per 3 m. nuo projekto finansavimo pabaigos turi grąžinti į LR valstybės biudžetą. PAFT 8 pr. 3 d., be kita ko, nustatyta, kad PrV turi pateikti informaciją apie projekto pajamas, kurių neįmanoma iš anksto apskaičiuoti. 344 p., be kita ko, nustatyta, kad II per 30 d. nuo APFP gavimo iš PrV dienos ją patvirtinta arba paprašo patikslinti. PFSA⁴³⁸ 57 p., be kita ko, nustatyta, kad pajamoms, gautoms iš projekto veiklų projekto testavimo laikotarpiu, taikomi reikalavimai nustatyti PAFT VI skyriaus 36 skirsnyje. IA PV 76 p., be kita ko, nustatyta, kad projektų, kurių gaunamų pajamų iš anksto objektyviai apskaičiuoti neįmanoma, priežiūra atliekama remiantis 3 m. po projekto finansavimo pabaigos teikiamomis APFP. 75 p., be kita ko, nustatyta, kad per 3 m. po projekto finansavimo pabaigos, jei iš projekto faktiškai gaunama grynyjų pajamų, turi būti mažinama tinkamų finansuoti projekto išlaidų suma ir projektui išmokamo finansavimo lėšų suma, atsižvelgiant į faktiškai gautų grynyjų pajamų sumą. Audito metu nustatyta⁴³⁹, kad IA: 1) PV nustatytos nepakankamos⁴⁴⁰ kontrolės priemonės, kuriomis įvertinamos projekto faktiškai gautos grynosios pajamos po projekto finansavimo pabaigos; 2) gavusi iš PrV APFP, neatliko⁴⁴¹ APFP pateiktų duomenų apie projekto pajamas vertinimo ir neįsitikino, ar faktiškai nebuvo gauta grynyjų pajamų.	Audito metu IA buvo teiktos rekomendacijos: 1) PV nustatyti papildomas kontrolės priemonės, skirtas įvertinti grynyjų pajamų gavimą po projekto finansavimo pabaigos; 2) nustatius kontrolės priemonės, pagal IA nustatytą ir su AI suderintą rizikos valdymo planą atlikti PrV teikiamų APFP duomenų apie projekto pajamas vertinimą ir įsitikinti, kad nebuvo gauta grynyjų pajamų, kurių objektyviai nebuvo galima įvertinti iš anksto, o nustatius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. IA, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.	Rekomendacija įgyvendinta 2024-09-09.	–

⁴³⁶ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

⁴³⁷ Redakcija, galiojanti nuo 2024-03-15.

⁴³⁸ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ priemonės Nr. 01.2.1-LVPA-V-842 „Inogeb LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1, patvirtintas LR ekonomikos ir inovacijų ministro 2016-01-04 įsakymu Nr. 4-1 (redakcija, galiojanti nuo 2022-04-27).

⁴³⁹ Projekto Nr. 01.2.1-LVPA-V-842-01-0001 2024-01-05 APFP Nr. APFP-005. Nustatyta kontrolės testavimo metu.

⁴⁴⁰ IA PV nėra nustatyta, koku būdu ir kokiomis priemonėmis, tikrinant ir tvirtinant APFP, yra vertinamas projekto grynyjų pajamų gavimas po projekto finansavimo pabaigos ir kur tikrinimo metu surinkti įrodymai yra fiksuojami vidaus dokumente (pvz., PL).

⁴⁴¹ Audito metu nustatyta, kad IA, tikrindama APFP duomenų teisingumą, nevertino, ar PrV nurodyta informacija apie projekto grynyjų pajamų, kurių objektyviai nebuvo galima įvertinti iš anksto, gavimą po projekto finansavimo pabaigos yra teisinga.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Taip IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti PAFT 344 ir 445.3 p. nustatyti reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.			
6.	(V) EX.35⁴⁴² IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁴⁴³ 9.3 p., be kita ko, nustatyta, kad II įsitikina, jog PrV deklaruotos su projektų įgyvendinimu susijusios išlaidos nepažeidžia ES ir LR teisės aktų nuostatų. KSPJ⁴⁴⁴ 4 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad pagal šį įstatymą PS laikomas subjektas, vykdančias bent vienos rūšies iš šio įstatymo 5–11 str. nurodytų rūšių veiklą⁴⁴⁵. PAFT⁴⁴⁶ 457 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV, kuris nėra PO pagal VPĮ reikalavimus ar PS pagal KSPĮ reikalavimus, pirkimus vykdo vadovaudamasis Sutarties dėl ES veikimo principais – lygiatėsiškumo, skaidrumo, proporcingumo, taip pat PAFT reikalavimais. 459 p., be kita ko, nustatyta, kad NPO KDP nurodo atsiskaitymo terminus ir atsiskaitymo tvarką. 460.1 p., be kita ko, nustatyta, kad KDP ir kituose PD nustatyti reikalavimai negali dirbtinai riboti tiekėjų galimybių dalyvauti pirkime ar sudaryti sąlygas dalyvauti tik konkretiems tiekėjams. Minimalūs tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai turi būti proporcingi pirkimo objektui. 460.5.3 p., be kita ko, nustatyta, kad į derybas kviečiami tiekėjai, atitinkantys pasiūlymų pateikimo reikalavimus. 460.5.4 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjų galutiniai pasiūlymai vertinami pagal jiems KDP nurodytus vertinimo kriterijus, o galutiniais pasiūlymais laikomi derybų protokolai. 460.7 p., be kita ko, nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiamos KDP nustatytos pirkimo sąlygos.	Audito metu IA buvo teiktos rekomendacijos: 1) įvertinti PrV statusą, o nustačius neatitikimų imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje; 2) pakartotinai įvertinti projekto Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-01-0002 pirkimus, be kita ko, atsižvelgiant į pastebėjimuose EX.35 ir EX.34 AI nustatytas aplinkybes, o nustačius neatitikimų, imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje. IA, atlikusi rekomendacijose nurodytus veiksmus, rekomendacijas įgyvendino. Dėl 2 pastebėjimo dalyje nustatytų neatitikimų rekomendacija neteikiama, nes IA veiksmai, gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatyti PAFT 25 skirsnyje.	2025-03-12 IA atliko rekomendacijoje Nr. 1 nurodytus veiksmus. 2025-01-15 IA atliko rekomendacijoje Nr. 2 nurodytus veiksmus. 2024-12-31 IA atliko PAFT 25 skirsnyje nustatytus veiksmus dėl 2 pastebėjimo dalies.	2024-12-31

⁴⁴² Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai ir PR 5. Tinkama audito seka.

⁴⁴³ Redakcija, galiojusi nuo 2022-12-10 iki 2023-08-21.

⁴⁴⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2023-01-01 iki 2023-12-31.

⁴⁴⁵ Taip pat, jeigu jis: 1) yra PO pagal VPĮ 2 str. 25 d.; 2) yra įmonė, kuriai PO gali daryti tiesioginę ar netiesioginę lemiamą įtaką dėl turimos joje nuosavybės, finansinio dalyvavimo arba įmonės veiklą reguliuojančių teisės aktų. Laikoma, kad PO daro lemiamą įtaką, kai ji įmonėje tiesiogiai ar netiesiogiai: a) valdo daugiau kaip pusę įmonės įstatinio kapitalo; b) kontroliuoja daugiau kaip pusę balsų, kuriuos suteikia įmonės išleistos akcijos; c) turi teisę skirti daugiau kaip pusę įmonės valdymo ar priežiūros organų narių, administracijos pareigūnų; 3) nėra nei PO, nei šios dalies 2 p. nurodyta įmonė, tačiau kompetentinga institucija jam suteikė specialiąsias arba išimtinės teises vykdyti šią veiklą, kaip nustatyta šio str. 2 d.

⁴⁴⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2023-03-25 iki 2023-10-30.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	460.8 p., be kita ko, nustatyta, kad NPO pirkimo sutarties galiojimo laikotarpiu gali ją keisti, išskyrus atvejus, kai keičiamos esminės pirkimo sutarties sąlygos⁴⁴⁷. 488.7 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV privalo saugoti pirkimų vykdymo dokumentų originalus arba kopijas. Audito metu nustatyta⁴⁴⁸, kad: 1) IA neįsitikino ir AI nepateikė⁴⁴⁹ dokumentų, pagrindžiančių PrV, kaip NPO, statusą; 2) PrV, vykdydamas pirkimą⁴⁵⁰: 2.1) KDP nenurodė⁴⁵¹ pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų; 2.2) KDP nustatė konkurenciją dirbtinai ribojančius ir pirkimo objektui neproporcingus⁴⁵² kvalifikacijos reikalavimus;			

⁴⁴⁷ PAFT 460.8.1 p. nustatyta, kad jos pakeičiamos numatant naujas sąlygas, kurios, jeigu būtų nustatytos PD, būtų suteikusios galimybę dalyvauti pirkimo procedūrose kitiems, nei dalyvavo, tiekėjams; 460.8.4 p. nustatyta, kad ekonominė sutarties pusiausvyra pasikeičia asmens, su kuriuo sudaryta sutartis, naudai taip, kaip nebuvo nustatyta pirminės sutarties sąlygose.

⁴⁴⁸ Projekte Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-03-0002 tikrintas MP Nr. MP009, kurio vertė 1 100 278,33 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁴⁹ Pagal viešai prieinamą informaciją, PrV, be kita ko, turi licenciją teikti gamtines dujas, šilumos tiekimo ir elektros energijos skirstymo licencijas, t. y. PrV vykdo veiklas, nurodytas KSPĮ 5 str. „Dujų ir šilumos ūkis“ ir 6 str. „Elektros energetika“. IA pateikė AI dokumentus, įrodančius, kad PrV nėra PS pagal KSPĮ 6 str. „Elektros energetika“ (pažymėtina, kad IA pagrindžiamuosius dokumentus gavo audito metu, kai projektas buvo baigtas įgyvendinti), tačiau nepateikė dokumentų, įrodančių, kad PrV nėra PS pagal KSPĮ 5 str. „Dujų ir šilumos ūkis“. AI vertinimu, IA neįsitikino, ar PrV neturėjo PS statuso dėl visų jo vykdomų veiklų ir galėjo pirkimus vykdyti kaip NPO.

⁴⁵⁰ Konkurso būdu vykdytas pirkimas „Elektros skirstymo sistemos modernizavimas (2 dalis)“, paskelbtas 2023-07-28.

⁴⁵¹ PrV KDP nenurodė atsiskaitymo už darbus terminų ir atsiskaitymo tvarkos, t. y. pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų. AI vertinimu, PrV, KDP nepaskelbdamas pagrindinių pirkimo sutarties sąlygų, neužtikrino tinkamo PAFT 459 p. nuostatų bei PAFT 457 p. nustatyto skaidrumo principo įgyvendinimo.

⁴⁵² Konkurso sąlygų 3.1.8 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas ar jo subrangovas privalo turėti teisę būti ypatingo statinio statybos rangovu statiniuose – gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai; inžineriniai tinklai: elektros (iki 400 kV įtampos), elektroninių ryšių infrastruktūra; kitos paskirties inžineriniai statiniai. Statybos darbų sritys: statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas; procesų valdymo ir automatizavimo sistemų įrengimas; statinio nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) inžinerinių sistemų įrengimas; statinio apsauginės signalizacijos, gaisrinės saugos (signalizacijos) inžinerinių sistemų įrengimas. STR 1.01.03:2017 (redakcija, galiojusi nuo 2022-11-01 iki 2023-07-31) 5 p., be kita ko, nustatyta, kad statiniai skirtomis į pastatus (gyvenamieji ir negyvenamieji) ir inžinerinius statinius, kurie, be kita ko, skirstomi į inžinerinius tinklus ir kitus inžinerinius statinius. Audito metu nustatyta, kad pirkimo objektas (t. y. rangos darbai) susijęs tik su inžineriniais tinklais ir kitais inžineriniais statiniais, t. y. perkami darbai nėra susiję su pastatais (gyvenamaisiais ir negyvenamaisiais). Be kita ko, audito metu nustatyta, kad statinio apsauginės signalizacijos ir gaisrinės saugos (signalizacijos) inžinerinių sistemų įrengimas nėra susijęs su pirkimo objektu ir nėra numatytas KDP. Atsižvelgiant į tai, kad KDP ir PD gali būti nustatomi tik būtini tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai, šiuose dokumentuose turėjo būti nurodyti tik pirkimo objektą atitinkantys statiniai ir darbų sritys. AI vertinimu, PrV, nustatydamas kvalifikacijos reikalavimą, neproporcingą pirkimo objektui ir dirbtinai ribojantį tiekėjų konkurenciją, pažeidė PAFT 460.1 p. nustatytus reikalavimus ir PAFT 457 p. nustatytą proporcingumo principą, kadangi pirkime negalėjo dalyvauti tie tiekėjai, kurie neturėjo atestato, atitinkančio Konkurso sąlygų 3.1.8 p. nurodytą kvalifikacijos reikalavimą.

Konkurso sąlygų 3.1.9 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas ar jo subrangovas privalo pasiūlyti bent vieną specialistą, turintį teisę eiti specialiujų darbų vadovo pareigas pagal STR 1.06.01:2016 priede Nr. 1 nurodytą darbų sritį „elektrotechnikos darbai“. STR 1.06.01:2016 priedo Nr. 1 (redakcija, galiojusi nuo 2023-05-01 iki 2024-05-08) 1.2.2 p., nustatyta, kad prie elektrotechnikos darbų, be kita ko, priskiriami darbai: nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) tinklų tiesimas ir statinio apsauginės signalizacijos, gaisrinės saugos inžinerinių sistemų įrengimas. Audito metu nustatyta, kad minėti darbai nėra susiję su pirkimo objektu ir nėra nustatyti KDP. AI vertinimu, PrV, nustatydamas kvalifikacijos reikalavimą, neproporcingą pirkimo objektui ir dirbtinai ribojantį tiekėjų konkurenciją, pažeidė PAFT 460.1 p. nustatytus reikalavimus ir PAFT 457 p. nustatytą proporcingumo principą, kadangi pirkime negalėjo dalyvauti tie tiekėjai, kurių specialistai neturėjo atestato, atitinkančio Konkurso sąlygų 3.1.9 p. nurodytą kvalifikacijos reikalavimą.

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2.3) priėmė pavėluotai ⁴⁵³ pateiktą pasiūlymą;			
	2.4) pripažino laimėjusių tiekėjų, kuris neatitiko ⁴⁵⁴ KDP nustatytų kvalifikacijos reikalavimų;			
	2.5) priėmė ne ⁴⁵⁵ pagal KDP nustatytus reikalavimus parengtą pasiūlymą;			
	2.6) neužtikrino ⁴⁵⁶ tinkamos audito sekos;			

⁴⁵³ Konkurso sąlygų 4.7 p., be kita ko, nustatyta, kad pasiūlymas turi būti pateiktas iki 2023-08-04 10 val. 00 min. 4.8 p., be kita ko, nustatyta, kad pavėluotai gauti pasiūlymai nenagrinėjami. Audito metu AI buvo pateikti du dokumentai, kuriuose nurodytas skirtingas pirkimą laimėjusio tiekėjo pasiūlymo pateikimo laikas: IA 2024-08-16 per mainavietę AI pateikdama tiekėjo pasiūlymą su jo priedais, pateikė tiekėjo el. laiško iškarpa, kurioje nurodyta, kad pasiūlymas pateiktas 2023-08-04 11 val. 14 min.; AI pateikęs IA paklausimą, kaip buvo įsitikinta, kad pasiūlymas pateiktas laiku – IA 2024-10-16 per mainavietę AI pateikė el. laiško, kuriuo PrV darbuotojai persiuntė pirkimą laimėjusio tiekėjo pasiūlymą, iškarpa, kurioje nurodyta, kad pasiūlymas pateiktas 2023-08-04 9 val. 14 min. Atsižvelgiant į tai, kad laimėjusio tiekėjo el. laiško iškarpoje užfiksuota, kad pasiūlymas pateiktas pavėluotai, t. y. 11 val. 14 min., AI vertinimu, toks pasiūlymas turėjo būti atmestas, vadovaujantis Konkurso sąlygų 4.8 p., ir, vadovaujantis PAFT 460.5.3 p., tiekėjas neturėjo būti kviečiamas į derybas. AI vertinimu, PrV, pripažinęs laimėjusiu pasiūlymą, kuris neatitiko KDP nustatytų reikalavimų, netinkamai taikė atrankos kriterijus ir taip, pažeidė PAFT 460.5.4 p. reikalavimus (t. y. buvo priimtas toks laimėjęs pasiūlymas, kuris nebūtų priimtas, jei būtų taikyti paskelbti atrankos kriterijai).

⁴⁵⁴ Konkurso sąlygų 3.1.9 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas ar jo subrangovas privalo pasiūlyti bent vieną specialistą, turintį teisę eiti specialiųjų darbų vadovo pareigas pagal STR 1.06.01:2016 priede Nr. 1 nurodytą darbų sritį „elektrotechnikos darbai“. STR 1.06.01:2016 priedo Nr. 1 (redakcija, galiojusi nuo 2023-05-01 iki 2024-05-08) 1.2.2 p., nustatyta, kad prie elektrotechnikos darbų, be kita ko, priskiriami elektros energijos tiekimo ir skirstymo įrenginių montavimo, elektros tinklų (išskyrus žemos ir vidutinės įtampos) tiesimo, nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) tinklų tiesimo darbai. Audito metu nustatyta, kad nei vienas iš pirkimą laimėjusio tiekėjo ir jo subtiekiųjų pasiūlytų specialistų neturėjo teisės eiti specialiųjų darbų vadovo pareigas, atliekant minėtus darbus. AI vertinimu, PrV, pripažinęs laimėjusiu pasiūlymą, kuris neatitiko KDP nustatytų reikalavimų, netinkamai taikė atrankos kriterijus ir pažeidė PAFT 460.5.4 p. reikalavimus (t. y. buvo priimtas toks laimėjęs pasiūlymas, kuris nebūtų priimtas, jei būtų taikyti paskelbti atrankos kriterijai).

⁴⁵⁵ Konkurso sąlygų 4.3.7 p., be kita ko, nustatyta, kad pasiūlymą sudaro tiekėjo raštu pateiktų dokumentų visuma, įskaitant tiekėjo užpildytą techninės atitikties dokumentaciją; kiekvienam techninių specifikacijų punktui tiekėjas privalo nurodyti tikslią siūlomo įrenginio atitinkamo parametro ar funkcijos atitikimą užduoties reikalavimams arba pridėti išsamų paaiškinimą apie neatitikimo pobūdį (kai siūlomo įrenginio charakteristika yra geresnė, nei reikalaujama), modelį (tipą), gamintoją. Audito metu nustatyta, kad PrV pripažino laimėjusiu tiekėjo pateiktą pasiūlymą, kuriame nebuvo užpildytos visos techninės atitikties dokumentacijos eilutės (pvz., neužpildyta 2.2.2.2 eilutė, 3.2 skyrius). AI vertinimu, pirkimą laimėjusio tiekėjo pasiūlymas turėjo būti atmestas vadovaujantis Konkurso sąlygų 7.1.4 p., kuriame, be kita ko, nustatyta, kad komisija atmeta pasiūlymą, jeigu pasiūlymas neatitiko Konkurso sąlygose nustatytų reikalavimų. PrV, pripažinęs laimėjusiu pasiūlymą, kuris neatitiko KDP nustatytų reikalavimų, netinkamai taikė atrankos kriterijus ir taip pažeidė PAFT 460.5.4 p. reikalavimus (t. y. buvo priimtas toks laimėjęs pasiūlymas, kuris nebūtų priimtas, jei būtų taikyti paskelbti atrankos kriterijai).

⁴⁵⁶ Konkurso sąlygų 3.1.3 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas turi būti įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu; 3.1.4 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas turi būti įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu; 3.2 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjo siūlomi subrangovai turi atitikti 3.1.3 p. ir 3.1.4 p. nustatytus reikalavimus. Audito metu, AI nebuvo pateiktas dokumentas, įrodantis, kad subrangovas, kuris buvo pasitelktas kabelinių linijų montavimo ir konstrukcijų montavimo darbams, buvo įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu. 3.1.5 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas neturi būti padaręs rimto profesinio pažeidimo (konkurencijos, darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos, aplinkosaugos teisės aktų pažeidimo), už kurį tiekėjui (fiziniam asmeniui) yra paskirta administracinė nuobauda, arba tiekėjui (juridiniam asmeniui) – ekonominė sankcija, numatyta LR įstatymuose arba nuo šios sankcijos paskyrimo praėjo mažiau kaip vieneri metai arba pastarųjų 2-jų metų laikotarpyje, tiekėjui ar jo personalui pažeidus darbuotojų saugos ir sveikatos aktus, buvo mirtinai sužaloti žmonės. 3.2 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjo siūlomi subrangovai turi atitikti 3.1.5 p. nustatytą reikalavimą. Audito metu, AI nebuvo pateikti dokumentai, įrodantys, kad subrangovas, kuris buvo pasitelktas pavojaingų atliekų surinkimo darbams, ir subrangovas, kuris buvo pasitelktas kabelinių linijų montavimo ir konstrukcijų montavimo darbams, nebuvo padarę pažeidimų, nurodytų Konkurso sąlygų 3.1.5 p. 3.3 p., be kita ko, nustatyta, kad jei tiekėjas pirkimo sutarties įvykdymui numato pasitelkti subrangovus, privalo pateikti ketinimų protokolus, kuriais subrangovai įsipareigoję, kad jų pajėgumai konkurso dalyviui bus prieinami vykdant pirkimo sutartį. Audito metu, AI nebuvo pateiktas subrangovo, kuris buvo pasitelktas optinio kabelio klojimo ir virinimo darbams, ketinimų protokolas. 4.3.5 p., be kita ko, nustatyta, kad pasiūlymą sudaro tiekėjo raštu pateiktų dokumentų visuma, įskaitant aiškinamąjį raštą, kuriame glaustai išdėstoma šios užduoties darbų organizavimo tvarka. Audito metu minėtas aiškinamasis raštas AI nebuvo pateiktas. PPV metu PrV informavo AI, kad laimėjęs tiekėjas nepateikė minėto aiškinamojo rašto. 8.1 p. nustatyta, kad visi Konkurso sąlygose nustatytus minimalius reikalavimus atitinkantys tiekėjai bus kviečiami deryboms, o 8.3 p., be kita ko, nustatyta, kad nesiderama dėl minimalių reikalavimų, taikomų pirkimo objektui, tiekėjų kvalifikacijai, tiekėjų pasiūlymams, šių pasiūlymų vertinimo kriterijų ir esminių pirkimo sutarties sąlygų. Rangovų kvalifikacijos ir pasiūlymų vertinimo protokole užfiksuota, kad 2023-

2023–2024 m. valstybinio audito metu IA pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ³⁹⁷ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	2.7) sudarant sutartį, pakeitė⁴⁵⁷ esmines KDP sąlygas; 2.8) atliko esminį⁴⁵⁸ rangos sutarties keitimą. Taip PrV nesilaikė PAFT 457, 459, 460.1, 460.5.3, 460.5.4, 460.7, 460.8.1, 460.8.4 ir 488.7 p., o IA neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.3 p., R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę bei 4 d. d p. reikalavimas, pagal kurį VI nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir audитами susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 str. g p. reikalavimų. Vadovaujantis EK FK gairių 1, 9, 11, 14, 16 ir 23 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (929 851,33 Eur⁴⁵⁹ be PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 232 462,83 Eur⁴⁶⁰ be PVM.			
	Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Viešosios įstaigos Inovacijų agentūra Projektų rizikos ir prevencijos skyriaus vyriausioji rizikos ekspertė Aurelija Babiliūtė Tel. +370 682 82359, el. p. a.babiliute@inovacijuagentura.lt			

Šaltinis – Valstybės kontrolė

08-18 vyko derybos, tačiau protokole nedetalizuota, dėl kokių aspektų buvo deramasi. Audito metu, AI nebuvo pateiktas derybų protokolai. Be to, PPV metu PrV informavo AI, kad derybų protokolai nebuvo rengiami, o derybų metu buvo deramasi ne tik dėl pasiūlyme nurodytos kainos, tačiau ir dėl kitų pasiūlymo aspektų.

Atsižvelgiant į tai, kad pirkimo procedūrų eigą ir teisėtumą pagrindžiantys dokumentai audito metu AI nebuvo pateikti, nėra galimybės įsitikinti, ar pirkimą laimėjęs tiekėjas atitiko KDP nustatytus reikalavimus bei, ar derybų metu nebuvo deramasi dėl aspektų, dėl kurių derybos draudžiamos, todėl, AI vertinimu, PrV neužtikrino tinkamos audito sekos, taip pažeisdamas PAFT 460.5.4 ir 488.7 p. reikalavimus, ir neužtikrino, kad būtų laikomasi skaidrumo principo, taip pažeisdamas PAFT 457 p.

⁴⁵⁷ Konkurso sąlygų priede Nr. 4, be kita ko, nustatyta, kad numatoma darbų pradžia – 2023-08-15, o pabaiga – 2023-11-30. Taip pat nurodyta pastaba, kad darbų terminus, **nekeisdamas pradžios ir pabaigos terminų**, nurodo rangovas. Konkurso sąlygų 10.3 p., be kita ko, nustatyta, kad sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiamos pirkėjo pirkimo pradžioje nustatytos esminės pirkimo sąlygos. Audito metu nustatyta, kad sudarant 2023-09-08 rangos sutartį Nr. 40-23-031 buvo pakeisti darbų atlikimo terminai, t. y. rangos sutarties 3.1 p. ir rangos sutarties priede „Kalendorinis darbų vykdymo grafikas“ nustatyta, kad rangovas darbus pradeda vykdyti 2023-09-11 ir užbaigia iki 2023-12-15. AI vertinimu, PrV, sudaręs rangos sutartį, kuri neatitiko KDP nustatytų reikalavimų, netinkamai taikė atrankos kriterijus, taip pažeisdamas PAFT 460.5.4 ir 460.7 p. reikalavimus.

⁴⁵⁸ Konkurso sąlygų 3.5 p. nustatyta, kad pasirašant sutartį tiekėjas paskiria savo statybos darbų vadovą, atitinkantį statomo statinio kategoriją; vykdant darbus, statybos darbų vadovas privalo nuolat būti statybos aikštelėje. Audito metu, AI nebuvo pateikti dokumentai, įrodantys, kad pirkimą laimėjęs tiekėjas paskyrė statybos darbų vadovą. AI vertinimu, PrV atliko esminį sutarties keitimą, leisdamas tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis nei nustatytomis pradinėje pirkimo sutartyje sąlygomis, kurias įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymus ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų ir dėl kurių ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje, taip pažeisdamas PAFT 460.8.1 ir 460.8.4 p. reikalavimus bei PAFT 457 p. nustatytą lygiateisiškumo principą.

⁴⁵⁹ 2023-09-08 rangos sutarties Nr. 40-23-031 suma, susijusi su projekto Nr. 04.4.1-LVPA-K-106-03-0002 išlaidų suma, deklaruota EK.

⁴⁶⁰ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP009 yra 232 462,83 Eur.

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
16 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas UAB ILTE

2023–2024 m. valstybinio audito metu ILTE pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁶¹ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.36 Atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, pirkimo sutartis sudaryta ne su tuo tiekėju, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD TS nustatyti neprivalomi standartai, nenumatant galimybės naudoti lygiaverčius standartus VPĮ⁴⁶² 17 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO užtikrina, kad vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų⁴⁶³. 17 str. 3 d. nustatyta, kad planuojant pirkimus ir jiems rengiantis negali būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams. 29 str. 2 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo procedūros baigiasi, kai sudaroma pirkimo sutartis ir pateikiamas sutarties įvykdymo užtikrinimas, jeigu jo buvo reikalaujama. 37 str. 3 d. nustatyta, kad TS turi užtikrinti konkurenciją ir nediskriminuoti tiekėjų. 37 str. 4 d. 2 p., be kita ko, nustatyta, kai TS rengiama nurodant standartą, techninį liudijimą ar bendrąsias technines specifikacijas, kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“. 47 str. 1 d., be kita ko, nustatyta, kad PO turi teisę PD nustatyti būtinus kvalifikacijos reikalavimus ir šių reikalavimų atitiktį patvirtinančius dokumentus ar informaciją. PO	Rekomendacija neteikiama, nes ILTE veiksmai, 2025-03-28 ILTE atliko PAFT 25 skirsnyje gavus informaciją apie įtariamą pažeidimą, nustatytus veiksmus. nustatyti PAFT 25 skirsnyje.		–

⁴⁶¹ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

⁴⁶² Redakcija, galiojusi nuo 2020-08-01 iki 2021-11-30 (aktuali pirkimui Nr. 574750), ir redakcija, galiojusi nuo 2022-03-24 iki 2022-03-31 (aktuali konkrečiam pirkimui Nr. CPO206493).

⁴⁶³ Vadovaujantis LAT praktika, VPĮ 17 str. 1 d. nustatyti principai turi būti užtikrinami ir viešojo pirkimo sutarties keitimo kontekste (pavyzdžiui, LAT 2011-10-17 nutartis c. b. Nr. 3K-7-304/2011, 2023-01-04 nutartis c. b. Nr. 3K-3-75/2013).

2023–2024 m. valstybinio audito metu ILTE pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁶¹ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	nustatyti kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. 47 str. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal Kvalifikacijos metodiką. 86 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad jeigu tiekėjas, kuriam buvo pasiūlyta sudaryti pirkimo sutartį, nepateikia PD nustatyto pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą patvirtinančio dokumento, laikoma, kad jis atsisakė sudaryti pirkimo sutartį. Tuo atveju PO siūlo sudaryti pirkimo sutartį tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį. 89 str. 1 d. 5 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutartis jos galiojimo laikotarpiu gali būti keičiama neatliekant naujos pirkimo procedūros pagal šį įstatymą, kai pakeitimas, neatsižvelgiant į jo vertę, nėra esminis, kaip nustatyta šio straipsnio 4 dalyje. 89 str. 4 d. 1 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo sutarties pakeitimas jos galiojimo laikotarpiu laikomas esminiu, kai juo nustatoma tokia nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų kandidatų paraiškų, dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų. Ten pat 2 p., be kita ko, nustatyta, kad pakeitimas taip pat laikomas esminiu, kai dėl jo ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeičia tiekėjo, su kuriuo sudaryta ši sutartis, naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje. Kvalifikacijos metodikos⁴⁶⁴ 7.3 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas turi siekti, kad PD būtų nustatomi mažiausiai konkurenciją ribojantys kvalifikacijos reikalavimai. 7.4 p., be kita ko, nustatyta, kad kvalifikacijos reikalavimų tikslas – ne atrinkti aukščiausią kvalifikaciją turinčius tiekėjus, bet atrinkti visus tiekėjus, kurie turi teisę ir (ar) būtų pajėgūs vykdyti pirkimo sutartį. 9 p., be kita ko, nustatyta, kad pirkimo vykdytojas, PD nustatydamas teisės verstitis veikla reikalavimus, kiekvienu atveju aiškiai apibūdina reikalaujamą veiklą, pavyzdžiui, perkant statybos darbus apibūdina reikalaujamą veiklą, pateikdamas su pirkimo objektu susijusią informaciją: apie statinio statybos rūšį, statinių kategoriją, grupę ir pogrupį, statybos darbų sritį ir pan. Rangos sutarties⁴⁶⁵ 4.1 p., be kita ko, nustatyta, kad darbai turi būti atlikti per 12 mėn. nuo darbų pradžios. 7.1 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas per 5 darbo dienas nuo pirkimo sutarties pasirašymo privalo pateikti užsakovui pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą. 7.4 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas per 5 darbo dienas nuo visų darbų atlikimo pabaigos privalo pateikti defektų ištaisymo garantiniu laikotarpiu užtikrinimą – pirmo pareikalavimo užsakovo naudai išduotą Lietuvoje ar užsienyje registruoto banko garantiją / draudimo bendrovės laidavimą – 5 % pirkimo sutarties kainos su PVM ir papildomą			

⁴⁶⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2021-01-01 iki 2021-11-30.

⁴⁶⁵ 2022-04-13 pirkimo sutartis Nr. CPO206493/VP5-215/2022/S-10-R0137.

2023–2024 m. valstybinio audito metu ILTE pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁶¹ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	5 000,00 Eur, galiojantį ne trumpiau nei SJ nurodytas terminas ir pridedant papildomą tiekėjo pasiūlytą 2 m. terminą. 9.9 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjui vėluojant atlikti darbus, jis privalo sumokėti 0,03 proc. delspinigių už kiekvieną pradelstą dieną nuo pirkimo sutarties kainos su PVM. 14.1 p. nustatyta, kad pirkimo sutartis įsigalioja nuo šalių pirkimo sutarties pasirašymo dienos ir kai tiekėjas pateikia užsakovui reikalaujamą pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą; tiekėjui per 5 darbo dienas nepateikus reikalaujamo pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo, laikoma, kad tiekėjas atsisakė sudaryti pirkimo sutartį. Audito metu nustatyta⁴⁶⁶, kad: 1) PO pirkimo sutarties, sudarytos atlikus VŠP⁴⁶⁷, vykdymo metu atliko esminius⁴⁶⁸ jos keitimus, leisdamas tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo			

⁴⁶⁶ Projekte Nr. 13.1.2-VIPA-T-113-02-0020 tikrintas MP Nr. MP018, kurio vertė – 302 892,20 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁶⁷ Tarptautinio riboto konkurso būdu vykdytas pirkimas Nr. 574750 „Negyvenamųjų pastatų rangos pirkimai per CPO LT elektroninį katalogą“, kurio pagrindu sukurta DPS, paskelbtas 2021-11-19; konkretus pirkimas Nr. CPO206493, atliktas taikant DPS, paskelbtas 2022-03-29.

⁴⁶⁸ 1) Rangos sutarties 1.1.4 p., be kita ko, nustatyta, kad darbų pradžia – diena, kai pasirašytas statybvietės perdavimo aktas. Audito metu pateiktas statybvietės priėmimo–perdavimo aktas, rangos sutarties šalių pasirašytas 2022-04-27. Remiantis rangos sutarties 4.1 p., kuriame nurodytas 12 mėn. darbų atlikimo terminas, ir statybvietės perdavimo akto data (t. y. 2022-04-27), darbai pagal rangos sutartį turėjo būti atlikti **iki 2023-04-27**. Pažymėtina, kad audito metu pateiktas PrV 2024-10-11 raštas Nr. S-3570, adresuotas rangovui, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad visi rangos darbai atlikti ir atliktų darbų aktas pasirašytas **tik 2024-10-04** (t. y. pradelsus 525 kalendorines dienas), rangovui už laiku neatliktus darbus taikytina delspinigių suma apskaičiuota tik už 180 kalendorinių dienų ir sudaro 124 668,00 Eur. Atkreiptinas dėmesys, kad minėtas PrV raštas dėl delspinigių apskaičiavimo rangovui pateiktas tik 2024-10-11 (t. y. pradėjus daugiau kaip 1,5 metų nuo sutartyje nustatyto darbų užbaigimo termino praleidimo). Atsižvelgdama į tai, AI vertina, kad delspinigių skaičiavimas ne nuo pirmos sutarties termino praleidimo dienos ir ne už visą pradelstą laikotarpį (t. y. 525 dienas), o tik už jo dalį (t. y. 180 dienų) laikytinas esminiu pirkimo sutarties keitimu, leidusiu tiekėjui pirkimo sutartį vykdyti kitomis, nei nustatytos pradinėje pirkimo sutartyje, sąlygomis, todėl ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; be to, šiuo pakeitimu nustatyta nauja sąlyga, kurią įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų. AI vertinimu, PrV, rangovui taikytiną delspinigių sumą apskaičiavęs nesivadovaudamas rangos sutarties 9.9 p. ir nepradėdamas jų skaičiuoti nuo pirmos sutarties termino praleidimo dienos, atliko esminį rangos sutarties keitimą, taip pažeisdamas VPJ 17 str. 1 d. nustatytus tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus ir 89 str. 1 d. 5 p. reikalavimus. Pažymėtina, kad sutartyje nebuvo jokių išimčių dėl delspinigių skaičiavimo termino už atitinkamą laikotarpį ar skaičiavimo pradžią. Vertinama, kad PO nepagrįstai nebuvo aktyvi siekdama apginti pažeistas savo teises ir, netaikydama sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonių, leido tiekėjui nepagrįstai sutartį vykdyti ilgiau daugiau nei 1,5 metų be jokių pasekmių.

2) Rangos sutarties 7.4 p., be kita ko, nustatyta, kad tiekėjas privalo pateikti defektų ištaisymo garantiniu laikotarpiu užtikrinimą, galiojantį ne trumpiau nei SJ nurodytas terminas ir **pridedant papildomą tiekėjo pasiūlytą 2 m. terminą**; 11.1.5 p., be kita ko, nustatyta, kad esminiu pažeidimu iš tiekėjo pusės laikomas pažeidimas, kai defektų ištaisymo papildomam laikotarpiui įsipareigojimų įvykdymas yra užtikrinamas trumpesniu papildomu terminu, nei tiekėjas pasiūlė atnaujinto varžymosi metu. SJ (redakcijos, galiojusios nuo 2022-04-01 iki 2022-04-30) 41 str. 2 d., be kita ko, nustatyta, kad pagal pasirašytą rangos sutartį rangovas turi pateikti dokumentą, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas, kuris turi užtikrinti dėl rangovų kaltės atsiradusių defektų, nustatytų per pirmuosius 3 statinio garantinio termino metus, šalinimo išlaidų apmokėjimą statytojui (užsakovui). Audito metu nustatyta, kad rangos darbai pagal minėtą pirkimo sutartį baigti 2024-10-04, todėl, vadovaujantis pirkimo sutarties 7.4 p., defektų ištaisymo garantiniu laikotarpiu užtikrinimą rangovas turėjo pateikti per 5 darbo dienas nuo rangos darbų užbaigimo, be to, jis turėjo galioti 5 m. (t. y. iki 2029-10-04 imtinai). Be kita ko, pažymėtina, kad pirkimo Nr. CPO206493 konkurso metu tiekėjų pasiūlymų eilė buvo nustatoma ekonominio naudingumo mažėjimo tvarka pagal kainos ir kokybės santykį, taikant ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus (t. y. vertinant tiekėjo pasiūlyme nurodytą kainą, darbų atlikimo terminą, **papildomo garantinio laikotarpio įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo terminą**, papildomo garantinio laikotarpio įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo vertę). Audito metu nustatyta, kad rangovas pirkimo konkurso metu pateiktame pasiūlyme, be kita ko, nurodė, kad jis siūlo papildomas ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų reikšmes (t. y. papildomo garantinio laikotarpio įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo vertė – 5.000,00 Eur; papildomo garantinio laikotarpio įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo terminas – **2 m.**), dėl kurių jis surinko daugiau ekonominio naudingumo balų, nei kitas pasiūlymą patekęs tiekėjas, kurio pasiūlymo kaina buvo mažesnė. Šiuo aspektu pažymėtina, kad teismų praktikoje yra išaiškinta, kad tiekėjo pranašumas, už kurį buvo skirti ekonominio naudingumo balai, privalo būti materializuojamas vykdant viešojo pirkimo sutartį. Tais atvejais, kai tiekėjas išrenkamas pirkimo laimėtoju dėl tam tikro savo turimo pranašumo, šis pranašumas turi būti materializuojamas (naudojamas, taikomas) ir vykdant viešojo pirkimo sutartį, nes priešingu atveju kyla esminio sutarties pakeitimo grėsmė, neatsižvelgiant į įsankstinį šalių susitarimą keisti sutarties nuostatas (pvz., ESTT 2010-04-13 sprendimas „Wall AG“, Nr. C 91/08, taip pat LAT 2020-07-03 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-220-969/2020; LAT

2023–2024 m. valstybinio audito metu ILTE pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁶¹ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	sutartyje, sąlygomis, kurias įtraukus į pradinį pirkimą, būtų galima priimti kitų dalyvių pasiūlymų ar pirkimas sudomintų daugiau tiekėjų ir dėl kurio ekonominė pirkimo sutarties pusiausvyra pasikeitė tiekėjo naudai taip, kaip nebuvo aptarta pradinėje sutartyje; 2) PO, vykdydama VŠP, laimėjusiam tiekėjui nepateikus⁴⁶⁹ sutarties įvykdymo užtikrinimo dokumento iki sutartyje nustatyto termino ir taip atsisakant sudaryti sutartį, nepasiūlė jos sudaryti tiekėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį; 3) PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas, Kvalifikacijos metodikos neatitinkantis⁴⁷⁰ kvalifikacijos reikalavimas;			

2018-05-03 nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-178-378/2018). Vadinasi, jeigu tiekėjas pripažintas laimėtoju dėl to, kad jo pasiūlymas geriau už kitų pirkimo dalyvių atitiko ekonominio naudingumo reikalavimus, toks jo pranašumas turi tiesiogiai atsispindėti viešojo pirkimo sutartyje ar kituose sutartiniuose tiekėjo ir PO dokumentuose. Įvertinus audito institucijai pateiktą draudimo bendrovės rangovui išduotą 2024-11-15 Privalomojo garantinio laikotarpio laidavimo draudimo raštą Nr. GA 106080, be kita ko, nustatyta, kad šis draudimo raštas galioja laikotarpiu nuo 2024-11-15 iki 2027-11-14 imtinai (t. y. draudimo trukmė – 3 metai). Atsižvelgiant į tai, vertinama, kad garantinio laikotarpio laidavimo draudimo rašto galiojimo trukmė neatitinka rangos sutarties 7.4 p. reikalavimo, pagal kurį tiekėjas privalėjo pateikti draudimo raštą, galiojantį ne trumpiau nei SJ nurodytas terminas (t. y. 3 metus) ir pridėdant papildomą tiekėjo pasiūlytą 2 m. terminą (t. y. bendrai minėtas draudimo raštas turėjo galioti 5 m.). Atsižvelgdama į tai, kad rangovas pateikė defektų ištaisymo garantiniu laikotarpiu užtikrinimą, neatitinkantį pirkimo sutarties 7.4 p. reikalavimų (t. y. draudimo rašto galiojimo trukmė yra trumpesnė, tiekėjo patirtos išlaidos, kurias apmokėjo perkančioji organizacija, yra mažesnės), o užsakovas tokį draudimo dokumentą priėmė kaip tinkamą, pateiktas draudimo dokumentas neužtikrino, kad būtų materializuotas tiekėjo pranašumas, dėl kurio konkurso metu šiam tiekėjui buvo skirti papildomi ekonominio naudingumo balai ir jis išrinktas pirkimo konkurso laimėtoju, AI vertina, kad tokiu būdu buvo atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas pagal VPJ 89 str. 4 d. 1 p. ir 2 p., taip pat neužtikrinti VPJ 17 str. 1 d. nustatyti skaidrumo ir lygiateisiškumo principai, pirkimo laimėtoją išrinkus dėl jo pasiūlymo pranašumo, kuris nebuvo realizuotas visa apimtimi, įgyvendinant su laimėtoju pasirašytą viešojo pirkimo sutartį.

⁴⁶⁹ Pirkimo sutarties projektas buvo paskelbtas su kitais PD ir visi tiekėjai iš anksto galėjo susipažinti su sutarties sąlygomis bei pagrįstai tikėtis, kad jų bus laikomasi sutarties vykdymo metu. **PD C dalies 3 priedo „Sutarties projektas“ 7.1 p., be kita ko, nustatyta, kad** tiekėjas per 5 darbo dienas nuo pirkimo sutarties pasirašymo privalo pateikti užsakovui pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą – Lietuvoje ar užsienyje registruoto banko garantiją ar draudimo bendrovės laidavimo raštą. Sutarties 14.1 p., be kita ko, buvo nustatyta, kad tiekėjui per 5 darbo dienas nepateikus reikalaujamo pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo, laikoma, kad tiekėjas **atsisakė sudaryti pirkimo sutartį**. Audito metu nustatyta, kad, skaičiuojant 5 darbo dienų terminą nuo rangos sutartyje nurodytos tiekėjo atstovo parašo datos (t. y. nuo 2024-04-20 dienos), sutarties užtikrinimas turėjo būti pateiktas iki 2022-04-27 (imtinai). Pažymėtina, kad rangovas PO pateikė draudimo bendrovės atlikimo laidavimo draudimo raštą Nr. TIA784775852, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad šis raštas datuojamas ir įsigalioja 2022-05-04. Atsižvelgdama į tai, AI vertina, kad rangos sutarties įvykdymo užtikrinimas buvo pateiktas pavėluotai, t. y. pažeidžiant pirkimo sutarties 7.1 p. nustatytą 5 darbo dienų terminą užtikrinimui pateikti. Be to, audito metu AI pateiktame draudimo bendrovės 2024-11-28 rašte Nr. 10.1-1-47, be kita ko, nurodyta, kad objektui „Gydymo paskirties pastato 13D4B Smėlynės g. 25, Panevėžys, atnaujinimo (modernizavimo) rangos darbų atlikimas“ buvo išduotas draudimo bendrovės atlikimo laidavimo draudimo raštas Nr. TIA784775852, kuris įsigaliojo 2022-05-04, ir jokie papildomi sutarties įvykdymo užtikrinimo raštai šiam objektui nebuvo išduoti. Atsižvelgdama į tai, AI vertina, kad pirkimą laimėjęs tiekėjas, nepateikęs sutarties įvykdymo užtikrinimo per pirkimo sutartyje nustatytą terminą, atsisakė sudaryti pirkimo sutartį, todėl sutartis turėjo būti sudaryta su tiekėju, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po tiekėjo, atsisakiusio sudaryti pirkimo sutartį, kaip tai numatyta VPJ 86 str. 2 d. Pažymėtina, kad, vadovaujantis VPJ 29 str. 2 d. 1 p., pirkimas, nepateikus sutarties vykdymo užtikrinimo, dar nebuvo pasibaigęs ir pasiūlymų eilėje buvo dar vienas tiekėjas, į kurį PO turėjo kreiptis dėl sutarties sudarymo pagal VPJ 86 str. 2 d. Analogiškas vertinimas pateikiamas ir teismų praktikoje, pvz., Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmų 2024-06-26 sprendime Nr. eI3-2195-809/2024 pasisakyta apie VŠP, skelbtą panašiu metu kaip ir vertinamas VŠP, kuriame, be kita ko, nurodyta: „Kadangi nagrinėjamu atveju Pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimas nebuvo pateiktas per Pirkimo sutartyje nurodytą terminą, darytina išvada, kad, <...>, PO (pareiškėja) tokį Tiekėjo veiksma turėjo vertinti kaip atsisakymą sudaryti Pirkimo sutartį. <...> Pirkimą laimėjęs Tiekėjas, neatitikęs Pirkimo sutarties vienos iš sąlygų, įgijo pranašumą kitų Tiekėjų atžvilgiu.<...> Taigi, įvertinus Pirkimo dokumentus, PO paaiškinimus, faktines aplinkybes, VPJ ir kitų teisės aktų nuostatų teisinį reglamentavimą, teismų praktiką, darytina išvada, kad pareiškėja, būdama atsakinga už viešojo pirkimo dokumentų rengimą, nesilaikydama savo pačios nustatytą <...> nuostatų ir imperatyvių įstatymo normų, pažeidė VPJ 17 straipsnio 1 dalyje nustatytus skaidrumo ir lygiateisiškumo principus ir VPJ 86 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas.“

⁴⁷⁰ PD A dalies 2 priedo lentelės 1 p. nustatytas kvalifikacijos reikalavimas, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad tiekėjas turi turėti teisę Lietuvos Respublikoje atlikti statinio statybos darbus, kai statinių kategorija yra ypatingieji statiniai; statinio grupė – **negyvenamieji pastatai** (reikalavimas, be kita ko, taikomas 11 pirkimo kategorijai). Pažymėtina, kad, vadovaujantis STR 1.01.03:2017 trečiuoju skirsniu, negyvenamųjų statinių grupę sudaro 22 statinių pogrupiai, todėl vertinama, kad minėtas kvalifikacijos reikalavimas dirbtinai riboja tiekėjų konkurenciją, leisdamas DPS pirkime dalyvauti tik tiems tiekėjams, kurie atestuoti visoje negyvenamųjų pastatų grupėje, nors konkrečiu pirkimu Nr. CPO206493 įsigyti rangos darbai dėl pastato, priskirtino gydymo paskirties pastatų pogrupiui, modernizavimo. Vertinama, kad PD nenurodžius pirkimo

2023–2024 m. valstybinio audito metu ILTE pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁶¹ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	4) PD TS nustatyti neprivalomai taikomi standartai, nenumatant⁴⁷¹ galimybės naudoti lygiaverčius standartus. Taip CPO nesilaikė VPĮ 17 str. 1 ir 3 d., 47 str. 1 ir 7 d. bei Kvalifikacijos metodikos 7.3, 7.4 ir 9 p. reikalavimų, PrV nesilaikė VPĮ 17 str. 1 d., 37 str. 3, 4 d. 2 p., 86 str. 2 d., 89 str. 1 d. 5 p. ir rangos sutarties 9.9 p. bei 14.1 p. reikalavimų, o ILTE⁴⁷² neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę⁴⁷³. Vadovaujantis EK FK gairių 11, 17 ir 23 p., siūloma taikyti 25 proc. pirkimo sutarties vertės (707 942,20 Eur⁴⁷⁴ su PVM) finansinę korekciją, dėl kurios klaida projekte yra 176 985,55 Eur⁴⁷⁵ su PVM.			
Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: UAB ILTE Veiklos priežiūros skyriaus vadovė Rūta Kiuberytė Mob. +370 633 00103, el. p. ruta.kiuberyte@ilte.lt				
Šaltinis – Valstybės kontrolė				

objektą atitinkančio negyvenamųjų pastatų pogrupio, PD nustatytas kvalifikacijos reikalavimas laikytinas neproporcingu pirkimo objektui, dirbtinai ribojančiu tiekėjų konkurenciją ir neatitinkančiu VPĮ 47 str. 1 ir 7 d., Kvalifikacijos metodikos 7.3, 7.4 ir 9 p. nustatytų reikalavimų. Be kita ko, pažymėtina, kad LAT, sprenddamas dėl panašaus pobūdžio kvalifikacijos reikalavimo, kai jame **nurodoma tik statinių grupė**, yra pažymėjęs: „Be to, apie Konkurso sąlygų 15.11 punkte įtvirtintų tiekėjų kvalifikacijos reikalavimų neproporcingumą sprendžiant ir papildomu, teismų nenagrinėtu aspektu. Aptariamoje nuostatoje perkančioji organizacija nustatė, kad tiekėjai ypatingo statinio statybos rangovu turi būti atestuoti visose susisiektose komunikacijose, nors iš Statybos techninio reglamento STR 1.01.09:2003 „Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį“ nuostatų matyti, jog į susisiektose komunikacijų sąrašą patenka ir kiti statiniai, pavyzdžiui, įvairūs transporto statiniai. Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į pirkimo objektą, privalėjo nurodyti tikslią susisiektose komunikacijų rūšį, o ne bendrą šių statinių sritį (pastaba: pagal dabartinį teisinį reglamentavimą – pogrupį)“ (pvz., LAT 2013-11-21 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-590/2013).

⁴⁷¹ PD B dalies „TS“ 1 p. nurodyta, kad pirkimo objektas – negyvenamųjų pastatų modernizavimo ar paprastojo remonto rangos darbai be projektavimo paslaugų pagal TDP (toliau – darbai). Audito metu nustatyta, kad konkretaus pirkimo Nr. CPO206493 metu tiekėjams kartu su kvietimu pateiktas PrV TDP „Gydymo paskirties pastato Smėlynės g. 25, Panevėžys, atnaujinimo (modernizavimo) projektas“, kuriame, be kita ko, nurodyti pagal teisės aktus neprivalomi konkretūs standartai be priedašų „arba lygiavertis“, pvz., LST EN ISO 9001 (nurodytas TDP dalyje Nr. 03-2021-03-TPD-SA 4, 6 psl.), DIN 53479 (nurodytas TDP dalyje Nr. 05-2021-03-TPD-VN, 8 psl.). Pažymėtina, kad LVAT 2024-02-14 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. eA-742-415/2024, kurioje vertintas panašiu metu paskelbto pirkimo Nr. 599739 sąlygų teisėtumas, be kita ko, konstatuota, kad pareiškėjas pažeidė VPĮ 37 str. 4 d. 2 p. nuostatas, taip pat 17 str. 1 d. apibrėžtus lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principus, nes TPr, kuris laikomas sudėtine PD dalimi, prie neprivalomai taikomų standartų nebuvo pateikta nuoroda „arba lygiavertis“. Atsižvelgdama į tai, AI vertina, kad konkretaus pirkimo Nr. CPO206493 metu tiekėjams pateiktas PrV TDP, kuriame, be kita ko, nurodyti pagal teisės aktus neprivalomi konkretūs standartai be priedašų „arba lygiavertis“, buvo pažeisti VPĮ 37 str. 3 d., 4 d. 2 p. nuostatų reikalavimai ir neužtikrintas VPĮ 17 str. 1 d. nustatytų lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų įgyvendinimas.

⁴⁷² Iki 2024-08-30 buvusi uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“.

⁴⁷³ ILTE nebuvo atlikusi VŠP Nr. 574750 patikros, iki AI atliko audituojamo MP atranką. Be kita ko, pažymėtina, kad audito metu ILTE atliko pirkimo Nr. 574750 patikrą ir pateikė AI 2024-10-04 PL.

⁴⁷⁴ 2022-04-13 sutarties Nr. CPO206493/VP5-215/2022/S-10-R0137 suma, susijusi su projekto Nr. 13.1.2-VIPA-T-113-02-0020 išlaidų suma, deklaruota EK.

⁴⁷⁵ Statistinė klaida tikrintame MP Nr. MP018 yra 75 723,05 Eur.

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
17 priedas

Pastebėjimų suvestinė ir rekomendacijų įgyvendinimo planas, skirtas Lietuvos mokslų tarybai

2023–2024 m. valstybinio audito metu LMT pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos				
Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁷⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai				
1.	(V) EX.24 LMT neužtikrino tinkamo tarpinės MTV ataskaitos teikimo proceso, pateikti ne visi pagal FĮ deklaruotas išlaidas pagrindžiantys dokumentai Atsakomybės ir funkcijų taisyklių ⁴⁷⁷ 9.17.1 p., be kita ko, nustatyta, kad, kai priemonės įgyvendinamos visuotinės dotacijos būdu, JI prižiūri, kaip laikomasi dotacijos sutarčių nuostatų. 9.17.2 p., be kita ko, nustatyta, kad JI tikrina PrV teikiamus MP ir (ar) kitus išlaidų pagrindimo dokumentus, nustato MP ir (ar) kituose išlaidų pagrindimo dokumentuose nurodytų išlaidų tinkamumą finansuoti ir deklaruoti EK. PFSA ⁴⁷⁸ 100 p., be kita ko, nustatyta, kad projekto įgyvendinimo metu PrV JI teikia jos nustatytos formos MTV ataskaitas projekto sutartyje nustatytais terminais. Projekto sutarties ⁴⁷⁹ 7.1 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV JI teikia tarpinę ir baigiamąją MTV ataskaitas, kurių formos patvirtintos LMT pirmininko įsakymu. PFSA 56.1.1 p., be kita ko, nustatyta, kad projektą vykdančio mokslo ir studijų institucijų personalo DU ir susijusių darbdavio įsipareigojimų vykdymo išlaidos	Rekomendacija neteikiama atsižvelgiant į tai, kad audito metu įsitikinta EK deklaruotų išlaidų tinkamumu, projekto sutartyje nustatytų fizinių ir SR pasiekimu.	–	–

⁴⁷⁶ S – svarbus pastebėjimas, V – vidutinės svarbos pastebėjimas.

⁴⁷⁷ Redakcijos, galiojusios nuo 2021-11-01 iki 2023-12-31.

⁴⁷⁸ 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-LMT-K-718 priemonės „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“ PFSA Nr. 4, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021-02-08 įsakymu Nr. V-222. Redakcija, galiojanti nuo 2021-06-03.

⁴⁷⁹ 2021-11-04 projekto Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0002 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0020) sutartis Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0020.

2023–2024 m. valstybinio audito metu LMT pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁷⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	kompensuojamos taikant DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose tyrimo santrauką⁴⁸⁰. DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose tyrimo santraukoje, be kita ko, nustatyta, kad PrV su MP, be kitų nustatytų FJ rezultato pasiekimą pagrindžiančių dokumentų, turi pateikti ir veiklos ataskaitą, pagrįstą darbo valandomis arba patvirtinančią, kad atliktas darbas atitinka keliamus reikalavimus. Audito metu nustatyta⁴⁸¹, kad LMT: 1) nepagrįstai⁴⁸² informavo PrV neteikti tarpinės MTV ataskaitos; 2) neužtikrino⁴⁸³, kad kartu su tikrinamu MP PrV pateiktų visus išlaidas pagrindžiančius dokumentus, nustatytus DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose tyrimo santraukoje. Taip LMT neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.17.1 ir 9.17.2 p., PFSA 56.1.1 ir 100 p., projekto sutarties 7.1 p. reikalavimai bei R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmai atitinka taikytiną teisę.			
PR 6. Patikimos SFMIS2014 ir DMS sistemos				
2.	(V) EX.26 LMT neužregistravo vienašalio projekto sutarties keitimo SFMIS2014 Atsakomybės ir funkcijų taisyklių⁴⁸⁴ 9.6 p., be kita ko, nustatyta, kad JI registruoja informaciją apie atliekamus veiksmus SFMIS2014. PAFT⁴⁸⁵ 7 p., be kita ko, nustatyta, kad keisdamos projektų sutartis TI naudojasi SFMIS2014.	Rekomendacija neteikiama atsižvelgiant į tai, kad 2014–2020 m. laikotarpio pabaiga ir priemonės lėšomis finansuojami projektai yra baigti įgyvendinti.	–	–

⁴⁸⁰ 2021-04-30 DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose tyrimo santrauka Nr. FJ-037-04.

⁴⁸¹ Projekte Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0002 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0020) tikrintas MP Nr. MP009, kurio vertė 36 737,69 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁸² LMT 2022-06-29 raštu Nr. DOT-S-202 informavo projektų, finansuojamų pagal priemonę Nr. 13.1.1-LMT-K-718 „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“, PrV (įskaitant ir projekto Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0002), kad, be kita ko, LMT, įvertinusi trumpą projektų, vykdomų pagal nurodytą veiklą, įgyvendinimo trukmę, nusprendė neprašyti pateikti tarpinių MTV ataskaitų. Taip pat rašte nurodyta, kad planuojama vertinti tik baigiamąsias MTV ataskaitas. Vertinama, kad toks LMT sprendimas neatitinka PFSA ir projekto sutartyje nustatytų reikalavimų ir tokia sprendimo priėmimo galimybė (su kriterijais, kokių atveju ir esant kokiai projekto įgyvendinimo trukmei) nėra nustatyta jokiam LMT vidaus tvarkos apraše, pvz., procedūrų vadove. Audito metu taip pat nustatyta, kad analogiškas LMT sprendimas neteikti tarpinių MTV ataskaitų buvo pateiktas ir kitiems PrV, pvz., Lietuvos socialinių mokslų centrui, Kauno technologijos universitetui, Lietuvos energetikos institutui, Vytauto Didžiojo universitetui, Vilniaus universitetui.

⁴⁸³ Audito metu nustatyta, kad PrV, MP deklaruodamas išlaidas pagal DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose tyrimo santrauką (FJ-037-04), nepateikė veiklos ataskaitos, pagrįstos darbo valandomis arba patvirtinančios, kad atliktas darbas atitinka keliamus reikalavimus. LMT 2024-07-29 el. laišku nurodė AI, kad, be kita ko, papildomų dokumentų ar paaiškinimų dėl atliktų darbų PrV neprašoma pateikti, nes jie pateikia įrodymus apie pasiektus fizinius rodiklius, kurie patvirtina išdirbtas darbo valandas. Taip pat el. laiške LMT nurodė, kad už šį ataskaitinį laikotarpį, vertinamo projekto PrV pateikė parengtą ir išspausdintą mokslinę publikaciją. AI vertinimu, tam, kad būtų tinkamai įsitikinta rezultato pasiekimo pagrįstumu, PrV su MP JI turėjo pateikti visus DU FJ nustatymo mokslinių tyrimų projektuose santraukoje nurodytus FJ rezultato pasiekimą pagrindžiančius dokumentus.

⁴⁸⁴ Redakcija, galiojusi nuo 2021-12-14 iki 2022-04-01.

⁴⁸⁵ Redakcija, galiojusi nuo 2021-04-24 iki 2022-11-10.

2023–2024 m. valstybinio audito metu LMT pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁷⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	SFMIS2014 naudotojo vadovo⁴⁸⁶ 10.2 d. 9 p., be kita ko, nustatyta, kad visi sutarties pakeitimai turi būti registruojami SFMIS2014. Audito metu nustatyta⁴⁸⁷, kad LMT, atlikusi vienašalį projekto sutarties keitimą, neužregistravo⁴⁸⁸ jo duomenų SFMIS2014. Taip LMT neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti Atsakomybės ir funkcijų taisyklių 9.6 p. ir SFMIS2014 naudotojo vadovo 10.2 d. 9 p. reikalavimai bei R. 1303/2013 125 str. 2 d. e p. reikalavimas VI, be kita ko, užtikrinti, kad duomenys būtų įvedami į sistemą.			
Keli pagrindiniai reikalavimai				
3.	(V) EX.11⁴⁸⁹ LMT PV nenustatytos kontrolės priemonės įsitikinti projektų investicijų tęstinumo užtikrinimu, APFP vertinimas atliktas formaliai PAFT⁴⁹⁰ 338 p., be kita ko, nustatyta, kad po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas. 344 p., be kita ko, nustatyta, kad JI per 30 d. nuo APFP gavimo iš PrV dienos ją patvirtinta arba paprašo patikslinti. PFSA⁴⁹¹ 85 p. ir PFSA⁴⁹² 88 p., be kita ko, nustatyta, kad 5 m. po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas PAFT 27 skirsnyje nustatyta tvarka. PFSA⁴⁹³ 86 p. ir PFSA⁴⁹⁴ 89 p., be kita ko, nustatyta, kad PrV, atsiskaitydamas už 5 m. po projekto finansavimo pabaigos laikotarpį, turi teikti ataskaitas JI.	Audito metu LMT buvo teiktos rekomendacijos: 1) nustatyti PV kontrolės priemones, skirtas įsitikinti projektų investicijų tęstinumo užtikrinimu po projekto finansavimo pabaigos; 2) nustačius kontrolės priemones, pagal LMT nustatytą ir su AI suderintą rizikos valdymo planą atlikti PrV teikiamų APFP vertinimą ir įsitikinti PrV pateiktų duomenų teisingumu ir investicijų tęstinumo užtikrinimu, o nustačius neatitikimų imtis veiksmų, nustatytų PAFT 25 skirsnyje.	Rekomendacija įgyvendinta 2024-10-11.	2024-08-30

⁴⁸⁶ Redakcija, galiojusi nuo 2021-12-16 iki 2022-12-15.

⁴⁸⁷ Projekte Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0002 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0020) tikrintas MP Nr. MP009, kurio vertė 36 737,69 Eur. Nustatyta detaliojo testavimo metu.

⁴⁸⁸ LMT, vadovaudamasi LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022-01-19 įsakyму Nr. V-97, kuriuo priimtas sprendimas dėl priemonės Nr. 01.2.2-LMT-K-718 „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“ priskyrimo priemonei Nr. 13.1.1-LMT-K-718 „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“, 2022-02-08 atliko vienašalį projekto sutarties keitimą ir apie atliktus veiksmus 2022-02-10 per DMS informavo PrV, tačiau keitimo duomenų neužregistravo SFMIS2014 skiltyje „Sutarčių keitimai“. Audito metu taip pat nustatyti analogiški neatitikimai ir kituose priemonės lėšomis finansuojamose projektuose, pvz. Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0008 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0095), Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0013 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0008), Nr. 13.1.1-LMT-K-718-05-0030 (Nr. 01.2.2-LMT-K-718-05-0058).

⁴⁸⁹ Turi įtakos pagrindiniams reikalavimams: PR 1. Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos ir PR 4. Tinkami valdymo patikrinimai.

⁴⁹⁰ Redakcijos, galiojusios nuo 2022-11-11 iki 2023-10-30.

⁴⁹¹ 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-MITA-K-702 priemonės „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 2, patvirtintas LR švietimo ir mokslo ministro 2017-10-23 įsakyму Nr. V-810 (redakcija, galiojanti nuo 2018-09-01).

⁴⁹² 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-MITA-K-702 priemonės „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 5, patvirtintas LR švietimo ir mokslo ministro 2019-12-23 įsakymu Nr. V-1537 (redakcija, galiojanti nuo 2020-12-12).

⁴⁹³ 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-MITA-K-702 priemonės „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 2, patvirtintas LR švietimo ir mokslo ministro 2017-10-23 įsakymu Nr. V-810 (redakcija, galiojanti nuo 2018-09-01).

⁴⁹⁴ 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ 01.2.2-MITA-K-702 priemonės „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 5, patvirtintas LR švietimo ir mokslo ministro 2019-12-23 įsakymu Nr. V-1537 (redakcija, galiojanti nuo 2020-12-12).

2023–2024 m. valstybinio audito metu LMT pateikti pastebėjimai ir rekomendacijos

Eil. Nr.	Pastebėjimas (svarba ⁴⁷⁶ , numeris, antraštė, turinys)	Rekomendacija	Audituojamojo subjekto veiksmai / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	Audito metu nustatyta⁴⁹⁵, kad LMT: 1) PV nenustatytos⁴⁹⁶ kontrolės priemonės įsitikinti projektų investicijų tęstinumo užtikrinimu po projekto finansavimo pabaigos; 2) gavusi iš PrV APFP, neatliko⁴⁹⁷ APFP pateiktų duomenų teisingumo vertinimo ir neįsitikino investicijų tęstinumo užtikrinimu. Taip LMT neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendinti PAFT 338 ir 344 p. nustatyti reikalavimai ir R. 1303/2013 125 str. 4 d. a p. reikalavimas VI, be kita ko, tikrinti, ar veiksmas atitinka taikytiną teisę.	LMT, atlikusi rekomendacijoje nurodytus veiksmus, rekomendaciją įgyvendino.		
	Atstovas ryšiams, atsakingas už Audito institucijos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Lietuvos mokslų tarybos Paramos tyrėjams ir ES investicijų skyriaus teisininkė Veronika Kapalinskaitė Mob. +370 604 76286, el. p. veronika.kapalinskaite@lmt.lt			
	Šaltinis – Valstybės kontrolė			

⁴⁹⁵ Projektų: Nr. 01.2.2-LMT-K-702-08-0004 2023-01-05 APFP Nr. APFP-001, Nr. 01.2.2-LMT-K-702-07-0001 2023-01-02 APFP Nr. APFP-001, Nr. 01.2.2-LMT-K-702-02-0002 2023-09-04 APFP Nr. APFP-001. Nustatyta kontrolės testavimo metu.

⁴⁹⁶ LMT PV 118¹ p., be kita ko, nustatyta, kad tinkamą ataskaitų po projekto užbaigimo gavimą, tikrinimą ir tvirtinimą organizuoja priemonės vadovas, už tinkamą ataskaitų po projekto užbaigimo gavimo, tikrinimo ir tvirtinimo vykdymą yra atsakingas priemonės administratorius, tačiau PV nėra nustatyta, koku būdu ir kokiomis priemonėmis, tikrinant ir tvirtinant APFP, yra įsitikinama, kad PrV užtikrina investicijų tęstinumo reikalavimus.

⁴⁹⁷ Audito metu nustatyta, kad LMT, gavusi APFP, SFMIS2014 pakeitė būseną į „Patvirtinta“, tačiau nepateikė jokių šį veiksmą (tikrinimo apimtį bei turinį) pagrindžiančių įrodymų, todėl vertinama, kad LMT formaliai atliko APFP vertinimą ir neįsitikino investicijų tęstinumo užtikrinimu.

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

18 priedas

Klaidų vertinimas

1 lentelė. Klaidų vertinimas

		I atrankos etapas	II atrankos etapas	Bendra
(1)	Populiacija iš viso [angl. <i>Total population</i>], Eur	735 771 725,79	1 310 305 096,43	2 046 076 822,22
	ESF [angl. <i>ESF</i>], Eur	0,00	147 710 467,20	147 710 467,18
	FP [angl. <i>FPI</i>], Eur	0,00	197 565 821,50	197 565 821,50
	ERPF [angl. <i>ERDF</i>], Eur	497 173 056,22	497 252 980,00	994 426 036,22
	SF [angl. <i>CF</i>], Eur	238 598 669,57	303 666 903,90	542 265 573,47
	REACT-EU, Eur	0,00	164 108 923,90	164 108 923,85
	Reikšmingumas [angl. <i>Materiality</i>], Eur (2 %)	14 715 434,52	26 206 101,93	40 921 536,44
	Patikimumas [angl. <i>Confidence level</i>]	70 proc.	70 proc.	70 proc.
	Patikimumo koeficientas z [angl. <i>Confidence coefficient z</i>]	1,036	1,036	1,036
	Atrankos intervalai (atsižvelgus į didelės vertės pavyzdžius) pagal stratas [angl. <i>Sampling intervals by strata (considering items from exhaustive groups)</i>]			
	ESF [angl. <i>ESF</i>], Eur	–	49 236 822,39	
	FP [angl. <i>FPI</i>], Eur	–	65 855 273,83	
	ERPF [angl. <i>ERDF</i>], Eur	49 717 305,62	82 875 496,67	
	SF [angl. <i>CF</i>], Eur	47 719 733,91	75 916 725,98	
	REACT-EU, Eur	–	54 702 974,62	
	Bendro klaidų lygio skaičiavimas [angl. <i>Calculation of Total Error Rate</i>]			
	Klaidų santykių suma pagal stratas [angl. <i>Total taint by strata</i>]			
	ESF [angl. <i>ESF</i>]	0,00	0,07	
	FP [angl. <i>FP</i>]	0,00	0,00	
	ERPF [angl. <i>ERDF</i>]	1,21	1,65	
	SF [angl. <i>CF</i>]	0,03	0,25	
	REACT-EU	0,00	1,25	
	Ekstrapoliuotos klaidos pagal stratas [angl. <i>Extrapolated errors by strata</i>]			(angl. <i>Total taint by strata * Sampling interval by strata (considering high value items)</i>)
(2)	ESF [angl. <i>ESF</i>], Eur	0	3 255 171,43	
(3)	FP [angl. <i>FP</i>]	0	0,00	
(4)	ERPF [angl. <i>ERDF</i>], Eur	60 163 409,05	136 757 211,56	
(5)	SF [angl. <i>CF</i>], Eur	1 590 657,84	19 304 616,58	
(6)	REACT-EU, Eur	0	68 378 718,27	

	I atrankos etapas	II atrankos etapas	Bendra	
(6) Ekstrapoliuotos klaidos iš viso [angl. <i>Total extrapolated errors</i>], Eur	61 754 066,89	227 695 717,84	289 449 784,73	(2)+(3)+(4)+(5)
(7) Žinomos klaidos iš didelės vertės pavyzdžių [angl. <i>Known errors from exhaustive groups</i>], Eur	0,00	0,00	0,00	
(8) Sisteminės klaidos [angl. <i>Systemic errors</i>], Eur	0,00	0,00	0,00	
Bendras klaidų lygis [angl. <i>Total Error Rate</i>], Eur			289 449 784,73	(6)+(7)+(8)
Viršutinės klaidos ribos skaičiavimas [angl. <i>Calculation of Upper Error Limit</i>]				
Atrinktų pavyzdžių skaičius (be didelės vertės pavyzdžių) pagal stratas [angl. <i>Items selected by strata excluding high value items</i>]	15	19	34	
ESF [angl. <i>ESF</i>], vnt.	0	3	3	
FP [angl. <i>FP</i>], vnt.	0	3	3	
ERPF [angl. <i>ERDF</i>], vnt.	10	6	16	
SF [angl. <i>CF</i>], vnt.	5	4	3	
REACT-EU, vnt.	0	3	3	
Atrinktų didelės vertės pavyzdžių skaičius [angl. <i>Exhaustive group items selected</i>]	0	0	0	
ESF [angl. <i>ESF</i>], vnt.	0	0	0	
FP [angl. <i>FPI</i>], vnt.	0	0	0	
ERPF [angl. <i>ERDF</i>], vnt.	0	0	0	
SF [angl. <i>CF</i>], vnt.	0	0	0	
REACT-EU, vnt.	0	0	0	
Klaidų santykių standartinis nuokrypis pagal stratas [angl. <i>Standard deviation of taints by strata</i>]				
ESF [angl. <i>ESF</i>]	0,00	0,04	0,04	
FP [angl. <i>FP</i>]	0,00	0,00	0,00	
ERPF [angl. <i>ERDF</i>]	0,23	0,36	0,59	
SF [angl. <i>CF</i>]	0,01	0,12	0,14	
REACT-EU	0,00	0,52	0,52	
(9) Tikslumas [angl. <i>Precision</i>], Eur			100 718 651,53	
(10) Bendras klaidų lygis [angl. <i>Total Error Rate</i>], Eur			289 449 784,73	
Viršutinė klaidos riba [angl. <i>Upper Error Limit</i>], Eur			390 168 436,26	(9)+(10)

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2 lentelė. Likutinės klaidos vertinimas

Parametrai	Žymėjimas	Duomenys ⁴⁹⁸
Populiacija iš viso [angl. <i>Audit Population</i>], Eur	A	2 046 076 822,22
Atsitiktinėje imtyje audituotos ataskaitinių metų išlaidos [angl. <i>Expenditure audited</i>], Eur	B	83 058 586,23
Netinkamų finansuoti išlaidų suma atsitiktinėje imtyje [angl. <i>Errors found in the sample</i>], Eur	C	5 156 524,95
Bendras klaidų lygis [angl. <i>Total Error Rate after extrapolation</i>], proc.	D	14,15
Išlaidos, kurių teisėtumas ir tvarkingumas yra vertinamas pagal R. 1303/2013 137 str. 2 d. (dalinau susijusios su atrankos imtimi), Eur	E ₁	0,00
Kitos neigiamos sumos [angl. <i>Other negative amounts</i>], Eur	E ₂	66 936 458,70
Populiacija atėmus išlaidas, kurių teisėtumas ir tvarkingumas yra vertinamas, Eur	$F=(A-E_1-E_2)$	1 979 140 363,52
Rizikos suma [angl. <i>Amount at risk</i>], Eur	$G=D \cdot F$	279 980 568,64
Finansinės korekcijos, susijusios su veiksmų audito rezultatais [angl. <i>Financial corrections</i>], Eur	H	245 314 490,59
Sąskaitose deklaruota išlaidų suma [angl. <i>Amount certifiable in the accounts</i>], Eur	$I=F-H$	1 733 825 872,93
Likutinės rizikos suma [angl. <i>Residual amount at risk</i>], Eur	$J=G-H$	34 666 078,05
Likutinis klaidų lygis [angl. <i>Residual Total Error Rate</i>], proc.	$K=J/I$	2,00
Finansinės korekcijos suma, kuri sumažintų likutinę riziką [angl. <i>Amount of correction to reduce residual risk to materiality level</i>], Eur	$L=(J-0.02 \cdot I)/0,98$	0,00
Šaltinis – Valstybės kontrolė		

⁴⁹⁸ Galimi nedideli nukrypimai dėl skaičių apvalinimo, nes lentelėje skaičių reikšmės atvaizduotos apvalintos, tačiau atliekant skaičiavimus buvo naudojamos originalios reikšmės.

3 lentelė. Nustatytos klaidos išlaidų populiacijoje detaliojo testavimo metu ir VKS institucijų nustatytos klaidos, susijusios su AI atrinktais pavyzdžiais detaliam testavimui

Eil. Nr.	Projekto kodas	Mokėjimo prašymo Nr.	Fondas	Deklaruota suma, Eur	II	Klaidą nustatė (AI/ II/ EK)	Atsitiktinė klaida, Eur	Žinoma klaida, Eur	Klaidos santykis	Pastebėjimo / II sprendimo dėl grąžintinų lėšų data, Nr.	Klaidos aprašymas
1	05.2.1-APVA-R-008-31-0005	MP015	SF	1 472 062,70	APVA	AI	5 401,30	0,00	0,004	EX.32	Rangos darbai apmokėti neįvertinus įsigytų ir pakeistų rangos darbų kainų skirtumo
2							909,05	0,00		EX.33	Atliktas esminis pirkimo sutarties keitimas ir paslaugos apmokėtos neįvertinus įsigytų ir suteiktų paslaugų kainų skirtumo
Iš viso APVA:							6 310,35	0,00	0,004		
3	06.2.1-TID-V-508-01-0009	MP005	ERPF	4 770 335,67	CPVA	AI	1 173 146,55	2 897 893,37	0,25	EX.4	Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą
4							18 272,16	91 500,42		EX.5	Laimėtoju išrinktas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą
5							4,98	187,75		EX.6	Pakeitus esmines pirkimo sąlygas, VŠP nebuvo nutrauktas ir paskelbtas iš naujo, PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą, nesilaikyta atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūros
6	07.1.1-CPVA-V-304-01-0021	MP004	ERPF	797 821,13	CPVA	AI	596 342,39	0,00	0,75	EX.8	Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintys subrangovai
7	07.1.1-CPVA-R-904-01-0018	MP016	ERPF	481 097,34	CPVA	AI	31 799,93	187,62	0,07	EX.19	Dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys specialistai
8	09.1.1-CPVA-V-720-05-0002	MP018	ERPF	1 839 088,88	CPVA	AI	130 804,15	0,00	0,07	EX.21	Dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas
9		MP021	ERPF	1 782 270,96	CPVA	AI	126 785,75	0,00	0,07		
10	07.1.1-CPVA-R-904-61-0003	MP017	ERPF	1 291 604,13	CPVA	AI	351 665,96	529 785,76	0,27	EX.28	PD nustatyti konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingi kvalifikacijos reikalavimai, neracionaliai panaudotos projekto lėšos, dalį rangos darbų vykdė tokios teisės neturintis subrangovas ir specialistas
11	09.1.3-CPVA-V-704-04-0001	MP021	ERPF	630 855,13	CPVA	AI	593 942,43	92 466,90	0,94	EX.30	CPVA, tikrindama MP, tinkamomis pripažino netinkamas finansuoti išlaidas
12	07.1.1-CPVA-R-905-91-0007	MP017	ERPF	319 539,55	CPVA	AI	14 096,68	50 906,69	0,07	EX.39	PD nustatyta sąlyga, nepagrįstai ribojanti subrangovų pasitelkimą

Eil. Nr.	Projekto kodas	Mokėjimo prašymo Nr.	Fondas	Deklaruota suma, Eur	ĮI	Klaidą nustatė (AI/ ĮI/ EK)	Atsitiktinė klaida, Eur	Žinoma klaida, Eur	Klaidos santykis	Pastebėjimo / ĮI sprendimo dėl grąžintinų lėšų data, Nr.	Klaidos aprašymas	
13							1 983,75	0,00		EX.43	PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, laimėtoju nustatytas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų	
14							7 322,50	0,00		EX.44	PD TS nustatytas perteklinis ir konkurenciją dirbtinai ribojantis reikalavimas, pirkimas neskaitytas į dalis, pakeitus esmines pirkimo sąlygas, pasiūlymų pateikimo terminas nepraedėtas skaičiuoti iš naujo, laimėtoju išrinktas tiekėjas, kurio pasiūlymas neatitiko PD reikalavimų	
15	01.1.1-CPVA-V-701-20-0001	MP010	ERPF	1 257 604,10	CPVA	AI	5 684,99	4 198,13	0,005	EX.41	Dalis MP deklaruotų išlaidų nebuvo faktiškai patirtos	
16	01.1.1-CPVA-V-701-12-0001	MP022	ERPF	3 648 829,18	CPVA	AI	1 325 088,62	9 208 452,17	0,36	EX.42	Laimėtoju nustatytas tiekėjas, kuris neatitiko PD nustatyto kvalifikacijos reikalavimo, sudarant pirkimo sutartį, pakeistos PD sąlygos, atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, dalį rangos darbų atliko tokios teisės neturintys subrangovai	
Iš viso CPVA:							4 376 981,84	12 875 578,81	2,86			
17	09.2.1-ESFA-V-726-03-0001	MP030	ESF	1 244 569,01	ESFA	AI	0,00	17 469,43	0,00	EX.31	ESFA, atlikusi projekto sutarties keitimą, į projektą įtraukė partnerius, kurie neatitinka PFSA reikalavimų ir patvirtino dalį MP deklaruotų išlaidų, kurios nebuvo tinkamos finansuoti	
18	08.3.1-ESFA-V-419-02-0001	MP010	ESF	3 104 483,47	ESFA	AI	205 245,29	1 133 480,90	0,07	EX.38	ESFA, tvirtindama MP, neįsitikino išlaidų tinkamumu finansuoti	
19	09.4.2-ESFA-V-715-06-0001	MP020	ESF	436 976,21	ESFA	AI	0,00	223 362,41	0,00	EX.50	ESFA, tikrindama ir tvirtindama MP, neįsitikino SR pasiekimo pagrįstumu, ar susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal projekto sutartį ir, ar projekto dalyvio išlaidos tinkamos finansuoti pagal PFSA	
Iš viso ESFA:							205 245,29	1 374 312,74	0,07			
20	04.1.1-LVPA-V-114-02-0002	MP033	SF	4 895 845,06	IA	AI	163 194,84	0,00	0,03	EX.17	IA neįsitikino dalies išlaidų atitiktimi PFSA reikalavimams	
21	13.1.1-LVPA-K-860-01-0352	MP004	REACT-EU (ERPF)	54 000,00	IA	AI	54 000,00	0,00	1,00	EX.27	IA neįvertino rizikų, susijusių su projekto įgyvendinimu, ir neužtikrino patikimo finansų valdymo principo	
22	04.4.1-LVPA-K-106-03-0002	MP009		SF	1 100 278,33	IA	AI	42 606,75	480 511,75	0,25	EX.34	IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas
23								232 462,83	0,00		EX.35	IA neįsitikino, ar PrV statusas yra NPO, neužtikrintas tinkamas pirkimo ir sutarties sąlygų įgyvendinimas
Iš viso IA:							492 264,42	480 511,75	1,28			

Eil. Nr.	Projekto kodas	Mokėjimo prašymo Nr.	Fondas	Deklaruota suma, Eur	ĮI	Klaidą nustatė (AI/ ĮI/ EK)	Atsitiktinė klaida, Eur	Žinoma klaida, Eur	Klaidos santykis	Pastebėjimo / ĮI sprendimo dėl grąžintinų lėšų data, Nr.	Klaidos aprašymas
24	13.1.2-VIPA-T-113-02-0020	MP018	REACT-EU (ERPF)	302 892,20	ILTE	AI	75 723,05	101 262,50	0,25	EX.36	Atlikti esminiai pirkimo sutarties keitimai, pirkimo sutartis sudaryta ne su tuo tiekėju, PD nustatytas konkurenciją dirbtinai ribojantis, neproporcingas kvalifikacijos reikalavimas, PD TS nustatyti neprivalomi standartai, nenumatant galimybės naudoti lygiavertius standartus
Iš viso ILTE:							75 723,05	101 262,50	0,25		

Šaltinis – Valstybės kontrolė

4 lentelė. Klaidų klasifikavimas

Klaidų kategorijų paaiškinimai	Klaidų Nr.	Klaidų subkategorijos	Fondas	Įtariamo sukčiavimo atvejai	Administracinės naštos atvejai	Dažnis (atvejų skaičius)	Neatitikimų išlaidų suma (iš viso išlaidų, Eur)
Viešieji pirkimai - skelbimas apie pirkimą ir konkurso specifikacijos	1.1	Nepaskelbtas skelbimas apie pirkimą arba nepagrįstas tiesioginis sutarties skyrimas (t. y. neteisėta derybų procedūra be išankstinio skelbimo apie pirkimą)	ERPF	–	–	EX.6	233,72
			SF	–	–	EX.34	523 118,50
			SF	–	–	EX.35	232 462,83
	1.3	Nepakankamas pagrindimas, kodėl sutartis nėra dalijama į dalis	ERPF	–	–	EX.44	7 322,50
	1.4	Pasiūlymų priėmimo terminų nesilaikymas; arba prašymų leisti dalyvauti priėmimo terminų nesilaikymas; arba pasiūlymų priėmimo terminų nepratęsimas, kai pirkimo dokumentai keičiami iš esmės	ERPF	–	–	EX.42	10 533 540,79
			ERPF	–	–	EX.44	7 322,50
	1.9	Skelbime apie pirkimą nenurodyti atrankos ir (arba) sutarties skyrimo kriterijai (ir jų korekcinis koeficientas) arba sutarčių ar techninių specifikacijų vykdymo sąlygos. Ar nepakankamai išsamiai aprašyti sutarties skyrimo kriterijai ir jų korekcinis koeficientas. Arba nepranešta apie paaiškinimus / nepaskelbta papildoma informacija	ERPF	–	–	EX.6	233,72
			SF	–	–	EX.34	523 118,50
			SF	–	–	EX.35	232 462,83
	1.11	Techninėje specifikacijoje numatyti diskriminuojantys reikalavimai	ERPF	–	–	EX.4	4 071 039,92
			ERPF	–	–	EX.5	109 772,58
			ERPF	–	–	EX.36	176 985,55
			SF	–	–	EX.34	523 118,50
			SF	–	–	EX.35	232 462,83
			ERPF	–	–	EX.43	1 983,75

Klaidų kategorijų paaiškinimai	Klaidų Nr.	Klaidų subkategorijos	Fondas	Įtariamo sukčiavimo atvejai	Administracinės naštos atvejai	Dažnis (atvejų skaičius)	Neatitikimų išlaidų suma (iš viso išlaidų, Eur)
			ERPF	–	–	EX.44	7 322,50
			ERPF	–	–	EX.28	881 451,72
	1.13	Subrangos apribojimai	ERPF	–	–	EX.4	4 071 039,92
			ERPF	–	–	EX.5	109 772,58
			ERPF	–	–	EX.6	233,72
			ERPF	–	–	EX.39	65 003,38
	1.14	Atrankos kriterijai (arba techninės specifikacijos) buvo pakeisti atplėšus vokus su pasiūlymais arba buvo neteisingai taikomi	ERPF	–	–	EX.4	4 071 039,92
			ERPF	–	–	EX.5	109 772,58
			SF	–	–	EX.34	523 118,50
			SF	–	–	EX.35	232 462,83
			ERPF	–	–	EX.43	1 983,75
	1.16	Nepakankama su sutarties skyrimu susijusio audito seka	ERPF	–	–	EX.44	7 322,50
	1.17	Derybos sutarties skyrimo procedūros metu, įskaitant konkursą laimėjusio pasiūlymo pakeitimą jo vertinimo metu	SF	–	–	EX.35	232 462,83
			ERPF	–	–	EX.36	176 985,55
			ERPF	–	–	EX.42	10 533 540,79
	1.23	Sutarties elementų, nustatytų skelbime apie pirkimą arba konkurso specifikacijose, pakeitimai	ERPF	–	–	EX.36	176 985,55
			SF	–	–	EX.33	909,05
			SF	–	–	EX.34	523 118,50
			SF	–	–	EX.35	232 462,83
			ERPF	–	–	EX.42	10 533 540,79
	1.24	Kita	ERPF	–	–	EX.19	31 987,55
			ERPF	–	–	EX.21	257 589,90
			ERPF	–	–	EX.41	9 883,12
			ERPF	–	–	EX.8	596 342,39
			SF	–	–	EX.32	8 316,08
			SF	–	–	EX.33	909,05
			ERPF	–	–	EX.42	10 533 540,79
			ERPF	1	–	EX.28	881 451,72

Klaidų kategorijų paaiškinimai	Klaidų Nr.	Klaidų subkategorijos	Fondas	Įtariamo sukčiavimo atvejai	Administracinės naštos atvejai	Dažnis (atvejų skaičius)	Neatitikimų išlaidų suma (iš viso išlaidų, Eur)
Netinkamas projektas	6.1	Projektas netinkamas finansuoti	ERPF	1	–	EX.27	54 000,00
			SF	–	–	EX.17	3 361,84
			ESF	–	–	EX.38	1 136 665,88
Kitos netinkamos finansuoti išlaidos	8.4	Išlaidos, nesusijusios su tinkamumo finansuoti sritimi	ESF	–	–	EX.50	223 362,41
			ESF	–	–	EX.31	17 469,42
			ERPF	–	–	EX.30	686 409,33

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
„2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų
programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos
veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–
2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos
Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“
19 priedas

Informacija apie nacionalinių teismų sprendimus dėl finansinių pataisų taikymo

1 lentelė. Informacija apie teisinius atvejus, nurodytus EK 2022-11-15 rašte Nr. Ares(2022)7868517

Eil. Nr.	Projekto kodas (fondas)	Projekto pavadinimas	Viešojo pirkimo rūšis	AI pastebėjimo Nr., ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos atlikimo vieta, ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos suma, Eur	Išlaidų re-deklaravimo informacija	EK rašto punktas, dalis	AI komentaras
1	11.0.1-CPVA-V-201-01-0009 (SF)	Viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra – veiksmų programos administravimas	Supaprastintas	EX.36, 2017–2018	SEK, 2017–2018	–8 828,22	–	5 p., 1 dalis	Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.
					Galutinė pataisa atlikta TMP 2020-04-30 (2019–2020) dėl išlaidų deklaruotų TMP 2016–2017	–3 016,53	–	5 p., 1 dalis	
					8 917,00 Eur išlaidos nebuvo deklaruotos EK, galutinė korekcija nebuvo atlikta	0,00	–	5 p., 1 dalis	
2	07.1.1-CPVA-R-305-01-0003 (ERPF)	Ukmergės Vlado Šlaito viešosios bibliotekos modernizavimas	Supaprastintas	EX.4, 2018–2019	SEK, 2018–2019	–102 360,65	–	5 p., 1 dalis	Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.
					53 843,56 Eur išlaidos nebuvo deklaruotos EK, galutinė korekcija nebuvo atlikta	0,00	–	5 p., 1 dalis	
3	03.3.1-LVPA-K-803-01-0026 (ERPF)	Nerūdinių medžiagų gamybos linijos diegimas	NPO pirkimas pagal PAFT 40 skirsnį	EX.1, 2018–2019	SEK, 2021–2022	–16 999,50	–	5 p., 2 dalis	Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.

Eil. Nr.	Projekto kodas (fondas)	Projekto pavadinimas	Viešojo pirkimo rūšis	AI pastebėjimo Nr., ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos atlikimo vieta, ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos suma, Eur	Išlaidų re-deklaravimo informacija	EK rašto punktas, dalis	AI komentaras
4	03.3.1-LVPA-K-841-02-0020 (ERPF)	UAB „Printela“ investicijos į didelio poveikio technologijas	NPO pirkimas pagal PAFT 40 skirsnį	EX.5, 2018–2019	SEK, 2021–2022	–174 950,00	–	5 p., 2 dalis	Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2 lentelė. Informacija apie naujus teisminius atvejus

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Viešojo pirkimo rūšis	AI pastebėjimo Nr., ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos atlikimo vieta, ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos suma, Eur	Išlaidų re-deklaravimo informacija	AI komentaras
1	07.1.1-CPVA-R-905-81-0004	Babrungo upės slėnio estrados teritorijos ir jos prieigų bei jungčių su Plungės miesto centrine dalimi sutvarkymas	Supaprastintas	EX.60, 2019-2020	SEK, 2019–2020 tarpinė mokėjimo paraiška EK, 2020–2021	–1 486,19 –354 147,92	–	Remiantis EK 2024-05-03 raštu Nr. Ares(2024)3250340, VI priėmė sprendimą neredeklaruoti išlaidų, kai teismas ar ginčų komisija priima sprendimą sumažinti finansinės korekcijos ir (ar) netinkamų finansuoti išlaidų dydį tais atvejais, kai prieš tai sąskaitose EK buvo atlikta galutinė finansinė pataisa. Šiuo pagrindu Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.
2	01.2.1-LVPA-K-857-01-0002	Ateities technologijų skaitmeninio centro plėtra	NPO pirkimas pagal PAFT 40 skirsnį	EX.47, 2021-2022 EX.49, 2021-2022	SEK, 2021–2022, tarpinė mokėjimo paraiška, 2022-2023	–684 103,25 –206 328,68	–	Remiantis EK 2024-05-03 raštu Nr. Ares(2024)3250340, VI priėmė sprendimą neredeklaruoti išlaidų, kai teismas ar ginčų komisija priima sprendimą sumažinti finansinės korekcijos ir (ar) netinkamų finansuoti išlaidų dydį tais atvejais, kai prieš tai sąskaitose EK buvo atlikta galutinė finansinė pataisa. Šiuo pagrindu Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.
3	06.1.1-TID-V-503-01-0001	Ruožo Kena-N.Vilnia elektrifikavimas	–	–	tarpinė mokėjimo paraiška EK, 2021–2022	–448,33	–	Remiantis EK 2024-05-03 raštu Nr. Ares(2024)3250340, VI priėmė sprendimą neredeklaruoti išlaidų, kai teismas ar ginčų komisija priima sprendimą sumažinti finansinės korekcijos ir (ar) netinkamų finansuoti išlaidų dydį tais atvejais, kai prieš tai sąskaitose EK buvo atlikta galutinė finansinė pataisa. Šiuo pagrindu Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.

EiL. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Viešojo pirkimo rūšis	AI pastebėjimo Nr., ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos atlikimo vieta, ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos suma, Eur	Išlaidų re-deklaravimo informacija	AI komentaras
4	06.1.1-TID-V-503-01-0002	Antrojo kelio statyba ruože Telšiai-Lieplaukė	–	–	tarpinė mokėjimo paraiška EK, 2021–2022	–920,22	–	Remiantis EK 2024-05-03 raštu Nr. Ares(2024)3250340, VI priėmė sprendimą neredeklaruoti išlaidų, kai teismas ar ginčų komisija priima sprendimą sumažinti finansinės korekcijos ir (ar) netinkamų finansuoti išlaidų dydį tais atvejais, kai prieš tai sąskaitose EK buvo atlikta galutinė finansinė pataisa. Šiuo pagrindu Tvirtinančioji institucija išlaidų ne re-deklaravo. AI vertinimu, veiksmai atlikti tinkamai.
5	08.2.1-CPVA-R-908-01-0007	Kompleksinis Švenčionėlių miesto viešųjų erdvių sutvarkymas	–	–	tarpinė mokėjimo paraiška EK, 2021–2022	–257 709,39	257 709,39	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.
6	08.1.3-CPVA-V-605-11-J02-0006 (J02-CPVA-V-11-0006)	Priemonių, gerinančių ūmių infekcinių ir lėtinių kvėpavimo takų ligų gydymo paslaugų prieinamumą ir saugą, įgyvendinimas KUL	Tarptautinis	EX.49, 2020-2021	SEK, 2020–2021	–11 991,10	11 991,10	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.
7	08.1.3-CPVA-V-605-11-J02-0006 (J02-CPVA-V-11-0006)	Priemonių, gerinančių ūmių infekcinių ir lėtinių kvėpavimo takų ligų gydymo paslaugų prieinamumą ir saugą, įgyvendinimas KUL	Tarptautinis	EX.44, 2020-2021	SEK, 2020–2021	–3 150,00	3 150,00	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.
8	08.1.3-CPVA-V-605-11-J02-0006 (J02-CPVA-V-11-0006)	Priemonių, gerinančių ūmių infekcinių ir lėtinių kvėpavimo takų ligų gydymo paslaugų prieinamumą ir saugą, įgyvendinimas KUL	–	–	SEK, 2020–2021	–108 150,00	108 150,00	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.
9	08.1.3-CPVA-V-605-11-J02-0006 (J02-CPVA-V-11-0006)	Priemonių, gerinančių ūmių infekcinių ir lėtinių kvėpavimo takų ligų gydymo paslaugų prieinamumą ir saugą, įgyvendinimas KUL	Tarptautinis	EX.63, 2020-2021	SEK, 2020–2021	–72,60	72,60	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.

Eil. Nr.	Projekto kodas	Projekto pavadinimas	Viešojo pirkimo rūšis	AI pastebėjimo Nr., ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos atlikimo vieta, ataskaitinis laikotarpis	Galutinės pataisos suma, Eur	Išlaidų re-deklaravimo informacija	AI komentaras
10	07.1.1-CPVA-R-905-21-0006	Raseinių m. centrinės dalies patrauklumo didinimas (rekonstruojant Vilniaus g. ir modernizuojant vietos bendruomenei svarbias viešąsias erdves)	–	–	tarpinė mokėjimo paraiška EK, 2020–2021	–9 926,00	9 926,00	Pakartotinis išlaidų deklaravimas atitinka išimtį, nustatytą EK susigrąžintinių sumų gairių 10 skirsnyje.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos

„2014–2020 m. Europos sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos komisijos prašoma atlyginti, vertinimas“

20 priedas

Informacija apie VPT išvadas dėl AI teiktų pastebėjimų

Eil. Nr.	Pastebėjimo Nr. (II, fondas)	Viešojo pirkimo rūšis ir būdas	VPT vertinimo išvada, sprendimas ⁴⁹⁹	AI paaiškinimai
1	EX.1	Supaprastintas pirkimas atviras konkursas	2025-03-20, Nr. 4S-329 Pirkimo / sutarties vertinimo apimtys / etapas: Dalinis p. o. d. Nr. 2 vertinimas dėl laimėjusio pasiūlymo tikslinimo teisėtumo / po Pirkimo sutarties sudarymo Sprendimas: Tarnyba, įvertinusi aplinkybių visumą, vertinimo apimtyje pažeidimo nenustatė.	Pastebėjimo atsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis dėl pažeidimo ir jo įtakos tiekėjų konkurencijai sutampa. Galutiniam sprendimui dėl pastebėjimo aktualumo priimti buvo reikalinga VPT išvada, kadangi nustatytas neatitikimas susijęs su VPT direktoriaus 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1S-240. patvirtintomis Pasiūlymų patikslinimo, papildymo ar paaiškinimo taisyklėmis ir jų aiškinimu.
2	EX. 46	Tarptautinis pirkimas atviras konkursas	2025-03-28, Nr. 4S-361 Pirkimo / sutarties vertinimo apimtys / etapas: Sisteminis dalinis Pirkimo V „Audinių permanentinio markiravimo modulis“ bei VII „Parafininių blokų (kasečių) archyvavimo modulis su mėginių monitoravimu“ dalių procedūrų vertinimas dėl Pirkimo objekto (ne)skaidymo į dalis / po Pirkimo dalių sutarčių sudarymo Sprendimas: Tarnyba sprendžia, kad pirkimo objekto skaidymas į V ir VII dalis minėta apimtimi yra nepagrįstas. Tuo pažeisti VPĮ 28 straipsnio 1 dalies reikalavimai.	Pastebėjimo neatsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis dėl pažeidimo ir jo įtakos tiekėjų konkurencijai šiek tiek skiriasi, bet šis skirtumas nekeičia bendro vertinimo dėl pastebėjimo aktualumo.
3	EX. 47	Tarptautinis pirkimas atviras konkursas	2025-03-25, Nr. 4S-346 Pirkimo / sutarties vertinimo apimtys / etapas: Sisteminis dalinis Pirkimo procedūrų vertinimas dėl Pirkimo objekto (ne)skaidymo į dalis / po Pirkimo sutarties sudarymo Sprendimas: Tarnyba sprendžia, kad neskaidant pirkimo objekto į dalis pažeisti VPĮ 28 straipsnio 1 dalies reikalavimai ir VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas proporcingumo principas.	Pastebėjimo neatsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis dėl pažeidimo ir jo įtakos tiekėjų konkurencijai šiek tiek skiriasi, bet šis skirtumas nekeičia bendro vertinimo dėl pastebėjimo aktualumo.
4	EX.42	Tarptautinis pirkimas atviras konkursas	2025-04-01, 4S-367 Pirkimo / sutarties vertinimo apimtys / etapas: Dalinis Pirkimo sutarties vykdymo vertinimas dėl Rangos sutarties pakeitimo ir įkainių perskaičiavimo / po sutarties įvykdymo. Sprendimas: Tarnyba sprendžia, jog pasirašiusi Susitarimą Nr. 1 ir Susitarimą Nr. 2 dėl Sutarties kainos peržiūros taisyklių taikymo ir pakeitimo, Perkančioji organizacija	Pastebėjimo dalies dėl kainos perskaičiavimo atsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis sutampa. VPT buvo pateikti papildomi argumentai, kurių nebuvo gavusi AI. AI susipažinus su VPT išvada ir įvertinus papildomus argumentus, pastebėjimo dalis laikytina nebeaktuali.

⁴⁹⁹ VPT vertinimo išvados pateikiamos VPT tinklalapyje. Prieiga per internetą: <https://vpt.lrv.lt/lt/pirkimu-vykdymo-prieziura/isvados-ataskaitos/vertinimo-isvados-4/vertinimo-isvados-2025-m/>

Eil. Nr.	Pastebėjimo Nr. (I, fondas)	Viešojo pirkimo rūšis ir būdas	VPT vertinimo išvada, sprendimas ⁴⁹⁹	AI paaiškinimai
			nepažeidė Pirkimo paskelbimo metu galiojusio VPĮ 89 str. 1 d. 3 p. sąlygų ir VPĮ 17 str. 1 d. įtvirtintų viešųjų pirkimų principų.	
5	EX. 28	Supaprastintas pirkimas atviras konkursas	2025-04-03, Nr.4S-378 Pirkimo/sutarties vertinimo apimtys/etapas: Dalinis vertinimas dėl Sutarties pakeitimų Nr. 1, 2, 9, 14, 15, 20, 24 ir 28 teisėtumo CPVA rašte nurodytais aspektais (dėl pakeitimų verčių skaičiavimo teisingumo). Sprendimas: Tarnybos vertinimu, Sutarties pakeitimai Nr. 1, 2, 9, 14, 15, 20, 24 ir 28 galėjo būti atlikti vadovaujantis Įstatymo 89 straipsnio 2 dalimi.	Pastebėjimo dalies dėl keitimų, atliktų pagal VPĮ 89 str. 2 d. verčių sumavimo atsisakyta gavus EIM, kaip viešųjų pirkimų politiką formuojančios institucijos išaiškinimą dėl VPĮ nuostatų ir VPT išvadą, kurioje šis išaiškinimas pritaikytas. Vis dėlto, AI nuomone, šio išaiškinimo (skaičiavimo metodikos) taikymas retrospektyviai neatitinka bendrųjų skaidrumo ir lygiateisiškumo principų. Plačiau apie tai AI pasisako MKA 8.3.4 skyriuje.
6	EX.8	Supaprastintas pirkimas atviras konkursas	2025-04-07, 4S-386 Pirkimo/sutarties vertinimo apimtys/etapas: Dalinis Pirkimo sutarties vykdymo vertinimas dėl Rangos sutarties pakeitimo ir kainos perskaičiavimo / po sutarties įvykdymo. Sprendimas: Tarnyba sprendžia, jog pasirašiusi Susitarimą Nr. 2 dėl Sutarties kainos peržiūros taisyklių pakeitimo ir taikymo, Perkančioji organizacija nepažeidė Pirkimo paskelbimo metu galiojusio VPĮ 89 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatų ir VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų viešųjų pirkimų principų.	Pastebėjimo dalies dėl kainos perskaičiavimo atsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis sutampa. AI susipažinus su VPT išvada ir pateiktais argumentais, pastebėjimo dalis laikytina nebeaktualia.
7	EX.73	Tarptautinis pirkimas atviras konkursas	2025-04-04, 4S-380 Pirkimo/sutarties vertinimo apimtys/etapas: Dalinis Pirkimo vertinimas dėl kvalifikacijos reikalavimų nustatymo ir Pirkimo sąlygų keitimo / po sutarties sudarymo. Sprendimas: 1. Faktinė aplinkybė neatitinka valdymo mokesčio mokėjimo tvarkos, nes valdymo mokestis, remiantis Pirkimo dokumentų sąlygomis, galėjo būti išmokėtas tik Tiekėjui pateikus valdymo mokesčio sąskaitas faktūras (finansinius dokumentus). Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytą, Tarnyba konstatuoja, kad Perkančioji organizacija pažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies, 18 straipsnio 3 dalies nuostatas. 2. Tarnyba, įvertinusi Kvalifikacijos reikalavimą Nr. 1, nustatė, kad Perkančioji organizacija sudarė nevienodas sąlygas tiekėjams dalyvauti pirkime, ir tokiais veiksmais pažeidė Įstatymo 32 straipsnio 2 dalies nuostatas, tačiau, atsižvelgusi į pažeidimo pobūdį, teismų praktiką, į tai, kad prie Pirkimo prisijungę tiekėjai paklausimų ar pretenzijų dėl Kvalifikacijos reikalavimo Nr. 1 neteikė, t. y. faktinių aplinkybių, kad tiekėjai būtų suklaidinti, nenustatyta, užsienio tiekėjai Pirkime nedalyvavo, pasiūlymus pateikė ir pasiūlymų eilėje buvo 3 (trys) Lietuvos tiekėjai, šį pažeidimą laiko neturėjusiu įtakos Pirkimo rezultatams. 3. Tarnyba, įvertinusi Pirkimo dokumentų nuostatas, Perkančiosios organizacijos paaiškinimus ir pateiktus pagrindimus, konstatuoja, jog Perkančiosios organizacijos nustatytas Kvalifikacijos reikalavimas Nr. 2 yra pagrįstas ir proporcingas Pirkimo objektui.	Pastebėjimo neatsisakyta. AI ir VPT vertinimo apimtis dėl pažeidimo ir jo įtakos tiekėjų konkurencijai šiek tiek skiriasi, bet šis skirtumas nekeičia bendro vertinimo dėl pastebėjimo aktualumo.

